

DEVİRİMCİ TEORİ
OLMADAN,
DEVİRİMCİ PRATİK
OLMAZ!

SINIF TEORİSİ

2004 ■ AĞUSTOS-EYLÜL ■ 2 AYLIK TEORİK DERGİ ■ FİYATI: 3 YTL- 3.000.000 TL

- ✓ AVRUPA BİRLİĞİ (AB) İLERLEME RAPORU, KÜRT ULUSAL SORUNU VE 17 ARALIK BRÜKSEL ZİRVESİ ÜZERİNE
- ✓ PROGRAMDAN (5)
- ✓ ÇARPIK DEMOKRASİ BİLİNCİ VE GRUPÇULUK (1)
- ✓ TEORİDE DOĞRULTU'NUN TROÇKİZMİ VE İDEOLOJİK SEFALETİ! (1)
- ✓ BİR KEZ DAHA GENEL ELEŞTİRİ! (1)
- ✓ KOMSOMOL VE GENÇLİK FAALİYETİ ÜZERİNE (2)

9

İÇİNDEKİLER

AVRUPA BİRLİĞİ (AB) İLERLEME RAPORU, KÜRT ULUSAL SORUNU VE 17 ARALIK BRÜKSEL ZİRVESİ ÜZERİNE..... 7

Tartışmaların Başlangıç Dönemeci ve Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesi.....8	8
Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı, demokratik bir taleptir ve çağımız itibariyle bu demokratik talebin gerçek anlamda savunulup-çözülmesi görevi proletaryanın omuzlarındadır!.....12	12
Ayrılma Hakkı Olmadan Birliğin Gönüllülüğünden Bahsedilemez!.....24	24
"Türkiyelilik" Üst Kimliği Proletarya ve Halkın Çıkarını ve Gönüllü Bir Birliği İfade Etmiyor!.....48	48
PKK/Kongra-Gel yöneticileri tutarsız ve çelişkili açıklamalarda bulunarak AB'nden çözüm beklemekteler!.....52	52
AB'nin Ortaya Attığı "Çözüm" Önerisi Türk Hakim Sınıflarının Çıkarınadır.....24	24
Kürt Ulusuna "Azınlık" Denilerek Kendi Kaderini Tayin Hakkı Gasp Ediliyor ve "Bireysel ve Kültürel Haklar" İle Sınırlı Bir "Çözüm" Ortaya Konuluyor.....57	57
Kürt Reformizmi AB'ni Kurtuluş Kapısı Olarak Görmekle, Ulusal Haklarını Kendi Elleriyle AB'ye Teslim Etmekte.....54	54
Kürtler Azınlık Değil, Türklere Oranla Sayıca (Nüfus Olarak) Çoğunluk Olmasalar da Ulusal Bir Topluluktur. Bununla Beraber Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Azınlık Statüsünde Bulunan 10'dan Fazla Milliyet Yaşamaktadır.....25	25
Alevilerin Azınlık Olarak Tanınması Aleviler Üzerindeki Baskıların Onaylanmasıdır!.....78	78
Sonuç Olarak.....54	54

PROGRAMDAN (5).....39

ULUSAL SORUN.....107	107
1. Ulusal Topluluklar İçin Bölgesel Özerklik.....125	125
Bölgesel Özerklik Nedir?.....109	109
a) Azınlıklar İçin Yerel Özyönetim!.....112	112
b) Anadilde Eğitim Ve Tüm Yerli Diller İçin Tam Özgürlük!.....113	113

2 aylık teorik dergi
2004 -9- Ağustos-Eylül

**SINIF
TEORİSİ**

KARDELEN BASIM YAYIM REKLAM GÖSTERİ
ORGANİZASYON LTD. ŞTİ.

Sahibi ve Yazışları Müdürü:
Erdal GÜLER
Yönetim yeri: Millet Cad. Nevbahar Mah.
Fındıkzade Saray Apt. No:57 D:11 K:5
Fındıkzade/İST.
Tel: (0212) 584 18 04
Fax: (0212) 584 18 05
Dizgi: Kardelen Yayımcılık
Baskı: KAYHAN MATBAASI

2. Federasyon Anlayışlarına Hayır!.....	76
3. “Kültürde Ulusal Özerkliğe” Hayır, Yaşasın Enternasyonalizm!.....	27
Sonuç.....	25

ÇARPIK DEMOKRASİ BİLİNCİ VE GRUPÇULUK (1).....245

İktidar ve Demokrasi Bilincinde Çarpıklık.....	107
1) Örgüt İçinde.....	109
2) Dostlara Karşı siyaset.....	112
3) Halka Karşı Nasıl Bir Demokrasi Anlayışı Savunuluyor?.....	113

TEORİDE DOĞRULTU’NUN TROÇKİZMİ VE İDEOLOJİK SEFALETİ (1)124

Açıktan “Burjuvaziyi Savunuyoruz” Diye Ortaya Çıkan Herhangi bir Parti Ve İdeoloji Var mı?.....	125
Feodalizmin Tasfiyesi İddiası Ve TD’nin Oportünizmi.....	127
Yarı-Feodal Kalıntılar Ya Da Kıvranan Eklektizm!.....	127
TD, Oldukça Abartı Yapıyor Ve Alabildiğine Sübjektizme Düşüyor!.....	130
Oportünizme Bakın!.....	131
“Sahi Kimdir Bu ‘Toprak Ağası Sınıfı’?”.....	133
Demokratik Devrim Mi, Sosyalist Devrim Mi?.....	145
“Demokratik Devrimin Özü Politik Özgürlüğü Kazanmaktır” Tezi Marksizm’i Revize Etmektir.....	125
Sınanlı Köylülerinin İsyanı Kime ve Neye Karşı?.....	
Sınıflar Ve Tarihsel-Toplum Rollerini.....	
Bir Parti Neye Göre Değerlendirilir?.....	
TD, Çamur Atıyor, Demagoji Yapıyor!.....	

BİR KEZ DAHA GENEL ELEŞTİRİ! (1)

Partizan Dergisi Ve Marksizm-Leninizm-.....	109
Leninizm Ve Partizan.....	112
Bilim Ve Kaba Evrimci Çizgi.....	113
Partizan Ve Mao.....	
Partizan Dergisi Ve Diyalektik Materyalist Bilgi Teorisi.....	
Dogma Torbası Değil, Eylem Kılavuzu.....	

KOMSOMOL VE GENÇLİK FAALİYETİ ÜZERİNE (2)

Her sınıf kendi bildiği gibi dövüşüyor. Bu dövüşte de her sınıf kendi araç ve yöntemlerini oluşturarak ona göre konumlanıyor. Proletarya yüzyıllardır zincirlerinden başka bir şey kaybetmedi. Fakat sömürücüler insanlığını kaybettiler. İnsanı insana yabancılaştırdılar. Katliamlarla, işgallerle, soykırımlarla insanlığın canı kanı pahasına zenginliklerine zenginlik kattılar. Bununla birlikte insanlığa empoze etmek istedikleri bilinç de kul-köle olma ve biat etme bilinci idi. Bu kendi çarklarının dönmesi için zorunludur. Bu bilinç Paris Komünü başta olmak üzere Ekim, Çin vb. devrimlerle kırılmış, halklara gerçek kurutuluş yolunu göstermiştir. Tarih denen kavramdan bahsedeceksek bu sınıf mücadelesinden başka bir şey değildir. Sınıf mücadelesi de düz bir yol değil, engebeli, inişli-çıkışlıdır. Devrimci durumun nispeten gerilediği durumlarda karamsarlık ve yılgınlık baş gösterecektir. Bu bizim gibi küçük burjuvazinin yoğunlukta olduğu ülkelerde daha belirgin bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Fakat bugün gerek devrimci harekette, gerekse devrimci durumda bir ilerleme söz konusudur. Ve buna paralel olarak Başta Maoistler olmak üzere tüm devrimci ve komünistler küçük burjuvazinin bu ruh halinin kitleler üzerinde yarattığı olumsuz etkileri kırmak için düne kıyasla daha bir mücadeleyi yoğunlaştırmalı ve bu yoğunlaşmayı teorik anlamda da daha bir üst seviyeye çıkararak, revizyonistlerin, reformistlerin ve oportünistlerinde gerçek yüzünü teşhir etmelidir.

Bugün açısından bakacak olursak emperyalizmin “demokrasi”, “uygarlık” ve “barış” korosuna dünyada olduğu gibi Türkiye-Kuzey Kürdistan’da da çeşitli ton ve renklerde bu koroya eşlik eden, kurtuluşu AB ve ABD gibi emperyalistlerin “demokrasi”lerinde gören revizyonist ve reformistler vardır. Bunların birleştikleri en temel noktada silahlı mücadele düşmanlığı olmaktadır. Bu düşmanlık halklara gerçek kurtuluşu değil, devrimci öfkenin ve isyanın emperyalistlerin ve uşaklarının değirmeninde nasıl öğütüleceğinin açık bir ifadesidir.

Silahlı mücadele düşmanlığının yükseldiği bu dönemlerde komünistler arasında birliğin yanı sıra kavgayı yükseltmek Maoistlerin boynunun borcudur.

Kazanacağımız kocaman bir dünya var. Ve Bin kılıç darbesiyle paramparça olmaktan korkmuyoruz ve imparatorları tahtlarından alaşağı edeceğiz. Çünkü İnsanlığa karşı sorumluyuz. İnsan olabilmenin, insanca yaşayabilmenin onuruyla, cüretimiz, isyanımız ve sevdamız büyüsün diyor sözü yoldaş Kaypakka’ya bırakıyoruz; “Önümüzde çetin ama şanlı mücadele günleri var. Sınıf mücadelesinin denizine bütün varlığımızla atalım!”

Yaratılmak istenen yanılsamalara karşı halklarımıza gerçekleri anlatmaya devam edeceğiz. Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...

Avrupa Birliği (AB) İlerleme Raporu, Kürt Ulusal Sorunu ve 17 Aralık Brüksel Zirvesi Üzerine

AB ilerleme raporu, aynı zamanda AB'nin Türk devletine yönelik net yaklaşımını ortaya koyması açısından da önemli bir siyasi belge niteliği taşımaktadır. Her ne kadar Komprador medya, egemen sınıf politikacıları ve besleme ideologları tarafından raporda bir çok muğlak nokta olduğu söylense de aksine ortaya konulan ifadeler oldukça açıktır

6

Ekim günü açıklanan “AB ilerleme raporu” AB'nin Türk devletine yönelik yayınladığı bir çok rapordan daha kapsamlı ve net belirlemeler içermektedir. Bu rapor, aynı zamanda AB'nin Türk devletine yönelik net

yaklaşımını ortaya koyması açısından da önemli bir siyasi belge niteliği taşımaktadır. Her ne kadar komprador medya, egemen sınıf politikacıları ve besleme ideologları tarafından raporda bir çok muğlak nokta olduğu söylense de aksine ortaya konulan ifadeler oldukça açıktır. “Muğlak” olarak nitelenen ifadeler, Türk hakim sınıfları açısından beğenilmeyen ve özellikle de Kürt ulusal sorununa yönelik ifadelerdir. Raporda Kürt ulusunun “azınlık” olarak tanımlanması ve bu bağlamda bazı ulusal kırıntılara kavuşturulması isteği, ırkçı-şovenist Türk hakim sınıflarının katı Kemalist kesimlerini oldukça rahatsız etmiştir.

Kürt ulusunun “azınlık” olarak tanımlanması bu yönüyle Türk hakim sınıfları arasında ciddi ve tarihsel önemi olan tartışmaların da yaşanmasına yol açmıştır. Rapordaki azınlık vurgusuna bile ta-

hammül etmeyen katı Kemalist kesimler rapora karşı muhalefete geçtiler. Ancak bu şoven-ırkçı kesim Kürt ulusal mücadelesinin vardığı aşama ve yarattığı politik etki gücüyle “artık Kürt yoktur” argümanını savunamaz duruma geldiklerindendir ki “Kürtler azınlık değildir, asli unsurdur” savını ileri sürdüler.

“Azınlık” söylemleri karşısında Kürt ulusunun “asli unsur” olarak tanımlanmış olması ise, aynı zamanda Türk hakim sınıfları, hem de tüm klikleri tarafından Kürt ulusunun varlığının kabulü anlamına gelmektedir. Hiç şüphe yok ki mesele tam da burada düğümlenmekte. Tartışmalar içerisinde azınlık statüsüne daha fazla pay biçerek Kürt ulusunu “asli unsur” olarak tanımlamalarının gerçek sebebi ise, Kürt ulusunun ulusal haklarını inkar etmektir, kabul etmemektir. Bu noktada savundukları tamı tamına şu: *“Kürtler asli unsurdur, her Türk vatandaşının sahip olduğu haklara sahiptirler, bu nedenle ayrıca bir hak tanımlaması ya da statü tanımlaması yapmaya gerek yoktur. Bu şekilde ayrı bir tanımlama yapmak Türk devletini ve milletini bölmek anlamına gelmektedir. Kürtler anayasal vatandaşlık bağları ile Türkiye cumhuriyetine bağlıdırlar. Türk vatandaşları etnik köken değil anayasal vatandaşlık tanımı içermektedir. Bu nedenle Kürt vatandaşlarımız için yeni bir tartışmaya vs ihtiyaç yoktur”*

Görüldüğü üzere bu söylem ve argüman, onlarca yıldır “Kürt yoktur, Kürt diye sayılanlar Türklerin bir koludur” tezinden farklı ve ileri bir söylemdir. En azından söylemde de olsa Kürtler reddedilmemektedir. Ayrıca bu yeni söylemlere günlük yaşamdaki Kürtçe konuşma, Kürtçe dil kursları vs üzerindeki yasakların gevşemesi, TRT’de güdümlü ve sınırlı Kürtçe yayın yapılması vs eklendiğinde resmi devlet ideolojisinin Kürt ulusal

sorununda epeyce parçalanıp gerilediğinden bahsetmek mümkün. Kısaca söyleyecek olursak resmi (devlet hukuku ve anayasası) anlamda Kürt ulusunun ulusal varlığı halen tanınmak istenmese de ancak bir realite olarak kabul edilmektedir.

Kürt ulusal varlığını bu reel kabul ediş, 1990’lı yılların başında Demirel’in başbakanlığında başlamıştı. Demirel, o yıllarda PKK önderliğinde gelişen ulusal mücadele karşısında Kürt ulusal sorununu “reel” bir sorun olarak tanımlayarak bir anlamda bugünkü tartışmaları başlatmıştı. Aynı yıllarda dönemin cumhurbaşkanı Özal’ın “federasyon” tartışmalarını gündemleştirmesi ve anayasal vatandaşlık tartışmalarını ortaya atması tesadüfi değildir. Bu süreçten itibaren AB’nin de meseleyle daha fazla ilgilenir olması bugünkü tartışmaların tarihi kökenini de ortaya koymaktadır.

Tartışmaların Başlangıç Dönemeci ve Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

“AB ilerleme raporunun” yayınlaması ile Kürt vb. sorunların daha fazla ve yoğun olarak tartışılmaya başlandı. Az önce de vurgusunu yaptığımız gibi, bu tartışmanın 1990’lı yıllara dayanıyor olması doğaldır. Çünkü o yıllarda PKK önderliğinde sürdürülen Kürt ulusal mücadelesi oldukça boyutlanmış; gerek politik, gerekse askeri olarak ülke gündemine girmişti. Bu savaş boyutu sadece ülke gündemine değil, dünya gündemine de oturmuştu. Türkiye-Kuzey Kürdistan’ın emperyalistlerce her zaman dile getirilen jeo-politik öneminden dolayı PKK’nin bu yükselişi emperyalistlerin de dikkatini çekmişti. Kürt ulusal sorunu, hem Irak’taki (Birinci Körfez Savaşı) gelişmelerden hem de PKK’nin güçlenmesinden dolayı uluslararası politik arenaya ta-

şınmış oldu. Dolayısıyla da bu tarihten sonra Türk devletinin emperyalistlerle olan ilişkilerinde Kürt ulusal sorunu sürekli gündeme gelir oldu. Emperyalist devletler Kürt ulusal sorununu Türk hakim sınıflarını uşaklaştırmada bir koz olarak kullanmaya ve buna koşut olarak da PKK ile çeşitli biçimde ilişkiler geliştirmeye çalıştılar. Buraya kadar olanlar her zaman olabilecek şeylerdir. Emperyalistler her zaman için gelişip güçlenen PKK gibi burjuva karakterli ulusal hareketleri ideolojik-politik denetimlerine almak için harekete geçerler. Ki bu tür ilişkiler geliştirmek PKK gibi milliyetçi ulusal hareketler açısından da yanlış ve anlaşılabilir değildi. Yanlış olan, PKK'nin bu ilişkiler ağı ve süreci içerisinde kendi bağımsız politik çizgisini gitgide yitirmiş olmasıdır. Daha açıkçası, gerici devletler arası çelişkilerden bağımsız siyasi çizgisini koruyarak faydalanmak yerine bu ilişkilere kendi özgücünden daha fazla güvenerek uzlaşmacı-bağımlı bir ideolojik hatta girdi. Dolayısıyla kuruluşu itibarıyla Marksizm dışı olan idealist burjuva çizgisi politik duruşundaki kırılmaları da hızlandırmış oldu. PKK'deki politik kırılmaların ana kaynağını aramak isteyen her Marksist-Leninist-Maoist insan, bunun tarihini ve köklerini PKK'nin kuruluşu itibarıyla savunduğu milliyetçi program ve ideolojik hatta aramalıdır. PKK hiç bir zaman Marksist-Leninist-Maoist bir hareket olmadığı gibi Sol argümanlı bir halk hareketi (sol söylemli

küçük burjuva hareket vb.) de olmamıştır. Ulusal devrimci bir hareket olmakla sınırlıdır onun içeriği ve bunda da önemli kırılmalar yaşadığı bir gerçektir. Ki, ulusal devrimci hareket ile küçük burjuva devrimci hareketin aynı şey olmadığını ve birbirine karıştırılmaması gerektiğini vurgulayarak, konumuza kaldığımız yerden devam edelim...

Bugün ortaya atılan azınlık statüsü ya da anayasal vatandaşlık gibi formüllerin ortaya çıkmasında PKK de etkili olmuştur. Yani bu kavramların formüle edilmesinde PKK'nin de payı vardır. Dolayısıyla PKK/Kongra-Gel sözcülerinin azınlık statüsü vb. gelişmelere karşı çıkmaları, bu yönüyle çok da anlamlı ve değerli bir tavır değildir. Çünkü şu veya bu şekilde bu kavramların ya da çözüm formüllerinin üretilmesinde-ortaya atılmasında kendilerinin de payı vardır.

Bugün ortaya atılan azınlık statüsü ya da anayasal vatandaşlık gibi formüllerin ortaya çıkmasında PKK de etkili olmuştur. Yani bu kavramların formüle edilmesinde PKK'nin de payı vardır. Dolayısıyla PKK/Kongra-Gel sözcülerinin azınlık statüsü vb. gelişmelere karşı çıkmaları, bu yönüyle çok da anlamlı ve değerli bir tavır değildir. Çünkü şu veya bu şekilde bu kavramların ya da çözüm formüllerinin

üretilmesinde-ortaya atılmasında kendilerinin de payı vardır. Emperyalist devletlerle diplomasi adına kurdukları ilişkilerde bağımsız politik çizgilerini terk ederek onların argümanlarını dillendirmelerinin, gelinen bugünkü süreçte adı geçen formüllerin gündemleşmiş olmasında ve Kürt ulusunun kaderinin olumsuz yönde belirleyecek olan tartışmaların yoğunlaşmasında önemli etkisinin olduğunu, kimler görmezlikten gelebilir ki?

PKK'nin etkili bir silahlı ve aynı zamanda politik bir güç olması Kürt ulusal sorununu gündemleştirmiştir. Fakat bu gündemleşme milliyetçi önderlik çizgisinin sonucu, emperyalist çözüm formülleri tuzağına düşmeyi getirdi. Bir başka

ifadeyle “denize düşen yılanı sarılır” pragmatist politik hattı sonucu, emperyalistler kendi çözüm formüllerini, ilk önceleri PKK ağzından gündemleştirdiler. Daha sonra ise kendileri bu formülleri direkt olarak ortaya atarak Türk hakim sınıflarına empoze etmişlerdir. Ancak burada gözden kaçırılmaması gereken ana-temel halka şu; emperyalistlerin gündemleştirdikleri bu “çözüm” formüllerinde Kürt ulusunun Kendi Kaderinin Tayin Hakkı’nın hiç olmayışıdır. Üstelik Kürt ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı dışında da olması gereken bazı hakları da sürekli budanmaktadır. Kongra-Gel ise bir yandan azınlık statüsüne haklı olarak karşı çıkarken diğer yandan azınlık statüsünden daha beter bir şekilde “anayasal vatandaşlık” ve “Türkiyelilik üst” kimliğini kabul etmektedir. Bununla, mazlum Kürt ulusunun haklı ve demokratik taleplerinin geri düzeye çekilmesine vesile oldukları da su götürmez bir gerçekliktir.

PKK’nin yürüttüğü silahlı mücadele bu yönüyle Kürt ulusal sorununu devrimci bir şekilde politik gündeme sokmakla birlikte ancak devrimci politikalarda ısrarcı çözüm arayışlarını gündemleştirememiştir. Çünkü PKK, bir yandan Kürtlerin UKKTH sorununu devrimci bir yolla gündemleştirirken ama öte yandan bu sorunun devrimci çözümünden genel olarak uzak durdu. Bu uzaklaşma 1990’lı yılların başında hız kazandı. Bu konuda, yani UKKTH konusunda devrimci çözüm sunmak isteyen komünist ve devrimci harekete karşı da pragmatist, hatta zaman zaman düşmanca politik tavırlar geliştirmekten de sakınmamıştır- sakınmamaktadır.

PKK/Kongra-Gel, sorunun devrimci çözümünde ısrar etmiş olsa idi söz konusu burjuva çözümler yine gündeme getirilecekti. Bu tartışmalar, başka ezilen ulus milliyetçisi hareketler üzerinden

yaptırılmaya çalışılacaktı. Fakat sorun bu yönüyle, yani bu burjuva politikalarının kimin üzerinden gelip gelmediği değil bunların yanlış olması ve Kürt ulusu/halkı içinde etkin olup olmamasıdır. Bu bağlamda söz konusu burjuva çözüm önerilerini deşifre etmeye, yanlış yönelimlerin teşhirine komünistler önem vermeli ve ideolojik-politik olarak teşhir edip gerçek proleter çözümün yolunu göstermelidir.

Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı, demokratik bir taleptir ve çağımız itibarıyla bu demokratik talebin gerçek anlamda savunulup-çözülmesi görevi proletaryanın omuzlarındadır!

Günümüzde Kürt ulusal sorunun gerçek ve **tam** çözümü, ancak *Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı ve ulusların tam hak eşitliği ilkesi’nin savunulup yaşama geçirilmesiyle* mümkündür. Bir ulusun Kendi Kaderini Tayin Hakkı, ulusal sorunun kendi gerçek anlamında demokratik bir taleptir. Bu anlamda savunulması da ilkesel bir politikadır. Bununla birlikte 20.yüzyılın başında burjuvazinin kendi devrimci barutunu tüketerek gericileşmesi, dahası emperyalizm çağıyla birlikte gericileşen burjuvazinin köylülük ve ulusal sorunu çözme diye bir derdi kalmamıştır. Ekim devrimiyle birlikte bu sorunların **gerçek** anlamda çözümleyici bir sınıfı varsa o da proletaryadır.

Yeri gelmişken bir noktaya önemle dikkatleri çekmek istiyoruz: Geline aşamada ulusal sorun denilince bununla sadece “köylülük sorununu” anlamının doğru bir anlayış olmadığını, hatta bu tür anlayışların bizim ki gibi çok uluslu ülkelerde sosyal şovenizmi güçlendirdiğini belirtelim. Ulusal sorunun özü, “Ulusların Kendi Kaderlerinin Tayin Hakkı bakı-

mından” ele alındığında bunun, dün pazar sorunu olduğu gibi bugün de aynı olduğu görülecektir. Bazı teorik sefillerin Stalin yoldaşın “ulusal sorunun özü köylü sorunudur” genellemesinden hareketle meseleyi götürüp UKKTH bağlamındaki ulusal sorunla da bir ve aynı olarak ele alması, UKKTH konusunda ne denli cehalet içerisinde olduğunu gösterir. Bu sorunun uluslar arası bir etkileşim ağı içerisinde girmesi UKKTH bakımından ulusal sorunun özünün pazar sorunu olduğunu ortadan kaldırmaz. Her şeyi bir kenara bırakalım. Ulusal sorunun özünü kavramak isteyenler ulusal sorunun ne zaman ve hangi tarihi-ekonomik koşullar sonucu ortaya çıktığını bilirse, o durumda da ulusal sorunun özünün pazar olduğunu kavramış olurlar. Bu marksist teoriden yoksun oluşlarından ki veya bu tarihi-iktisadi koşulları gözden kaçırdıkları içindir ki bir çok küçük burjuva hareket PKK gibi milliyetçi hareketleri “küçük burjuva sol hareket” veya “küçük burjuva hareket” olarak nitelendirmektedirler. Bu oportünist teorilerinden dolayı da kah kuyrukçu kah sosyal şöven bir pratik izlemekten kurtulamamaktadırlar.

PKK/Kongra-Gel örneğinde olduğu gibi ezilen ulusun burjuva önderlikli hareketleri bu hakkı sözde savunup-dillendirirler. Ancak bu, her zaman için kağıt üzerinde kalmakta ya da ulusal hareketin gelişiminin belli bir dönemini kapsamaktadır. Ulusal hareket, belli bir güce ulaştıktan sonra bu hakkın savunulması ve pratik politik duruşundan hemen vazgeçilerek mücadelenin seyri ve şiddeti ne olursa olsun pazarlık arayışları gündeme getirilerek ulusun Kendi Kaderini Tayin Hakkı’nı tam bağımsız bir şekilde savunma-elde etme yerine tamamıyla ezilen ulus burjuvazisinin çıkarları devreye girer ve mücadele bu çıkarlara tabi kılınarak güdükleştirilir. Hatta çoğu kez bu karakterli burjuva hareketler önderliğinde

ulusal devletler de kurulur. Ancak bu, o devlet ve ulusun **tam** bağımsızlığı ile sonuçlanmaz. Çünkü bu hareketlerin önderlikleri politik olarak tam bağımsız siyasi çizgiye sahip değiller. Belirtmek gerekir ki ulus tam bağımsızlığına kavuşmamış olsa da bu anlamıyla kendi kaderini tayin etmiş olur. Tıpkı Türk ulusunun 1923 yılları sonrası gibi.

Bazı çok uluslu ülkelerde ve bazı ezilen ulusun hareketleri kendi pazarı için mücadelede belli bir söz hakkına kavuştuktan ve çeşitli kültürel haklarla kendi ifadesini bulur bulmaz ezen ulusun burjuvazisine yamanarak sınıfsal kurtuluş hareketinin önünde engel teşkil ederek geriçileşir. Çünkü o da nihayetinde tıpkı burjuva bir sınıf olarak efendileri gibi kendisinden başkasına demokrasi hakkı tanımaz ve burjuva sınıf karakterine uygun davranır.

Ezilen ulusun burjuva önderlikli hareketleri, özellikle de devrimci nitelikteki hareketler devrimimizin ilerletici güçleri içerisinde yer alsalar da ancak ulusların tam bağımsızlığı temelinde bir mücadele yürütmezler. Şüphesiz bu hareketler de “tam bağımsızlık” vb. gibi talepler ileri sürer veya bu yönlü söylemde bulunurlar. Bunu daha çokta ilk çıkışları döneminde dillendirirler. Dahası kimi hareketler bunu devlet kurmaya kadar da götürebilir. Fakat kurulacak bu devlet yarı-sömürge olarak daha ilk başta çakılıp kalır. Bu da bu hareketlerin burjuva ideolojik-politik çizgisinden kaynaklanır. Çünkü bu karakterli hareketler daha mücadele içerisinde iken “koparken bağlanan” bağımlı bir siyasi çizgi izlerler. Bu mücadele içerisinde kendi ulusundan proletarya ve halkın geniş kesimini peşlerine takmak isterler. Dahası bu gibi hareketler kimi zaman, özellikle de komünist partilerin subjektif olarak güçsüz olduğu tarihi-politik dönemlerde milyonlarca emekçiyi “vatan” ve “hürriyet” çığlıkları atarak kendi peş-

Belli durumlarda emperyalizm de ezilen ulusların ayrılma hakkını gündemleştirmektedir. Ya da onların Kendi Kaderini Tayin Hakkı olduğundan söz etmektedir. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün (BMÖ) anayasasında bu haktan bahsedilir. Ama bu hakkı kendi ekonomik-politik ve askeri çıkarları için savunduklarına yüz yıllık sınıf mücadelesi ve ulusal mücadeleler canlı ve yakıcı bir şekilde tanıklık etmektedir.

lerine takarlar. Bu tür durumlara aldanmamak gerek. Çünkü proletaryanın soruna yaklaşımı net ve beraktır. Onun toplanacağı yer; burjuvazinin bayrağı değil, proletaryanın denenmiş kızıl bayrağının altıdır. Dolayısıyla emekçileri bu bayrak altında toplamak için mücadele yürütür. Hiçbir burjuva karakterli ulusal hareket proletarya ve emekçi sınıfları iktidara taşımak için mücadele yürütmez. Onların amacı sömürü ve baskı üzerine kurulu mevcut politik iktidarlara değiştirip bunun yerine halkın demokratik ve sosyalist iktidarlara kurmak değil, kendi ulusunun burjuvazisinin kendi pazarını daha kolay sömürmesi için ulusal devlet kurmaktır.

Belli durumlarda emperyalizm de ezilen ulusların ayrılma hakkını gündemleştirmektedir. Ya da onların Kendi Kaderini Tayin Hakkı olduğundan söz etmektedir. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün (BMÖ) anayasasında bu haktan bahsedilir. Ama bu hakkı kendi ekonomik-politik ve askeri çıkarları için savunduklarına yüz yıllık sınıf mücadelesi ve ulusal mücadeleler canlı ve yakıcı bir şekilde tanıklık etmekte-

dir. Lenin yoldaşın dediği gibi “bir ulusal hareket emperyalizmin ekonomik ve siyasi çıkarlarına ters değilse emperyalistler o hareketi destekler.” Öyle ki bu çıkarları gereği ulusları Balkanlar, Kafkaslar, Hindistan'da olduğu gibi birbirine düşürmek için kışkırtır. Amaç, “böl, parçala ve yönet!” Fakat proletaryanın bu soruna yaklaşımı nettir: Birden fazla ulusun ve ulusal sorunun olduğu ülkelerde ezilen ulusun hangi temelde olursa olsun ayrılıp kendi devletini kurma hakkı vardır. Bu hakkı kullanıp kullanmamak tamamıyla o ulusun elindeki bir olgudur. Onun ulusal iradesine karşı geliştirilecek her türden dış müdahalenin amansız düşmanıdır. Ancak bilinmelidir ki, ulusun kendi kaderini tayin meselesinde proletarya emperyalist-milliyetçi kışkırtmalara ve yanlış propagandalara karşı o tarihi şartlarda doğru olanı ulusa göstermek için propaganda etmekten de sakınmaz. Ayrılma hakkını her koşul altında kayıtsız-şartsız savunduğu gibi ancak ulusun ayrılmasını ise somut duruma göre destekler. Ulusun ayrılmasını yanlış da bulsa, bu hakkını kullanmasının önünde fiili olarak durmaz, zor kullanma gibi yöntemlere baş vurmaz. Sadece doğru yolda kaderlerini tayin etmediklerinin ideolojik eleştirisini yürütür, kitlelerin bilincini aydınlatmaya çalışır.

Ayrılma Hakkı Olmadan Birliğin Gönüllülüğünden Bahsedilemez!

Komünistler, “tam hak eşitliği” temelinde kurulmuş veya kurulacak olan büyük merkezi devletler-

den yanadır. Çünkü sınırların ortadan kalkacağı komünist topluma ulaşmak için bugünden somut adımlar atılmalıdır. Bu nedenle iki sosyalist devletli ulusal toplumlar arasında sınırların olmasındansa olmaması nihai hedef açısından doğru bir politik adım olacaktır. Ki ancak bu şekilde sınırların ortadan kaldırılmasıyla ulusların tam hak eşitliğinin ve kardeşleşmesinin pratik koşulları oluşur.

Kuşkusuz bu pratik koşullar tek başına tam hak eşitliğinin garantisi değildir. Hatta tersi de mümkündür. Uluslar arasındaki eşitsizlikler demokratik halk iktidarı altında ya da sosyalist toplumda dahi devam edebilir ya da geriye dönüş örneklerinde olduğu gibi bir ulusun lehine durumlar yaşanabilir. Ancak sınıfların ve sınıf mücadelelerinin varlığının sürdüğü bu toplumlarda da bu çelişkiler doğru yöntemlerle ele alınarak çözülebilir. Çelişkinin çözümü iki tarafın suni ve mekanik bir şekilde ayrılmasıyla değil gerçekte tam hak eşitliğini gerçekleştirme mücadelesiyle; doğru ve yanlış fikirler ve politikalar arasında doğru mücadele yöntemiyle çözülebilir.

Aynı devlet sınırları içinde yaşayan farklı uluslardan proletarya ve halkın tek komünist partisi etrafında örgütlenerek proletarya ve halkın iktidarı için ortak mücadelesi en doğru olandır. Proletarya ve halkın kendi iktidarı altında kimi eşitsizlikler hemen çözülmeyebilir ancak bunların çözüm koşulları pratik olarak oluşturulmuş olacaktır. En azından tam eşitlik ve Kendi Kaderini Tayin Hakkı garanti altına alınmış olacaktır. Bu yeni şartlarda çelişki bir bütün olarak çözülmemişse bile aldığı yeni biçimlerle çelişkiyi “halk arasındaki çelişkiler” için uygun olan yöntemlerle çözmenin şartları vardır. İktidarın gericileşmesine izin verilmediği ve sürekli kültür devrimleri perspektifiyle halk iktidarı ya da sosyalist iktidar ve toplum devrimleştirildiği

müddetçe, değişik uluslar ve halkın proletaryanın ortak iktidarı altında barış ve eşitlik içerisinde bir arada yaşamaması için hiçbir neden yoktur.

Bunu, demokratik ve eşitlikçi bir sistemin ve kültürün hakim olduğu şartlarda ya da aynı emekçi sınıflardan olan kadınlar ile erkekler arasındaki ilişkilere de benzeştirebiliriz. Kadın ile erkek arasındaki eşitsizliğin ve ezen-ezilen ilişkisinin kaynağında üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet sistemi yatmaktadır. Buna karşılık kadınlar ile erkekler arasındaki ilişkiler ortadan kaldırıldığında, yani kadınlar ile erkekler birbirlerinden ayrılmasıyla hemen kadın-erkek arasındaki çelişkinin çözüldüğünden ya da ortadan kalktığından söz edilebilir mi? Gerici egemen sistem alaşağı edildikten sonra da bu çelişki hemen ortadan kalkmayacaktır. Sürekli kültür devrimleriyle kadın ve erkeğin kültürel ve ideolojik dönüşümüyle ortadan kalkacaktır. En önemlisi de Engels yoldaşın dediği gibi kadın ile erkek arasındaki eşitsizliğin bir bütün olarak ortadan kalkması için “zorunlu sosyal iş bölümünün ortadan kalkması şarttır.” Ki kadın erkek eşitsizliğinin ilk temeli de doğal iş bölümünün yerini zorunlu sosyal iş bölümünün almasıyla atılmış oldu. Aynı şekilde uluslar arasındaki çelişkiler de, sınıflı toplumdan devralınan diğer çelişkiler gibi kadın-erkek arasındaki çelişkiler de ancak ve ancak onların, kadın ile erkeğin bir aradalığıyla çözülebilir.

Proletaryanın bakış açısına göre uluslar arasındaki farklılıklar; çelişkiler ve eşitsizlikler bir anda ortadan kalkmaz ancak bunların çözümü ulusların tek merkezi devlet çatısı altında ve tam hak eşitliği ilkesi ışığında örgütlenmeleri ile mümkündür. Hiç kuşku yok ki bu devlet bir ulusun adıyla ya da diğerlerine üstünlük sağlayacak imtiyazlılıklar içerisinde örgütlenmeyecektir. Gönüllü bir birlik altında çelişkileri çözerek daha fazla birlik-

telik ve bütünleşme yakalayabilmek için, ulusların tam hak eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkı yani istenildiğinde ayrılma hakkı garanti altına alınmalıdır. Komünistler ancak böylesine birleşik, tek merkezli devletler birliğinin kurulmasından yanadır. Çünkü komünistler son tahlilde sömürünün, sınıfların ve sınırların olmadığı komünist toplumu hedeflemektedirler. Bu sorunu dergimizin bir başka yazısında (Programdan 5, Ulusal Sorun) daha ayrıntılı ele aldığımızdan burada uzatmıyoruz.

“Türkiyelilik” Üst Kimliği Proletarya ve Halkın Çıkarını ve Gönüllü Bir Birliği İfade Etmiyor!

Kürt ulusal sorununun çözümü konusunda Türk devletinin AB üyeliği çerçevesinde çözüm beklentisinde olanlar, Türkiyelilik üst kimliği etrafında Kürt alt kimliği ile ya da azınlık statüsünü yeterli görmektedirler. Abdullah Öcalan ve Kongra-Gel de bu çerçevede çözüm beklentisi içinde olanlardır.

Yıllardır inkar edilen ve yok sayılan Kürt ulusu başından beri vurguladığımız gibi bizzat egemen sınıflar tarafından azınlık ya da adı konmamış asli unsur olarak tanımlanmaları ve TRT’deki birkaç saatlik Kürtçe yayını, Kürtçe dil kurslarının açılmış olması büyük gelişmeler olarak değerlendirilip gösterilmektedir. Geçmişle kıyaslandığında bunlar gerçekten de “büyük” gelişmeler olarak değerlendirilebilir. Ancak olması gerekenle kıyaslandığında yani Kürt ulusunun kendi devletini de kurma dahil diğer hakları ile kıyaslandığında bunların basit birer aldatmaca ve politik ayak oyunu olduğu rahatlıkla görülecektir. “AB ilerleme raporu” da bunları “ilerleme” ve “reform” olarak göstermekte:

“Kültürel hakların korunması konu-

sunda 1999’ dan bu yana önemli ilerleme kaydedilmiştir. Anayasa’da değişiklik yapılarak Türkçe dışındaki lisanların kullanılmasına uygulanan yasak kaldırılmıştır. Kürtçe dahil olmak üzere Türkçe dışındaki lisanlarda radyo/TV yayınları yapılması ve bu dillerin öğretilmesine imkan veren mevzuat değişiklikleri yapılmıştır (ayrıca yukarıda yayınlarla ilgili bölüme bakınız). Bu lisanlardaki yayınlar ve öğretim, 2004’te başlamıştır. Daha genel olarak, resmi makamlar, Kürtçe’nin kullanılmasına karşı daha fazla hoşgörü göstermişlerdir. Kaydedilen ilerlemeye karşın kültürel hakların kullanılması konusunda hala önemli kısıtlamalar bulunmaktadır.

“Türk Vatandaşlarının Günlük Yaşamlarında Geleneksel Olarak Kullanıldıkları Farklı Dil ve Lehçeler başlıklı bir yönetmelik, Aralık 2003’te yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik, ilk kez özel Kürtçe dil kurslarına izin vermiştir. Nisan 2004’te Van, Batman ve Şanlıurfa’da, Ağustos 2004’te Diyarbakır ve Adana’da ve Ekim 2004’te İstanbul’da altı özel lisan kursu, Kürtçe (Kırmançi lehçesi) eğitim vermeye başlamıştır. Bu dil kursları devletten mali yardım almamaktadırlar ve özellikle müfredatları, öğretmenlerin atanması, kursların süresi ve katılan öğrenciler konusunda kısıtlamalar bulunmaktadır.” (Türkiye’nin Katılım Yönünde İlerlemesi Hakkında 2004 Yılı Düzenli Raporu, AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU, Brüksel, 6.10.2004, sayfa 39-40, gayri resmi tercüme, www.hurriyetim.com.tr) (abç)

Evet AB ilerleme raporunda radyo/TV yayınları ve Kürtçe dil kurslarının açılması “ilerleme” olarak tanımlanırken bu konularda hala önemli kısıtlamalar bulunmaktadır diyerek de durumu kurtarmaya çalışmakta. Objektiflik kaygısı ile bu olumsuz ifadeler kullanılmakta.

AB'nin Kürt ulusal sorununu sıkıştırmak istediği platform budur. Bahsedilen kısıtlamalar ortadan kaldırıldığında Kürt ulusal sorunu çözülmüş olacak. Meseleyi daha iyi değerlendirmek için rapordan yukarıdaki alıntıda parantez içinde gönderme yapılan yayınlarla ilgili bölümden de aktarma yapalım:

“Görsel yayın alanında önemli ilerleme kaydedilmiş ve daha önce kabul edilmiş olan önlemler uygulamaya konulmuştur. Türkçe dışındaki dil ve lehçelerdeki ilk yayınlar, devlet yayın kurumu olan TRT radyo ve televizyonlarında Haziran 2004'te başlamıştır. Boşnakça, Arapça, Çerkezce ve Kürtçe lehçeleri olan Kirmançi ve Zazaca yayınlar devam etmektedir. Bu yayınlar haber özetleri, belgeseller, müzik ve spor programlarından oluşmaktadır.” (adı geçen rapor, sayfa 31) (abç)

AB, bu düzenlemeleri yeterli görmekte ama uygulamadaki kısıtlamalardan bahsetmekte. Kürt ulusal sorunun çözümünde azınlık olarak gördüğü Kürt ulusunun en önemli sorunu olarak ise yüzde onluk seçim barajını göstermektedir. Bu bölümü de aktaralım:

“Siyasi partilerin aşması gereken yüzde 10'luk baraj nedeniyle azınlıkların parlamentoda temsil edilmesini güçleştiren seçim sisteminde hiç bir değişiklik yapılmamıştır.” (adı geçen rapor, sayfa 40) (abç)

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Kürtler dışında, gerçekte azınlık olan uluslardan seçimlere katılma gibi bir girişim bugüne kadar olmadığından alıntıda bahsi geçen azınlık kavramı doğrudan Kürt ulusu, DEHAP ve önceli olan partiler kastedilerek kullanılmıştır.

Aktardığımız pasajdan da net bir şekilde görüldüğü gibi AB'nin Kürt ulusal sorununu ele alışını Kürtçe radyo/TV yayınları, dil kursları, seçimlerdeki yüzde onluk baraj ve seçimlerde Kürtçe propa-

ganda yapılabilmesi ile sınırlandırılmıştır. Belirtilen bu maddelerde uygulamada da sorun kalmadığında AB açısından ortada sorun kalmamış olacak. Açıktır ki AB'nin değerlendirmelerinde Kürt ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı'ndan vs bahsedilmemektedir. Bunu bırakın bir kenara Kürt ulusunun toplam nüfusunu rakamlarla raporuna alan ve Kuzey Kürdistan'daki durumu çok iyi bilen AB politikacıları, her nedense Kürtlerin ulus olduğu gerçekliğini raporlarına geçirmiyorlar. Neden bellidir. Kürtleri ulus kabul etmemek ve Türk devletini incitmemek. Çünkü AB'nin esas sorunu ulusal eşitsizlikleri ortadan kaldırmak değil “Avrupa kıtasındaki ekonomik ve siyasi hegemonyamı daha fazla nasıl sağlarım” hesaplarıdır. Yani sömürge hesaplarıdır. Bunun için fazla örnek vermeye gerek yok. Fransa devletinin Fransa'nın güneyinde yaşayan Katalanlara uyguladığı millî baskıyı gözler önüne getirin yeterli olur. Öyle ki İspanya bu konuda Fransa'ya oranla Katalan (Bask diye telaffuz edilen) ulusuna daha fazla hak tanımış durumdadır. Ama iş AB'nin emperyalist efendilerine gelince onların dokunulmazlığı var. İşte bu örnek dahi tek başına AB'nin ne denli gerici, esasta da emperyalistlerin çıkarları için kurulduğunu göstermektedir.

Avrupa Birliği Parlamentosu Başkanı Joseph Borrell Aralık ayının başlarında Ankara'ya yaptığı ziyaret sırasında Ankara hükümetiyle görüşmelerinden sonra Diyarbakır'a gitmek için “şimdi Kürdistan'a gidiyorum” ifadesini kullandı. Avrupa'ya döndükten sonra da “barışçıl olduğu müddetçe ulusların nasıl yaşayacağına kendileri karar verebilirler” açıklamalarını yaptı. Görüldüğü gibi AB politikacılarının tüm bu yönlü açıklamaları sadece ve sadece söylem düzeyinde kalmıştır-kalmaktadır. Bu söylemleri devletlerinin, AB'nin resmi kararlarına ya da raporlarına yansımamaktadır. AB'li emper-

yalistler açısından ana mesele, o çok bahsettikleri gibi demokratik ilkelerin savunulması ya da yaşama geçirilmesi değil AB'nin emperyalist çıkarları doğrultusunda adım atılması ve demokrasi sorunlarının ancak buna bağlı olarak gündeme getirilmesidir. Yine çok demokrasiden söz eden AB ve onu kurtuluş kapısı olarak gören şakşakçılara sormak gerek; Fransa'nın "6 Ekim ilerleme raporu" açıklandıktan kısa bir süre sonra Fildişi'ne yönelik hava saldırısına ne demeli? Demokrasi, havadan bombalar yağdırmak mı yoksa işgale ve işgalciliğe karşı çıkmak mı? Eski Yugoslavya'nın parçalanmasında baş rolü oynayan Fransa-Almanya'dır. Zaire(Kongo) ve Çad ülkesini işgal edip binlerce insanın ölümüne neden olan Fransız emperyalizmidir. Keza Cezayir'de de öyle. Bu nasıl demokratiklik? İşgal,istila ve sömürgeleşme üzerine kurulan demokrasiler kahrolsun! Milli zulüm ve işgallerin-ilhakların olduğu ve onaylandığı yerde-raporda demokrasiden söz edenler ancak ve ancak emperyalistler ve onların besleme ideologları ve emperyalist şakşakçılar olur. Emperyalist çözüm önerileri, ilhak ve işgalleri onaylayan emperyalist patentli raporlar-projeleleri şirin göstermek halka karşı suç işlemektir. Gerçek demokratlar hiçbir ulusun ve halkın eşitsiz bir şekilde yaşamasına, özellikle de milli zulüm altında kalmasını onaylayan program ve raporların altına imza atmaz, onu alkışlamaz.

Hal böyleyken AB'nin emperyalist sözcülerini değerli ve önemli kılan ise Türk şovenizmi olmaktadır. Yine Borell'in ziyaret güzergahında Diyarbakır ziyareti, Leyla Zana ve arkadaşları ile görüşmesi üzerine bir gazetecinin tepki göstermesini örnek olarak verebiliriz. Borell'e "sen hiç İspanya'da Bask bölgesine gittin mi" diye laf atan gazetecinin tepkisi, bir yandan şovenizmin tipik bir göster-

Kürt ulusal sorununun çözümü konusunda Türk devletinin AB üyeliği çerçevesinde çözüm beklentisinde olanlar, Türkiyelilik üst kimliği etrafında Kürt alt kimliği ile ya da azınlık statüsünü yeterli görmekteirler. Abdullah Öcalan ve Kongra-Gel de bu çerçevede çözüm beklentisi içinde olanlardandır.

geciyken diğer yandan ve aynı zamanda cahilliğinin de acı bir itirafı idi. Çünkü Borell İspanya'nın sosyalist partisi üyesi ve fikirleri ne olursa olsun hem Bask'a gitmiş hem de Bask sorununu iyi bilen politikacılardan birisi.

Bu küçük örnek ve Türk şovenizminin tahammülsüzlüğü ortada olunca AB sözcülerinin de söz konusu politik şovları özellikle Kürt ulusu içinde övgülere mahzar olmakta ve AB, "umut kapısı" olarak halk içinde iyice güçlenmektedir.

PKK/Kongra-Gel yöneticileri tutarsız ve çelişkili açıklamalarda bulunarak AB'nden çözüm beklemekteler!

PKK/ Kongra-Gel yöneticilerinin "AB İlerleme Raporu"nu bir yandan eleştirirken ama öte yandan onu desteklemeleri kendi bağrında çok derin politik tutarsızlık ve çelişkilerle doludur. Özellikle de çözümü AB'den beklemeleri hiçte makul karşılanacak bir duruş değil. Konuya ilişkin PKK Yeniden İnşa Komitesi Üyesi Asya Deniz'in Özgür Politika gazetesinde yayınlanan açıklamalarına bakalım:

"AB'nin Türkiye hakkında yayımladığı raporda Kürtler'den çok Türkiye devletinin hassasiyetlerinin dikkate alındığı

göze çarpıyor. Bu da AB'nin Kürt sorununun çözümü konusunda kendi hukukunu bir yana bıraktığını ortaya koyuyor. Avrupa'nın yaklaşımında, Kürt sorununun aldığı biçim ve kapsamı gözardı eden, genel geçer bazı ifadelerle sınırlandırma var. Daha açık bir ifadeyle çözüm yerine çözümsüzlük, ince bir inkar ve imha siyaseti uygulanıyor. Bu da çatışmanın gelişip, tırmanmasından çıkar uman kesimlerin siyasetlerini besliyor. Kürt siyasal iradesinin dikkate alınmamasının kabul edilecek bir yanı yok."

"Kürt sorununu, Kürt halk gerçeğinin tanımlanmasından çok bireysel hak ve özgürlüklerle ya da azınlık sorunuyla sınırılıyor Avrupa. Bu yaklaşım inkar ve imha politikalarını da meşrulaştırıyor. Hareket olarak Türkiye'nin AB'ye girişinden yana olduğumuzu her fırsatta dile getirdik. Fakat, en temel sorunu olan Kürt sorununu demokratik birlik temelinde çözmüş bir Türkiye'nin AB'ye girişinden yana olduğumuzu da vurgulamak gerek. Avrupa'nın kendisi iki yüz yıldan bu yana Kürt sorununun çözümsüzlüğünde temel rol oynayan güçlerdendir. Ama Kürtler 200 yıl önceki gibi değil.

"AB, önce küçük harflerle kimlik vurgusu yaptı. Fakat sonrasında gösterilen refleks ve özellikle Kıbrıs pazarlığı sonucunda geri adım atıldı. Yine geçtiğimiz günlerde Almanya, Fransa ve Türkiye zirvesi de tank ve uçak ihaleleri yani tavizleriyle sonuçlandı. Kürtler hala bir pazarlık konusu olarak ele alınıyor. Yine ilerleme raporunda Türkiye'nin Kürt sorununu çözmesine dönük bir vurgu yapılıyor ancak bunun yöntemi ve zamanlamasına ilişkin bir belirleme yok. Rapor, Türkiye'den daha fazla taviz koparmak için çelişki ve çatışmaların sürmesini istiyor denilebilir." (PKK Yeni-den İnşa Komitesi Üyesi Asya Deniz,"AB Kendine Göre Kürt İstiyor", 14 Kasım 2004, Özgür Politika) (abç)

Asya Deniz'in AB üyeliği politikası dışında kalan noktalara ilişkin, yani AB'nin Kürt ulusal sorununa nasıl yaklaştığına ilişkin değerlendirmeleri doğru belirlemeler içermektedir. Yazının başlığında dile getirildiği gibi AB kendine göre Kürt istemekte-Kürt yaratmaktadır. Asya Deniz'in ilerleme raporunda Türkiye'nin Kürt sorununu çözmesine dönük bir vurgu yapılıyor ancak bunun yöntemi ve zamanlamasına ilişkin bir belirleme yok sözleri raporun doğru bir şekilde okunduğunu ve değerlendirildiğini göstermekte. Bu sözleri, aynı zamanda raporun Kürt ulusal sorununa ilişkin güzel bir özeti. Fakat gel gör ki Kongra-Gel sözcüleri (ya da PKK yeniden inşa komitesi) bir yandan böylesine doğru belirlemelerde bulunurken ancak diğer yandan aşağıya aktaracağımız hatalı yaklaşımları sergilemesinin tek bir izahatı olabilir. O da PKK'nin pragmatist siyasetinin sonucu Kürt halkına karşı iki yüzlü bir siyaset izlemesidir. Bir başka deyişle PKK Kürt halkına yönelik başka bir söylemde bulunurken Türk hakim sınıflarına ve emperyalistlere ise başka mesajlar vermekte. İşte A. Öcalan'ın söylemleri:

"Bundan sonra önerim; üç kimlikli hareket edilecek. Birincisi Avrupa ulusu, ikincisi Türkiye ulusu, üçüncüsü her etnik kimliğin kendi kavimsel özelliğidir. Örneğin Avrupa ulusundanım, Türkiye ulusundanım aynı zamanda Kürdüm, Türküm, Çerkezim böyle devam eder. İspanya'da da böyle, aynı zamanda Katalan'dır, İspanya ulusundandır ve Avrupalıdır. Aynı formülü bütün Avrupa uyguluyor. Türkiye'de de bu olabilir. Böyle bir slogan vardı: farklılıklara evet, ayrılıkçılığa hayır, bu benim de hoşuma gitti. Türkiye'de birleştirici kavram budur. Ben de farklılıklara evet, ayrılıkçılığı geliştirmeye hayır diyorum, her alt kimlik de kendi sembollerini kullanır, dilini kullanır, eğitimini

yapar. Bu konu da sembol kimlikler olabilir.” (Abdullah Öcalan, 10 Kasım 04 tarihli avukat görüşmesinden; 13 Kasım 2004, Özgür Politika)

AB’nin Kürt ulusal sorununda çizdiği çerçeve aslında yeni değil, daha önce açıklanan raporlarda da mesele azınlık statüsü çerçevesinde konmuştur. Ancak son raporda kavramlar net olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte Türk devletine 17 Aralık’ta müzakere tarihi verilmesi ve bunun için önceden iç kamuoyunun ve özellikle de şovenleştirilmiş kesimlerin bu gelişmeye yönelik hazırlanmış oluşudur. AB’nin Türk devletinden istediklerine esasta Türk hakim sınıflarının bir itirazı olmamakla birlikte, halka yönelik yaptıkları şovenist kışkırtmanın kendilerine dönmesini istemediğinden kamuoyunu hazırlamak gibi bir dertleri var. Çünkü AB, Türk devletinden gerçekte demokratikleşmesini istememekle beraber demokratik bir makyaj istedikleri de açık. Fakat her şeye karşın, yani katı Kemalist ideolojinin ve söylemin bu demokratik makyajı sağlamaktan uzak oluşu nedeni ile bir çelişki ortaya çıkmakta. Bunun için de AB katılım meselesi için bu tür ciddi tartışmaların önünü açmaktalar. Yani tükürdüklerini yalamak zorundalar.

Mesele salt AB üyeliği ile de sınırlı değildir. Irak’ta, Güney Kürdistan’da Kürt devleti tartışmaları ve ABD emperyalizminin bölgedeki Kürtlere yönelik politikaları tüm bunlar tartışmaların diğer önemli nedenini oluşturmaktadır. Çünkü gerek iç politik gelişmeler, gerekse Güney Kürdistan’daki gelişmeler Kürt ulusunu, uluslararası politik gündeme getirmektedir. Türk devleti Güney Kürdistan’da elinden belli ölçüde kaçırdığı inisiyatifli Kuzey Kürdistan Kürtleri’ne bazı kısıtlı hakları vererek yakalamak istiyor ve kendince bir Kürt kartı oynamaya çalışıyor. Kuzey Kürdistan Kürtleri’ni bu

sınırlı haklara razı ettikleri durumda, federasyon temelinde yeniden şekillenecek olan yeni Irak’a karşı çıkabilecektir. Bu konuda AB ile de Türk devletinin çıkarları uyuştuğundan, AB’nin ortaya attığı çözüme bir bayrak gibi sarıldılar. Dolayısıyla konunun enine boyuna tartışılması sağlanmaktadır.

AB’nin Ortaya Attığı “Çözüm” Önerisi Türk Hakim Sınıflarının Çıkarınadır

Başbakanlık ve diğer devlet kurumları, kısacası Türk hakim sınıfları Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu’nun, Azınlık Raporu olarak kamuoyuna açıklanan raporunu, gelen tepkiler karşısında her ne kadar açıktan sahiplenmeler de el altından bu raporun tartışılmasını gündemlemesini de engellemediler. Yani söz konusu raporun yazılmasını ve kamuoyuna tantanalı bir şekilde yansımalarını devletten ayrı düşünmek imkansızdır.

Türk devleti gibi her türlü yasal ve yasadışı zor ve entrika uygulama konusunda usta olan bir sistemin kendi oluşturduğu bir kurumun raporunun kamuoyuna yansımalarını engellemesi çok kolay olurdu. Hükümetin basına yansıdıktan neredeyse bir hafta sonra rapor hakkında görüş açıklamasının, başka türlü izahı mümkün olamaz. Bırakın bazı haklara kavuşmasını, özellikle doksanlı yıllarda yükseltelen şovenizm sayesinde Kürt lafına bile tahammül edemeyen kesimleri ikna etmeleri için bu raporu açıktan desteklemeleri mümkün de değildi. Raporu yazarlar hakkında çeşitli davalar açılması ya da saldırılarda bulunulması, en koyu biçimde ırkçı-şoven olan kesimleri dizginlemek için basitçe düzenlenen ayak oyunlarından başka birşey değildir.

Yine Genelkurmay, bu Azınlık Raporu

hakkında görüşlerini ortaya koyarken net bir görüş ortaya atmamış, Türklük ve Türkiyelilik üzerine bir fark yaratarak, bir anlamda teorik bir tartışma yapmışlardır. Ancak Genelkurmay Başkanı'nın bizzat ABD örneğini vermesi ile Genelkurmay'ın yaptığı basın açıklamasında ortaya koymaya çalıştığı farklı görüş açısı da bir anlamda silikleşmiş oldu. Abdullah Öcalan'ın da Genelkurmay Başkanı'nın görüşlerine katılması ile mesele aslında netleştirilmiş oldu. Geriye politik olarak atılacak adımlar kaldı.

Yani PKK/Kongra-Gel ABD emperyalizmi tarafından da hedef olarak kabul edilip Güney Kürdistan'da tasfiye edilirse, Türk devletinin Kuzey Kürtlere şu ana kadar çizdiği çerçeve daha geriye düşecektir. Yok eğer güneyde Kürtler için bir federatif yapı yeni Irak için oluşturulursa, Türk devleti Kuzey Kürtlerini azınlık olarak kabul edecektir. Bu çerçevede de Kürt ulusal sorunu çözülmüş olarak kabul edilmiş olacaktır.

.....

Avrupa Birliği emperyalistlerinin Kürt ulusal sorununa ilişkin "azınlık" tanımlaması ve politikalarında esas sorun AB emperyalistlerinin bu politikayı oluşturmaları değil, Kürt reformist parti ve örgütlerinin (aralarında başka konularda belli farklılıklar olmakla birlikte) AB konusunda fikir birliği içerisinde AB'yi kurtuluş kapısı olarak görmeleridir. Onlar, Türk devletinin AB'ye üyeliğini destekleyerek kendi elleriyle ulusal haklarını AB'ye teslim etme gayreti içerisinde. AB'nin emperyalist bayrağının daha yükseklerde dalgalanmasına hizmet etmekte

.....

Kürt Ulusuna "Azınlık" Denilerek Kendi Kaderini Tayin Hakkı Gasp Ediliyor ve "Bireysel ve Kültürel Haklar" İle Sınırlı Bir "Çözüm" Ortaya Konuluyor

Kürt ulusal sorunun çözümünü AB, yukarıda Asya Deniz'in doğru olarak söylediği gibi "bireysel ve kültürel" haklarla sınırlamaktadır. Ulusal sorunda emperyalizmin bu çözümü yeni değildir ve ulusal kültürel özerklik olarak bilinen bu politikanın kapsamlı eleştirisi için bu sayıda "PROGRAMDAN (5), Ulusal Sorun" başlıklı yazıya bakılmalıdır. AB 2004 ilerleme raporunda Kürt ulusal sorunu "insan hakları ve azınlıkların korunması" başlıklı bölümde ele alınmaktadır. Bunun dışında 1999 Helsinki Zirvesi'nden sonraki gelişmeler ve genel değerlendirme başlıkları altında geçmektedir. Bu üç bölümde de konu aynı şekilde ele alınmaktadır ve değerlendirme verileri de aynıdır ki, önemli bir kısmını yazımıza alıntı olarak almış bulunmaktayız. Raporda Kürt ulusal sorunun esas olarak *insan hakları ve azınlıkların korunması* başlığı altında ele alınması bile AB'nin konuya nasıl baktığının kısa bir özeti olmaktadır. Bu başlıktan bile politikaları anlaşılmaktadır. Kürt ulusu, **ulus** olarak görülmediğinden, **azınlık** olarak ele alınmıştır ve Kürt ulusuna yönelik baskılar da azınlık hakkı ve insan hakkı ihlali olarak görülerek, mesele bireysel ve kültürel hak meselesine indirgenmiştir.

Elbette Kürtlere yönelik baskılar aynı zamanda insan hakları ihlali de olmaktadır. Ancak burada bu insan hakkı ihlalinin nedeni önemlidir. Kürtler ayrı bir ulus olduklarından ve Kendi Kaderini Tayin Hakkı gasp edildiğinden bu ihaller gündemdedir. Kısacası özü pazar sorunu olan bir ulusal sorun ve çelişki; ezi-

len Kürt ulusal burjuvazisi ile egemen ulus burjuvazisi arasındaki çelişki dolayısıyla Türk egemen sınıfları tarafından tüm Kürt ulusuna ulusal baskı uygulanmakta; bu, Kürt ulusundan insanlara dönük işkenceler, hak ihlalleri, katliamlar vb. ile de somut biçimler almaktadır. İkincisi, insan hakkı ihlali olarak işlenen suçlar işkence, ifade özgürlüğünü kısıtlama ile de sınırlı değildir. Bir ulusun asimilasyonu, göç politikaları, kültürünü, varlığını yok saymanın yanısıra örgütlenme hakkıyla birlikte Kendi Kaderini Tayin Hakkı gasp edilmiştir ki, Türk devletinin Avrupa Birliği üyeliği ile AB emperyalistleri de Kürt ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkını bu projeyle doğrudan inkar ve gasp etmiş olacaktırlar.

Kürt Reformizmi AB'ni Kurtuluş Kapısı Olarak Görmekle, Ulusal Haklarını Kendi Elleriyle AB'ye Teslim Etmekte

Avrupa Birliği emperyalistlerinin Kürt ulusal sorununa ilişkin “azınlık” tanımlaması ve politikalarında esas sorun AB emperyalistlerinin bu politikayı oluşturmaları değil, Kürt reformist parti ve örgütlerinin (aralarında başka konularda belli farklılıklar olmakla birlikte) AB konusunda fikir birliği içerisinde AB'yi kurtuluş kapısı olarak görmeleridir. Onlar, Türk devletinin AB'ye üyeliğini destekleyerek kendi elleriyle ulusal haklarını AB'ye teslim etme gayreti içerisinde. AB'nin emperyalist bayrağının daha yükseklerde dalgalanmasına hizmet etmekte.

Şu nokta açıkça görülmelidir: Türk devletinin 17 Aralık'ta 3 Ekim 2005 için bir müzakere tarihi alması belirlenirken, bu konuda esas olarak Almanya ve Fransa'nın söyledikleri belirleyici olmuştur ve bu ikisinin arasındaki pazarlıklarla Türk devletine bir müzakere tarihi veril-

mesi ve müzakerelerin nasıl gerçekleşeceği vs. belirlenebilmiştir. Bu iki devletin yanında İtalya ve Hollanda gibi emperyalistlerin bile fazla bir etkisi olmamıştır. Yine ABD ile daha fazla ortak politikalar üreten İngiliz emperyalizminin bile, AB politikalarının ana hattının belirlenmesinde fazla ağırlığı olmamaktadır. Elbette adı geçen emperyalist devletler ve AB üyesi diğer ülkelerin politikaları değerlendirilmekte ve göz önüne alınmaktadır, ama kendi çıkarları doğrultusunda birliğin esas politikalarını belirleyen Almanya-Fransa olmaktadır. Dolayısıyla ki, bu noktada Kürt parti ve örgütlerinin AB yanlısı reformist politikaları Kürt ulusunun kaderini esasta bu iki emperyalist devlete ve onların ağzından çıkan sözlere mahkum etmekte.

AB emperyalizmi öteden beri Kürt ulusal sorununda bir yandan Türk devletinin Kürtlere yönelik baskılarını dönem dönem çeşitli kurumları aracılığıyla gündeme getirirken ancak öte yandan bunun çerçevesini her zaman için yukarıda belirttiğimiz gibi hep kültürel ve insan hakları çerçevesinde değerlendirmiş, dolayısıyla her zaman Türk devletinin “bölünmez bütünlüğü”ne vurgu yapmıştır. Bu haydut güçler ABD emperyalizminin Irak işgaline karşı çıkarken ve Saddam'ı destekleyen politikalar izlerken de amaçları yine Irak'ın bütünlüğü içinde kalması olmuş, aynı şekilde güney Kürtlerinin de Irak içinde daha ileri bir statü kazanmasına karşı çıkmışlardır. Kuşkusuz bu karşı çıkışın arka planında yatan ana neden de ABD emperyalizminin bölgede Kürt ulusuna daha fazla statü tanıyarak kendi inisiyatif-denetimi altına geçirmesini engellemektir.

Ki emperyalistlerin bu politik dalaşlarını başta PKK/Kongra-Gel olmak üzere bir çok Kürt parti ve örgütü analiz etmiş ve teşhir etmiştir. Bunlar bilinmeyen ger-

çekler de değildir. Fakat geline aşamada bu gerçekler üzerine reel politika izleme adına, tutucu davranmama adına, aslında yapılmak istenen Abdullah Öcalan'ın açıkça ifade ettiği gibi klasik devrimcilik-Marksistlik yapmama adına politika yapılmak istenmekte, dahası emperyalistlere dayanarak sorunun çözümü için bir adım atılmak istenmektedir.

Belki sık tekrar etmiş olacağız ama, tüm bunlar Kürt ulusunu yeni boyunduruklar altına almanın dışında başka bir işe yaramayacaktır. Ya da Kürt ulusunun çok küçük kırıntılarla avutulmasından başka bir amaca hizmet etmeyecektir. Her şeyden önemlisi, özellikle Güney Kürdistan'daki gelişmeler sonucu, Kürtler ile Araplar arasındaki bir düşmanlığın gelişmesine yol açmaktadır. Çünkü Güney Kürdistan Kürt egemen sınıfları ABD emperyalizmine dayanarak haklarını geliştirmeye çalışırken, işgalin payandası olmakta, dolayısıyla bu zeminde Irak ulusal direnişine karşı bir duruş sergileyerek, Arap halklarının nefretini kazanmaktadır.

Kürtler Azınlık Değil, Türklere Oranla Sayıca (Nüfus Olarak) Çoğunluk Olmasalar da Ulusal Bir Topluluktur. Bununla Beraber Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Azınlık Statüsünde Bulunan 10'dan Fazla Milliyet Yaşamaktadır

Raporda Alevilerin azınlık olarak tanımlanması ise Alevilerin hakları bakımından aslında yok sayılarak ve Türk devletinin yüzlerce yıldır Alevilere uyguladıkları dini-mezhepsel baskılar meşrulaştırmaktadır. Doğrudur toplam nüfus içerisinde Aleviler, Sünni nüfusa oranla azınlığı oluşturmaktadır. Ancak bu durum haklar bakımından eşitsizliği getirmez-getirmemelidir

AB İlerleme Raporu'nda Kürt ulusu Lozan Antlaşması ile azınlık olarak kabul edilen Rumlar ve Ermenilerle birlikte aynı statü içerisinde kabul edilmekte. Rumlar ve Ermenilerin Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki statüleri azınlık durumundadır. Rumlar ve Ermenilerin Türkiye-Kuzey Kürdistan'da sahip oldukları ulusal özellikler, ulusal topluluk olarak tanımlanmaları için yeterli argümanlar değil. Daha önce ve bir çok yazımızda Ermenilerin 1923 öncesi ulusal özellik taşıdığından söz etmiştik. Fakat bu ulus gerek Osmanlı, gerekse TC tarafından soykırım'a uğratılarak ortadan kaldırılmıştır. Bu, büyük bir tarihi haksızlıktır. Ve bu bağlamda kınanması ve protesto edilmesi gereken bir tarihi gerçekliktir. Fakat geline aşamada Ermeniler'i ulus olarak tanımlamak ise tamamıyla farklı bir gerçeklik oluşturmaktadır. Ve söz konusu durum sınıf mücadelesi önünde engel teşkil etmediğinden, bu durumu düzeltmeyi programımıza alma doğru bir anlayış olmaz. Kısacası, Ermeniler ulus değil, azınlıktır. Bunun gibi Çerkezler, Araplar ve daha bir çok ulusal azınlık Türkiye-Kuzey Kürdistan'da yaşamaktadır. Türk devletinin Kürt ulusuna olduğu gibi, bu azınlıklara yaklaşımı da şoven-ırkçı politikalar etrafında şekillenmektedir.

Örneğin Rumlar ve Ermeniler her ne kadar Lozan Antlaşması nedeniyle bazı haklara sahip olsalar da, ancak bu haklarını hep baskı altında kullanmışlar veya haklarını kullanmaları baskı ve zor uygulamaları ile engellenmeye çalışılmıştır. Rum, Ermeni, Arap ya da Kürt kökenli kompradorlar ve büyük toprak ağaları vardır. Ancak bunlar ulusal kökenlerini reddeden tu-

tumlar içerisinde ve ancak o da kimi- si 1990'lı yıllardan itibaren ulusal devrimci mücadelenin gelişmesi ile kendi statülerini konuşabilir duruma gelmişlerdir. Egemen sınıflar içerisinde bulunanlar dahi hala kendi etnik kökenlerini sahiplenmekten ziyade inkar etme durumundadırlar ki, bu da onların sınıf karakterinden ileri gelmektedir.

Azınlık uluslara mensup halk katmanları ise azınlık olmalarından dolayı sürekli olarak milli baskı altında tutularak ezilmişlerdir. Varlık vergisi (2. Emperyalist Paylaşım Savaşı yıllarında), 6-7 Eylül Olayları (1955) ve buna benzer dönemlerde azınlıklar sürekli baskı görmüşlerdir.

AB İlerleme Raporu'nda ulusal azınlıklar yok sayılmakta. Kürt ulusu ise bir ulusal azınlık olarak tanımlanırken, bu azınlık kavramı bir de dini inanç mezhebi olan Alevilik için kullanılarak, durum iyice kaotik hale getirilmiştir. Zaten burjuva ideologlarının bir amacı da halkların bilincini karıştırmak değil mi?

Raporda Alevilerin azınlık olarak tanımlanması ise Alevilerin hakları bakımından aslında yok sayılarak ve Türk devletinin yüzlerce yıldır Alevilere uyguladıkları dini-mezhepsel baskılar meşrulaştırmaktadır. Doğrudur toplam nüfus içerisinde Aleviler, Sünni nüfusa oranla azınlığı oluşturmaktadır. Ancak bu durum haklar bakımından eşitsizliği getirmez-getirmemelidir. Dahası dini bir inancın "azınlık" olarak tanınması veya tanımlanması onun kendisini özgür bir şekilde ifade etmesine engel olmaktadır. Bir ulusun ya da bir ulusal azınlığın örgütlenmesi ile dini inancın örgütlenmesi farklı şeylerdir. Bir toplumda bir kişi dahi olsa eğer farklı inanca sahipse, o kişi inançlarını özgürce ifade edebilmelidir. Bu nedenle din olgusunda azınlık çoğunluk kavramları belirleyici kavramlar değildir. Ulus olgusunda ise belirleyicidir. Ulusların ve azınlık

ulusların ayrı ayrı hakları vardır. Azınlık ulusların kültürel gelişimleri içinde yaşadıkları devlet tarafından garanti altına alınması zorunlu iken, çok uluslu ülkelerde her bir ulusun ayrılma hakkı vardır ve ister nüfus olarak azınlık olsun, ister uluslar birliği şeklinde olsun ulusların tam hak eşitliği ilkesi geçerlidir. Yani farklı ulustan olmak ezilmenin, aşağılanmanın ve sömürülmenin nedeni olamaz.

Alevilerin Azınlık Olarak Tanınması Aleviler Üzerindeki Baskıların Onaylanmasıdır!

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Alevilerin azınlık statüsünde kabul edilmesi ile Osmanlı'dan TC'ye ve oradan da yetmiş yıldır Sünniliğin resmi din olarak uygulanması (çoğunluk olma gerekçesi ile) onaylanmıştır. Bu, aynı zamanda AB'nin dönem dönem Türk devletine yönelik "laik değil" gibi yaptırımlarının tutarsızlığını ortaya çıkarmıştır. Oysa laik bir devlet, nüfus olarak azınlık ya da çoğunluk olup olmamasına bakmadan tüm dinlere karşı aynı mesafede durmak zorundadır. Ve kesinlikle, ve net bir şekilde yasama, yargı ve yürütme kurumları ile din kurumlarını birbirinden ayırtmalıdır.

AB'de bazı kesimlerin kendilerini Hristiyan kulübü olarak görmeleri ve bu gerici-bölücü anlayışı ilerleme raporuna da yansımıştır. Bu tutum ve politikaları burjuvazinin din olgusuna bakıştaki pragmatist tutumundan ileri gelmektedir. Burjuvazi bir yandan işine geldikçe laik olmayı savunurken, diğer yandan halkları uyutmak için dini afyon olarak kullanmaktan çekinmemiş; dolayısıyla din kurumları üzerinden halkı yönetip uyutmaya çalışmıştır-çalışmaktadır. Günümüzde "sınıf savaşımı bitti yerini uygarlıklar-kültürler savaşı aldı" gibi gerici tezleriyle halkları sınıf bilincinden uzaklaştırma-

ya çalışan emperyalistler ve ideologları, özünde ve her fırsatta dinler ve mezhepler arasındaki farklılıkları-çatışmaları körüklemekteler. Kısacası raporda Alevilerin azınlık olarak tanımlanması, bir yandan Alevilerin gördükleri baskıların onaylanmasıyken diğer yandan raporda mahrum bırakıldığı haklardan söz edilmesi, vurgusunu yaptığımız gibi tüm gerici devletlerin “böl-parçala ve yönet” politikasının somut bir uygulamasıdır.

Sonuç Olarak

17 Aralık 2004'te AB, Türk devletine 3 Ekim 2005'te üyelik görüşmelerine başlanabileceği üzere bir tarih verdi. Hakim sınıflar ve onların bazı klik ve ideologları bu gelişme karşısında zil çalıp oynadı. Adeta bayram havası estirmeye çalıştılar. Fakat bu kesim içerisinde sevinmeyenler de vardı. Sevinmemelerinin bir nedeni muhalefet partisi olmaları iken, diğer nedeni ise Kıbrıs sorunu (AB'ye üye olmadan Kıbrıs Rum Cumhuriyeti'nin tanınması), Kürtlerin “azınlık” olarak tanınması sorunu, ucu açık müzakere (istendiği zaman görüşmeler kesilir) vb. sorunlar oluşturmaktadır. Genel olarak söylemek gerekirse; hakim sınıfların tüm kesimleri 17 Aralık Brüksel Zirvesi sonuçlarından memnun. Reformist partilerden orta burjuvazinin belli bir ke-

simini temsil eden ÖDP gibi partiler de bu gelişmelerden memnun. Öyle ki, bu partinin ileri gelenlerinden bazı kimseler 6 Ekim “ilerleme raporu” Türkiye-Kuzey Kürdistan'da yapılmayan burjuva demokratik devrimin gerçekleşmesi olarak alkışlamaktadır.

Feodal burjuvazi ve ideologları, bazı orta burjuva partiler ve akımlar AB'yi halka kurtuluşun umut kapısı olarak empoze etmeye çalışmaktadır. Ki bu konuda büyük bir başarı elde ettikleri de söylenebilir. Halkı yalan şatolarıyla kandırmaya çalışmaktadırlar.

En az on-onbeş yıl sürecek görüşmelerden bahsedilmekte. Bu görüşmeler içerisinde yukarıda ortaya koymaya çalıştığımız politik gelişmeler daha da netlik kazanacak ve yasallaştırılmaya çalışılacak. Bu, on onbeş yıl içinde Türk devleti gerçekten AB'ye üye olur mu olmaz mı bunu şimdiden kestirmek mümkün değildir. Özellikle Türkiye-Kuzey Kürdistan'ın Demokratik Devrime gebe olan sosyo-ekonomik yapısı bu kadar uzun bir süre için öngörüle bulunmayı imkansız kılmaktadır. Çünkü mevcut devletin Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki ekonomik-siyasi ve kültürel yapısını, belirlenen süreç içerisinde AB üyesi ülkeler arasında yer alan geri bir kapitalist ülke seviyesine getirmesi dahi oldukça zor.

Genel olarak söylemek gerekirse; hakim sınıfların tüm kesimleri 17 Aralık Brüksel Zirvesi sonuçlarından memnun. Reformist partilerden orta burjuvazinin belli bir kesimini temsil eden ÖDP gibi partiler de bu gelişmelerden memnun. Öyle ki, bu partinin ileri gelenlerinden bazı kimseler 6 Ekim “ilerleme raporu” Türkiye-Kuzey Kürdistan'da yapılmayan burjuva demokratik devrimin gerçekleşmesi olarak alkışlamaktadır

İkincisi; Ortadoğu'da hızla gelişen ve değişen dengeler de Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki gelişmelere etkide buluncaktır.

Üçüncüsü; AB'nin çelişkili ve çatışmalı bir birlik olduğu gerçekliğinden hareketle, bu birliğin dağılmasını da gündeme getirmesi olasılığı mevcuttur. Bu durumda, yani bölünecek olan kanatlardan birinin başını İngiltere çektiğinden-çekteğinden ve Türk devletinin ABD'ye hala güçlü olan uşaklığına koşut olarak, TC'nin de birliğe üye olmasını engelleyen olası faktörler arasında görmek gerek.

Ancak bununla birlikte belirtmemiz gerekir ki, 17 Aralık'la birlikte Türk devletinin AB'nin dümen suyuna daha fazla girdiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Avrupa Birliği (AB), Avrupa ve dünyanın en büyük emperyalist devletleri arasında yer alan Almanya-Fransa'nın başta Avrupa kıtası olmak üzere dünyanın diğer ülkelerini ekonomik ve siyasi bakımdan **sömürgeleştirmenin** stratejik projesidir.

Yaklaşık 50 yıllık bir tarihe sahiptir. İki büyük emperyalist devlet ve onun en büyük tekelleri tarafından atılan "Avrupa'yı Birleştirme", bir başka ifadeyle sömürgeleştirme projesine, aradan geçen 50 yıllık süreç içerisinde Avrupa kıtasında yer alan devletlerin neredeyse tümü dahil edilmiş durumdadır.

Bu blok içerisinde Avrupa'nın ve aynı zamanda dünya emperyalist sistemi içerisinde yer alan iki (İtalya-İngiltere) büyük ve bunun dışında Hollanda, Belçika ve Danimarka gibi küçük emperyalist devletler de yer almaktadır. Geri kalan üye ülkelerin tümü yarı-sömürge kapitalist ülkelerdir.

Bu birlik, homojen bir birlik olmayıp heterojendir ve çatışmalıdır. Bir yandan Fransa-Almanya'nın başını çektiği, öte yandan ise "birlik" içerisinde ABD'nin

truva atı rolündeki İngiltere ve İtalya'nın başını çektiği ABD'ci kanat.

Fransa-Almanya bu birliğe hakim durumdadır. Fakat bu hakimiyetleri her konuda, özellikle de **önemli** politik-askeri kararlarda (örneğin bir ABD'nin Irak'ı işgal ve sömürgeleştirme savaşında olduğu gibi) geçerli değil. Daha açık bir söylemle bu blok ve ona hakim olan kanat henüz gerek ekonomik, gerekse siyasi bakımdan ABD'ye kafa tutacak, onunla boy ölçüşecek ve onun aleyhinde önemli politik-ekonomik kararlar alacak ittifak gücü; blok ve birlik seviyesine ulaşmış değil. Bu seviyede olmadığı gibi, az önce de işaret ettiğimiz gibi çatışmalı birliktir.

AB, yarı-sömürgeler için daha fazla bağımlılık ve sömürgeleşmenin adıdır. Belirtmek gerekir ki, birliğe üye yarı-sömürge ülkelerin emperyalizme bağımlılığı birlik öncesine oranla daha fazla artmıştır. Öyle ki, bu devletler hiç bir **önemli** politik konuda bağımsız karar veremez duruma gelmişlerdir. Almanya-Fransa ve İngiltere'nin ağzında çıkan sözlere göre hareket etmektedirler.

Ekonomik olarak ise tamamıyla ilhak edilmiş durumdadırlar. Tarım ve cılız olan milli sanayileri tamamıyla çökertilerek, emperyalist teknoloji ve sermayenin birer komprador **pazarlamacısı-tüccarı** haline dönüşmüşlerdir. Dolayısıyla bu ülkelerde milli bağımsızlık sorunu birlik öncesine göre daha artmıştır.

Bu bağımlılığın artması kendi berabesinde yoksulluk ve yoksunluğu daha da arttırmıştır-artacaktır. Mazlum halklara adeta deli gömleği giydirilmiştir ve daha da giydirilecektir.

Bu birlik, çok derin ve kapsamlı ulusal eşitsizlikleri artıran, dolayısıyla bir çok ulusun (özellikle de yarı-sömürgeleri) asimilasyonu ve ulus devletlerin ortadan kaldırılarak sömürgeleştirilmesinin projesidir. Uluslar arasındaki eşitsizlik daha

da artmıştır ve artacaktır. Özellikle de emperyalist ülkelerde iç faşistleşmenin artışına yol açacaktır. Ki bu ülkelerde faşizmin tırmandığını kim görmezlikten gelebilir ki. İç faşistleşmenin artışındaki bir neden, söz konusu ülkelerdeki ekonomik yapının git gide bozulması ve buna koşut olarak işsizlik oranının artması-ken, diğer bir neden ise yarı-sömürgelerdeki göç akınlarına karşı geliştirilen ırkçı-şoven politikalar ve ulusal düşmanlıklardır.

Bizim savunduğumuz birlik, eşitsizliklerin daha fazla artacağı birlikler değil, tam tersine “Ulusların ve halkların tam hak eşitliği ilkesi” zemininde büyük-birleşik devletlerin kurulmasıdır. Bundandır ki yüz bin kere haykırıyoruz: Her türden eşitsizliğin daha fazla geliştirilmesi demek olan AB gibi sömürge-sömürgeci devlet “birliklerinin” kurulmasına hayır diyoruz-hayır demeliyiz!

Bu bilinçten hareketledir ki, ülkemizin komünist ve devrimci güçleri önümüzdeki süreçte AB’ye hayır kampanyaları düzenlemekle karşı karşıyadır.

Bu proje; ulusal, sınıfsal ve devletsel açıdan zengini daha zengin, yoksulu ise daha yoksulluğa mahkum eden bir projedir.

Hiç kuşku yok ki söz konusu eşitsizliklerin her bir adım boyutlanması beraberinde sınıfsal ve ulusal mücadelenin keskinleşmesini de getirmiş olacaktır. Böyle olacak diye komünist ve devrimciler AB’ye evet diyemez.

AB’ye evet demek devrimden ve devrim mücadelesinden kaçmak demektir. Bu gelişmelere koşut olarak milli teslimiyetçi ve sınıf uzlaşmacı sağ oportünist teorilerin geliştirileceğini görmek ve bunlara karşı uyanık olmak zorundayız. Önümüzdeki süreçte Marksizm-Leninizm-Maoizm’e yabancı her türden, özellikle de sağ oportünist ve reformist görüş

ve akımlara karşı her zamankinden daha aktif ve canlı ideolojik mücadele yürütmeliyiz!

Ama her şeye karşın komünistler bu gelişmelere göre de kendisini hazırlamalıdır. Bu da orta ve uzun vadede bu ülkelerin komünist ve devrimci partilerine öncülük ve önderlik açısından çok önemli-büyük, nesnel ve sübjektif avantajlar sağlanması demek olacaktır. Üstelik birlikte mücadelenin zemini de güçlü olacaktır. Bu da bir avantaj olarak telaki edilmelidir. Görüldüğü gibi olumsuzluklar kendi içinde olumluluk da barındırıyor. Dolayısıyla bu ülke komünist partileri şimdiden kendilerini geleceğin devrimci dalgalarını örgütlemek ve önderlik etmek için hazırlamalıdır. r

PROGRAMDAN (5)

ULUSAL SORUN

Y

azımızın konusu ulusal sorunun dün, bugün ve geleceğine dair teorik açıklamalarda bulunmak değil. Yeni Demokratik Cumhuriyet Programında yer alan ulusal sorunun açılımı olacaktır. Yeni Demokratik

Cumhuriyet Programında uluslar ve milliyetler sorunu nasıl ele alınıyor, hangi temel slogan ve noktalara dikkatler çekilmiştir vb. önemli soruları yanıtlamaya çalışacağız.

Hiç şüphe yok ki bizimki gibi çok uluslu ülkelerde bir komünist partisinin ulusal sorunu gerek teorik gerekse pratik olarak ele alış yöntemi o komünist partisi için **ilkesel** bir sorundur. Daha açık ifadeyle bir partinin programında ulusal soruna ilişkin ortaya koyduğu tezler o partinin genel niteliğini belirleyecek **temel kriterlerden** birisini oluşturur. Ulusal mı yoksa sınıfsal mücadele mi? Komünist partisi için elbette ki **sınıfsal kurtuluş mücadelesi** olacaktır. Bir başka söylemle çözümü, sınıfsal kurtuluş mücadelesine tabi kılınarak ele alınmayan bir ulusal sorun **gerçek** anlamda çözülemez.

Hiç şüphe yok ki bizimki gibi çok uluslu ülkelerde Maoist komünistlerin ana örgütlenme görevi bütün ulus ve milliyetlerden proletarya ve diğer emekçi sınıfları tek bir parti çatısı altında örgütlemektir. Maoist Komünistler örgütlenmesinde ulusları ve milliyetleri değil, sınıfları baz alır. Bu bağlamda Ulusal sorunun çözümünü sınıfsal kurtuluş mücadelesinin çözümüne bağlı **ikincil** sorun olarak ele alır. Sınıfsal kurtuluş sağlanmadan gerçekte **ulusal** kurtuluş sağlanamaz. Unutulmamalıdır ki bir ulusun

Hiç şüphesiz ki bizimki gibi çok uluslu ülkelerde Maoist komünistlerin ana örgütlenme görevi bütün ulus ve milliyetlerden proletarya ve diğer emekçi sınıfları tek bir parti çatısı altında örgütlemektir. Maoist Komünistler örgütlenmesinde ulusları ve milliyetleri değil, sınıfları baz alır. Bu bağlamda Ulusal sorunun çözümünü sınıfsal kurtuluş mücadelesinin çözümüne bağlı ikincil sorun olarak ele alır

tam ve **gerçek** bağımsızlığının yolu ancak ve ancak sınıfsal kurtuluş devriminden geçer.

Evet bir ulus ayrılıp ayrı devlet de kurabilir. Ama bilinmelidir ki, bu durum o ulusun **tam bağımsız** olduğu anlamına gelmez. Ulus, belli boyutlarıyla kendi kaderini tayin etmiş olur, hepsi o kadar. Tarihte bunun örnekleri çoktur. Açıkçası, bir ulusun, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı (UKKTH) bakımından siyasi bir devlete kavuşması başka şey, o ulusun **tam bağımsız** olması farklı şeydir. Çünkü bir ulus, UKKTH bakımından siyasi bir devlete sahip olabilir (örneğin Türkler), ama bu, o ulusun **tam** bağımsız olduğu anlamına gelmez. En özlü ifadeyle UKKTH demek, Lenin yoldaşın söylemiyle **siyasi bir devlet kurma hakkı** demektir.

UKKTH ile bir ulusun kendi kaderini kendisinin tayin etmesini de birbirine karıştırmamalıyız. İlki bir ulusun hakkı iken diğeri o ulusun bu hakkı istediği şekilde kullanmasına kendisinin karar vermesi demektir. Yani bir ulus kendi kaderini, ayrılıp ayrı bir siyasi devlet şeklinde kullanabileceği (Finlandiya) gibi, birlikte de kalabilir. Dahası bu hakkını istediği şekilde kullanabilir. Bu hak ulusun iradesi dışında başkasının elinde olamaz. Ulus, yarı-sömürge şeklinde de siyasi devletini kurabilir. Nitekim burjuva karakterli ulusal hareketlerin sonu hep böyle olmuştur. Tüm yarı-sömürge ve yarı-sömürge çok uluslu ülkelerde devlete siyasi olarak hakim olan bütün ulusların durumu böyledir. Şüphesiz ki çok uluslu ülkelerde egemen-ezen uluslar kendi kaderini tayin etmiştir, ama bu, tam bağımsızlık şeklinde değil. Çünkü bu ülkeler ve ulusların devletleri ekonomik ve siyasi olarak tam bağımsız değil emperyalizmin ekonomik ilhakı, siyasi ve kültürel bağımlılığı altındadır. Tam bağımsız değil. Bu anlamıyla bu ulusların da emperyalizme karşı

milli mücadele diye bir sorunları vardır. Bizimki gibi ülkelerde demokratik devrimle milli devrimin birbirinden ayrı olarak ele alınamaması bundan kaynaklıdır. Ulusal kurtuluş mücadelelerinin tarihsel tecrübeleri göstermiştir ki ulusal burjuva karakterli hiçbir hareket ulusları **tam bağımsızlığa** götürememiştir-götüremez. Bunun asıl nedeni ideolojik-politiktir. Çünkü ulusal özneli kurtuluş hareketleri **gerçekte** ideolojik ve siyasi bağımsızlık çizgisine sahip değiller. Onların ideolojik görüş açıları burjuva olduğu için politik olarak da tam bağımsızlıkçı değil, teslimiyetçi-uzlaşmacıdır. Bu hareketler daha mücadele içerisinde iken bağımlılık ilişkisi geliştirirler. Söz konusu ulusal hareketler, bir yandan gerek emperyalizmle gerekse egemen-ezen ulus burjuvazisiyle koparken diğer yandan ise bağlanma şeklinde bir tarihi akış izler. İdeolojik olarak bağımsız çizgileri yok. Kendi öz siyasi güçlerine güvenmek yerine esasta dışarıya bel bağlarlar.

İşte bu tarihi tecrübelerden elde edilen bilgi ve Leninist Ulusal sorun teorisinden hareketle diyoruz ki her kim ki sınıfa (proletarya) göre değil uluslar ve milliyetlere göre örgütleniyor veya örgütlenmeyi savunuyorsa, onlar, dar burjuva milliyetçisi veya ezilen ulus milliyetçiliğinden etkilenmiş küçük burjuva oportünistlerdir. Sınıf bilinçli Proletarya, her türden milliyetçiliği reddeder ve onun ideolojik düşmanıdır. Milliyetçiliği güçlendirecek tez ve politikalara asla destek sunmaz. Milli hareketlerin demokratik-devrimci muhtevasını desteklemekle yetinecek, onun ötesine geçmeyecektir. Genel olarak bir milli hareketin demokratik muhtevasını destekler, ama ezilen ulusun toprak ağaları ve burjuvalarının kendi sınıf imtiyazları için girişeceği mücadeleyi desteklemeyecektir. Bir başka ifadeyle bir milli hareketin demokratik muhtevasını desteklemekle milliyetçiliği destek-

lemek birbirinden tamamen farklıdır. Bu ayrım saflarımızda geçmişte doğru yapılmıyordu. Şöyle ki, bir anlayış milliyetçilik geliyor diye ulusal hareketlerin demokratik muhtevasını görmezden gelerek onu karşısına alırken, diğeri ise demokratik muhteva taşıyor diye milliyetçi hareketler hep desteklenmelidir, sapması içerisindeydi. Birincisi sağ oportünist, aynı zamanda sosyal şoven bir teori ve politika iken ikincisi ise inceltirilmiş milliyetçilikten etkilenen kuyrukçu-liberal anlayıştır.

Emperyalizm ve Ekim devrimi sonrası ulusal hareketlerin gelişmesine koşut olarak *sınıf bilinçli proletaryanın örgütlenmede baz alacağı nesnel politik sınıfsal zemin değişmiş midir* sorusuna hayır yanıtını vereceğiz. Çünkü sınıf bilinçli proletarya hangi durumda olursa olsun örgütlenmesini millet veya milliyetleri baz alarak değil sınıfsal kurtuluş mücadelesini esas alarak yapar. Oradan da mevcut siyasi iktidarı değiştirmeye göre hareket eder. Dahası o, komünizme ulaşma stratejik hedefiyle örgütlenmesini yürütür. Bunun için de devleti ve devlet sınırlarını esas alarak sınıf örgütlerini yaratır. Onun nihai hedefi ulusal pazarına hakim olmak ve bu pazarı kendisinin sömürmesi için devleti kurmak değil devletin de olmayacağı komünizme varmaktır. O, devleti, komünizme geçmek için bir amaç değil, bir araç olarak kullanır. Ama ulusal önderlikli burjuva hareketler amaç olarak kullanır. Onlar için devlet ebediyete kadar vardır-varolacaktır. Proletarya, mevcut siyasi iktidarı korumak-ona biat etmek veya onunla bazı **uçsal** yönleri törpülemek için anlaşma yapıp düzenin çarkları içerisinde kalmayı değil, bu sistemi kökten yıkmak ve değiştirmek için mücadele yürütür. Oysa **ulusal burjuva karakterli hareketlerin ana eğilimi siyasi iktidarı yıkmaya yönelik değil, ulusal devleti kurmak içindir**. Kapitalizmle, birlikte ortaya çıkan ulusal hare-

ketlerin doğal eğilimi ulusal devletleri kurmaktır. Onların derdi sömürü ve baskı yöntemine dayalı sistemi değiştirmek değildir. **Onların ana amacı kendi pazarını kendisinin daha kolay sömürmesi için bir devlet kurmaktır**. Ulusal sorunun **özünü** pazar sorununun oluşturması gerçekliği de budur zaten. Konuya ilişkin Kaypakkaya'ya saldıran küçük burjuva oportünist akımların kavramadığı-görmek istemediği gerçeklik tam da burasıdır. Kendi ulusal pazarlarını daha kolay sömürmek için devlete gereksinim duyarlar. Burada sömürülen-ezilen sınıfların sömürüden ve baskıdan kurtuluşu diye bir amaç yok. Sadece ulusal haklar var. O da sınırlı. Ulusal burjuva önderlikli hareketlerin amacı kendi egemen sömürücü sınıflarını iktidara getirmek ve onların bayrağını dalgalandırmaktır. Ama proletaryanın öyle değil. Proletarya bu burjuva bayrak altında birleşmeyeceği gibi tarihten gelen denenmiş kırmızı bayrağı altında toplanacaktır. Dolayısıyla bugün milyonlarca Kürt işçi, köylü ve diğer emekçi sınıflardan milyonların Kürt ulusal burjuva hareketinin bayrağı altında birleşmesi, bu hareketin halk hareketi olduğu anlamına gelmez. Bu, bizleri yanıltmamalıdır. Bir çok küçük burjuva oportünist akım bu noktada yanıldı. Yanılmakla birlikte buna koşut olarak kitlelerin bilincini bulandırdılar. Halk hareketiyle milli hareketler **farklı nitelikte** hareketlerdir. Konuya ilişkin Yoldaş Kaypakkaya'nın doğru ve bilimsel değerlendirmesini aktarmakta fayda var:

*“Halk hareketi, her tarihi dönemde, ezilen kitlelerin, kendilerini ezen yukarıdaki sınıflara karşı, hem kısmi talepler uğruna, hem de bizzat yönetici sınıfları devirmek için giriştikleri mücadelenin adıdır. **Halk Hareketi, ezilen kitlelerin sınıf hareketidir**. Tarihin ilk dönemlerinden beri halk hareketleri vardır. Halk hareketleri, ... çağımızda proletaryanın bi-*

linçli önderliğiyle birleşmekte, kitlelerin sömüründen ve zulümden kessin kurtuluşuna doğru ilerlemektedir. **Oysa milli hareket, birinci olarak sınırları belli bir tarihi alana yerleşmiştir.** Lenin yoldaşın işaret ettiği gibi Batı Avrupa’da milli hareketler, aşağı yukarı 1789 ile 1871 arasında, oldukça belli bir dönemi kapsar. ‘İşte bu dönem, milli hareketler ve milli devletlerin kuruluş dönemidir.’ Doğu Avrupa’da ve Asya’da ise milli hareketler, ancak 1905 yılında başlamıştır.

“İkinci olarak, milli hareketlerin tabii eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. 1789-1871 döneminin sonuna doğru Batı Avrupa, yerleşik bir burjuva devletler sistemine dönüşmüştür; ve bu devletler (İrlanda hariç) kural olarak, Milli bütünlüğü olan devletlerdir (Lenin). Doğu Avrupa’da ve Asya’da 1905’lerde başlayan milli hareketlerin tabii eğilimi de, yine milli devletlerin kurulması yönündedir.

“... Niçin, milli hareketlerin tabii eğilimi milli devletlerin kurulması yönündedir? Çünkü, milli hareketler kapitalizmin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Ve kapitalizmin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelmiştir.” (abç)

Bir kez daha belirtmek isteriz ki yoldaş Kaypakkaya’nın ulusal soruna ilişkin ortaya koyduğu tezler o gün olduğu gibi bugün de bilimselliğini korumaktadır. Dolayısıyla genelde milli hareketlere, özelde ise Kürt milli hareketine yönelik ortaya koyduğu tezlere ekleyeceğimiz bir söz yok. PKK’nin dünü ve bugünü, yoldaş Kaypakkaya’nın milli hareketler için orta-

ya koyduğu tezlerin ne denli bilimsel olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Benzer durum küçük burjuva oportünist hareketler için de geçerlidir. PKK güçlenince, karşısında el pençe duran kimi küçük burjuva oportünist akımlar, zayıflayınca tersinden saldırıya geçtiler. İdeolojik açmazları diğer temel konularda olduğu gibi ulusal sorun ve hareketler noktasında da ciddi ve tehlikeli boyutlarda politik savrulmalara götürmektedir. Öyle ki bir dönem PKK’yi “faşist” değerlendirenler, bir başka dönem kuyruğundan çıkmadılar-çıkamamaktadırlar. Yine bir dönem kuy-

Proletarya, mevcut siyasi iktidarı

korumak-ona biat etmek veya onunla bazı uçsal yönleri törpülemek için anlaşma yapıp düzenin çarkları içerisinde kalmayı değil, bu sistemi kökten yıkmak ve değiştirmek için mücadele yürütür. Oysa ulusal burjuva karakterli hareketlerin ana eğilimi siyasi iktidarı yıkmaya yönelik değil, ulusal devleti kurmak içindir. Kapitalizmle, birlikte ortaya çıkan ulusal hareketlerin doğal eğilimi ulusal devletleri kurmaktır. Onların derdi sömürü ve baskı yöntemine dayalı sistemi değiştirmek değildir. Onların ana amacı kendi pazarını kendisinin daha kolay sömürmesi için bir devlet kurmaktır

ruğundan çıkmayanlar bugün PKK ve devamcılarına fütursuzca saldırı yapmaktadırlar.

Gerek Maoist hareket içerisinde gerekse küçük burjuva oportünist akımlar (tümü) arasında Kürt ulusal hareketine ilişkin teorik-pratik bütünlüğü içerisinde doğru bir

görüş açısına sahip olamamalarının ana politik nedenlerinden birisi de; halk hareketleriyle, milli hareketleri bir ve aynıymış gibi görme-gösterme teorik-politik miyopluğudur. Öyle ki bazı küçük burjuva oportünist akımlar PKK başta olmak üzere ulusal özneli burjuva hareketleri halk hareketi olarak nitelendirmektedir. PKK'yi 1999 öncesi "küçük burjuva devrimci, hatta sosyalist hareket" olarak nitelendirenler de oldu. Bu yanlış ideolojik bakış açısından hareketle de "Kuzey Kürdistan devrimini PKK'ye havale eden, Türkiye devriminin önderliğini ise kendileri (MLKP gibi) yapacakmış", gibisinden oportünist kulvarda yürüyenler oldu.

Sözün özü ulusal özneli hareketlerle, halk hareketleri bir ve aynı değil. bunlar farklı nitelikteki hareketlerdir. Bunları birbirine karıştırmak ideolojik-teorik körlüktür. Sorunun bu boyutunu bir kenara bırakarak ulusal sorun konusunu daha da somuta indirgeyerek tartışmayı sürdürüceğiz.

Ülkemiz çok uluslu yarı-sömürge yarı-feodal bir ülke. Bu ülkede birden fazla ulus, on'un üzerinde milliyet yaşamaktadır. Kürt ve Türkler dışında başkaca **ulusal özellik** taşıyan bir topluluk yoktur. Bu iki ulus dışında mevcut siyasi coğrafya üzerinde birbirinden farklı dil konuşan fakat **ulus olma özelliğini taşımayan** 10'un üzerinde milliyet yaşamaktadır. Ermenilerin, 1920'li yıllar öncesinde ulusal özellik taşıdığını fakat gerek Osmanlı gerekse onun devamı Türkiye Cumhuriyeti (TC) tarafından ulus olarak soykırıma uğratılmalarından dolayı ulusal karakterini kaybettiklerine dair özel olarak vurgu yapmak istiyoruz:

Ermeniler soykırım sonrası, yani mevcut haliyle azınlık (milliyet) ulus olma özelliğini taşımaktadır. Ermenilerin ulus olarak soykırıma tabi tutulduğu tari-

hi-politik bir gerçeklik. Bu, aynı zamanda **büyük bir tarihi haksızlık**. Bu ulusal soykırımın en büyük suçlusu ise hiç şüphesiz ki Osmanlı ve TC'dir. TC, her ne kadar bu vahşi soykırımı kabul etmese de ancak tarihi gerçekleri değiştiremez. Fakat bizler de bu tarihi haksızlığı gidere-meyiz. Çünkü bunun nesnel koşulları yok. Dolayısıyla bu büyük tarihi haksızlığı büyük bir nefretle kınamak ve protesto etmekle yetinebiliriz.

Kaldı ki bu sorun gelinen aşamada **sınıf mücadelesinin önünde engel** teşkil edecek düzeyde bir sorun da değil. Milyonlarca Ermeni katledilmiş, bu sayının birkaç katı kadarı ise zorla göçertilmiş. Üzerinde yaşadıkları topraklara ise başka ulus ve milliyetlerden insanlar yerleştirilmiş. Aradan neredeyse yüz yıl geçti. Dolayısıyla bu topraklarda yaşayan insanların yerinden çıkarıp, yerlerine zorla göçertilen Ermenileri sağdan soldan toplayarak yerleştirmek Osmanlı ve TC'nin yaptığı-nın bir benzerini yapmak olur. Bu, doğru bir sınıf bakış açısı olamaz. Bu, olsa olsa milliyetçilik olur. Şüphesiz ki Komünistler, ezen ulus milliyetçiliğiyle (ki bu milliyetçilik her bakımdan gerici karakter taşıyor) ezilen ulus milliyetçiliğini bir ve aynı şeyler olarak ele alıp değerlendiremez-değerlendirmemelidir. **Birincisi, tamamıyla gerici-ırkçı, hatta faşist karakter taşıırken, ikincisi her halükarda demokratik muhteva taşıyor. Birincisine karşı mücadelemiz hem ideolojik hem de politiktir. İkincisine karşı ise sadece ideolojik mücadele geçerli olur.**

Kısacası, Ermeniler soykırım sonucu da olsa ulus olma özelliğini yitirmiştir. Bu bağlamda, yani Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı açısından Ermeni sorunu programımızın milliyetler için önerdiği çözüm kapsamında ele alınmalıdır-alınacaktır.

Ulusal sorun konusunda küçük burjuva oportünist akımların içine düştüğü önemli yanlış anlayışlardan birisi de **ulus** kavramıyla **halk** kavramını birbirine karıştırmış olmalarıdır. Halk ve ulus kavramları birbirinden tamamen farklı nitelikte kavramlardır. **Halk**, her tarihi dönemde varolan ve sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte sınıfsal-toplumsal devrimden çıkarı olan, toplumu ileriye taşıyan ilerici üretim güçlerinden yana ve onun biricik yaratıcısı sınıf ve tabakaları kapsarken, ancak **Ulus** olgusu **kapitalizmin şafağıyla** birlikte **tarihsel-ekonomik** bir olgu olarak ortaya çıkan aynı dil, toprak, iktisadi ve ortak ruhi şekillenme (kültür) birliği içerisinde olan **tüm sınıf ve tabakaları** kapsar. Ulus, tüm sömüren-sömürülen ve ezen- ezilen sınıf ve tabakaları ifade ederken, ancak halk, bulunduğu **tarihsel koşullar** içerisinde sömürülen, ezilen ve baskı altında tutulan sınıfları kapsar.

Özcesi, bu iki kavramı birbirine karıştırmak sadece **sıradan** bir ideolojik kaos yaratmaz. Bu karışıklık bir yandan ideolojik olarak sağ oportünist sınıf işbirlikçiliğini geliştirirken diğer yandan bununla koşut olarak sosyal şovenizmi de geliştirir.

Bunun gibi **Halkın Kendi Kaderinin Tayin Hakkı** (HKKTH) ile **Ulusların Kendi Kaderlerinin Tayin Hakkı** formülasyonu da bir ve aynı şeyler değil. Bir çok küçük burjuva oportünist akım söz konusu ifade tarzlarını ya bilmeden ya da ideolojik kaos yaratmak için bilinçli bir şekilde birbirine karıştırıyor. Dahası “Kürt Ulusunun Kendi Kaderinin Tayin Hakkı” ifadesini kullanmak yerine “Kürt Halkının Kendi Kaderinin Tayin Hakkı” ifadesini kullanarak derin bir sosyal şovenizme düşmektedirler. Bu iki ifade tarzı birbirinden tamamıyla farklı nitelikte olguları ifade ederler. Birincisi, bir ulu-

sun **siyasal bir devlet kurma hakkı** anlamına gelirken, diğeri ise halkın **sınıfsal devrimini** ifade eder. Sınıfsal açıdan Kürt halkının kaderi, Türk proletaryası ve halkından ayrı değilken, ancak ulusal açıdan Kürt ulusunun kaderi Türk ulusuyla **aynı** değildir. Çünkü Türk ulusu, yarı-sömürge bağlamında da olsa siyasi (UKKTH bakımından) olarak kendi kaderini tayin etmiştir. Fakat aynı durum Kürt ulusu için söylenemez. Kürt ulusunun kaderinin tayin hakkı esasta Türk devleti tarafından ilhak edilmiştir. Kürt ulusu milli baskı altındadır. Bundandır ki Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme diye önemli-temel bir sorunu var.

Kısacası, HKKTH ile UKKTH ifade tarzları ve olguları birbirine karıştırılmamalıdır. Bunları birbirine karıştırmak sosyal şovenizmdir. Bir başka ifadeyle egemen ulusun burjuvazisine hizmet eden sınıf işbirlikçi sağ oportünist bir teori ve pratiktir.

Kürtler ne dini bir topluluk, ne mezhepsel bir topluluk ne de ulusal özelliğini tamamlamamış azınlık (milliyet) olarak değerlendirilemez. Avrupa Birliğinin (AB) Türkiye-Kuzey Kürdistan’ı geçmişe oranla daha fazla sömürgeleştirme ve sömürgeleşmenin planı olarak 6 Ekim günü açıklanan “ilerleme raporu”nda ifade edildiği gibi Kürtler “azınlık” değildir. Kürtleri “azınlık” olarak nitelendirmek, Kürt ulusunun ulusal gerçekliğini inkar etmektir. Evet mevcut toplam nüfus içerisinde Kürt ulusunun nüfusu Türk ulusuna oranla azınlığı oluşturur. Fakat bu, yani bir ulusun nüfusun fazlasını oluşturması başka bir ulusu “azınlık” olarak değerlendirmeyi getirmez. Marksist literatürde **ulus kavramının** tanımı yapılmaktadır. Bizim için belirleyici olan Kürt ulusunun varlığı bu gerçeğe uygun mu değil mi, sorusudur. Başka bir tanım ve değerlendirme bizim için geçerli olamaz. Bu bağ-

lamda Kürt ulusu tıpkı Türk ulusu gibi ulus olmanın dört başlıca özelliğini taşımaktadır. Bundandır ki bu sömürgeci ve sömürgeleşme raporu, Kürt ulusuyla Türk ulusu arasındaki ulusal eşitsizliği esasta korumak ve aynı zamanda Kürt ulusu üzerindeki milli baskının devamını onaylamak demektir.

Benzer haksızlık Aleviler için de yapılmaktadır. Aleviler ne bir ulus ne de bir azınlık milliyettir. Dini-mezhepsel açıdan Türk devleti tarafından yüzlerce yıldır baskı altında tutulan çeşitli millet ve milliyetlere mensup dini-mezhepsel bir topluluktur. Bu mezhep ne sınıfsal bir olgu

Ulusal sorun konusunda küçük burjuva oportünist akımların içine düştüğü önemli yanlış anlayışlardan birisi de ulus kavramıyla halk kavramını birbirine karıştırmış olmalarıdır. Halk ve ulus kavramları birbirinden tamamen farklı nitelikte kavramlardır. Halk, her tarihi dönemde varolan ve sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte sınıfsal-toplumsal devrimden çıkarı olan, toplumu ileriye taşıyan ilerici üretim güçlerinden yana ve onun biricik yaratıcısı sınıf ve tabakaları kapsarken, ancak Ulus olgusu kapitalizmin şafağıyla birlikte tarihsel-ekonomik bir olgu olarak ortaya çıkan aynı dil, toprak, iktisadi ve ortak ruhi şekillenme (kültür) birliği içerisinde olan tüm sınıf ve tabakaları kapsar

ne de ulusal-milliyetsel bir topluluktur. Bu mezhebin içerisinde Türk, Kürt, Arap gibi bir çok ulus ve milliyetten ezen ve ezilen sınıflar mevcuttur. Alevi mezhebine mensup bir insan şöyle etrafına baktığında bu mezhepten insanların sadece bir ulus veya milliyete sahip olmadığını görmüş olacaktır. Bunlar arasındaki ortak birlik sadece kültürel (o da ulusal anlamda değil dini-mezhepseldir) alanda söz konusudur. Dinleri de İslam'dır. Bunların temel sorunu dini inançları üzerindeki devletin baskısının kaldırılmasıdır. Devletin resmi mezhebi ve ayrıcalıklı mezhebi Sünnilik üzerine inşa edilmiş dinsel görüş ve inançlardır. Diyanet işleri tamamıyla devletin elinde bir sömürü ve baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Alevilerin inanç özgürlüğü yüzlerce yıldır baskı altına alınmış ve sunni mezhebinin inançları doğrultusunda zorla asimile edilmektedir. Bu anlamda, yani dini-mezhepsel anlamda Alevi inancında olanlar Sunnilere oranla bir azınlığı oluşturur. Yoksa ulusal azınlığı değil. Toplam nüfusun çoğunluğu sunni mezhebindendir. Ama bu Aleviler için inanç özgürlüğünü baskı altına almayı getirmez. Böyle bir ayrıcalığı ve baskıyı kaldırmak biz komünistlerin önemli görevleri arasındadır. Ki Yeni Demokratik Cumhuriyet programında bu sorunun çözümüne ilişkin alternatif-doğru plan ve projeler ortaya konulmuştur. Şiarımız "her türden ayrıcalığa son verilecektir"!

Alevilik sorununu bu bağlamda ele almayıp "azınlık" sorunu olarak ele almak kitlelerin bilincini bulandırmaktan başka bir amaca hizmet etmez. Aynı şekilde bu, Kürt ulusu ve diğer azınlık ulusları inkar etmek, görmezlikten gelen şoven-emperyalist bir siyasettir.

Bu ön vurguları yaptıktan sonra Türkiye-Kuzey Kürdistan topraklarında varlığını sürdüren milliyetlerin adından söz edelim.

Türkiye-Kuzey Kürdistan topraklarında azınlık olarak yaşayan belli başlı milliyetler şunlardır: Araplar, Ermeniler, Rumlar, Azeriler, Lazlar, Çerkezler, Abhazalar, Suryaniler, Gürcüler, Romanlar, Rumlar ve daha başkaları.

Türk hakim sınıfları ve Kürt ulusu üzerindeki milli baskının suç ortaklarından olan Türk milli burjuvazisi Kürt ulusu ve diğer milliyetler üzerindeki milli baskıyı devam ettirmektedirler. Yer yer Kürtçe dil kurslarının serbestleşmesi ve devlet kanalında haftanın belli saatlerinde Kürtçe ve bazı dillerde yayınların yapılması, Kürt ulusu ve diğer azınlıklar üzerindeki milli zulmün kalktığı anlamına gelmez. Bunlar, yanıltıcı ve göz boyayıcı gelişmelerdir. Söz konusu gelişmeler göstermelidir. Kürt ulusu ve diğer azınlıkları kandırmak içindir. Onların ulusal taleplerini bazı kısımlarla oyalama siyasetidir. Daha çokta Kongra-Gel önderliğinde yürütülen ulusal mücadeleyi boğmaya yöneliktir. Bu siyasetin bir yanını da kendilerini Avrupa Birliğine pazarlama oluşturmaktadır. Bunlar, “bakın bizde ulusal baskı yok, eşitlik var” gibisinden ilerici dünya kamuoyunu kandırmaya yönelik manevralardır.

Oysa Kürt ulusu ve azınlık uluslar üzerindeki milli baskı ve ulusal eşitsizlik bu sistem devam ettiği müddetçe kalkmaz. Çünkü milli baskı nesnel zeminini ekonomik ve siyasi eşitsizlikten almaktadır. Bu nesnel zemin üzerinde yükselen siyasi eşitsizlik kalkmadığı müddetçe milli baskı da şu veya bu biçimde devam edecektir. Milli baskının ortadan kalkacağı siyasal bir sistem varsa o da Maoist Komünistler önderliğinde, Yeni Demokratik Cumhuriyet Programı ışığı altında Yeni Demokratik Devrim ve Halk İktidarı olacaktır. Dolayısıyla konumuzu daha fazla dağıtmadan Ulusal Soruna ilişkin Maoist Komünist Partisi Programının

93., Yeni Demokratik Cumhuriyet Programının ise 15. maddesinde yer alan tezleri aktarmamız gerekir:

“93) Bütün milletlerin ve dillerin tam hak eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu resmi dil tanınmayacaktır. Halklara bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Devletin anayasası herhangi bir milletin herhangi bir imtiyaza sahip olmasını, milli azınlıkların haklarına tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır. Her ulusa kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için Kürt ve Türk uluslarına bölgesel özerklik, azınlık milliyetler için ise özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim sistemi oluşturulacaktır. Bu özerk ve kendilerini yöneten bölgelerin sınırları ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb. temeli üzerinde bizzat yerel nüfus tarafından tayin edilecektir. Ulusal sorundaki temel şiar; bütün uluslar için tam hak eşitliği, ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı, ‘bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin’ şiarıdır.

“Kıbrıs’ta işgale son verilecek, Kıbrıs Kıbrıslılarındır, şiarından hareket edilecektir.”

Programda altı çizilen önemli konuların bilincimizde daha bir yer edinmesi için önemli bulduğumuz başlıca noktaları aşağıdaki gibi şıklar halinde formülleş-tirmekte fayda var:

a) Bütün milletlerin ve dillerin tam hak eşitliği garanti edilecektir.

b) Hiçbir zorunlu resmi dil tanınmayacaktır.

c) Halklara bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır.

d) Devletin anayasası herhangi bir milletin herhangi bir imtiyaza sahip ol-

masını, milli azınlıkların haklarına tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır.

e) Her ulusa kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır.

f) Bütün bunların gerçekleşmesi için Kürt ve Türk uluslarına bölgesel özerklik, azınlık milliyetler için ise özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim sistemi oluşturulacaktır.

Bütün uluslar ve dillerin tam hak eşitliğinin gerçekliğe dönüşeceği ulusal programın yolu **her ulusal topluluk için genişletilmiş bölgesel özerklik** planının uygulanmasından geçer!

I. Ulusal Topluluklar İçin Bölgesel Özerklik

Daha önce ifade ettik ki şıklar halinde sıraladığımız ulusal sorun kapsamındaki sorunların köklü ve kalıcı çözümü Yeni Demokratik Cumhuriyet ve Sosyalist iktidar koşullarında sağlanacaktır. Bunun temelini de bütün ulusal topluluklar için **genişletilmiş bölgesel özerklik, azınlıklar** (milliyet) için ise **özerklik** planının başarıyla uygulanması oluşturacaktır.

Ulusal topluluklar arasındaki eşitsizlik ve baskıyı ne federasyon, ne otonomi ve ne de kültürel özerklik anlayışları ortadan kaldırmaz-kaldıramaz. Tam tersine eşitsizlikler şu veya bu şekilde devam edecektir. Ulus ve azınlık (milliyetlerin) haklarının yoğun bir şekilde tartışıldığı günümüz koşullarında söz konusu planlar üzerinde ayrı ayrı duracak ve yanlış anlayışları deşifre edeceğiz.

Her devrimci şunu çok iyi bilmelidir ki Proletarya önderliği altında kurulacak olan Yeni Demokratik Cumhuriyet devleti **ulusal değil sınıfsaldır**. Dolayısıyla bu devlet sadece bir ulus ve egemen sınıfların

adına işlemeyecek bütün ulus ve milliyetlerden işçi, köylü ve tüm emekçi sınıfların devleti olacaktır. Devletin merkezinde herhangi bir ulus lehine herhangi bir imtiyaza yer verilmeyecektir. Bu, Yeni Demokratik Cumhuriyet koşullarında hangi ulus ve milliyet olursa olsun her millet ve milliyet hakları konusunda eşit olacak demektir. Birisi fazla diğeri az hakka sahip olmayacaktır. Türk-Kürt ulusu eşit haklara sahip olacaktır. Şüphesiz ki bu eşitliğin sağlanması sadece kağıt üzerinde olmaz. Bunun gerçek yolu pratiktir. Kürt ulusu üzerinde milli baskıya ve eşitsizliğe denk düşecek her türden baskı ve haksızlık ortadan kalkacak.

Ki mevcut toplumsal sistemin yarattığı her türlü ulusal eşitsizliğin kökleri sadece siyasi olarak değil ekonomik olarak da ortadan kaldırılacaktır. Her iki ulusun yaşadığı bölgeler arasındaki ekonomik eşitsizlik-dengesizlik hızlı bir şekilde ortadan kaldırılacak ve her iki ulusa mensup halkın sosyal refahının aynı seviyeye getirilmesi hedeflenecektir. Unutulmalıdır ki **ulusal bakımdan eşitsizliğin ana nedeni ekonomik eşitsizliktir. Bu bağlamda her iki ulus arasındaki eşitsizliğin giderilmesi sadece siyasi alanda olmayacak, aynı zamanda, hatta daha önemlisi ekonomik alanda bu eşitsizliği kaldırmak olacaktır. Çok uluslu ülkelerdeki bir iktidar bunu başarmadığı zaman kağıt ve hukuksal düzenlemelerdeki siyasi eşitsizliğin kaldırılması tek başına ulusal eşitsizlikleri ortadan kaldıramaz. O nedenle ki bir komünist ve/veya demokrat, ulusların tam hak eşitliği derken bunu çözmenin birinci ayağı olarak ekonomik eşitsizliği ortadan kaldırmayı anlamalıdır.**

Bunun tarihte örnekleri çoktur. Uluslar ve milliyetler arasındaki eşitsizliğin kaldırılması noktasında dönemin Sovyet-

ler Birliği çok doğru ve büyük adımlar atarak başarılar elde etti. Siyasi başarıların yanında Lenin-Stalin döneminde ekonomik eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için de büyük adımlar atıldı, başarılar elde edildi. Ama bu süreç tamamlanamadan Sovyet iktidarı modern revizyonist burjuvazinin eline geçti. 1950'lerin ortalarında başlayan Kruşçev iktidarıyla birlikte Rus ulusuyla diğer uluslar arasındaki ekonomik eşitsizlikler her geçen gün biraz daha açıldı. Öyle ki bu ekonomik eşitsizlikler tıpkı Çarlık döneminin diğer uluslar üzerinde uyguladığı milli zulmü

Aynı durum Balkan ülkeleri içerisinde yer alan ve emperyalizm tarafından parçalanma öncesi Yugoslavya ve Çekoslovakya gibi ülkeler için de geçerlidir. Bu ülkelerde yaşayan her ulusun geline aşamada ayrı bir devlet kurmasının **esas** nedeni, yine söz konusu eşitsizliklerdir. Şüphesiz ki bu dağılmada esas rolü ülke yönetimlerinin gericileşmesi ve uluslar arasındaki eşitsiz uygulamalar oynarken, bir diğer faktör ise klasik emperyalist ve gerici devletlerin “böl, parçala ve yönet” politikaları oldu. Emperyalist haydutlar bu politikayı gerek dönemin Sovyetler

Biz Maoist komünistler, Leninist “Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı” ilkesini her şart altında savunduğumuz gibi, bizim ki gibi çok uluslu ülkelerde tam hak eşitliğinin somut ifadesi olan her ulus için “bölgesel özerklik” şiarını savunuyoruz. Bir ulusun burjuva hareketi geri talepler savunuyor diye Maoist Komünistler bunun karşısında sessiz kalamaz. Bir ulusun çoğunluğu geri ve yanlış bir yönde iradesini kullandığı zaman bile ona yanlış yolda yürüdüğünü anlatmaya çalışırız. Ezilen ulus deyip yanlış yolda kaderini tayin etmesine sessiz kalmak doğru bir proleter bakış açısı ve tavır olamaz

beraberinde getirdi. Arkasından 1990'lı yılların başına gelindi ve sonrası yıllarda görüldüğü gibi ulusal ayaklanmalar ve bölge ulusları arasında savaşlar başladı. Sovyet Sosyalist iktidar 1950'ler sonrası adım adım çökerken, buna koşut olarak 16 ulusun bölgesel özerkliğinin merkezi bileşimini ve aynı zamanda merkezi devleti ifade eden Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) de dağıldı. Onlarca ulusal devlet gerici sınıflar tarafından inşa edildi. Kısacası bugün, geçmişin Sovyetler Birliğini bu duruma getiren gerçekliğin kendisi SBKP modern revizyonist çizgisinin Sovyet iktidarına hakim olmasıdır. Modern revizyonist bürokratik iktidarların uluslar ve halk üzerinde uyguladığı yanlış ekonomik, siyasi, ve kültürel politikalarıdır.

Birliğine, gerek Yugoslavya-Çekoslovakya için özel olarak uyguladılar. Onlar için çok uluslu birleşik-büyük devletleri yönetmektense küçük devletleri yönetmek ve denetim altına almak daha kolay. Bunun için de bu tür çok uluslu devletleri bölüp-parçalamak için çok özel politikalar devreye sokmaktalar. Yoksa milli baskı altında tutulan ulusların ulusal haklarını savundukları için değil. Tam tersine bu tür ülkelerde milli baskının suç ortağıdır.

Buna göre, yani karşımızda Sovyet ve diğer çok uluslu demokratik-sosyalist ülke tecrübeleri, Maoistlerin ulusal sorun konusunda daha hassas olmasını zorunlu kılmaktadır. Emperyalizm ve gerici devletlerin farklı ulusal ve milliyetler arası çelişkileri kendi çıkarları doğrultusunda kullanıp, ulusları ve milliyetleri birbiriyle

çatıştırmak için özel çaba içerisinde olduklarına uzun uzadıya değinmeye gerek yok. Bu sistem sahipleri emperyalist sistemi sağlama almak için uluslar ve milliyetler arası çatışmaları sürekli olarak gündemde tutarlar. İlhak ettikleri uluslara karşı amansız milli baskı uygularken ama başka ulusların haklarını dil ucuyla, hatta bazan devlet kurmalarını dahi savunarak kendi çıkarları için kullanmaya çalışırlar.

Ama komünist ve sosyalistler ulusal sorun noktasında asla emperyalizm ve gerici iktidarlar gibi olamaz-olmamalıdır. Onların kendi programında uluslar ve milliyetler arasında eşitsizliğe yer yoktur. Eğer bir imtiyazlılık olacaksa bu da geçmişte milli baskı altında tutulan ezilen uluslara karşı uygulanılır ve savunulur.

Bugün dünyanın bir çok yerinde ulusal burjuva hareketler söz konusudur. Bunlardan birisi de ülkemizde varlığını sürdürmektedir. Bu hareketlerin tümü de kendi ulusal burjuvazisinin çıkarları için mücadele yürütmektedir. Kendi ulusal pazarları için mücadele yürütürler. Ulusal devlet kurmayı bile programına alan bu hareketler **tam bağımsızlıkçı** değildir. Bu hareketlerin hepsi ya mücadele içerisindeyken emperyalizm veya ezen-ege-men ulus devletiyle işbirliğine girmiştir ya da ulusal devlet kurduktan sonra girmiştir. Bu hareketler koparken bağlanmaktadır. Çünkü bu hareketlerin **siyasi çizgileri ve duruşları tam bağımsız değildir. Kendi güçlerine güvenmez. Daha çok dış güçlere güvenirlir. Bu hareketlere yön veren çizgi burjuva ideolojik hattır.** Bu hareketler çeşitli ulusal talepler doğrultusunda yola çıkarlar. Ama hepsinin de **genel eğilimi ulusal devletleri kurma yönündedir.** Kimisi gümrük, kimisi dil, kimisi kültürel özerklik, kimisi otonomi, kimisi federasyon, kimisi ise ayrı bir devlet kurma şeklinde gelişir. Ne

şekilde gelişirse gelişsin hepsi de özünde demokratik içerik taşır. Ve hepsi de burjuva karakterli hareketlerdir. Hiç birisi de emekçi sınıfların kurtuluşu için mücadele yürütmez. “Emekçi hakları” vb. gibi laf etmeleri, kitlelerin bilincini bulandırmak ve kendi ulusal burjuva bayrakları altında toplamak içindir. Dolayısıyla onların “vatan”, “hürriyet” vb. şiarları atmaları bir yandan ezilen ulusun proletarya ve halkını kandırmak içinken diğer yandan kendisinin de ulusal baskı altında yaşamalarından ve genç burjuvazinin çıkarlarını savunmalarından kaynaklıdır. Kongra-Gel de dahil bütün ulusal hareketler öncelikli olarak kendi burjuvazisinin kendi pazarını daha kolay sömürmesi için mücadele yürütüyor-yürütmektedir. İşte bu uzlaşmacı ideolojik öz ve siyasi hattan dolayı da emperyalizm ve gerici sistemlerle işbirliği yoluna girerler. Hatta devlet kurduktan sonra direkt olarak emperyalizmin dalgalandırdığı beyaz bayrak altında saf tutarlar. Kaldı ki Kongra-Gel İmralı öncesinde bile “Bağımsız Kürdistan” talebinden vazgeçmişti. Bunu, İmralı sonrası daha da pekiştirdi. Geldiğimiz aşamada Kürt ulusu için oldukça geri talepler savunmakta. Öyle ki en geri diyebileceğimiz “kültürel özerklik” anlayışını savunarak mevcut “üniter devletin” (tek ulus adına işleyip diğer ulusları reddeden) milli eşitsizlik ve baskısına alkış tutmaktadır. Hiçbir ulus, zorla bir devletin sınırları içerisinde tutulamaz. Aynı şekilde herhangi bir ulus için imtiyazlılık yaratacak ve mevcut imtiyazlı durumu çağrıştıracak anlayışlar da uluslar arasında eşitsizliğin kendisi demektir.

Oysa biz Maoist Komünistler, Leninist “Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı” ilkesini her şart altında savunduğumuz gibi, bizim ki gibi çok uluslu ülkelerde tam hak eşitliğinin somut ifadesi olan her ulus için “bölgesel özerklik” şı-

arını savunuruz. Bir ulusun burjuva hareketi geri talepler savunuyor diye Maoist Komünistler bunun karşısında sessiz kalamaz. Bir ulusun çoğunluğu **geri** ve **yanlış** bir yönde iradesini kullandığı zaman bile ona yanlış yolda yürüdüğünü anlatmaya çalışırız. Ezilen ulus deyip **yanlış** yolda kaderini tayin etmesine sessiz kalmak doğru bir proleter bakış açısı ve tavır olamaz.

Bölgesel Özerklik nedir?

Bölgesel Özerklik, Lenin yoldaşın tanımıyla; *“Belirleyici başka esasların yanı sıra ulus esasını da dikkate alarak saptanacak bölgeler için geniş tabanlı bir özyönetim ve özerklik”* (abç) demektir. (Lenin. *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*. Sf, 90)

Lenin yoldaş UKKTH’nin **altı** ancak böyle doldurulabilir diyor. Bir başka ifadeyle Komünistlerin ulusal topluluklar için kendi programlarında savunacakları bir tez varsa o da **“Bölgesel Özerklik”**tir. Bunun dışındaki çözüm yöntemleri ve planları çok uluslu ülkelerde ulusal toplulukların çözüm yöntemi olamaz. Onu güdük bırakır ve eşitsizlikleri zamanla büyütür.

Lenin yoldaş tutarlı bir demokratik sistem Bölgesel Özerkliği zorunlu kılar. Bunun dışındaki, yani ulusal topluluklar ve azınlıklar için tam hak eşitliğini savunmayan bir sistem demokratik sistem olamaz. Ulusal sorun üzerine sunduğu “Taslak Tezler”de bölgesel özerkliği demokratik sistemin genel ilkesi olarak belirtip şöyle formüle eder:

“Bölgesel özerklik ve yerel özyönetim=demokratik sistemin genel ilkesi. Sınırlar=Ulusal+ekonomik+geleneksel, vb.” (abç) (age. Sf, 149)

Aynı makalesinde bu ilkenin **tek gü-**

vencesi olarak da “demokratik ve merkezileştirilmiş bir demokratik sistem” olabilir diyor.

Tanımı yaptıktan sonra Bölgesel Özerklik ve buna bağlı olarak Yeni Demokratik Cumhuriyet koşullarında diğer sorunlar üzerinde duralım. Azınlıklar ve diller sorunu gibi.

Yeni sınırlar ülkenin parlamantosunu tarafından onaylanacaktır, yoksa kaos olur. Yeni sınırların belirlemesi yetkisini yerel özyönetimlerin elinde olması demek birleşik devlet yapısını bozar. Kaldı ki ulusal özellik gösteren topluluklar ve azınlıklar yaşadıkları alanlarda özel bölge olma ve bu bölgenin ulusal parlamantosunu seçme hakkına sahiptir. Bu, bütün uluslar ve azınlıklar için geçerlidir. Bu konuda hiçbir ayrım yapılmayacak. Yerel, bölgesel özyönetimler kurulacaktır. Bu kuruluş tabii ki, tek tek kişilerin yaşadığı yerler şeklinde olmayacak. Yani nerede bir kişi yaşıyorsa orada özerk yönetim kurulacak diye bir anlayışın savunulduğu sanılmıyın. Konumuzun daha bir anlaşılması için Lenin yoldaşın sözlerini aktaralım:

“Rusya’nın kırsal ve kentsel yönetim birimlerinin (...) sınırları, bugünkü ekonomik koşullar ve nüfusun ulusal bileşimi hakkındaki kayıtlar temel alınarak gözden geçirilecektir.

“Bu kayıtlar, genel, doğrudan, eşit ve gizli oyla ve nispi temsil esası çerçevesinde seçilecek kurullar tarafından kurulacaktır; (nispi temsil esası çerçevesinde) bir kurul üyesi seçemeyecek kadar küçük olan ulusal azınlıklar, istişari görev yapacak olan bir kurul üyesi seçeceklerdir.

“Hiçbir ayrım yapmaksızın ülkenin her yöresinde, genel, doğrudan, eşit ve gizli oyla ve nispi temsil esası çerçevesinde seçilmiş yerel özyönetim kurulacaktır; özel yer konumsal ya da iktisadi

koşullar ve yaşam koşulları altında bulunan ya da nüfus bileşimi özellik gösteren bölgeler, özerk bölge olma ve özel bölge diyeti seçme hakkına sahip olmaktadır.” (abç) (age,Sf, 179-180)

Unutmadan belirtelim ki “bölgesel özerkliği” savunmak bir ulusun ayrılma hakkını yadsımaz. Bu hak tamamen ulusun kendi elindedir. Buna kimse zorla müdahale edemez. Bölgesel özerklik, bir hak değil, komünistlerin ulusal topluluklar için savunduğu çözüm planıdır. Komünistlerin ayrılma hakkını savunması, ayrılma diye de anlaşılmamalıdır. Komünistler hangi koşullarda ayrılığı destekler, hangi koşullarda desteklemez vb. gibi noktalara daha önce değindik. Dolayısıyla aynı şeyleri tekrarlamayacağız.

Şüphesiz ki ulusal topluluklar ve azınlıkların yaşadığı yerlerin **yeni sınırlarının belirlenmesi kararını şu veya bu parti değil ülkenin merkezi parlamentosu karar verecektir. Ama bilinmelidir ki Bölgesel Özerklik hakkı sadece ulus özelliği taşıyan topluluklar için geçerlidir.** Mevcut durumda buna uygunluk arzeden ulusal topluluklar ise sadece Kürt ve Türklerdir.

Bölgesel Özerklik planının önemli bir ayağını da “azınlıklar için yerel özyönetim” uygulaması oluşturmaktadır. Uluslaşma olgusunu henüz tamamlamayan milliyetlerin de mevcut gerici sistemler tarafından milli baskı altında olduğu politik bir gerçekliktir. On’a yakın azınlık yaşamaktadır. Bunlardan hiç birisinin anadilde eğitimine müsaade edildiğini söyleyebilir miyiz? Türkçe dışında hiçbir ulus ve azınlık diline müsaade edilmemektedir. Kürt ulusu gibi azınlıklar da dil, kültür vb. temel sorunlarda milli baskı altında tutulmaktadır. Bu bağlamda Komünistler için Azınlıklar sorunu çözülmeksine gereken önemli-temel bir sorundur.

a- Azınlıklar İçin Yerel Özyönetim!

Maoist Komünistler, ulusal-topluluk özelliği taşımayan ama azınlık milliyet olan topluluklar için “yerel özyönetim”i savunmaktadır. Azınlıkların kendi bulunduğu alanlarda yerel özyönetim hakkının gerçekleştirilmesine dönüşmesinin yolu Bölgesel Özerklik siyaseti ve uygulanmasından geçer. Bölgesel Özerkliği savunmayanlar çok uluslu ülkelerde ne gerçekte UKKTH’ı savunup uygulayarak ne de azınlıkların özyönetim dediğimiz yerel yönetimlerini savunup uygulayarak. Şunu bilmeliyiz ki yerel özyönetimlerin (otonomi) olması hiçbir zaman Bölgesel Özerklik anlayışı ve ülke genelinde geçerli olacak Demokratik Merkezîyetçi yönetim anlayışıyla çelişmez. Halk İktidar organlarının nasıl ve kimler tarafından yönetileceğini daha önce ortaya koymuştuk. Bu durum programda net ve açık bir şekilde ortaya konmuştur. **Tamamıyla Demokratik Merkezîyetçilik ilkesi ışığında ve Halk Meclisleri aracılığıyla yönetilip yönlendirilecektir.** Aynı şeyleri tekrarlamak istemiyoruz. İktidarın yönetilip yönlendirilmesiyle ulus ve ulusal hakların savunulup uygulanması birbirine doğrudan bağlı olduğu gibi birbirleriyle aynı şeyler değildir de. Bizim burada tartışmasını yaptığımız Halk İktidarı’nın yönetilip yönlendirilmesi sorunu değil, ulusal haklar konusunda tam eşitlik ilkesinin nasıl ve ne şekilde uygulanacağı sorunudur. “Azınlık ulus” kavramıyla burjuvazinin, günümüzde ise “Avrupa Birliği (AB) ilerleme raporunda” belirlenen “azınlık hakları” ifadesi birbirinden tamamıyla farklıdır. Evet nüfus bakımından çoğunluk ulusu veya azınlık ulusu teşkil ediyor diye ifade kullanmak farklı şey, haklar bakımından hakkı çoğunluk tarafından gasp edilen (dini, mezhepsel vb.) topluluklar demek ise farklı şeylerdir.

Kürtler, Türkiye-Kuzey Kürdistan topraklarında yaşayan nüfusun genel bileşimi açısından Türklere oranla azınlığı oluşturur. Ama bu, Kürtlerin “azınlık olduğu” şeklinde ifadelendirilmesini getirmez-getirmemelidir. Tersine yaklaşım AB’nin ve Türk hakim sınıfların yaptığı gibi kitlelerin bilincini bulandırmaktır. Dahası şoven-ırkçı politikalar ve ondan etkilenen sosyal şoven görüşlerdir.

Lenin yoldaş karma nüfuslu bölgelerde yaşayan **azınlık ulus hakları** için şunu der;

“Demokratik bir devlet, çeşitli bölgelerine, özellikle karma nüfuslu bölgelerine özerklik vermelidir. Bu tür bir özerklik, demokratik merkezîyetçilikle hiçbir biçimde çelişmez; tam tersine, karma bir

*n ü f u s u
olan geniş
bir devlette
gerçek de-
mokratik
merkezi-
yetçilik,
ancak böl-
ge sel
özerklikle
m ü m k ü n
olabilir.*

Demokratik bir devlet, yerli dillere tam bir özgürlük tanımak ve herhangi bir dilin bütün ayrıcalıklarını ortadan kaldırmak zorundadır. Demokratik bir devlet, bir ulusun başka bir ulusu, belli bir bölgede ya da kamu işlerinin herhangi bir dalında ezmesine ya da baskı altına almasına izin vermeyecektir.” (abç) (age. Sf, 174)

Demokratik bir devletin özünü demokratik merkezîyetçilik oluşturur. Demokratik Merkezîyetçiliğin yolu da tüm ulusal-topluluklar için bölgesel özerklik uygulamasından geçer. Bunun diğer bir

sac ayağını ise yerli dillere, bir başka ifadeyle anadillere “tam bir özgürlük tanımak ve geçmişte herhangi bir dile tanınan ayrıcalığı ortadan kaldırmak” oluşturur. Çünkü tutarlı demokratik bir devlet herhangi bir ulusun başka bir ulusu ve dilleri baskı altına alıp ezmesine asla müsaade etmez. Demokrasi denilen şey çoğunluğun haklarını savunduğu kadar azınlığın haklarını da savunmaktır. Çoğunluk nüfusu teşkil ediyor diye bu, o ulusa ve devlete başka bir ulus ve azınlığı ezme hakkını vermez. Bunu yapanlar adı ne olursa olsun demokratik değildir. Bilinmelidir ki demokratlığın en belirgin ve temel ölçütlerinden birisi de Ulusların Kendi Kaderlerinin Tayin Hakkını savunmaktır. Bunu savunmayan hiçbir akım ve devlet demokrat ve demokratik değildir. **Gerçek**

demokrasi

bütün uluslar için **tam hak eşitliği** ilkesini savunmak ve uygulamakla mümkün olur. Başka ulusu ezen bir ulus hiçbir zaman özgür olamaz!

**T ü r d e ş
bileşimli ol-**

mayan çok uluslu devletlerde gerçek demokratik merkezîyetçilik ancak ulusal toplulukların bölgesel özerkliğiyle gerçekleşebilir. Çok uluslu devletlerde devletin sadece bir ulus adına, partinin ve dillerin sadece egemen, başka bir ifadeyle bir ulus adına anılması veya işlemesi demek, orada demokratik merkezîyetçiliğin uygulandığını göstermez. Demokratik Merkezîyetçiliğin ruhu her ulus ve diller için tam hak eşitliği ilkesinin uygulanmasından geçer. Bir ulus veya dil diğerinden ayrıcalıklı olamaz. Ayrıcalık tanımak

demek diğer ulus ve dili baskı altına almak demektir. Bu, bir komünist Partisi için de geçerlidir. Bir Komünist Partisi'nin ismini **sadece** üzerinde yaşanan ve egemen ulusun adıyla anmak, diğer ulusu görmezlikten gelmek olur. Ulusal haklardaki eşitlik sorununda meselenin özünü **Tam Hak Eşitliği** ilkesini savunmak temel ölçütse, öyleyse bunu her alan için savunmalı ve uygulamalıyız. Demokrasinin doğru ve eşit bir şekilde işlemesi merkezîyetçiliği daha güçlü kılar. Merkezîyetçilikle demokrasi bir madalyonun iki yüzünü oluşturur. Demokrasinin doğru ve eşit işlemediği bir yerde o merkezîyetçilik başka ulus ve azınlık, dahası sınıflar üzerinde bir zulüm ve baskı aracı olmaktan öte işlemez. Bunun da geçmiş feodal burjuva devlet biçimlerinden nitelik olarak farkı olmaz. Sadece sıfatları farklı olur. Nitekim sosyalist maskeli iktidarlar hep böyle olmuştur. Hep egemen ulus ve egemen sınıfı temsil etmişlerdir.

Kuşkusuz ki **demokrasinin** kendisi de bir iktidar biçimidir. Ve bunun özünü de zor oluşturur. Yani sınıflar üstü bir devlet ve demokrasi biçimi yoktur. Her demokrasi bir sınıfa aittir ve bir devlet biçimi olarak meydana gelir. Sınıflar üstü saf demokrasi yoktur. Devletsiz de demokrasi yoktur. Her devlet özü itibarıyla bir baskı mekanizmasını oluşturur. Devlet, sınıfların ihtiyacı olarak ortaya çıkmıştır. Sınıflarla birlikte ortaya çıkan devlet, sınıfların ortadan kalkışına paralel olarak ortadan kalkacaktır. Bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki baskı mekanizması olan devlet, her halükarda bir diktatörlük biçimini ifade eder. Burada kavranılması gereken halka devletin nasıl işleyip işlemediği ve devlete hakim olan rejimin niteliğinin ne olduğudur. Gerici ve faşist mi, yoksa proleter mi? Çoğunluğun ve azınlığın hakları gerçekte eşit bir şekilde savunuluyor mu, yoksa tersi mi işliyor?

Burjuvazinin elindeki bütün devlet biçimleri adı ne konulursa konulsun hepsi de gericidir. Çünkü hepsi de ilerici güçlerin gelişmesi önünde engel teşkil eden gerici üretim ilişkilerini temsil etmektedir. Yasa ve kanunları bu geri üretim ilişkilerini korumak için vardır. Onlar için devlet ve mevcut gerici üretim ilişkilerini korumak bir amaçtır. Oysa Proletarya açısından devlet bir amaç değil komünizme varmak için araçtır. Proletarya devletsiz devlet kuracaktır. Çünkü onun iktidara gelmesi demek aynı zamanda devletin de adım adım sönmesi demektir. Proletarya dışındaki tüm sınıflar için devlet bir amaç değil araçtır. Onlar için devlet ebediyete dek korunacaktır. Marksizmden etkilenmiş bir çok küçük burjuva akım demokrasiyi savunuyor. Ama nasıl savunuyor? Bunun altını nasıl dolduruyor? Hatta kimi küçük ve orta burjuva akımlar ve Kongra-Gel gibi ulusal burjuva hareketler daha da ileri giderek demokrasiyi sınıflar üstü bir olgu olarak göstermeye çalışıyor. Kendi içinde dahi demokrasiyi uygulamayan bir parti başka sınıflara karşı hiç mi hiç demokrasiyi uygulamaz. O halde "demokrasi" lafları demokrasicilik oyunu oynamaktan ve kendi anti demokratik gerici diktatörlüklerini gizlemekten başka bir anlam ifade etmiyor. **Bu, kitlelerin bilincini bulandırmak, dahası proletarya ve emekçi sınıflarla mevcut egemen-sömürücü sınıfları uzlaştırmak ve egemen-sömürücü sınıfların vesayeti altına sokmak teorisi**dir. Emekçi sınıflarla burjuvaziyi aynı torbaya koyarak mevcut gerici sistemlerin ömrünü uzatmaya çalışıyorlar. Bunun için **uzlaşmacı reformist akımların ağızlarına doladığı en şatafatlı sözcük de "demokrasi" oluyor. Bu amaca hizmet için ulusal topluluklar ve diller için en geri hakları savunmaktadırlar. Çünkü onlar mevcut devlet sisteminin esasının korunmasından yanalar. Dolayısıyla ulusların ve**

dillerin tam hak eşitliğini savunmak işlerine gelmiyor. İstedikleri ve savundukları sadece sistemin bazı **sivri-uç** noktalarının **törpülenmesidir**. Bunu da mevcut durumda Kongra-Gel başta olmak üzere kimi küçük ve orta burjuva Türk aydınları ve akımları savunmaktadır.

Kongra-Gel'in dillendirdiği M. Kemal'in 1920-24 arası Kürtler için savunduğu **muhtariyet** (otonomi) gibi anlayış ve siyasetler ise mevcut ulusal baskı ve eşitsizliği esasta savunmak ve Kemalist Misak-i Milliye'ye biat etmektir. M. Kemal bu siyaseti işgal koşullarında savunmuştur. Amacı da Kürtleri kandırmak ve kazanmak içindir. Öyle olmasaydı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra da savunurdu. Lozan antlaşması Kürtler konusunda ne kadar gerici ve art niyetli olduklarını ortaya koydu. Ankara hükümeti iktidar olunca gerçek yüzü tüm çıplaklığıyla ortaya çıktı. Kısacası, UKKTH'nın ve birlikte yaşamının gerçek-doğru ifadesi olan bölgesel özerklik yerine Kürt ulusu için "Muhtariyet"i savunmak, Kürt ulusunun iradesini reddetmektir. UKKTH'ı savunmamaktır. Ezilen bir ulusun kaderini egemen ulus hakim sınıflarının eline bırakmak demektir. **Mevcut Kemalist milliyetçiliğe hizmet etmektir. Bu ülkede MHP milliyetçiliği ne kadar gerici ve faşist ise Kemalist milliyetçilik de o kadar gerici ve faşisttir. O nedenle Kemalist projelere evet demek ulusal-toplulukların eşitliğini sağlamak değil eşitsizlik ve baskıya razı olmaktır.** Kongra-Gel ve öncellerinin durumu çok net ve somut bir şekilde ortaya koymaktadır ki Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunu ezilen ulus milliyetçisi hareketler savunamaz. Ulusal haklar vb. söylemlerle yola çıkması demek ezilen ulusun **gerçekte** özgürlük ve bağımsızlığını savunduğu anlamına gelmez. Bunu savunup uygulayacak tek bir sınıf ve güç varsa o da proletarya

ve sınıfsal kurtuluş için mücadele yürüten Maoist komünistler olabilir.

Gerçek demokrasi ve mücadelesi, Lenin yoldaşın dediği gibi "işçi sınıfı başta olmak üzere, bütün ulusların tam hak eşitliği ve bütün ulusların işçilerinin sınıf savaşımalarında birleşmeleri bayrağını yükseltmekten ve işçi sınıfı devletine kavuşmakla olabilir.

Ulusal topluluklar için "Bölgesel Özerklik" planı nasıl ki "demokratik merkezîyetçilik" ilkesiyle çelişmezse, milliyetler için **özerklik ve dillerin tam özgürlüğünü** tanımak da, bu ilkeyle çelişmez. Tam tersine onu daha da güçlendirir. Aslolan doğru siyaset uygulamaktır. Halkın iktidar organlarını kelimenin gerçek anlamında demokratik bir şekilde uygulamak ve uygulatmaktır. Bu doğru ve demokratik bir şekilde yerine getirildiğinde ancak o zaman ulusal topluluklar ve azınlıklar için tam hak eşitliği ilkesi de yerine getirilmiş olur. Çünkü demokratik bir devletin özü demokratik yönetimden geçer. Çok uluslu ülkelerde demokratik bir devletin en temel ölçütlerinden birisi bütün ulusal topluluklar ve diller için tam hak eşitliğini savunmak-uygulamaktan geçer. Ters durumda o devlet demokratik değil, ya faşist ya da gericidir. Kaldı ki emperyalizmle birlikte, daha doğrusu kapitalizmin serbest rekabet döneminin sona ermesi ve dolayısıyla burjuvazinin gericileşmesinden sonra kapitalist ülkelerdeki iktidar biçimlerinin hepsi de gericileşmiştir. İktidarlar bir avuç banka ve sanayi sermayedarının bileşkesi olan Mali Oligarşinin eline geçerek gericileşti. Bir başka deyişle buralardaki iktidarların hepsi 1870'lerden başlayarak gerici Oligarşik iktidarlar haline dönüşmüştür. Demokrasi sadece bir avuç tekeli burjuvazi için işlemiştir-işletilmektedir. Özcesi, ezilen ulus burjuvazisinin "demokrasi" vb. söylemleri emekçi sınıfları egemen-

sömürücü sınıflarla uzlaştırmak için ortaya atılmış sınıf işbirlikçi sağ oportünist teorilerdir.

Lenin yoldaş “kültürde ulusal özerklik” yanlış-gerici anlayışını reddederek bunun yerine ulusal topluluk, milliyetler ve farklı dillerin tam hak eşitliğini ve şu devlet biçimini savunuyor:

“... gerçek demokrasi, işçi sınıfı başta olmak üzere, bütün ulusların tam hak eşitliği ve bütün ulusların işçilerinin sınıf savaşımalarında birleşmelerinin bayrağını yükseltiyor. İşte bu bakımdandır ki, biz, “ulusal-kültürel” diye nitelendirilen özerkliğe, yani aynı devlet içinde eğitim kurumlarının ulusal- topluluklara göre bölünmesine ya da okulun devlet yönetiminden alınarak, ayrı ayrı kurulacak olan ulusal ligalara devredilmesine karşıyız. Demokratik bir devlet. Ayrı ayrı bölgelerin ve özellikle ayrı ulusal bileşimde olan bölgelerin ve ilçelerin özerkliğini tanımalıdır. Bu özerklik, demokratik merkezîyetçilikle bağdaşmayan bir şey değildir; tersine, türdeş olmayan ulusal bileşimli bir büyük devlet içinde, gerçek demokratik merkezîyetçilik, ancak bölgelerin özerkliğiyle **gerçekleştirilebilir**. Demokratik bir devlet, ayrı ayrı dillerin **tam özgürlüğünü** kayıtsız şartsız tanımalı ve hangisi olursa olsun bu dillerden biri için ayrıcalığı reddetmelidir. Demokratik bir devlet, hiçbir ulusal-topluluğun bir başka ulusal-topluluk tarafından hiçbir alanda, hiçbir kamu eyleminde ezilmesini, vesayet altına alınmasını hoş görüyle karşılayamaz.

“Ama, okulu, ayrı ligalar içinde örgütlenmiş bulunan uluslar arasında bölüştürmek üzere devletin elinden almak, demokrasi bakımından ve hele proletarya açısından zararlı bir önlemdir. Bu, ancak ulusların ayrı özelliklerinin sağlanması sonucunu doğurur, oysa biz, ulusları birbirine yakınlaştırma yolunda çaba

harcamalıyız. Böyle bir önlem, şovenliğin gelişmesi sonucunu verir, oysa biz, bütün ulusların işçilerinin en sıkı birliğine doğru, **her türlü** şovenizme karşı **her türlü** ulusal tekelliliğe ve **her türlü** milliyetçiliğe karşı yürümek zorundayız. Bütün ulusal-topluluklardan gelme işçilerin eğitim politikası birdir; anadilin özgürlüğü, demokratik ve **laik** okul.” (Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, Sf, 146-147)

Mevcut sistem böyle midir? Dünyanın hiçbir ülkesinde, özellikle de birden fazla ulusal topluluk ve dillerin yaşandığı ülkelerdeki gerici siyasal rejimler böyle midir? İstisnalar hariç hiç birisi Lenin yoldaşın işaret ettiği şekilde işlememektedir. İsveç’de resmi devlet dili olarak üç dilin kullanılması hariç. Ve Norveç’in İsveç’ten ayrılma örneğinde görüldüğü gibi tarihte başkaca çok uluslu devlet sistemlerinin hüküm sürdüğü ülkelerde mevcut gerici rejim içerisinde farklı ulusal-toplulukların referandum yoluyla özgürlüğüne kavuştuğu söylenemez-gösterilemez. Ama proletarya bunu her koşul altında savunur. Çünkü bir ulusun kendi kaderi başka bir ulus ve hakim sınıflarının elinde olamaz. Tersini savunanlar komünist olamaz! 1905 yılında gerçekleşen bu durum, yani Norveç’in İsveç’ten referandum yoluyla ayrılması yolunu bırakalım bizimki gibi faşist diktatörlükle yönetilen devletlerin kabul etmesini bir kenara, diğer gerici devletler dahi kabul etmemiştir-etmez. Ama bu bizim UKKTH’yı savunmamızı getirmez-getirmemelidir. Her koşul altında UKKTH’nı ve dillerin tam özgürlüğünü savunacağız. Bunun için mücadele yürüteceğiz. Mücadele yürütülmeden hiçbir gerici sistem devrilemez ve ulusal haklar elde edilemez. Lenin ve Stalin döneminin Sovyetler Birliği bu ilkeye uygun hareket etmiş ise devrim öncesi UKKTH konusunda sağlam ve doğru bir görüş açısına sahip olduklarından.

Türk devleti UKKTH'ını savunmanın yanından bile geçmediği gibi Kürtleri ulus olarak dahi değerlendirmiyor, varlığını reddediyordu. Onu inkar ediyor. Sadece farklı şive konuşan bir azınlık olarak kabul ediyor. Ki onu da yakın zamana kadar kabul etmiyordu. Kabul etmesiyle birlikte "dil kursları açılmasına" izin verdi ki bu da yaygın değil henüz. Ciddi baskılar altında dil kursları açılıyor. Öyle ki açılmaması için her türlü zorlayıcı yola ve baskıya baş vuruyorlar.

"Kültürde ulusal özerklikle" "anadilde eğitim" ve dillerin tam özgürlüğü anlayışı birbirine karıştırılmamalıdır. İlkine karşı çıkarken, ikincisini her koşul altında savunur ve kendi iktidarımız döneminde de bunun **tam** uygulayıcısı oluruz.

b- Anadilde Eğitim Ve Tüm Yerli Diller İçin Tam Özgürlük!

Bizim diller konusunda savunduğumuz bu slogandır. Maoist komünistler her ulusal topluluk ve azınlık-ulusun anadilde eğitimini kayıtsız-şartsız savunur. Yeni Demokratik Cumhuriyet Programında da bunun altını önemle çizmiştir. Ulusal topluluk ve azınlıkların kendi anadilinde eğitimini savunmamak diller ve ulusal topluluklar arasındaki eşitsizliği ve milli baskıyı kabullenmek demektir. Hiçbir insana başka bir ulus ve azınlığın dili zorla kabul ettirilemez. Aynı devlet sınırları içinde yaşamayı kabul eden bir ulusal topluluğun ve azınlık milliyetin gönüllü bir şekilde çoğunluk-egemen ulusun dilini kabul etmesi farklı bir durum, ama bir ulusun dili ve kültürünün söz konusu ulus ve azınlıklara zorla kabul ettirilmeye çalışılması farklıdır. Yine eğitimin okullara göre bölünmesiyle (kültürde ulusal özerklik) anadilde eğitimi de birbirine

karıştırmamalıyız. Birincisi, egemen ulus ayrıcalıklarına razı olmak ve bu bağlamda milli baskının devamına tav olmak iken, ikincisi ise her komünistin mutlak bir şekilde savunacağı temel bir sorundur. Biz proletarya ve emekçileri bölen bayrak altında değil farklı ulus ve milliyetlerden proletarya ve emekçi sınıfların birliğini pekiştirip-büyüten enternasyonalizm bayrağını savunur ve bunun için mücadele yürütürüz. Milliyetçi, başta da Kongra-Gel gibi milliyetçi akımlar "kültürde ulusal özerkliği" reddetmemizden hareketle "anadilde eğitimi" savunmadığımızı iftirasını atmaktadırlar. Komünistler anadilde eğitimi savunur. Bunun için programlarına "bütün milletlerin ve dillerin tam hak eşitliği" ve "hiçbir zorunlu resmi dil tanınmayacaktır" ilkesini yerleştirmiştir. Anadilde eğitime hiçbir sınırlama konulmayacaktır. Buraya kadar belirtilenlerden de bu net bir şekilde anlaşılmaktadır. Bu noktada Kongra-Gel'in "anadilde eğitimi" savunmadığımızı söylemesi tamamiyle dar burjuva ideolojik bakış açısının bir ürünüdür ve kendisinden başkasına tahammül edememesinin bir göstergesidir.

Mevcut toplumsal sistemin ekonomik ilişkileri, dahası aynı devlet sınırları içerisinde yaşamak isteyen ulusal-topluluk ve azınlıkları süreç içerisinde ister istemez egemen-çoğunluk ulusun dilini öğrenmeye zorlayacaktır. Bu, nesnel bir gerçekliktir. Bu durum farklı, ama bir ulus ve azınlığı zoraki bir şekilde Türkleştirmek farklıdır. Birisi tamamıyla ekonomik ilişkilerin yarattığı gönüllü bir özümseme iken diğeri zorla Türkleştirmedir. Bunun adı da zoraki asimilasyondur. Bizim karşı olduğumuz çoğunluk ulus dilinin, zorla başka ulus ve azınlıklara dayatılmasıdır. Her türden ulusal eşitsizliğe karşıyız. Yoksa gönüllü özümsemeye karşı değiliz. Ters, dar kafalı bir tutumdur.

Devlet, bölge, çevre veya kamu işlerinin yürütülmesinde hangi dilin kullanılacağına yerel öz yönetim kurumları ve özerk ulusal parlamentolar karar verecektir. Lenin yoldaş “ulusların eşitliği ve ulusal azınlıkların haklarının korunması hakkında” hazırladığı tasarıda şunların altını çiziyor:

“... Devletteki bütün uluslar mutlak olarak eşittir; herhangi bir ulusa ya da sahip olduğu dile her türlü ayrıcalık anayasaya aykırı sayılır ve hiçbir biçimde kabul edilmez.(...)”

“...Belli bir bölgede ya da çevrede, devlet ve kamu işlerinin yürütülmesinde hangi dilin kullanılacağına yerel özyönetim kurumları ve özerk diyetler karar verecektir; ancak bütün ulusal azınlıklar, eşitlik ilkesi temeline dayalı olarak kendi dillerinin mutlak biçimde korunmasını isteme hakkına, örneğin devletten ve kamu kuruluşlarından, onlara hitap edilen dilde karşılık alma hakkına, vb. tarafından parasal, yönetsel, yasal alanlarda ve öteki alanlarda alınmış kararlar ve önlemler geçerli sayılmayacak ve nerede oturursa otursun, devletin herhangi bir yurttaşına yapılacak itiraz üzerine iptal edilecektir.” (abç) (Lenin. US ve UKS. Sf,180)

Bilindiği gibi Sovyetlerde “özerk diyetlerin ve yerel özyönetimlerin yetki alanları” ulusal sorunları aşmamaktaydı. Bunların **yetki sınırlarını** belirleyecek kurum ise ülkenin merkezi parlamentosu olacaktır. İktidarın, ekonomik, politik, kültürel, sosyal, askeri vb. alanlarda yönetilip yönlendirilmesi Halk Meclislerinin denetiminde olacaktır. Dolayısıyla ulusal meclislerle Halk Meclislerinin görev ve yetkilerini birbirine karıştırmamalıyız.

Unutmayalım ki “Tam Hak Eşitliği” ilkesi, ulusal-toplulukların haklarının gü-

vence altına alınmasına sıkı sıkıya bağlı olduğu kadar dillerin tam özgürlüğünün güvence altına alınmasına da bağlıdır.

Mevcut gerici sistem koşullarında dillerin eşitliği, yani egemen-çoğunluk ulusunun dili olan Türkçe ile Kürtçe de resmi dil olarak kullanılmalıdır. Bizim savunduğumuz bütün dillerin tam hak eşitliği ilkesi hiçbir dil, resmi zorunlu dil olmayacaktır. Şüphesiz ki bunun mücadelesi verilmeden mevcut sistem Kürtçeyi resmi dil olarak kabul etmez. Ama bu, bizim dillerin tam hak eşitliği ilkesini savunmayacağımız anlamına gelmez. Kürtçe-Türkçe resmi dil olmalıdır. Elbette ki bu durum da ulusal sorunu kelimenin gerçek anlamında çözmez. Fakat bu sorun demokratik ulusal bir sorundur. Herkesin kendi anadilinde eğitim verilmelidir. Bunlar Yeni Demokratik Cumhuriyet programında güvence altına alınmıştır. Biz komünistler ulusal topluluk ve azınlıklar için “anadilde eğitim” sloganını savunuruz. Fakat bunun mücadelesini sınıf mücadelesine tabi kılarak ele alırız. Sınıf mücadelesini bir kenara bırakıp ulusal talepler için mücadele yürütmeyi esas almak milliyetçilik olur. Sınıfsal kurtuluş mücadelesi beraberinde ulusal sorunu da çözer, ama milliyetlere göre örgütlenme sınıfların kurtuluşunu getirmez.

Az önce mevcut sistem içerisinde Türkçe ile birlikte Kürtçenin de resmi dil olarak kullanılabileceği mümkündür dedik. Bunun örnekleri sadece Sovyetler ve onun gibi bir dönem Demokratik-Sosyalist ülke olan Çekoslovakya, Yugoslavya’da yaşanmadı. İsviçre gibi kapitalist burjuva demokratik bir devlet tarafından da yaşanmaktadır. Üç resmi dil kullanılmaktadır. Almanca, Fransızca ve İtalyanca. Üç devlet dili vardır. “*Ama referandumlar sırasında yasa tasarıları beş dilde basılır, yani üç devlet dilinde ve ‘Latin kökenli’ iki lehçede,*” (UKKTH. Sf, 43)

Diller konusunda her türden ayrıcalığa karşıyız. Çok uluslu-toplulukların yaşadığı devletler, uluslar, azınlıklar ve diller arasındaki ayrıcalıklı durumlara son verilirse işte o zaman hem ulusal topluluklar arasındaki birliği sağlayıp pekiştirmiş olurlar hem de diğer siyasi-ekonomik alanlarda daha ileri gelişmeyi sağlayacaklardır.

Bir dilin zorla kabul ettirilmesi, dahası bir ulus üzerindeki ulusal zulüm ulusları birbirine yakınlaştırmak yerine uzaklaştırır

.....

İsviçre’de nüfusun çoğunluğu Almanca konuşuyor. Fakat buna rağmen, yani tek-ortak devlet dili yerine üç resmi dil kullanılıyor. Üstelik bu durum seçim (referandum vb) gibi durumlarda iki lehçeyle birlikte beş dil oluyor. Bir problem yaratıyor mu? Hayır! Yüz yıldan fazladır bu durum uygulanmaktadır. İsviçre örneği gibi ileri bir örneği, bir başka ifadeyle İsviçre devletince birden fazla dilin resmi devlet dili olarak kullanılmasını savunmak yerine, “kültürde ulusal özerklik”, gibi geri bir hakkı savunmak, mevcut ulusal eşitsizliklere ufak kırıntıları tercih etmek ve tav olmaktan başka bir anlam ifade etmez

Söz konusu tarihte İsviçre toplam nüfusunun yüzde 70’ni Almanlar, yüzde 23’nü Fransızlar, geri kalanı ise İtalyanlar oluşturmaktadır. Ama Türkiye-Kuzey Kürdistan’da Türkler, toplam nüfusun %50’sini bile oluşturmuyor. Kürt ulusu ve azınlıkları çıkarırsak Türklerin toplam nüfustaki oranı % 50’lerin altına düşer. 20 Milyonun üzerinde Kürt yaşamaktadır. Bu oran toplam nüfusun yüzde 35’ni oluşturmaktadır. Durum buyken, Kema-

list devlet ne Kürtçeyi resmi dil olarak kullanmakta, ne Kürtleri ulus olarak tanımakta ne de anadilde eğitime izin vermektedir.

Kuşkusuz ki Maoist komünistler ulusal sorunun çözümü için sadece dillerin eşitliğini savunmakla yetinmez. Onlar, ulusların kendi kaderlerinin tayin hakkını savunmayı temel ilke olarak kabul eder-savunur. Daha özlü ifadeyle “tam hak eşitliği” ilkesi **sadece** herhangi bir dil için her türden ayrımcılık ve imtiyazı reddetmekle sınırlandırılmaz. Ulusların kendi kaderlerinin tayin hakkını savunmayı da içerir. Proletaryanın savunduğu-savunacağı bütün uluslar arasındaki eşitsizliği ortadan kaldırmak ve tam eşitliği uygulamaktır. Dillerin eşitliği mevcut sistemler içerisinde ileri ve olumlu bir adımdır. Yoksa ulusal-topluluk ve azınlıkların ulusal bakımdan sorununun çözümü için yeterli olmaz.

Diller konusunda her türden ayrıcalığa karşıyız. Çok uluslu-toplulukların yaşadığı devletler, uluslar, azınlıklar ve diller arasındaki ayrıcalıklı durumlara son verilirse işte o zaman hem ulusal topluluklar arasındaki birliği sağlayıp pekiştirmiş olurlar hem de diğer siyasi-ekonomik alanlarda daha ileri gelişmeyi sağlayacaklardır. Bir dilin zorla kabul ettirilmesi, dahası bir ulus üzerindeki ulusal zulüm ulusları birbirine yakınlaştırmak yerine uzaklaştırır. Ki ezilen-bağımlı ve sömürge ulusların ulusal hareketlerinin baş göstermesinin ana nedeni egemen ulus burjuvazisinin **başta ezilen ulus burjuvazisi olmak üzere** tüm ulus üzerinde uyguladığı ulusal baskıdan başkası değil. Bu bağlamda ulusal sorunun özünü pazar sorunu oluşturmaktadır. Ulusların Kendi kaderlerinin tayin hakkının ilhak edildiği yerlerde emekçi sınıflar sınıfsal baskının yanında bir de ulusal baskı altında yaşamaktadırlar. Bu durum nesnel olarak (bu-

na bir de komünist partilerinin **sübjektif zayıflığı** eklenirse) beraberinde ezilen ulus emekçilerinin milliyetçi bayrak altında toplanmasını getirir-hızlandırır. İşte bu durum Maoist komünistlerin ulusal soruna daha doğru ve gerçekçi yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Kaldı ki bizim esas amacımız ulusları birbirine yakınlaştırmaktan öte bütünleştirmektir.

Her şeyi bir kenara bırakalım. Şovenizmin bilincimizde yarattığı kuşatmayı, özellikle de ezen ulus işçileri ve devrimcileri şöyle geçmiş günlük-kültürel yaşamlarında Kürtlerin ve diğer azınlıkları nasıl da küçümsemediğini-küçümsediğini anımsar. Bu küçümseme ve hor karşılamalar fıkralardan tutalım da, günlük aşağılayıcı benzetmelere kadar kendisini göstermektedir-gösteriyor. Durum böyle olunca artık o ezilen ulusun devrimcisi veya emekçisi ezen ulus devrimcisi ve emekçi sınıflarına güvenir mi? Elbette ki güvenmez! O halde ulusal topluluklar arasındaki güvensizliğin ortadan kaldırılması biz komünistlerin boynunun borcudur. Şüphesiz ki bu şoven şekillenişler, sadece Türkiye-Kuzey Kürdistan'da değil çok uluslu ülkelerin tümünde yaşanmaktadır. Bir kadının bir erkek tarafından hor karşılanıp-ezilmesi, dahası kadını ezen bir erkek ne kadar özgür değilse bir ulusu ezen ulus da o kadar özgür değil. Ne kadar eşitlik o kadar gönüllü birlik ve bütünleşme sağlanır. Tersisi durumda ise birlik değil uzaklaşma ve bölünme olur. Konuya ilişkin Lenin'in dillerin hak eşitliği ve ulusal özümseme üzerine sözlerini aktaralım:

“Eğer bütün ayrıcalıklar yok edilirse, eğer dillerden birinin zorla kabul ettirilmesine son verilirse, bütün Slavlar, aralarında anlaşmayı kısa zamanda ve kolayca öğrenirler ve ortak parlamentoda ayrı ayrı dillerde konuşmalar yapılması gibi ‘korkunç’ bir şeyden korkmaz

hale gelirler. Ticari ilişkilerin gereği, çoğunluğun, ülkenin hangi dilini konuşmasında yarar olduğunu belirleyecek olan, iktisadi zorunluluklar olacaktır. Ve bu ortak dil saptaması, ayrı ayrı uluslardan meydana gelen ülkenin nüfusu tarafından serbestçe kabul edildiği ölçüde sağlam olacaktır, demokratizmin yaygın olduğu ve bunun sonucu olarak da kapitalizmin daha hızlı bir gelişme tanıdığı ölçüde çabuk gerçekleşecektir.” (abç) (UKKTH. Sf, 19)

Yakın zamana kadar mevcut Kemalist diktatörlüğün Kürt olgusunu kabul etmesini bir kenara bırakalım. Kuzey Kürdistan'da ilk okula yeni başlayan Kürt çocuklarının evlerde-günlük yaşamlarında Kürtçe konuşmaları dahi yasaklanmıştı. Gerekçe neymiş? Daha “iyi” ve “doğru” Türkçe konuşmak! Öyle ki evinde Kürtçe konuşanları öğretmenlere bildirmek için öğrenciler özel olarak ispiyonculuğa sürükleniyordu. Bu anlattığımız tepeden tırnağa kadar egemen-çoğunluk ulusa ait bir dili zorla kabul ettirmenin somut ve çarpıcı örneği. Bu, Kürdü zorla Türkleştirmenin en somut ve canlı örneğini oluşturmaktadır. Aynı baskı ve yasaklamanın somut bir şekilde yaşandığı yerlerin başında devlet daireleri ve hapishaneler gelmekteydi. Kürtçe konuşmanız “bölücü” olarak polis tarafından gözaltına alınmanız, dahası işkencelerden geçirilmeniz için yeterli bir gerekçe oluyordu.

Şüphesiz ki bu kuşatılmış ve zoraki baskılanmalar hareketimiz saflarında da kendisini sosyal şoven anlayışlarla gösterebiliyordu. Kimi Türk kökenliler Kürtçe sohbet eden veya müzik söyleyenleri küçümsedikleri gibi, bazı Kürt kökenliler ise “milliyetçilik yapmamak” adı altında Kürt olduğunu inkar ederek Türkten daha çok Türkçü kesiliyordu. Her iki anlayış ve tavır da yanlıştı. Bunun saflarımızda etkisi hala var mıdır? Geçmişteki gibi ol-

masa da vardır. En belirgin şekilde kendisini Kürt ulusal hakları için gündeme gelen sorunlar karşısında göstermektedir. Örneğin ulusal haklara ilişkin gündeme gelen bir eyleme karşı gerekli duyarlılık gösterilmeyerek ilgisiz kalınıyor. Ulusal baskıya ilişkin politik refleksleri ilk önce Maoist militanlar ve kurumlar göstermesi gerekirken, ama en önde ezilen ulus milliyetçisi hareketler veya kimi küçük burjuva oportünist akımlar gösteriyor. Oldukça yetersiz kalınıyor. Bu yetersiz kalışlar da Kürt ulusu ve emekçi sınıfları üzerinde Maoist hareketin ideolojik-politik nüfuzunu geliştirmek yerine zayıflatır. Ezilen ulus milliyetçiliğinin Kürt emekçi sınıfları üzerindeki nüfuzunun bu denli güçlü olmasının başlıca faktörlerinden birisinin de Kürt ulusal sorunu noktasında Maoist komünistlerin yerinde ve zamanında doğru ve somut politikalar geliştirememesi, dahası bu sorun karşısında yetersiz kalındığını kim görmezlikten gelebilir ki? Görmezlikten gelenler ya sosyal şovenizmin etkisinde kalanlar ya da UKKTH'nin ne olduğunu bilmeyenler olur. Son on yıl içerisinde bu konuda pratik politika olarak daha doğru bir yönelim içerisinde olduğumuzu söyleyebiliriz. Ancak ne yazık ki bu yönelimin de yeterli olduğu (özellikle de güncel politik gelişmeler karşısında) söylenemez. Başka örnekler vermeye gerek yok. Kongre sonrası Partinin örgütlü çevresinden kopanların bir kısım insanın sosyal şovenizmin etkisinde kalmadığını kim inkardan gelebilir ki? Parti isminin değiştirilmesini dahi ayrılık gerekçesi olarak gösteren bir devrimci, acaba ne kadar sosyal şovenizmin etkisinden kurtulmuştur?

İşin özü her alanda ulusal eşitliği, dahası Türk-Kürt emekçi sınıfları ve ulusları arasında daha büyük birlik ve bütünleşmeyi yaratmada baş görev Maoist Komünistlere düşmektedir. Bu da doğru teori-

miz ışığında politik görevleri günü ve zamanında yerine getirmekle olur.

Maoist Komünistler milliyetçiliğin her türüne karşı amansız ideolojik mücadele yürütmeyi görev bilir. “ulusal kültürel özerklik” savının karşısına ulusların ve dillerin tam hak eşitliği tezini koyarlar. Ve buna koşut olarak da **dillerden herhangi birisinin devletin resmi dili olmasını reddederler.**

Eğitimin anadilde verilmesiyle, eğitimin devlet elinden alınarak ayrı ayrı ulusal topluluklara verilmesi tamamıyla birbirinden farklı anlayış ve planlardır. Eğitimin anadilden ve devlet eliyle verilmesi Maoist Komünistlerin savunduğu en doğru ve enternasyonalist bir politika iken diğeri ise bütün-ulusal topluluklardan işçi ve emekçilerin birleşik proleter örgütlerde bir araya gelmesini engelleyen, onun bölünüp-parçalanmasına hizmet eden orta ve küçük burjuva milliyetçiliğidir. Özcesi, **derslerin yerli (anadil) dilde okutulmasıyla eğitimin devlet elinden alınarak uluslara göre bölünmesi, bir başka ifadeyle eğitimin devletin elinden alınarak ulusal-toplulukların eline verme anlayışını aynılaştırmak, Lenin'in deyimiyle “dangalakça bir bilisizlik” olur.**

Kısacası, Yeni Demokratik Cumhuriyet koşullarında dillerin tam özgürlüğü ve hak eşitliği garanti altına alınacaktır. Resmi devlet dili olarak Türkçe ve Kürtçe kullanılacaktır. Her ulusun ve azınlığın yaşadığı cumhuriyetlerde ulusal dillerin kullanılması için çok net ve kesin kurallar konulacak ve bu kurallara uyulup uyulmadığı özel bir hassasiyetle denetlenecektir. Hiçbir ulusal haksızlığa müsaade edilmeyecek, herkesin kendi ana dilinde eğitimin yapılması için her türlü engel kaldırılacaktır. Dillerin **tam** özgür bir şekilde gelişimi sağlanacaktır.

2. Federasyon Anlayışlarına Hayır!

Maoist Komünistler olarak gerek ulusal sorunda gerekse parti içerisinde federasyon anlayışlarına hayır diyoruz! Geçmişte Parti içerisinde savunulan seksiyon veya “Kürdistan Bölge Komitesi” gibi anlayışların parti içi federasyonu çağrıştırmakta olduğunu bu arada hatırlatmak isteriz. Gerçi bu gibi anlayışlar artık parti içerisinde söz konusu değil. Bu yanlış anlayışlar ideolojik olarak alt edildi. Bu anlayış demokratik merkezîyetçilik ilkesine aykırıdır. Parti içerisinde yanlış olan bu anlayışı Ulusların Kendi Kaderlerinin Tayin Hakkı yerine geçirerek savunmak da bir o kadar yanlış ve hatalı bir anlayıştır. Bizim üzerinde duracağımız asıl nokta burasıdır.

Ulusların kaderlerinin tayin hakkının tanınmasıyla Federasyonun ilke olarak savunulması veya kabul edilmesi tezleri bir ve aynı şeyler değil. Federasyon, ulusal eşitsizliği tam olarak ortadan kaldırmıyor, yine egemen bir ulus olacak ve bu ulusal topluluğa bağlı olarak diğer ulusal topluluklar eşitsiz bir şekilde, hem de zoraki olarak varlığını sürdürmüş olacak.

Federasyon, kelimenin özlü anlamıyla ezilen ulusal toplulukların egemen-çoğunluk ulusa bağlı bir şekilde ulusal-bölgeler varlığı demektir. Kendi içinde bazı serbestlikler, ama dışta ise her bakımdan egemen-çoğunluk ulusa bağımlı bir şekilde varlığını sürdürmeye izin vermek. Kim tarafından? Egemen-ezen ulusun burjuvazisi tarafından! Daha somut ve yalın bir örnekle ifade edecek olursak, bu, Kürt ulusunun Türk ulusuyla tam hak eşitliğine sahip olması değil, ona **zorla** bağımlı kılınarak bazı dar ulusal haklarını kullanmasına izin verilmesidir. Bu, ulus kendi yaşadığı bölgede serbest olacak, ama diğer alanlarda (devletin iç ve

dış temel konularında) egemen-çoğunluk ulusa bağımlı bir şekilde hareket edecek.

Oysa UKKTH, bir ulusun başka bir ulusal topluluğa zorla bağımlılığını reddeder. UKKTH, bir ulusun siyasi bir devlet kurma hakkıdır. Ve bu hak ulusun kendi elindedir. Bu hakkı her koşul altında savunuruz. Fakat bu hakkın savunulmasıyla bu hakkın ayrılma şeklinde kullanılması ise tamamıyla farklı durumları ifade eder. Bu hakkın ulusun kendi elinde olması farklı, ama bu hakkı bir ulusun ayrılma yönünde kullanması farklıdır. İki farklı durumdur. Dolayısıyla iki farklı tutum almayı zorunlu kılar. Hak her koşul altında savunulurken **ayrılması** ise, daha önce işaret ettiğimiz gibi koşullara göre savunulur-desteklenir. Bu noktayı bir kenara bırakıp geçiyoruz.

Federalizm planları ulusları birbirine yakınlıştırıp bütünleştirmez. Çünkü burada zoraki bir bağımlılık ve bunun yarattığı ulusal eşitsizlik vardır. Demokratik merkezîyetçilik ilkesine aykırıdır. Kapitalist düzen içerisinde federalizm tutmadı. Lenin yoldaşın deyimiyle “fiyaskoyla” sonuçlandı. Marks’ın İrlanda sorunda İngiltere ile federasyonu savunması tamamıyla o günün özgün koşullarıyla ilgiliydi. Daha doğrusu istisnai bir örnektir. Dolayısıyla bu anlayış **genelleştirilerek** savunulamaz. Lenin yoldaş UKKTH’nin önemi ve bu hakkın federasyonla ilişkisini şöyle açıklıyor:

“Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, ancak siyasal anlamda bağımsızlık hakkını, ezen ulustan siyasal bakımdan serbestçe ayrılma hakkını içerir. Özgül olarak, bu siyasal demokrasi istemi, ayrılacak olan ulusun ayrılması lehinde ve bu konuda bir referandum lehinde ajitasyon yapmada tam özgürlüğünü içerir. Demek ki, bu istem, ayrılma isteminin eşdeğeri değildir. Bu, yalnızca, her türlü ulusal

baskıya karşı devamlı bir savaşı ifade etmektedir. Bir demokratik devlet sistemi tam ayrılma özgürlüğüne ne kadar yakınsa, ayrılma özlemi pratikte o ölçüde daha az yaygın ve hararetleli olur, çünkü büyük devletler, hem iktisadi ilerleme bakımından, hem yığınların çıkarları bakımından tartışma götürmez üstünlükler, kapitalizmin gelişmesiyle artar. **Ulusların kaderlerini tayin hakkının tanınması, federasyonun ilke olarak kabul edilmesiyle aynı anlama gelmez. Bir kimse bu ilkeye kesin olarak karşı olup, demokratik merkezîyetçilik yanlısı olabilir, ama tam demokratik merkezîyetçiliğe varan biricik yol olarak, gene de, federasyonu, ulusal eşitsizliğe yeğ sayabilir.** Bir merkezîyetçi olan Marks'ın, İrlanda ile İngiltere'nin federasyonunu, İrlanda'nın İngilizler tarafından zorla boyunduruk altında tutulmasına yeğ sayması, bu düşünceyle idi.

“Sosyalizmin amacı yalnızca insanlığın küçük devletlere bölünmesine ve ulusların herhangi bir şekilde tecrit edilmesine son vermek değildir. Amaç yalnızca ulusları birbirine yaklaştırmak değildir, onları bütünleştirmektir. Ve işte bu amaca ulaşmak için biz, bir yandan Renner ve Otto Baur'ın bilinen ‘**ulusal kültür özerkliği**’ fikrinin gerici niteliğini yığınlara açıklarken, öte yandan, ezen ulusların sosyalistlerinin ikiyüzlülüğü ve korkaklığı üzerinde özellikle duran açık ve tam bir ifade ile kaleme alınmış bir programda, ezilen ulusların kurtuluşunu istemeliyiz, ve bu, havada, genel sözlerle, içi boş lafabelikleriyle ve sorunu geleceğe, sosyalizmin gerçekleştiği zamana ‘erteleyerek’ olmamalıdır. Nasıl ki insanlık, sınıfların ortadan kalktığı döneme ancak ezilen sınıfın diktatörlüğünün sürdüğü bir geçiş dönemini aşarak ulaşabilirse, ulusların kaçınılmaz olan bütünleşmesine de, ancak bütün ezilen ulusların kurtulduğu,

yani ezen ulustan ayrılma özgürlüğüne kavuştuğu bir geçiş dönemini aşarak varabilir.” (abç) (Lenin. UKKTH. Sf, 152-153)

Görüldüğü gibi Federasyon ulusal eşitsizliği barındırmaktadır. Marks'ın bu planı savunması şüphesiz ki İrlanda'nın ulusal bakımından aşırı derecede eşitsizliğindense hiç yoktan federasyon oluşumu “iyidir” düşüncesinden hareket etmiştir. Örneğin, mevcut durumda Kürtlerin statüsü Türk ulusuna göre oldukça eşitsizdir. Bu durumda “federasyon” oluşumu planının gündeme gelmesi Kürtlerin mevcut statüsünden daha iyi ve ileri bir durumu ifade eder. Ama bu, Kürt ulusuyla Türk ulusu arasındaki tam hak eşitliğinin sağlandığı anlamına gelmez. Maoist Komünistler böylesine geri ve dar ulusal kapsamlı anlayışları ve planları savunmaz. Bu, Kürtleri zorla Türk ulusuna ve mevcut Misak-i Milli sınırlarına tabi tutmaktır. Bu, UKKTH'ı savunmak değil, bir ulusun ayrılması veya birlik-bütünleşmesi iradesini ipotek altına almaktır. Yine eşitsizlik devam edecek. Yine Kürt ulusu Türk ulusu adıyla anılacak, yine resmi devlet dili Türkçe olacak, dahası bu devlet tam demokratik olmayacak ve feodal burjuva devlet olarak, hem de milli baskıcı bir şekilde işlev görüp anılacaktır.

Bizim Güney Kürdistan için, daha doğrusu Kürt egemen sınıflarının “federasyon” taleplerini dillendirmesini kerven desteklememizdeki asıl neden de buydu. Yoksa Güney Kürdistan'da ulusal sorunun gerçek çözümü; **bölgesel özerklik ve tam demokratik bir devlet sisteminde kavuşmaktan geçer.** Bazı ulusal taleplerin verilmesi, bu anlamda ulusal baskının az da olsa törpülenmiş olması Kürt ulusunun ulusal sorununun çözüldüğü anlamına gelmez. Bu, her halükarda ulusal ayrıcalıkların devam etmesi demektir. **Her kim ki ulusal topluluklar ve**

azınlıklar için ulusların ve dillerin tam hak eşitliği ilkesinin somut ifadesi olan “bölgesel özerklik” anlayışı yerine “federasyon”, “otonomi” ve “kültürel özerklik” gibi anlayışları savunuyorsa, onlar ya küçük burjuva sosyal şoven ya da dar ulusal taleplerle yetinen ezilen ulus milliyetçisidir.

Burjuva milliyetçiliğiyle proleter enternasyonalizmi iki farklı dünya görüşünü ifade eder. Bu, kendisini ulusal sorun noktasında daha net ve somut bir şekilde açığa vurur. Dolayısıyla ki her kim ki “ulusal kültürel özerklik” sloganını Proleter enternasyonalizminin yerine geçiriyorsa, o kişi veya kurumların sıfatı ne olursa olsun onlar işçi ve emekçi sınıflar içerisinde burjuva milliyetçiliğinin yayılmasına hizmet ediyor demektir. Kim ki proletaryaya hizmet etmek istiyorsa onun baş görevi; bütün ulusların işçilerini birleştirmeyi ve her türden milliyetçiliğe (kendisinin veya başka ulusun) karşı mücadele etmektir.

Kongra-Gel’in İmralı sonrası programını; mücadele ve örgütlenme biçimlerini “ayrılma” üzerine değil de mevcut devlet sınırlarını **esas** alma üzerine oturtması olumlu bir yön taşıırken, ancak mevcut üniter (tek uluslu) devleti tanıma yönelimi; dahası 1923 yılındaki kuruluşunu (TC) esas alarak “demokratik” göstermesi, UKKTH yerine darlaştırılmış ulusal talepler ileri sürmesi (Kürtçe eğitimle yetinmesi), “bölgesel özerklik” yerine **esas-ta** “kültürel özerkliği” vb. gibi proje ve planları savunması, gibi anlayış ve pratikleri geri ve olumsuz yanını oluşturmaktadır. Daha önce belirttik ki PKK ve devamcıları geline aşamada UKKTH’ın **gerçek** savunucuları olmadığı gibi, Kürt ulusunun Türk ulusuyla **eşit ulusal haklara** kavuşmasını bile savunmamaktadır. Şüphesiz ki bu durum, yani geri, darlaştırılmış milliyetçi programdan hareketle

PKK ve devamcılarının artık hiçbir zaman devlet kurma talebinden vazgeçtiği anlamına gelmez. Bunu, ulusal hareketlerin ideolojik-siyasi karakteri ve tarihi tecrübelerinden hareketle söylüyoruz.

Bizler merkezi büyük-birleşik devletleri savunmalıyız, federalizmi değil. Ulusal ve diğer olanaklar bakımından eşitsizliğe meydan vermeyen büyük devletlerin kurulmasından yanayız. Merkezîyetçiliği reddeden federalizme karşıyız. Federalizm ortaçağa özgü parçacılık-bölgeciliktir. Sosyalizme giden yolu zayıflatır. Oysa merkezîyetçilik, yani demokratik merkezîyetçilik üzerinden yükselecek merkezî-birleşik büyük devletler anlayışı geleceğin sosyalist devletlerin birliğini, oradan da devletsiz-sınırsız dünyanın yolunu düşeyecektir.

Bunu söylerken elbette ki savunduğumuz anlayış tek parti, tek ulus, tek milli şefin yönlendirdiği merkezîyetçi bir devlet yapısı değil. Tamamıyla Demokratik Merkezîyetçilik ilkesinden sapmayan merkezîyetçiliktir. Ulusların tam hak eşitliğini tanıyan, proletarya ve halkların iktidarını temsil eden demokratik devlet yapılanmasıdır. Bugün Avrupa Birliği (AB) diye bilinen proje de Avrupa kıtasında yer alan farklı ulusal devletlerin merkezi “birliğini” gerçekleştirmek için ortaya atılmıştır. Ama bu nasıl proje? Bu projenin özü Avrupalı büyük emperyalist devletlerin (Fransa-Almanya başta olmak üzere) diğer ulus devletlerini, özellikle de yarı-sömürge ülkelerin ulusal devletlerini ekonomik ve siyasi olarak daha fazla sömürgeleştirmek, dahası emperyalist uluslarla ezilen uluslar arasındaki eşitsizliği daha fazla açmanın-sömürgeleştirmenin projesidir. Devlet yapılarına bakıldığında bu devletler arasında, halkın ve ulusun hakları bakımından ne denli eşitsizlikler bulunduğu açık bir şekilde görülür. Yarı-sömürgeler adeta bir sömürge pazarı gibi

kullanılmakta, ora ülkeleri git gide yerinde sömürgeleştirilmektedir. Yerinde sömürgeleştirme derken bununla emperyalist tekellerin bir fiil yöneticileriyle birlikte bu ülkelerdeki ekonomik tekellerini kurup yönetmesi anlaşılmalıdır.

Emperyalist, kapitalist üretim ilişkileri üzerine kurulmuş devlet sistemleri eşitliğin değil, her türden ulusal ve sınıfsal eşitsizliğin kaynağıdır. Dolayısıyla ki bizim savunduğumuz büyük ve merkezi devletler birliği Avrupa Birliği gibi ulusal ve sınıfsal eşitsizlikleri daha fazla geliştiren **sömürgeci birlik** modeli değil, ulusal ve diğer olanaklar bakımından **tam hak eşitliği** sağlayan ulusların birliği üzerinden gerçekleşecek büyük merkezi devletlerdir. Bundandır ki Avrupa Birliği gibi emperyalist sömürgeci birliklere karşı çıkıyoruz. Kaldı ki bu birliğin ileride merkezi büyük bir devlete dönüşeceği de tartışmalıdır. Oldukça zor gibi görünüyor. Hatta bu birliğin ileride parçalanıp yıkılacağı da olasıdır. Bu birlik kendi içinde çatışmalıdır. Bunun bir kanadının başını Almanya-Fransa çekmekteyken, diğer kanadın ise İngiltere çekmektedir. Bu çatışmalı birliğin en yakın ve çarpıcı örneğini ise Irak savaşında yaşadık. Neresinden bakılırsa bakılsın Avrupa Birliği savunulamaz-savunulmamalıdır. Başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi halkımızı AB karşıtı bilinçlendirmek zorundayız. Çünkü bizim savunduğumuz **merkeziyetçi birlik** her ulusal topluluk ve azınlıklar

için **tam hak eşitliği ilkesi** üzerinde inşa edilecek birliktir. Demokratik merkeziyetçiliği esas alan birlik! Eşit haklar üzerine kurulu merkeziyetçi demokratik bir devleti savunuyoruz. Dolayısıyla bizim savunduğumuz merkeziyetçilik, Lenin yoldaşın işaret ettiği gibi; “*Ekonomileri, yaşayış biçimleri, ulusal bileşimleri vb. bakımından özellikleri olan bölgelerin özerkliğini sağlayan yerel yönetimde özerkliği reddetmek şöyle dursun, demokratik merkeziyetçilik, tersine, bunu gerektirir. Bizde sık sık merkeziyetçilikle, keyfi yönetim ve bürokratikizm birbirine karıştırılır. Rusya’nın tarihi, doğal olarak böyle bir karıştırmaya neden olmaktadır, ama bunun böyle olması, bu ikisini birbirine karıştırma, bir Marksist için daha kolay bağışlanır bir yanlıgıyı gerektirmez.*” (age, Sf, 49)

Proletarya Partisinin ismini Maoist Komünist Partisi (MKP) olarak değiştirmesindeki esas ideolojik-teorik neden de “ulusların tam hak eşitliği” bilincidir. Bu isim değişikliği devrim sonrasına bırakılmazdı. Bir şeyin eksikliği ve yetersizliğini biliyorsan, bunu sosyalizm sonrasına ertelemek doğru bir anlayış olmaz. Eşitsiz durumları şimdiden gidermek gerek. Nasıl ki yeni kurulacak devletimizin adı tek bir ulusun adıyla anılmayacaksa, partinin isminde de herhangi bir ulusun adını çağrıştıracı adlandırmalar doğru bir anlayış olamaz.

Lenin yoldaş, federasyon planının

“Ulusal kültürel özerklik” anlayışından hareket edenler ulusun tek tek üyelerinin yerleşmiş olduğu yerlere bile bakmaz. Onlar için yerleştikleri toprağı göz önünde bulundurmak önemli değil. Önemli olan nerede olurlarsa olsunlar resmen tanınmış ulusal topluluk ve azınlıkların üyesi olarak ayrı ayrı eğitime tabi tutulmasıdır. Bu, okulların milliyetlere ve uluslara göre bölünmesinden başka bir anlam ifade etmiyor. Bu, üretici güçler ve ulusal haklar bakımından geri olan ulusların lehine değil aleyhine bir programdır.

ulusal topluluklar için yanlış olduğunu vurguladığı kadar bununla aynı koşutluk içerisinde Parti içerisinde de yanlış ve hatalı olduğuna vurgulamaktadır. Konumuz parti içerisindeki federasyon olmadığından fazla detaylara girmeyi uygun bulmadık. Konumuzla bağıntılı olarak Lenin yoldaşın sözlerini aktarmakla yetinelim:

*“... Rusya’daki tüm iktisadi ve siyasi koşullar, sosyal-demokrasinin, bütün ulusal-toplulukların işçilerini, koşulsuz olarak, herhangi bir ayırım yapmaksızın bütün proleter örgütlerinde (siyasi örgütler, işçi birlikleri, kooperatifler, eğitim örgütleri, vb.) birleştirmesini gerektirir **Parti, federatif bir yapıda olmamalı, ulusal sosyal-demokratik guruplar kurmamalıdır; belli bir bölgede her türlü ulusal-topluluğun proleterlerini birleştirmeli, propaganda ve uyarma çalışmalarını, yerel proletaryanın kullandığı tüm dillerde yürütmelidir; tüm ulusal-topluluklar işçilerinin her türlü ulusal ayrıcalığa karşı ortak savaşımını ileri götürmeli, yerel ve bölgesel parti örgütlerinin özerkliğini tanımalıdır.**” (abç, US ve UKS. Sf, 101)*

Kısacası, Maoist Komünistler **ayrı ayrı ulusal topluluklar tek bir devlet çatısı altında birleşebildikleri sürece** “federatif ilkeyi”, “merkeziyetsizliği” hiçbir yerde ve hiçbir zaman savunmayacaktır. Onun ilke olarak savunduğu ve savunacağı Demokratik Merkeziyetçilik ilkesinin yön verdiği merkezi büyük devletler olacaktır. Avrupa Birliği gibi gerici-empyralist devletlerin birliği hiçbir ulus ve azınlık milliyetin sorununu çözemez. Onların birliği bütün ülke ve uluslardan işçi ve diğer emekçi sınıflara karşı oluşturulan gerici birliktir. Dolayısıyla bu birlik ulusal topluluklar arasındaki çelişkiyi çözmek yerine daha da derinleştirir. Hiçbir gerici sistem ulusal topluluk ve azınlık milliyetler sorununu çözemez. Her durumda toplam nüfusun çoğunluğunu

oluşturan uluslar yine egemen-ezen ulus, diğerleri ise ezilen ulus olarak varlığını sürdürecektir. Bu sorunu köklü ve tam eşitlik temelinde ancak Yeni Demokratik Cumhuriyet ve Sosyalizm çözebilir.

3. “Kültürde Ulusal Özerkliğe” Hayır, Yaşasın Enternasyonalizm!

“Kültürde ulusal özerklik” programı, özünde neyi ifade ediyor? Önce bunun tanımını yapalım:

Bu programın özü, Lenin yoldaşın ifadesiyle **“eğitimin milliyetlere göre ayrılması”**, başka bir deyişle **“her ulusal topluluk için ayrı ayrı okullar kurulmasıdır.”**

Gizli ya da açık bütün milliyetçi kişi ve hareketler özünde bu gerici ve dar milliyetçi sloganı savunur. Burada meselenin özü, söz konusu yanlış anlayışlara karşı mücadele etmektir.

“Ulusal kültürel özerklik” anlayışından hareket edenler ulusun tek tek üyelerinin yerleşmiş olduğu yerlere bile bakmaz. Onlar için yerleştikleri toprağı göz önünde bulundurmamak önemli değil. Önemli olan nerede olurlarsa olsunlar resmen tanınmış ulusal topluluk ve azınlıkların üyesi olarak **ayrı ayrı eğitime** tabi tutulmasıdır. Bu, okulların milliyetlere ve uluslara göre bölünmesinden başka bir anlam ifade etmiyor. Bu, üretici güçler ve ulusal haklar bakımından geri olan ulusların lehine değil aleyhine bir programdır. Bu, ne adına yapılırsa yapılsın ulusları birbirinden uzaklaştırıp bölmektir. Ulusal düşmanlıkları körüklemektir. En tehlikeli ulusalcılıktır. Bu slogan burjuvaziden öte dar kafalı küçük burjuva aydınlar ve dar taleplerle yetinen milliyetçiler tarafından ortaya atılmıştır. Bu teori, Lenin’in dediği gibi ilk olarak Avusturya’da Mark-

sizm'den etkilenmiş küçük burjuva aydınları tarafından savunulmuştur. Bu slogan egemen-çoğunluk ulus burjuvazisi için en yararlı slogan ve projedir. Daha çok uzlaşmacı reformistler bu tür sloganlara sarılır. "Ulusal kültürel özerklik" mevcut ulusal topluluklar arasındaki eşitsizliklerin başka bir versiyonudur. Bir ulusun burjuvazisiyle proleterlerini birbirine bağlarken başka ulusların proleterlerini birbirinden uzaklaştırıp böler. Burjuvaziyle sınıf bilinçli proletaryaya karşı ittifak ve koalisyon kurmaktır. Sınıf işbirlikçi sağ oportünist bir teoridir. Bazı **kırıntıların elde edilmesine razı olan burjuva uzlaşmacılığıdır**. Proletarya ve ulusların tam hak eşitliği açısından savunulacak hiçbir yanı yoktur. Her ulusta egemen olan kültür, o ulusun egemenlerinin kültürüdür. İnsanlığın tarih boyunca yarattığı maddi ve manevi değerlerin toplamı olan kültüre her ne kadar mevcut durumda sömürücü sınıflar hakim olsa da ancak yine de bu kültür kendi içinde demokratik, proleter-sosyalist öğeler de taşır. Bir başka deyişle mevcut kültüre egemen sınıfların hakim olması demek saf kültürün olduğu anlamına gelmez. Saf kültür diye bir şey yoktur ve olamaz. Proletarya iktidara geldiğinde de burjuvazinin kültürü olacaktır. Ama bu kez burjuvazinin değil proletaryanın kültürü egemen olacaktır. Sınıflar olduğu müddetçe zıtların birliği gereği her iki kültürde varlığını koruyacaktır. Ama biri egemen diğeri ise egemen olmayan kültür şeklinde varlığını sürdürmüş olacaktır. Biz kültürün proleter-sosyalist yanını savunuyoruz. Toprak ağaları ve burjuvazinin gerici-egemen kültürünü değil. Bundandır ki farklı ulusal topluluklar ve azınlık uluslar için "kültürde ulusal özerklik" gibi gerici-milliyetçi sloganın yerine "bütün uluslar ve diller için tam hak eşitliği" ilkesinin somut ifadesi olan "bölgesel özerklik" sloganıdır.

Lenin yoldaşın ezilen ulusal-topluluklar için, dahası Rusya'da ulusal topluluk özelliği taşımayan Yahudiler için "kültürde ulusal özerklik" programını savunan Bund'çulara yönelik 'Letonya Bölgesi Sosyal Demokratlarının Dördüncü Kongresi İçin Program Taslağı'nda yaptığı önemli vurgu ve eleştirileri özetleyerek aktaralım:

"Kültürde Ulusal Özerklik" sloganı, işçileri, ulusların kültürel birliği gibi boş bir hayalle aldatır; işin aslında bugün her ulusta egemen olan "kültür", toprak sahiplerinin, burjuvaların ya da küçük-burjuvaların kültürüdür"

"Biz, ulusal kültüre, burjuva ulusalcılığının sloganlarından biri olduğu için karşıyız. Biz tepeden tırnağa demokratik ve sosyalist proletaryanın enternasyonalist kültüründen yanayız."

"Bütün ulusal-topluluklar işçilerinin birliği, onun yanısıra ulusal toplulukların tam eşitliği ve başından sonuna tutarlı demokratik devlet sistemi... Bizim sloganımız, enternasyonal devrimci sosyal-demokrasinin sloganı işte budur."

*"Kültürde ulusal özerklik" sloganını haklı gösterebilmek için sık sık Avusturya'dan örnek gösteriliyor. Avusturya sözü konusu olduğu sürece, şu noktaların anımsanması gerekir: birincisi, önde gelen Avusturyalı teorisyen Otto Bauer'in (...) ulusal soruna ilişkin görüşünü Karl Kautsky gibi ihtiyatlı bir yazar bile ulusal ögenin abartılması olarak kabul etmiştir (...); ikincisi Rusya'da "kültürde ulusal özerkliği" şimdiye değin bütün Yahudi burjuva partileriyle birlikte tek savunan Bund üyeleri olmuştur, ne Bauer, ne Kautsky, Yahudiler için ulusal özerkliği kabul etmiş değildir. ... Üçüncüsü, Avusturya Sosyal-Demokrat Partisi'nin Brünn ulusal programı (1899) ülke-dışı (extra-territorial) (kişisel) **ulusal özerkliği tam***

olarak tanımaz, yalnızca devletin sınırları içinde bir ulusal topluluğa bağlı ulusal bölgelerin birliğini ister. (abç) Dördüncüsü, apaçık görüldüğü gibi orta yolun yolcusu olan (ve enternasyonalizm açısından tatmin edici bulunmayan) bu uzlaşmacı program bile, Avusturya'nın içinde tam bir fiyasko ile sonuçlanmıştır. Çünkü uzlaşma, barış getirmemiş, onun yerine, Çek ayrılıkçılarının kopmasına yol açmıştır. Beşincisi, Kopenhag Kongresinde tüm Enternasyonal tarafından oybirliğiyle kınanan bu Çek ayrılıkçılar, Bund türü ayrılıkçılığın kendilerine yakın olduğunu ilan etmekte. (...) Altıncısı, Bauer'in kendisi de her bölgede değişik ulusal-topluluklara ait sosyal-demokrat siyasal örgütlerin birliğini istemektedir. Avusturya partisinin tam bir bölünmeye, hizipleşmeye yolaçan "ulusal sistemi"ni Bauer'in kendisi de kararsız ve çelişik bir sistem olarak kabul etmektedir.

*"Tabandan birlik, her bölgede, tüm ulusal-topluluklardan gelme sosyal-demokrat işçilerin, tüm işçi sınıfı örgütlerinde tam birliği ve güçlenmesi... **Bizim sloganımız budur. 'kültürde ulusal Özerklik' gibi uzlaşmacı, aldatıcı burjuva sloganı yerin dibine batsın!***

Biz, Partimizin yapısında da federasyona karşıyız. Biz (yalnızca merkezin değil) ama bütün ulusal-topluluklar sosyal-demokratlarının yerel örgütlerinin birliğinden yanayız." (abç) (age. Sf, 91-92-93)

Lenin yoldaşın "kültürde ulusal özerklik" sloganı üzerine yaptığı eleştirilere ekleyeceğimiz daha fazla söz yok. Aynı tezler bugün de geçerlidir. Ve biz de tıpkı Lenin gibi bu uzlaşmacı-teslimiyetçi slogan yerin dibine batsın! diyoruz. Bu tür sloganlara karşı mücadele etmek reformist-tasfiyeci dalganın önemli etkisinin olduğu günümüzde daha bir önem arz etmektedir. Özellikle de Avrupa Birliği projelerinin ülke halkına dayatıldığı gü-

nümüz koşullarında reformist-uzlaşmacı akım ve sloganlara karşı okun sivri ucunu yöneltmeyi daha büyük ve önemli kılmaktadır. Çeşitli uluslardan işçi ve emekçilerin birliğini zayıflatacak her türden milliyetçi ve uzlaşmacı siyasetlere, planlara karşı her zamankinden daha çok ideolojik mücadele yürütmeliyiz. Avrupa Birliğini Kürt ulusu ve bütün uluslardan halkımız için umut-kurtuluş kapısı olarak gösterenlere karşı daha aktif ve canlı ideolojik mücadele yürütmeliyiz. AB'yi refahın ve kurtuluşun adresi olarak gösteren her türden sınıf uzlaşmacı teori ve siyasetlerin karşısında olmalıyız. AB, umut ve mutluluğun adresi değil, umutsuzluğun, çöküşün, eşitsizliğin, dahası daha fazla modern köleciliğin kapısıdır. Sömürgeleştirme ve sömürgeleşmeyi geliştiren, dolayısıyla ulus devletlerin emperyalistler tarafından emilmesi demektir.

Son zamanlarda dillendirilen "Türkiyelilik" vb. gibi söylemler de Kürt ulusunun ve azınlık milliyetlerin ulusal sorununu çözmez. Bu, aldatmacadır. "Türkiyelilik" söylemi de Kürt ulusal sorununu çözmek değil, bu ulusu Türk ulusuna bağlı olarak gösterme ve eşitsiz koşullarla varlığını sürdürmesi demektir. Nasıl ki Türkiye Cumhuriyeti demekle Kürt ulusunun ve azınlıkların sorunu çözülüyor ve bir aldatmacadan öte bir anlam ifade etmiyorsa, "Türkiyelilik" gibi "üst kimlik" kavramları da Kürt ulusal sorunun çözümünde bir anlam ifade etmemektedir. Madem ki ulusal topluluklar arasında "alt kimlik," "üst kimlik" uygulamaları ile mevcut eşitsizlik giderilmek isteniyorsa, burada gerçekte tutarlılık ve tam demokratik yaklaşım; herhangi ulusu çağrıştıracak söylemlerden uzak durmak olmalıdır. Bu konuda en demokratik ve doğru söylem Yeni Demokratik Cumhuriyet olacaktır. Tabii ki bu sadece adlandırmayla sınırlı kalmamalıdır. Meselenin

özü Yeni Demokratik Cumhuriyet programını savunmak ve uygulamaktan geçer. Aksi anlayış ve söylemlerin hiç birisi ulusal topluluklar arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmak yerine onu daha da resmileştirmektedir. Bu bağlamda AB'yi ve Türk devleti için hazırladığı "ilerleme raporu"nu kitlelere şirin göstermeye çalışan her türden uzlaşmacı ve teslimiyetçi akıma karşı her zamankinden daha amansız bir şekilde ideolojik mücadele yürütmek şarttır-zorunlu hale gelmiştir. İdeolojik mücadelenin siyasi iktidar mücadelesine olan katkıları asla küçümsenmemelidir. Küçümsenmesi demek, uzlaşmacı reformist ve milliyetçi akımların kitlelerin bilincinde yarattığı kuşatılmışlığa müsaade etmekle eş anlamlıdır.

Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı sloganını her zamankinden daha fazla öne çıkarmalıyız. Avrupa Birliği, Türk devleti ve Kongra-Gel gibi devlet ve akımlar-kurumlar ulusların kendi kaderini tayin hakkını, bu özgülde ise Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmuyor. Onu ulus olarak değil, dinsel-mezhepsel baskı altında tutulan Aleviler gibi sosyal bir "azınlık topluluğu" olarak göstermektedirler. AB'nin "ilerleme raporunu" Özgür Politika gazetesi yazarlarından Cahit Mervan alkışlamaktan geri durmadı. Daha da ileri giderek "2014'lerde Kürtler ulusal özgürlüklerine niye kavuşmasın ki" demekle, neredeyse zil takıp oynayacak. Kürt ulusu açısından AB'ne üyeliğin alkışlanacak önemli bir yanı yok. Bazı kırıntılara (kültürel haklar vb.) tav olmak, mevcut üniter devlet ve onun ulusal bakımdan eşitsiz, sınıfsal bakımdan ise sömürü ve zulüm uygulamalarına hizmet etmek demektir. Sözlerimizi daha fazla uzatmadan Lenin yoldaşın mevcut sisteme hizmet eden "kültürde ulusal özerklik" sloganının ve programının bugünden yarına ne tür zararlara yo-

laçacağı vurgusuyla bağlamak istiyoruz:

*"Eğitimin devlet elinden alınması ve ayrı ayrı örgütlenmiş ulusal-topluluklar arasında uluslara göre bölünmesi, demokrasi açısından zararlıdır, Proletarya açısından bir kat daha zararlıdır. Bu, uluslar arasında ayrımcılık güdülmesini beslemekten başka bir şeye yaramaz. Oysa biz, ulusları birleştirmeye çalışmalıyız. Ayrımcılık, şovenizmin artmasına yol açar. Oysa biz bütün ulusların işçilerini olabildiği ölçüde yakın bir birliğe getirmeye çalışmalıyız; her türlü şovenizme karşı, kendi ulusunu ayrı tutmaya dönük her türlü anlayışa karşı, ulusalcılığın her türlüüne karşı ortak bir savaşım vermek üzere birleştirmeye çalışmalıyız. **Bütün ulusların işçileri için tek bir eğitim siyaseti vardır: Her dilin özgürlüğü ve demokratik ve laik eğitim.**" (abç) (age. Sf,174-175)*

Sonuç

Kürt Milleti ve azınlık milliyetler üzerinde Türk hakim sınıflarının uyguladığı milli baskı devam etmektedir. Kürtçe ve bazı azınlık dillerde serbest edilen dil kursları ve devlet kanallarında devlet eliyle yapılan sınırlı dil yayınları Kürt ulusu ve azınlıklar üzerinde milli baskının kalktığını göstermez. Milli baskı yoktur diyenler, ya hakim sınıflar ve onların ideologları, ya da sosyal şoven küçük ve orta burjuva parti, akım ve aydınlar olur.

Kongra-Gel'in Kürt ulusal sorunu konusunda savundukları dar-ulusal taleplerle sınırlıdır. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkını savunmamaktadır. Kemalist Misak-i Milli sınırları içerisinde ve üniter (tek uluslu) devlet yapısına dokunmadan bazı ufak haklara tav olmaktadır. İleri sürdüğü talepler "kültürel özerklik" sınırlarını aşmamaktadır.

Maoist komünistler “kültürde ulusal özerklik” planını gerici-milliyetçi bir plan olarak değerlendirip reddeder. O, sadece “kültürde ulusal özerklik” planına karşı değil, aynı zamanda federasyon anlayışına da karşıdır. Onun için tek doğru yol ve plan “bütün ulusal-topluluklara geniş bölgesel özerklik,” azınlık uluslar içinse yerel kendi kendini (özyönetim) yönetme serbestliği planıdır.

Avrupa Birliği, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı’nı tanıyan değil onu inkardan gelen, dahası ulus devletleri ortadan kaldıran emperyalist bir birliktir. Ulusal-topluluklar arasındaki eşitliği değil, eşitsizlikleri daha da artıran, dahası ezilen, yarı-sömürge ülke ve ulusları sömürgeleştirmenin planıdır. Kırın-tılar boyutuyla bazı kültürel ve sosyal hakların verilmesinin amacı geniş halk yığınlarının bilincini kendi sistemi doğrultusunda kuşatmak içindir. Tam demokratik devletlerde oluşmuş büyük merkezi devletlerin birliğine evet ama emperyalist sömürgeciliği geliştirecek; kimi ulusları daha ayrıcalıklı kılarken kimilerini ise daha fazla baskı altında tutacak emperyalist ve gerici devletlerin kuracağı birliklere hayır! Dolayısıyla ki Maoist Komünistler söz konusu emperyalist sömürgeleştirme planı üzerinden gelişen Avrupa Birliği planına karşı çıktı-çıkacaktır.

Ulusal sorun noktasında buraya kadar aktardığımız tüm görüş ve çözüm yöntemlerimiz Kıbrıs için de geçerlidir. Yeni Demokratik Cumhuriyet koşullarında Kıbrıs’taki ordu ve işgalci güçlerin tümü çekilecektir. Kıbrıs için tek ve doğru çözüm yöntemi Kıbrıs Türk ulusuyla Rum ulusunun bölgesel özerklik planı ışığında tam demokratik bir devlet çatısı altında birleşmesi olacaktır. tüm işgalci güçler Kıbrıs’tan derhal çekilmelidir.

Bu sorun ulusal sorundan bağımsız olarak ele alınıp değerlendirilemez.

Maoist komünistlerin milli mesele konusundaki görüşleri net ve açıktır. Bu, yeni değil 1972 yılından bu yana böyledir. Türkiye-Kuzey Kürdistan’daki milli meseleye ilişkin Maoist Komünistlerin esin kaynağı İbrahim Kaypak-kaya’dır. Başka bir deyişle Maoist Komünistlerin milli mesele konusundaki görüşleri İbrahim Kaypak-kaya’nın ortaya koyduğu gibidir. Yoldaş Kaypak-kaya’nın Milli mesele konusundaki görüşleri dün olduğu gibi bugün de doğru ve bilimseldir. Dolayısıyla yoldaş Kaypak-kaya’nın Milli Meseleyle ilgili ortaya koyduğu görüşlerin özetini olduğu gibi buraya aktarıyoruz:

“Marksist-Leninist-Maoist (Maoist eklemesini biz yaptık) hareket, Türk burjuva ve toprak ağaları tarafından ezilen Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrılma ve bağımsız bir devlet meydana getirme hakkını her dönemde ve kayıtsız şartsız tanır ve savunur. Marksist-Leninist-Maoist hareket, devlet kurma hakkı konusunda da imtiyaza karşıdır. Halk Demokrasisinin en temel ilkeleri bunu zorunlu kılmaktadır. Aynı zamanda Türk burjuva ve toprak ağalarının Türkiye’deki azınlık milliyetlere uyguladığı şimdiye dek görülmedik milli baskılar da bunu zorunlu kılıyor. Bu, aynı zamanda bizzat Türk işçilerin ve emekçilerin özgürlük mücadelesi tarafından zorunlu kılınmaktadır, çünkü onlar, Türk milliyetçiliğini yıkmazlarsa onlar için kurtuluş imkansız olacaktır.

“Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı, belli bir ulusun ayrılmasının gerekliliği ile asla karıştırılmamalıdır. Marksist-Leninist-Maoist hareket, ayrılma sorununu her özel meselede somut

olarak ele alır, 'bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için, proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar ve tayin eder.' Marksist-Leninist-Maoist hareket, tasvip etmediği bir ayrılma kararında da zor kullanmayı, engel ve güçlük çıkarmayı kesinlikle reddeder. Sınırlar, milletin kendi iradesiyle tesbit edilmelidir. Bu, çeşitli milliyetlere mensup işçi ve emekçi yığınların karşılıklı güveni, sağlam dostluğu ve gönüllü birliği için zorunludur.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, genel olarak ezilen milliyetlerin ve özel olarak Kürt milletin milli baskılara, zulme ve imtiyazlara karşı yönelmiş mücadelesini kesinlikle destekler; ezilen milletin milli hareketindeki genel demokratik muhtevayı kesinlikle destekler.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, Kürt milli hareketinin başını çeken burjuva ve küçük toprak ağalarına karşı da, Kürt proletaryasının ve emekçilerinin sınıf mücadelesini yürütür ve yönetir. Kürt burjuva ve toprak ağalarının milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan eylemlerine karşı, Kürt işçi ve emekçilerini uyarır. Marksist-Leninist-Maoist hareket, çeşitli milliyetlerin burjuva ve toprak ağası sınıflarının kendi üstünlükleri için giriştikleri mücadeleler karşısında kayıtsızdır.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, Milli baskılara karşı mücadeleyi toprak ağalarının, şeyhlerin, molaların vb... durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele eder.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, Türk hakim sınıflarıyla işbirliği yapan Kürt büyük feodal beylerinin, din adamlarının, büyük burjuvalarının, işçileri ve emekçileri bölme çabalarını, el altından Türk burjuva ve toprak ağalarıyla, bütün milliyetlerin emekçi halklarının aleyhine

dalavereler yürüterek işçileri ve emekçileri uyutma çabalarını, çoğu zaman milliyetçi sloganlarla örtbas etmeye çalıştıklarını bilmektedir ve bunlara karşı mücadele eder.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, Lenin yoldaşın da işaret ettiği gibi, bütün ülkelerin ve hele ezilen ülkelerin geniş emekçi yığınları önünde bıkmadan, usanmadan siyasi bakımdan bağımsız devletler kurma maskesi altında, gerçekte iktisadi, mali ve askeri alanlarda kendilerine tamamen tabi devletler yaratan emperyalist devletlerin sistemli biçimde uyguladıkları aldatmacayı açıklar ve suçlar.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin belli bir devlette, birleşik örgütlerde siyasi, sendikal, kooperatif, eğitsel vb. örgütlerde kaynaştırılmasını savunur. İşçileri ve emekçileri milliyetlerine göre ayrı örgütlerde toplama eğilimleriyle mücadele eder. Çünkü değişik milliyetlerin işçileri ve emekçileri, uluslararası sermayeye ve gericiliğe karşı ancak bu şekilde başarılı mücadele yürütme imkanına kavuşur; bütün milliyetlerin toprak ağalarının, din adamlarının ve burjuva milliyetçilerinin propagandasıyla ve gerici özlemleleriyle ancak bu şekilde başarıyla mücadele etme imkanına kavuşur.

"Marksist-Leninist-Maoist hareket, ülkemizde her milliyetten burjuva ve küçük-burjuva oportünist partiler ve akımlar tarafından genellikle benimsenen "kültürel milli özerklik" planını kesinlikle reddeder. Çünkü bu plan, bir tek devletin eğitim işlerinin milliyetlere göre bölünmesini önermektedir; böylece, her milliyetin işçi ve emekçilerini, o milliyetin burjuva ve toprak ağalarının kültürüne bağlamayı ve onları manevi bakım-

dan köleleştirmeyi hedef almaktadır. Dolayısıyla, hem demokrasi açısından, hem de proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından son derece zararlıdır.”

Marksist-Leninist-Maoist hareketin demokratik halk diktatörlüğü (bir başka deyişle Yeni Demokratik Cumhuriyet sistemi-bn) sisteminde milli meseleye getireceği çözüm yukarıya aktardığımız Yeni Demokratik Cumhuriyet Programında ifade edildiği gibidir. Bu program dışında hiçbir iktidar Türkiye-Kuzey Kürdistan’da yaşayan ulusal topluluk ve milliyetler sorununu çözemez. Günümüzde bu programı savunmak daha bir elzem haline gelmiştir. Bunu savunmak, özellikle de Avrupa Birliği, “Türkiyelilik” gibisinden uzlaşmacı-teslimiyetçi sınıf işbirlikçi sağcı teorilerin gırla savunulduğu bir dönemde daha büyük bir sorumluluğu emrediyor. r

-Bitti-

Çarpık Demokrasi Bilinci Ve Grupçuluk (1)

Mevcut sistemin ideolojik-politik hegemonyası sonucu insanların bilincini kuşatan bireycilik, grupçuluk gibi anlayışlar, halkı sömürücü egemen sınıflar karşısında bölük bölük parçalayan, daha da ötesi zaman zaman karşı karşıya getiren zehirli virüslerdir

Mevcut sistemin ideolojik-politik hegemonyası sonucu insanların bilincini kuşatan bireycilik, grupçuluk gibi anlayışlar, halkı sömürücü egemen sınıflar karşısında bölük bölük parçalayan, daha da ötesi zaman zaman karşı karşıya getiren zehirli virüslerdir. Bunların yol açtığı sonuçlar üzerine öteden beridir tartışılmakta: çözümler

yaratılmaya ve pratikleştirilmeye çalışılmaktadır. Tam da burada, çözüm gücü olmaya çalışanların da-ödedikleri onca bedel, yarattıkları yığınca olumlu değer ve göz ardı edilmemesi gereken bir çok kazanıma rağmen-ne yazık ki bu hastalıktan kurtulamadıkları her seferinde dönüp dolaşıp ortaya çıkmaktadır.

Devrim ve demokrasi cephesindeki son gelişmeler, başlığa aldığımız konuyu bir kez daha ama etraflı ve derinliğine ele almayı gerektiriyor. Çünkü; bu mesele ne bugünle sınırlıdır ne de devrim mücadelesine verdiği zararlar hafifsenecek boyutta ve niteliktedir. Tersine, devrimci hareketin tarihine koşut bir tarihsel-politik mazisi ve devrim mücadelesinde yarattığı derin tahribatları var. Üstelik, bu hastalık sahiplerinin bu konularda özelleştirel bir tutumla meseleye yaklaşmadıkları da göz önüne alındığında, bundan sonra mücadeleye vereceği zararları tahayyül etmek çok zor olmayacaktır. Dolayısıyla önemli bir konuyu ele aldığımız, anlaşılmalı olmalı. Bunun, devrim güçlerine yönelik, konuyu tartışma çağrısı olduğunu da vurgulayalım.

Devrim cephesinde olan örgüt, parti ve çevrelerin bölünüp parçalanmasında, her birinin kendi içinde, birbirlerine ve halka karşı uyguladıkları yanlış, kaba ve yer yer şiddete varan pratiklerin yaygın oluşundaki etkenler nelerdir, neler belirleyici olmaktadır? Bunun neden olduğu tahribatların her seferinde mücadeleyi birkaç yıl geriye götürdüğü görülemiyor mu? Görülüyor da üstesinden mi gelinemiyor? Niyet mi iyi değil, yoksa üstesinden gelme ufku, beceri ve iradesinden yoksunluk mu var?

Elbette ki bu, niyet meselesi değildir. Bütün iyi niyetli çabaya rağmen böyle olması, meselenin, bakış açısıyla ilgili olduğunu göstermektedir. Kilit sorun çizgi

sorunudur. **Düğüm burada.** Düğümün nerede olduğu tespit edilmeden nasıl çözüleceği de doğru tespit edilemez. Harcanan-harcanacak emekler yaşamda karşılıksız kalmaya mahkum olur. Dolayısıyla kendini tekrardan, aynı illetle karşılaşmaktan, onun yol açtığı tahribatların mücadeleyi geriye çekmesinden kurtulanamaz. Oysa, devrim, çelişkileri doğru tarzda çözümleyerek ilerler. O halde, konumuz bağlamında çelişkinin ne(ler) olduğu, nasıl cereyan ettiği, ele alındığı ve de alınması gerektiğine bakmak zorundayız.

Zorundayız, çünkü; parti ve örgütlerin kendi içlerinde veya devrimin dostlarına, halka karşı yaklaşımda anti-demokratik uygulamaların yol açtığı, yer yer şu veya bu şekilde şiddete varan pratiklerin devrim mücadelesinde neden olduğu tahribatlar hiçde küçümsenecek gibi değil. Hem bir çok insanın aktif mücadeleden kopuşuna, hem de halkın devrimcilere karşı güvensizlik duymasına neden olan önemli etkenler arasındadır bu mesele. Dolayısıyla, devrimci hareketin (Maoistler de dahil olmak üzere) bütün bileşenleri, bu meseleyi tartışarak alt etmelidir.

İktidar ve Demokrasi Bilincinde Çarpıklık

Devrim mücadelesi, siyasi iktidar mücadelesidir. Nitelik olarak, günümüzde mevcut olanlardan farklı nitelikte bir iktidar ve aynı zamanda farklı bir demokrasiyi inşa etme iddiasıdır. Bilinir ki, bir şeyi istemekle onu elde etmek bire bir aynı değildir. İsteminiz olabilir. Hatta çok güçlü de olabilir. Ama onu gerçekleştirmeye hizmet edecek araç ve yöntemleriniz ve bunlara yön veren dünya görüşünüz doğru olmazsa, isteminize ulaşmadan tersi sonuçların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Veya istediğinizi ele geçirebilirsiniz fakat, zıddına dönüşmesi önlenemez.

İktidar ve demokrasi, birbirinden ayrılmaz kavramlardır. Hangi sınıf(lar) iktidardaysa onlara demokrasi, diğer sınıflara ise diktatörlük uygular. Bütün burjuva, gerici iktidarlar sömürücü hakim sınıflara demokrasi, proletarya ve geniş halk yığınları üzerinde değişik biçimlerde (burjuva, faşist vb.) diktatörlüktür. Proletarya veya demokratik halk iktidarlara ise proletarya ve halka demokrasi, iktidardan alaşağı edilmiş sömürücü sınıflar üzerinde diktatörlüktür. Kısacası, her iktidar hem diktatörlük hem de demokrasidir. Burada mesele, iktidarın hangi sınıfların elinde olduğu meselesidir.

İktidar ve demokrasi diyalektiği ve bunun hangi sınıflar için ne anlam taşıdığı, taşımak zorunda olduğunu doğru kavramak, meselenin ilk ön şartıdır. Neden ve nasıl bir iktidar olursa olsun değil, sözde “halk” veya “proletarya” iktidarlara değil, gerçekten de sınıf ve halkın menfaatlerinin bir aracı olarak iktidarı istemek. Ama tek başına bu da yetmez. Çünkü, kavrananın devrim ve halkın çıkarları için doğru olarak pratiğe dökülmesi gerekir: Bunların amaç değil araç olduğu ve bizzat varlık koşullarıyla birlikte ortadan kaldırılmasını da sağlayacak komünizm perspektifiyle geliştirilip uygulanması meselesinin olmazsa olmazıdır. Komünist Manifesto’nun dünya proletaryası ve ezilen halklarına gösterdiği de budur. Çıkış perspektifi bu olmayan hiçbir anlayış ve pratik yönelim, devrim ve halkın menfaatleri doğrultusunda köklü başarılar sağlayamaz. Sağlayacağı “başarılar” son tahlilde sınıfsal ve ulusal haksızlıkları köklü olarak ortadan kaldıramayacağı gibi, tersinden devamına hizmet eder bir konuma düşmekten de kurtulamaz.

Günümüzde, ister sınıfsal baskı ve sömürüyü, ister ulusal baskı ve eşitsizliği olsun veya bu kategorilerin kapsadığı bütün (sınıfsal, ulusal, cinsel, dinsel vs.)

baskı, sömürü ve eşitsizlikleri ortadan kaldırma çaba ve isteği iddiasını taşıyanlar olsun, fark etmez, bir üst paragrafta vurgulanan perspektife sahip olmaksızın bunu başarmaları gerçekten de olanaksızdır. Ötesi, bütün iyi niyetlere rağmen, mücadeleyle zarar vermekten, halkın sömürücü hakim sınıflar karşısında örgütlenmiş kuvvetli bir yumruk olmasını engelleyen en önemli etkenlerden birisi olmaktan kurtulunamaz. Bu salt teorik bir sav değildir. Pratikte döne döne ispatlanmış bir olgudur. Gerçekler olgularda aranmak zorundadır.

Devrim mücadelesi, siyasi iktidar mücadelesidir dedik. Bunun da, bizzat sınıf ve devletleri var eden koşulları da ortadan kaldırma perspektifiyle ele alınması gerektiğine işaret ettik. Yani komünizm hedefli bir siyasi iktidar mücadelesinden bahsediyoruz. Burada bir birine bağlı iki noktanın altını çizelim. Bir; siyasi iktidar hedefinde netlik, iki; demokrasi anlayışında açıklık.

İşte, Türkiye-Kuzey Kürdistan devrimci hareketinde birbirini bütünleyen bu çok önemli iki noktada da bir çarpıklık var. Siyasi iktidar hedefinden giderek bir uzaklaşmaya paralel olarak, örgüt içi iktidar olmaya ve onu korumaya, güçlü olduğu alanlarda ise kendi dışındaki devrimci halk güçleri üzerinde bir hegemonya oluşturmaya yönelen çarpık bir iktidar anlayışı, neredeyse devrimci harekette bir virüs gibi yayılıp esas hale geldi. Parti ve örgütler amaç haline getirildi. Gurupçuluk, çok tehlikeli boyutlara ulaştı. Partinin kitleleri örgütlemek, öncülük ve önderlik etmek için bir araç değil de amaç haline getirilmesiyle birlikte iddiasızlaşma, iradesizleşme de girila gitti. Bu çarpık anlayış, aynı zamanda, örgüt içinde ve devrimin dostlarına karşı devrimci, proleter demokrasi ölçüleri ile kesinlikle bağdaşmayacak olan yaklaşım ve uygulamalara, bu-

Devrim mücadelesi, siyasi iktidar mücadelesidir. Nitelik olarak, günümüzde mevcut olanlardan farklı nitelikte bir iktidar ve aynı zamanda farklı bir demokrasiyi inşa etme iddiasıdır. Bilinir ki, bir şeyi istemekle onu elde etmek birer aynı değildir. İsteminiz olabilir. Hatta çok güçlü de olabilir.

Ama onu gerçekleştirmeye hizmet edecek araç ve yöntemleriniz ve bunlara yön veren dünya görüşünüz doğru olmazsa, isteminize ulaşmadan tersi sonuçların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Veya istediğinizi ele geçirebilirsiniz fakat, zıddına dönüşmesi önlenemez

nun da ötesine geçerek “sol içi şiddete” sapmayı beraberinde getirdi.

Elbette, mücadelenin görece kitleselleştiği kısa dönemlerde de demokrasi anlayışında bir çarpıklık yok değildi, vardı. Ama zaten çarpık kavranan siyasi iktidar perspektifi ve iddiasından uzaklaştıkça, daha da yaygın olarak gelişti. Bunun altını çiziyoruz. Dikkat edilmesi gereken noktalardan biri, bu. Diğer; mücadelenin görece yükseldiği dönemler olmuştur ve bu dönemlerde de örgüt içinde ve devrimin dostlarına karşı asla demokrasiyle bağdaşmayan yöntemlere başvuran ve üstelik böylesi pratiklerin hiçde az olmadığı, dahası, oldukça yaygın olduğu kesitler olmuştur. Ancak, bundan, mücadelenin görece kitleselleşme eğilimine girdiği dönemlerde siyasi iktidar hedef ve iddiasında bir netliğin, perspektif açıklığının olduğu anlamını çıkarmamalıyız.

Kısacası, mücadelenin görece kitleselleşmesi, eşittir siyasi iktidar perspektifi ve iddiası güçlüdür sonucunu çıkarmaz.

Çünkü, bunlar birbirine etkide bulunmakla birlikte asla bir ve aynı şeyler değildir. Öyle olsaydı, '80 öncesinde Devrimci Yol'da veya sonrası yıllarda başlayıp 91-92'lerle birlikte iyice kitleselleşen ve bu kitleselliği de A. Öcalan'ın tutsak düşmesine kadar koruyan PKK'de siyasi iktidar hedef ve iddiası güçlüydü, netti denmesi gerekirdi. Ki, bu hiçte nesnelliği ifade etmez, etmediği de ortadadır. Ama henüz kitlesellikten uzak ve sübjektif güç bakımında da zayıfken hem siyasi iktidar perspektifi net, iddia güçlü ve demokrasi anlayışı doğru ve açık olabilir. Bu, sizi iktidara yaklaştıran bir kitleselliğe de, iktidara da götürür. Meselenin özü; doğru bir ideolojik-siyasi çizgiye sahip olup olmak temelinde ele alınmalıdır. Çizgi doğruysa, amaçtan şaşmaz ve en zorlu engelleri aşarak kalıcı başarılar elde edilir. Aksi anlayışlar ise ancak ve ancak geçici "başarılar" elde edebilir. Bu ayrım asla akıllardan çıkarılmamalı.

Bu vurgulardan sonra, konumuz bağlamında demokrasi meselesindeki problemler ne(ler)dir, nasıl ortaya çıkmaktadır ve ne tür sonuçlara yol açıyor, nasıl ele alınıyor ve alınması gerekir sorularına geçelim.

1) Örgüt İçinde

Aslında, parti ve örgütlerin kendi içlerinde uyguladıkları demokrasi, o parti ve örgütlerin dostlarına ve halka karşı nasıl bir demokratik yaklaşım sergileyeceklerinin de aynasıdır. Elbette burada "sınırsız" bir demokrasiden bahsetmiyoruz. Hiçbir sınır ve kural olmaksızın sadece "demokrasi"den söz etmek, demokrasi değil, anarşizmdir. Oysa, devrim iddiasına sahip parti ve örgütler, demokrasiyi, irade-eylem birliğini, devrimci komünist disiplini ve dolayısıyla mücadeleyi geliştirmek için uygulamak durumundalar. Faşizmle yönetilen bizimki gibi ülkelerde ise dev-

rim öncesi süreçte merkezîyetçilik çok daha fazla ön plana çıkar, çıkmak durumundadır. Biz böyle istediğimiz için değil, nesnel durum bunu zorunlu kıldığından dolayıdır.

Fakat bu, parti ve örgütlerin kendi içlerinde demokrasiyi uygulamamasının gerekçesi yapılmaz. Yapılması, en hafif söylemle nesnelliğe teslim olmak dışında bir anlam ifade etmez. Bunun aksine, nesnel olanı görüp kabul etmek ve ama oradan da devrimci tarzda dönüştürmek görevi önümüzde duruyor. Yani çaresiz değiliz. Bunun yolu var, o da demokratik-merkezîyetçiliktir.

Bu ilke bilince çıkarılarak uygulandımı irade-eylem birliği ve disiplin de, demokrasi de güvenceye alınmış demektir. Tersine ise ya küçük burjuva şef tipi örgüt işleyişine ya da anarşizme götürür. Bunlar aslında bir değneğin iki ucu gibidirler. Biri, önderlik ve örgüt adına faaliyetçilerin, üye ve kadroların, halkın yaratıcılığını, kolektif üretkenliğini ortadan kaldırarak onları sadece direktiflere göre hareket eden, politika üretmek ve yönetmekten azade tutan, devrimci-komünist bir çizgiyi değil de sadece önderi veya önderleri esas alan, çizgiyi esas alarak bağımsız düşüneyemeyen, "kul" tipi insanlar yetiştirir. Diğer de, tepeden tırnağa örgütlü bir zor olan zalim sömürücü sınıfların devletlerine karşı, kitlelerin yaratıcılığını, kudretini birleştirerek kuvvetli bir yumruk haline getirilmesi yerine, bu zalim sınıfların zorba devletleri karşısında örgütsüz, dağınık ve dolayısıyla güçsüz kalarak kolay yutulacak lokma haline getirilmesine neden olur. Kısacası, her ikisi de pek çok olumsuzluğu doğurur ki bunların en başında ise halk yığınlarının devrimcilere karşı güvensizlik duymaları şeklinde cereyan eder. Nitekim, böyle olduğu da aşikar bir gerçekliktir.

Şunun altını kalın çizgilerle çizelim. İlegal ama illa da silahlı mücadele yürüten devrimci örgüt ve partilerden daha fazla demokratik bir işleyişe sahip olduklarının demagojisini yapan revizyonist-reformist partiler, kendi içlerinde demokrasiyi en az uygulayan partilerdir. Çünkü revizyonizm, aynı zaman da, katı bir bürokratizmdir. Kruşçev modern revizyonizminden tutalım eski ve günümüzün TKP'si, EMEP, ÖDP vb.lerine kadar bu böyledir. ÖDP'den ayrılan Kurtuluş çevresinin ÖDP yönetiminin anti-demokratik uygulamaların yaygınlığından, farklı görüşlere karşı sektör ve tasfiyeci pratiklerinden şikayetlerini anlatan yazıların mürekkebi daha kurumadı. Keza, çok yakın zamanda EMEP içinde tasfiye edilen gurubun yazılarında da daha beter pratikler yaşandığı dile getirilmektedir. Elbette bu guruplar muhtemeldir ki bazı şeyleri abartıyor da olabilirler. Ama biz sadece bu gibi gurupların yazdıklarından hareketle bunları söylemiyoruz. Bizatihi, adı geçen revizyonist-reformist partilerin kendi yazı ve pratikleri de bunu ortaya koyuyor.

Kürt ulusal hareketi ise başlı başına ele alınması gereken bir geçmişe sahip bu noktalarda. Önderlik kademesine muhalif olan, ciddi eleştiriler getiren veya alternatif olabileceği düşünülen ne kadar insan çıkmışsa, anti-demokratik yöntemlerle etkisizleştirilmiştir. Kimileri ise sert cezalarla çarpıtılmıştır. Şiddet uygulanmıştır. Günümüzde, Osman Öcalan ve bazı kadroların ayrılıp ayrı bir örgüt oluşturma girişimleri üzerine aynı tahammülsüzlük kendini bir kez daha göstermiştir. Üstelik, bu kesimin ulusal sorunda ABD'ci çizgiye kaymış olması A. Öcalan'ın İmralı çizgisinin kaçınılmaz bir sonucu olduğu gerçeği orta yerde duruyorken.

Küçük burjuva devrimci örgütler de örgüt içi demokrasi konusunda parlak bir

pratiğe sahip değiller. Önderliklere karşı muhalefete tahammülsüzlük en yaygın refleks olageldi hep. Eleştiriyi bastırma, muhalefet edenlerin konumlarını düşürme, eleştirileri örgütten gizleme, demokratik tartışma ortamını yaratmama, ayrılanlara karşı yer yer şiddete başvurma ve kimilerini öldürme gibi pratikler hiçte azımsanacak düzeyde değildir. Birkaç istisna dışında neredeyse kendi içinde şu veya bu şekilde şiddette başvurmamış kesim yok gibi.

Şunu da söylemeliyiz: Maalesef Maoist hareket de bu noktalar da küçümsenmeyecek zaafllara düşmüştür. Gerçi bugüne kadar fiili olarak öldürme olayı yaşanmamıştır ama bu sektör tutumların olmadığı anlamına gelmez. Anti-demokratik uygulamalar, eleştirileri bastırma, azınlığın haklarını gerektiği gibi korumamak, muhalifleri yer yer örgütsel olarak tasfiye etmeler, kendinden ayrılanlara karşı sektör pratiklere girmek vs. Ama şunu da teslim etmeliyiz ki, bütün zaafllarına rağmen yine de en olumlu pratik Maoistlere aittir. Bunu, olumsuzlukları hoş göstermek, bundan sonra da olduğunda önemsemek için söylemiyoruz, ehven-i şeri kutlamaya niyetimiz yok, sadece var olan bir gerçeğe işaret ediyoruz. Geline aşamada ise bu noktada da bir bilinç sıçraması yaşadılar ve bu tür zaafllarını samimiyetle giderme tutumuna girdiler ve bunda da çok önemli bir ilerleme kaydettiler. Fakat bu konudaki bilinç sıçraması, Maoist hareketin tümü için geçerli değil. Bir kesimi için söz konusudur. Diğer kesimi ise maalesef henüz aynı hatalı tutum ve anlayışını sürdürmektedir.

Bu sorun, örgüt ve partilerin izledikleri kadro politikası, önderlik çizgisi, kolektivizm ve örgüt içi ideolojik mücadele anlayışıyla da ilintilidir. Ancak bilinmelidir ki, proleter demokrasiyi özümseyemeyenler bu konularda da doğru bir örgütsel

politika ve pratiğe sahip olamazlar. Demokratik bir işleyişin hakim olmadığı ortamlarda, kadroların ilerlemesi, yeni kadroların çıkması ve bunların politika üretimine aktif katılımı olması gerektiği gibi sağlanabilir mi? Sağlanamaz. Önderliklerin doğru dürüst eleştirilemediği, eleştirildiğinde ise eleştiri sahiplerinin dolaylı veya dolaysız çeşitli örgütsel yaptırımlara maruz kaldığı, örgüt içi ve çevresinde teşhir edildiği ve daha birçok biçimlerle aforoz edildiği durumlarda, orada demokratik bir işleyişin olduğu iddia edilebilir mi? Edilemez. Önderlerin adeta her türlü eleştirden muaf tutularak dokunulmaz bir

Uygulayamaz, çünkü; böylesi anlayışlar örgüt içinde muhalefetteyken disiplini unuturlar, iktidara geldiklerinde de demokrasiyi. Muhalefetteyken anarşizme denk düşen bir laçkalığı, iktidardayken de demokrasiyi rafa kaldıran bürokratizmi bayrak edinirler. O uçtan diğer bir uca gidip gelirler. Her iki tutum da devrim safılarında bir çok aktif insanın uzaklaşmasına, pratik, yaşayan birikimlerin tırpanlanmasına ve mücadelenin kan kaybına uğramasına neden olur.

Örgüt içinde iktidara gelene kadar en yaman demokrasi savunuculuğu yapanlar, iktidar olduktan sonra konumlarını kay-

Örgüt içinde iktidara gelene kadar en yaman demokrasi savunuculuğu yapanlar, iktidar olduktan sonra konumlarını kaybetme kaygısı ile hemen her eleştirinin karşısında “disiplin”, “tüzük” zırhıyla kendilerini tahkim ederler. Muhalefetteyken üye ve militanların haklarını örgütün karşısına dikerler ama görev ve sorumlulukları düzenleyen kuralları tali duruma düşürürler. İktidar olduklarında ise tersine yaparlar; sadece görev ve sorumlulukları hatırlatıp dururlar, görev ve sorumluluklarla birlikte hakların da olduğunun unutulması için her yola başvururlar.

zırha büründüğü yerlerde, önderliğin örgütle, örgütün halkla birleşmesi mümkün olur mu? Ve tüm bunlar, o ortamda kolektivizmin ve demokrasinin olmadığı ay- nası değil mi?

Devrimci saflarda yoldaşlarına karşı demokrasiyi uygulamayan, yoldaşlarının örgüt politikasını belirlemede katılımını sağlamayan, eleştirilerin rahatlıkla dile getirilemediği, muhalefet hakkı tanımayan, azınlığın haklarını garantiye almayan, kolektivizmi dışlayıp şef tipi örgüt anlayışıyla (tek veya iki-üç kişi ile) yöneten-yönetmek isteyen, farklı görüşlere ve ayrılanlara karşı tahammülsüz olan bir anlayış ve yaklaşım, dostlarına ve halka karşı da demokrasiyi uygulayamaz.

betme kaygısı ile hemen her eleştirinin karşısında “disiplin”, “tüzük” zırhıyla kendilerini tahkim ederler. Muhalefetteyken üye ve militanların haklarını örgütün karşısına dikerler ama görev ve sorumlulukları düzenleyen kuralları tali duruma düşürürler. İktidar olduklarında ise tersine yaparlar; sadece görev ve sorumlulukları hatırlatıp dururlar, görev ve sorumluluklarla birlikte hakların da olduğunun unutulması için her yola başvururlar.

Halbuki, görev ve sorumlulukları en fazla dile getiren, sahip çıkanlar muhalefettekiler olmalıdır. Üye ve militanların eleştiri ve görüşlerini ortaya koyabileceği canlı siyasal bir ortamı sağlamada da önderlik kademeleri görev

ve sorumluluk sahibi olmalıdır. Ancak, ne yazık ki bunun tersi daha yaygın yaşanmaktadır. **Haklar ve görevler, birbirinin karşısına konacak şeyler değildir. Aksine, doğru ele alındığında birbirini güçlendirecek öğelerdir. Kendi görev ve sorumluluklarına, başkasının da hak ve özgürlüklerinin olduğu gerçekliğine yüksek seviyede bir bilinçle sahip çıkmayanlar ne devrimci görevlerin ne de tutarlı devrimci ve proleter demokrasinin uygulayıcısı olabilirler. Bu anlamda, halka ve dostlarına karşı da özürü bir politikaya sapmak giderek kaçınılmaz hale gelir.**

2) Dostlara Karşı Siyaset

Yoldaşlarına karşı demokrat olmayı beceremeyen bir anlayış, elbette ki dostlarına karşı demokratik olmayı başarması düşünülemez. Dar gurupçu, güçlünün ardında kuyrukçu-liberal, zayıfa karşı benmerkezci, sekte tutumlar at başı gider.

Dost örgüt ve partiler arasında şiddete kadar varan pratiklerin yalnızca istatistiği dahi sayfalar tutar. **Ve bu, sadece PKK/Kongra-Gel ile sınırlı değil. Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki devrim ve demokrasi güçlerinin hemen hemen tamamının muzdarip olduğu bir hastalıktır.** PKK Kuzey Kürdistan'da Kürt örgütlere karşı silahlı saldırılarının yanı sıra, PKK ve Halkın Kurtuluşu (sonradan TDKP, şimdi ise EMEP olan kesim), PKK-TKP(ML) Hareketi (şimdiki MLKP'nin önceli), Devrimci Yol-Kurtuluş, TDKP-TİKB ve Halkın Yolu-Kawa gibi bir çok örgüt ve parti birbirlerine karşı silahlı saldırılarda bulundu ve bu saldırılar pek çok ölüm ve yaralanmalarla sonuçlandı.

Keza PKK'nin '93 yılında yine Maoist komünistlere, Devrimci-Sol ve TDKP'ye yönelik "siz Kürdistan'da misafirsiniz, PKK otoritesine uymamazlık

edemezsiniz" yönlü söylemlerle saldırgan bir tutum alması, 5 TDKP'liyi katletmesi, Maoist komünistlerden üç savaşıyı esir alması... daha sonraki yıllarda Kamer Özkan adlı devrimciyi katletmesi..., A. Öcalan'ın İmralı çizgisinin PKK'de hakim olması üzerine PKK içinde muhaliflerin çıkıp ayrılması üzerine Dersimde bu muhalif kesime yönelik saldırıları..., ve nihayetinde 2004 yılında Maoist komünistlere karşı yeniden saldırgan bir tutuma girmesi, HKO gerillalarına pusu atıp bir savaşıyı yaralaması, (bu saldırıda EMEP'de kışkırtıcı bir rol oynamıştır) vesaire, vesaire...

PKK'nin daha da uzatılabilecek pratikleri var ama işaret ettiklerimiz bile durumun vahametini anlamak için yeterli örneklerdir. Ve bugüne kadar gerek kendi içinde gerekse dışında dostlarına karşı başvurduğu şiddet olaylarının hiç biri hakkında en küçük bir özeleştirme yapmamıştır. Adeta bunu bir politika haline getirmiştir.

Devrimin dostlarına karşı PKK'nin bu saldırganlığı niye? Son yıllarda onca "demokrasi" söylemini ön plana çıkaran ve hatta ne idüğü belirsiz "demokratik ekolojik toplum" diye bir formül ortaya atan ve tüm çabalarının böyle bir "dönüşümü sağlamak" olduğunu ileri süren PKK'nin, kendi içinde demokrasiyi rafa kaldırmış olması, dostlarına karşı şiddete başvurusu pratikleri neden bu kadar yaygın? Bunca yanlış ve yaygın bir pratiğe sahip olduğu ve bu politikada en küçük bir düzeltme yapmadığı gerçeği orta yerde duruyorken "demokratik bir dönüşüm sağlamak istediği" söylemi inandırıcı olabilir mi? Kuzey Kürdistan'da kendinden başkasına yaşam hakkı tanımayan, kendisi gibi düşünüp davranmayan, eleştiren, ayrı bağımsız bir mücadele yürüten örgüt, parti ve bireylere karşı bu denli bir gözü dönmüşlikle saldıran, öldüren, yaralayan bir anlayışın halka demokrasiyi uygulaya-

cağını düşünmek için bir sebep var mı? Ama, örneklediğimiz pratiklerden de görüleceği gibi, tersini düşünmek için yeterinden fazla neden var.

EMEP reformistleri ise Kürt ulusal hareketi ve Maoist komünistler arasında bir çatışma çıkması için adeta provokatörlük yapıp durdu. Daha düne kadar birbirlerine silah çeken, öldüren bu iki kesimi Maoist komünistler karşısında birleştiren neydi? PKK kendinden bağımsız bir gücün silahlı mücadele yürütmesi ve güç olmasına gösterdiği tahammülsüzlük, kendini bölgenin tek otoritesi görme saplantısının yanı sıra düşmana vermek istediği mesaj ile EMEP'in silahlı mücadele düşmanlığı ve bölgede devrimcilerin güç kaybetmesi ile güç kazanacağını düşünen reformist EMEP'in silahlı güçlerinin olmaması ve başka şekillerde de Maoist komünistlere fiili saldırıda bulunmayı göze alamaması onu daha sinsi bir taktik izlemeye sevk etmiştir; silahlı güçleri olan PKK'yi Maoist komünistlere karşı kışkırtma siyaseti!

Bu toz duman içinde devrimci saflarda bir kesim ise adeta üç maymunları oynadı: Görmedim, duymadım, bilmiyorum! Bunun başını da MLKP çekti. Düşünün ki, bir parti başka bir partinin gerillalarına pusu atıp kurşun sıkıyor, yaralıyor ama MLKP, bu olay karşısında saldıran tarafa karşı dostça eleştirel bir tutum almaktan bile fersah fersah uzak duruyor. Güçlüye karşı liberal-kuyrukçu bir tutum alıyor; Kürt illerinde kurumsallaşma amacıyla PKK ile "iyi geçinme" taktiği izliyor. Yanlışlarına, haksızlıklarına göz yumuyor. Bu pragmatist politikaya devrimin, genelin çıkarlarını kurban ediyor. Doğru-yanlış, haklı-haksız arasında bir ayırım yapıp doğru ve haklının yanında yer alarak yanlış ve haksız pratik sahibi olana karşıda dostluk ölçüleri içinde eleştirel bir tutum takınmıyor. Ne yapıyor?

Görmezlikten geliyor. Peki, nereye kadar?

Bu tür gelişmeler karşısında devrimci bir tutum almak için illa da aynı pratiğe maruz kalmak mı gerekiyor? Şundan emin olunmalı ki, yarın öbür gün PKK/Kongra-Gel'den bağımsız olarak bölgede faaliyet yürütmeye başladığınızda, kendinizin bağımsız taktik politikalarınıza öncelik verdiğinizde ve bu politikalarınızın PKK/Kongra-Gel'in çıkarlarıyla uyuşmadığı durumlarda, bölgede size de yönelecektir. Bugün izlediğiniz pragmatist tutumun o günler için hiçbir yararı olmayacağını şimdiden görmelisiniz. Ve pragmatizmden uzaklaşarak tutarlı devrimci politika ile hareket etmelisiniz.

Sonuç; MLKP, bu mesele özelinde bahsettiğimiz devrimci sorumluluğu ve gerçek dostluk yaklaşımını kendi dar grup çıkarlarına kurban etmiştir.

EMEP, kendinden "güçlü" gördüğü PKK karşısında liberal-kuyrukçu ve "hazır ol" politikası izlerken ama "güçsüzler" karşısında PKK'nin izlediği politikanın aynısını izlemiştir. Aynı anlayış, 2002 yılında Topkapı ambar işçilerinin TÜMTİS'ten istifa ederek Nakliyat-İş sendikasına üye olmalarını hazmedememiş, birçok olaya sebebiyet vererek aynı yılın Kasım ayında üç işçinin katledilmesiyle sonuçlanan saldırgan bir politika izlemiştir. Keza, geçtiğimiz Kasım ayı içerisinde yine aynı nedenlerle Nakliyat-İş'e mensup işçilere karşı saldırgan bir tutum almış ve 5 işçinin silah ve bıçaklı saldırılarda yaralanmasıyla sonuçlanan olaylar çıkarmıştır.

Benzer bir örnekte, TKP revizyonistlerinden: Geçtiğimiz Ekim ayında, Alkom fabrikasında bildiri dağıtmaya çalışan bir kesimi önce sözlü sonra da fiziki olarak engellemeye çalışmışlar ve ardından işi

fiili saldırıya vardırıarak bir kişiyi hafif yaralamışlardır. Etkin oldukları fabrikada başka güçlerin varlığına ve çalışmasına tahammül göstermeyen, ısrar edenleri fiziki saldırıda dahil olmak üzere her yolla tasfiye etmeye çalışan bir yaklaşım. Ve bu anlayış sahiplerinin tabelasında “Türkiye Komünist Partisi” yazıyor! Bırakın komünistliği, bu yaklaşımın sıradan demokrat bir tutumla dahi bir ilgisi var mı?

Etkin olduğu bir sendikadan işçilerin istifa ederek başka bir sendikaya geçmesini hazmedemeyen ve bu nedenle işçilere saldıran bir anlayış, ne kadar işçi dostu olabilir ki? Etkin olduğu alan veya kurumda kendi dışında da var olan dost güçlere

minı engellemeye, SİP'lilerin de bunların etkinliğini kırmaya yönelik guruplar halinde karşılıklı saldırıya geçişleri...

Keza, artık kendileriyle bir alakası kalmamış ve ayrı bağımsız bir örgüt olarak var olan KP-İÖ'ye karşı MLKP'nin, TKP(ML) Birlik'e karşı TKP/ML'nin şiddete varan tutumları da öyle değil mi?

Anlaşılabileceği üzere, bu hatalı çizgiler ve yaklaşım, bir iki örgüte has bir durum değil, devrim ve demokrasi güçlerinin neredeyse tamamında şu veya bu biçimde yaşam bulan ve pratikte karşılığı olan bir yaklaşımdır. Bu nedenledir ki, artık önemsemezlikten, görmezlikten gelinemez. Çünkü;

Devrimin dost güçleri arasında fiiliyata dökülen her şiddet olayı sadece bir gurubun, kesimin aleyhine sonuçlar doğurmaz. Şu veya bu düzeyde bütünün aleyhine sonuçlara neden olur. Her şeyden önce, halk içindeki çelişkilerin ele alınmasında yanlış bir yöntemin yaygınlaşmasına daha fazla yol açar.

Devrimin dost güçleri arasında fiiliyata dökülen her şiddet olayı sadece bir gurubun, kesimin aleyhine sonuçlar doğurmaz. Şu veya bu düzeyde bütünün aleyhine sonuçlara neden olur. Her şeyden önce, halk içindeki çelişkilerin ele alınmasında yanlış bir yöntemin yaygınlaşmasına daha fazla yol açar. Her biri bir diğerine karşı şiddet kullanmayı meşru gören çarpık bir siyaset güder. Bu da halkın devrimcilere karşı güvensizliğini derinleştirmeye hizmet eder. Yapsın yapmasın, her devrimci örgüt halkın bu yönlü tepki ve hoşnutsuzluğuyla karşılaşmaktan kurtulamaz. Halkın genel çoğunluğu, şu veya bu gurup yapmış diye değil devrimciler yapıyor mantığıyla hareket ediyor. Bütün bunlar bilinmesine rağmen, bu türden pratikler yaşandığında hepimizin sorunudur sorumluluğuyla meseleye eğilmek yerine kendini bu sorumluluktan azade tutanlar da benzer pratiklerin süregitmesinde pay sahibidirler. Sonunda zarar gören, şu veya bu gurup değil, devrim mücadelesidir.

yaşam hakkı tanımayan bir anlayış, yarın öbür gün iktidarı devrimin dost sınıflarıyla paylaşabilir mi? Elindeki iktidar aygıtını, devrimin dost sınıfları üzerinde de bir hegemonya aracı olarak kullanmaz mı?

İstanbul'da Devrimci-Yol (bir kesimi) ve Devrimci-Sol'un '90'lı yıllara doğru birbirine karşı girdikleri saldırgan pratiklerde hala hafızalardaki yerini koruyor. Yirmişer, otuzar kişilik guruplar halinde toplanarak birbirlerine sopa ve zincirlerle saldırdıkları, kendileri dışında anlayış ve çevrelerin de bulunduğu kurumları basarak birbirlerinden dövecek insan aradıkları o günlerin anlayışı, bu kesimlerde aşıldı mı? Kimsenin özeleştiri yaptığını şimdiye kadar ne duyduk ne de okuduk. Nitekim, aynı anlayış, '90'ların sonuna doğru yine İstanbul'da SİP'lilerin gazete dağıtımını engellemeye, SİP'lilerin de bunların etkinliğini kırmaya yönelik guruplar halinde karşılıklı saldırıya geçişleri...

Devrimin dost güçleri arasında fiiliyata dökülen her şiddet olayı sadece bir gurubun, kesimin aleyhine sonuçlar doğurmaz. Şu veya bu düzeyde bütünün aleyhine sonuçlara neden olur. Her şeyden önce, halk içindeki çelişkilerin ele alınmasında yanlış bir yöntemin yaygınlaşmasına daha fazla yol açar. Her biri bir diğerine karşı şiddet kullanmayı meşru gören çarpık bir siyaset güder. Bu da halkın devrimcilere karşı güvensizliğini derinleştirmeye hizmet eder. Yapsın yapmasın, her devrimci örgüt halkın bu yönlü tepki ve hoşnutsuzluğuyla karşılaşmaktan kurtulamaz. Halkın genel çoğunluğu, şu veya bu gurup yapmış diye değil devrimciler yapıyor mantığıyla hareket ediyor. Bütün bunlar bilinmesine rağmen, bu türden pratikler yaşandığında hepimizin sorunudur sorumluluğuyla meseleye eğilmek yerine kendini bu sorumluluktan azade tutanlar da benzer pratiklerin süregitmesinde pay sahibidirler. Sonunda zarar gören, şu veya bu gurup değil, devrim mücadelesidir.

3) Halka Karşı Nasıl Bir Demokrasi Anlayışı Savunuluyor?

Kimi anlayış sahipleri, bunun devrim sonrası bir mesele olduğunu, bugünden tartışmanın ihtiyaç olmadığını ileri sürerler. Hayır, hiçte öyle değil. Bu meselede doğru bir çizgi ve bilinç açıklığı olmazsa-yukarıda değindiğimiz sorunların altında bu noktadaki ideolojik hat bunalıklığının çok önemli bir payı var-aynı ve hatta daha vahim pratiklerin yaşanması kaçınılmaz olur. Bundandır ki, sorunun bu boyutu üzerinde de durup bir bilinç sıçraması sağlamak, devrimci hareket önünde ertelenemez görevlerden biri olarak duruyor.

Bu görevden kaçış, halk kitleleriyle kaynaşma yerine kopuşu daha da derinleştirecektir. Bunu görmek için kahin olmaya gerek yok. Geçmişin örneklerini belleğimizde canlandırırsak; devrim safalarında nasıl tahribatlara, devrimcilerle halk arasında nasıl bir güven bunalımına yol açtığını ve bunları gidermek için her seferinde yılları kapsayan bir çaba, ödenmek zorunda kalınan onca bedeli anımsamak, yeterli olacaktır. Dolayısıyla, bugünün sorunu değil şeklindeki her yaklaşım, bu olumsuzlukların süregitmesine seyirci kalmak ve bundaki sorumluluktan kaçınmak dışında hiçbir anlam ifade etmeyecektir.

Önce, bu meselede durumun vahametinin anlaşılabilmesi için hafızaları tazelemekte yarar var. Bunun için birkaç örnek:

Hatırlanacağı üzere PKK'nin aşiretler arası "çelişkilerden yararlanmak" adına izlediği pragmatist siyaset epey bir tahribata neden olmuştu. Ne yapıyordu? Birbiriyle sorunu olan aşiretlerin sorununa devrimci temelde çözüm üretme yerine, aşiretlerden birini tutup diğerini karşısına alıp yöneliyordu. Bu metotla, tarafını tuttuğu aşireti örgütlemeye hazır bir potansi-

yel olarak görüyordu. Karşısına alıp yönelildiği kesimin düştüğü sıkıntılı durumu faşist diktatörlük iyi değerlendirdi; o da böylelerine yaklaşılarak onları korucular halinde örgütleme taktiklerini güdüyordu. Bir kısmı buna karşı da direndi ve koruculuğu kabul etmedi. Ama bir kısmı da bu kısıpaca karşı direnmeyerek güçlü olanın yanında yer alarak Kürt ulusal hareketine karşı silahlı korucular haline geldi. Tabii ki korucuların ortaya çıkmasında sadece PKK'nin izlediği yanlış siyaset sorumludur demiyoruz. Şu gerçeğe vurgu yapıyoruz; bu yönlü izlenen yanlış siyaset devletin korucu örgütlenmesinde daha fazla köylüyü örgütlemesine basamak olmuştur. Bir kısmı böyle kaybedilmiştir, bir kısmı da göçü tercih ederek Kürt ulusal hareketinde uzaklaşmıştır. Ayrıca, "vergilendirme", "zorunlu askerlik" ve "zorunlu iş yapma" şeklinde uyguladığı siyasetin de Kürt emekçi kitlelerinden bir bölümünü göç etmek durumunda bırakmıştır. Bu politika da, devletin gerillaya karşı üstünlük sağlamak üzere uyguladığı yakıpyıkma ve toprakları insansızlaştırma siyaseti değirmenine su taşıdı.

1993 yılında Dersim'de de uygulamaya soktuğu; zorunlu askerlik, vergi, ve zorunlu iş yaptırma siyaseti bölgede PKK ile kitleleri karşı karşıya getirdi. Devrim ve demokrasi mücadelesi taraftarı binlerce insan PKK'nin bu uygulamalarına karşı yürüyüş dahi düzenledi. Devrimci parti ve örgütler dostça PKK'yi eleştirerek bu politikadan vazgeçmeye çağırdı. Ama PKK bildiğini okumaya devam etmekle kalmadı; kararlarını kitlelere yönelik zor metoduyla pratikleştirmeye kadar vardırıdı işi. Evler köyler basılarak insanlar zorla kaçırılıp gerillaya dahil edildi, halkın ödeyemeyeceği miktarlarda "vergi"ler belirlenip ödeme zorunluluğu kondu. Ödeyemeyenler, dövüldü, kurşunlandı. Sonuç; binlerce insan çareyi başka yerle-

re gitmekte aradı ve gitti. Az bir kısmı da düşmanın ağırlarına düştü. Düşman, halka karşı uyguladığı baskı ve katliamlar ile birlikte, devrimciler ile halk arasında çıkan böylesi çelişkilerden de ustalıkla yararlanmayı ihmal etmedi.

Mücadele, gönüllülük işidir. Özgürlüğünü, bağımsızlığını ve sömürülmemeyi isteyenlerin gönüllü temelde yürütebilecekleri bir iştir. Zorla olmaz. Kitlelerin beyinleri ve kalpleri kazanılarak kitleler mücadeleye çekilir. Eğer zorla kitleler kazanılabileseydi, en vahşi zoru uygulayan ve buna da gücü olan devlet bunu başara-bilirdi. Ama mümkün değil. Zor uygulayarak kitleler belki bir süreliğine sindirilebilir ve itaat eder hale getirilebilir fakat bu çok kısa süreli ve geçicidir. Devrimci-yi düşmandan ayıran en temel özellik halka karşı yaklaşımdır. Halkın menfaatleri için halkı mücadeleye seferber etme tutku ve bilinci, halka karşı zor kullanmayı kesinkes ret ederek onun bilincini ve kalbini kazanarak bunu yapar. Aksi halde, yürütülen mücadelenin karşısına dönüşmesi işten bile değil.

İnsanları kendi istekleri olmaksızın zorla silah altına almak, keza insanlara zorla vergi ödetmek, gönüllü olmadıkları halde iş yaptırmak, eninde sonunda geri teperek sahibini vuran bir silaha döndüğü, yaşanan pratiklerle sabittir.

Hemen hatırlatalım ki, halkın gönüllü bağışlarına dayanmak yerine “vergileendirme” yanlış siyasetine bir dönem Maoistler de saptı. Bu yanlış siyaset, PKK ve başkalarının uyguladığı yaygınlıkta değildiyse de yine de yanlıştı. Keza, halktan insanlara karşı yer yer dayak atmayı bir “ceza” olarak uyguladıkları da oldu. Bunların her ikisi de yanlış politikalar ve yarattığı tahribatlar hiç de küçümsenecek gibi değildi. Maoistler bu yanlışlarını bilince çıkararak kitlelere özeleştirme yaptılar ve ondan sonra da bu gibi politikalara başvurmazdılar.

Ayrıca, devrimci hareket içinde küçük burjuvazinin sol kesimini oluşturan anlayış sahiplerinin bir süre şehirlerde uyguladıkları “Halk Meclisleri” siyaseti de değişik biçimlerde halka ve devrimin dostlarına karşı yer yer dayatmacı bir muhtevaya büründüğünü de görmeliyiz. On binlerce insanın yaşadığı ve kendilerinin dışında siyasetlerin de olduğu semtlerde birkaç yüz kişilik tabanını “Halk Meclisleri” adı altında bir araya getirerek kararlar alıp bu kararları da “halk aldı” diyerek kitleye ve dışındaki siyasetlere dayatma hakkını kendinde bulan özürsüz bir demokrasi anlayışına sahip bu kesimin de halkla devrimciler arasında yarattığı güven bunalımı öyle es geçilecek boyut ve nitelikte değil.

Bir hareket kendi bağımsız siyaseti doğrultusunda kararlar alabilir. Bu kararların yaşam bulması için çağrılarda yapılabilir. Halkın katılımını sağlamaya da çalışır. Bunların tümü normaldir ve tartıştığımız bu değildir. Tartıştığımız; binler, on binlerce insanın yaşadığı semtlerde birkaç yüz kişilik bir tabanla toplanarak alınan kararlara “halkın kararı” şeklinde lanse edip binlerce, on binlerce insanın ve başka siyasetlerin de o kararlara uymaları gerektiğini düşünen ve uygulatmaya çalışan, dayatma hakkını kendinde gören çarpık demokrasi anlayışıdır.

Ha keza, bazı örgüt ve partiler de devrimin dostu mu düşmanı mı olduğu gerçeğini dahi es geçerek nispeten durumu-geliri iyi olan halktan insanlara, “bağış” adı altında yüklü meblağlı makbuzlar keserek o insanların bu miktarı ödeme zorunda bırakan basınçlar uyguladıkları da artık örnek vermeyi gereksizleştiren bir yaygınlıkta olduğu apaçık bir gerçektir.

Buraya kadar özetlediklerimizden de anlaşılacağı üzere devrim ve demokrasi güçlerindeki demokrasi anlayışında bir ideolojik oportünizm ve bu bağlamda

çarpıklık mevcut. Bunun da mücadelede kan kaybına yol açtığı tartışmasız bir gerçektir.

Nedenine gelince. Halk içindeki çelişkilerin çözümü sorununu yanlış kavramakta yatıyor. Bu yanlışın felsefi olarak idealizmden, siyasal boyutuyla oportünizmden, örgütsel boyutuyla sektarizmden kaynaklandığı ortadadır. Giderilmesi, bu üç alandaki yanlış kavrayışın neden olduğu sonuçları hiçbir kaygıya düşmeksizin ortaya koyup üzerinde tartışmakla mümkündür. Tartışmadaki tek kaygı, sınıf ve halkın mücadelesini daha da ileriye taşımak olmalıdır.

Halk içindeki çelişkilerin çözümünde tepeden dayatmacı, olmadı mı zoraki yaptırımlarla sonuç almaya yönelik her yaklaşım, özünde, sınıf ve halkın mücadelesini geriye çeken bir duruma dönüşmektedir. Halk içindeki çelişkilerin çözüm yöntemi, barışçıldır; eleştiri-özeleştiri, ikna ve dönüştürmedir. Bu zahmetli bir metottur, uzun süreli ve doğru bir çabayı gerektirir ama devrim için doğru ve olması gereken de budur, başka değil! Kestirmeci, acele sonuç alma, dayatmacı ve zorla çözme yöntemleri belki kısa sürede sonuç veriyor gibi gözükabilir. Fakat özün de öyle değildir. Tersî sonuçlar doğurması kaçınılmazdır. Ve asla devrimci bir yöntem değildir.

Hiçbir gerekçeyle halka zor uygulanamaz. Devrimin dostlarına hiçbir şekilde zor ve dayatmalarda bulunulamaz. Mücadelede, gönüllülük dışında hiçbir insana hiçbir dayatma kabul edilemez. Zor sadece devrimin düşmanlarına karşı uygulanır. Dost düşman ayrımı önemlidir. Devrimin dostları üzerinde çeşitli şekillerde baskı oluşturmak, kendinden zayıf olanlar üzerinde hegemonya oluşturmak devrimi değil, karşı devrimi besler.

Bu hataları tartışıp aşmak, devrimci hareket önünde duran önemli görevlerden

biridir. Dar gurupçu çıkarları esas alan yaklaşımlara düşmeden, misillemeci küçük burjuva yarışına girmeden sınıf ve halkın çıkarlarını ana merkeze koyarak yürütülecek olgun bir tartışma, bizleri bugünden daha da ileriye taşıyacaktır. Tersî, bu noktalarda geçmiş ve günümüzün hatalarını tekrardan ve gerilemekten başka bir işe hizmet etmez.

Meseleyi doğru-yanlış, devrim ve halkın çıkarlarına zarar verip vermediği ekseninde ele almak gerek. Doğru-yanlış meselesinde bireyin, gurubun değil, sınıf ve halkın çıkarları merkeze alınarak hareket edilmelidir. Örgütler, partiler birer araçtır. Amaca uygunluğunu zedeleyen ve giderek amacın önüne çıkarılan bütün yanlışlar-hatalar terk edilerek amaca lakıyla hizmet edecek araçlar haline getirilebilir. Gurupçu reflekslerle yanlış-tatadan ısrar ediş ise kaybettirir. Zaten, araçların amaç önüne çıkarılması ve gurupçuluk illeti burada değindiğimiz hataların arka planında yatan en önemli nedenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Onun için, önümüzdeki sayıda, partinin-örgütün araç mı amaç mı olduğu noktasında hemen herkesçe paylaşılan genel doğruya rağmen yaşanan kafa karışıklığını, ve gurupçuluğu genişçe tartışacağız... r

TEORİDE DOĞRULTU'nun Troçkizmi Ve İdeolojik Sefaleti! (1)

TD'nin eleştirilerini saygıyla karşılıyoruz. Eleştirilerde yer yer kabalığa (söylemediğimiz-yazmadığımız belirlemeleri bize mal etmek gibi) düşülse de ancak seviyeli bir fikir mücadelesi yürütmektedir. Bu türden fikir mücadelesine her zaman için varız. Fikir mücadelesi iyidir. Fikir mücadelesinin sınırlarını aşmayan polemikler zararlı değil, faydalıdır. Yeter ki seviyeli yapılsın. Şüphesiz ki bu, yanlış fikirlerle uzlaşma anlamına gelmez

TEORİDE Doğrultu (TD) dergisi, 15. sayısında Haydar Özkan (HÖ) imzasıyla dergimizin 5.sayısında yer alan *"PROGRAMDAN, Türkiye-Kuzey Kürdistan Devriminin Gerçek Düşmanları ve Dostları Kimlerdir?"* başlıklı yazımızı "Maoculuğun Yöntem Krizi" ve "teorisizlik" olarak nitelendiren eleştiri yazısı yayımladı. TD, söz konusu yazımıza ilişkin bir çok konuda eleştiri yürütmekte, görüşlerini ortaya koymaktadır. Eleştirilerini saygıyla karşılıyoruz. Eleştirilerde yer yer kabalığa (söylemediğimiz-yazmadığımız belirlemeleri bize mal etmek gibi) düşülse de ancak seviyeli bir fikir mücadelesi yürütmektedir. Bu türden fikir mücadelesine her zaman için varız. Fikir mücadelesi iyidir. Fikir mücadelesinin sınırlarını aşmayan polemikler zararlı değil, faydalıdır. Yeter ki seviyeli yapılsın. Şüphesiz ki bu, yanlış fikirlerle uzlaşma anlamına gelmez. Teoride Doğrultu yazarı Haydar Özkan ile genel siyasi çizgi ve bu çizgiye yön veren ideolojik hat bakımından genelde farklı fikirleri savunduğumuz bilinmektedir. Aramız-

da; önümüzdeki devrimin niteliği, devlet, sosyalizm ve komünizmin genel sorunlarına ilişkin ilkesel konularda görüş ayrılıklarımız söz konusu. Ancak bu, her konuda ayrı düşündüğümüz anlamında da yorumlanamaz-yorumlanmamalıdır.

Hemen belirtelim: Bu yazımızda eleştirisini yapacağımız konular sadece HÖ'nün 5. sayıdaki adı geçen yazıya yönelik eleştirilerini yanıtlamakla sınırlı kalmayacak. TD'nin aynı sayısında yer alan başka imzalı yazılar içerisinde bazı oportünist tezlerin de eleştirisini yapacağız. Dahası, bu eleştirilerimizi savunusunu yaptığı siyasi akımın programına kadar da genişleteceğiz. Genişletmek zorundayız. Çünkü TD'nin savundukları söz konusu siyasi akım ve programından ayrı düşünülemez. Dolayısıyla bu yazımız oldukça uzun ve kapsamlı olacaktır. Bu bağlamda TD'ye yönelik eleştirilerimizi bu sayıyla sınırlı tutmayıp önümüzdeki sayıda da sürdüreceğiz.

Bir kez daha vurgulamalıyız ki eğer dünya görüşün (ideolojin) bilimsel değilse, bir başka ifadeyle bir hareket, akım veya partinin ulusal ve uluslararası siyasi çizgisi Marksist-Leninist-Maoist ideolojiyle inşa edilmemişse, o hareketin genel siyasi çizgisi de Marksist-Leninist-Maoist olamaz. Bu, aynı zamanda bir partinin sınıf mücadelesinin çok yönlü sorun ve çelişkilerini de doğru ve bilimsel analiz etmemesi demektir. Bir partinin sınıf mücadelesinin çok yönlü sorunlarından bazılarını (kısmi, tali) doğru analiz etmesi, o akımın düşünce, doğa ve toplumsal alana giren her konuda bilimsel bir görüş açısına sahip olduğu anlamına gelmez. Aynı durum tersi için de geçerlidir. Bir hareketin genel çizgisini Marksist-Leninist-Maoist olarak nitelendirmek için illa da her konuda yanlıgsız-yanlıssız ve hatasız olması mutlak şartı aranmaz. Bu idealizm olur. Sınıf müca-

delesisi, yanlıgsız, hatasız ve başarısız hiç bir politik harekete daha tanıklık etmedi. Burada kavranması gereken ana halka bir hareketin program ve eylem çizgisine Marksizm-Leninizm-Maoizm'in damgasını vurup vurmaması gerçekliği olmalıdır. Bu, her politik sorunu ele alıp analiz etmenin biricik anahtarı olmalıdır. Çünkü önce doğru bir ideolojik (dünya görüşüne) çizgiye sahip olmalısın ki, uyguladığın politik hatta da doğru bir mecrada yürümüş olasın. Sözün özü, Marksist-Leninist-Maoist bir dünya görüşüne sahip değilsen; pratikte buna koşut olarak da doğru bir ekonomik, teorik, siyasal, örgütsel, askeri, kültürel vb. çizgiye sahip olamazsın. Daha açık bir söylemle sınıf mücadelesinin her hangi bir cephesinde (ekonomik, politik, ideolojik) eğer Marksist-Leninist-Maoist ilkeler savunulmaz ve pratikte bunun ışığında hareket edilmezse, ne doğru bir analiz geliştirebilirsin, ne de pratikte çözüm gücü olabilirsin. Bunun günümüzdeki biricik anahtarı ise Marksizm-Leninizm-Maoizm, illa da Maoizm'dir. Bu bilinçten hareketle de diyoruz ki HÖ'yu, daha doğrusu TD'yi gerek adı geçen yazımıza yönelik olsun, gerekse üzerinde duracağımız diğer konularda olsun yanlış ve bir o kadar da teorik oportünizm ve eleştirilere sürükleyen ana faktör, Troçkist-revizyonist görüşlerle harmanlanmış anti-MLM ideolojik çizgi bütünlüğüdür. Bu ideolojinin uluslararası düzlemde ortaya çıkışı 1970'li yıllardır ve bu anlamda öne çıkan şahsiyet-mucidi ise Enver Hoca'dır. Troçkist-revizyonist görüşlerin sentezi olan Hocacı çizginin ülkemizdeki siyasi temsilciliğini yürüten oportünist ara akımlardan birisi de TD'nin genel çizgisini savunduğu siyasi partidir.

TD'nin genel eleştirisine geçmeden önce HÖ'nün "*Türkiye Kuzey-Kürdistan Devriminin Gerçek Düşmanları Ve Dost-*

TD'nin, teorimizi eleştirmesine bir şey demiyoruz. Bunu yapsın. Fakat bizi "teorisiz" olarak suçlaması yanlış, kaba ve bir o kadar da küçümseyici bir tarzdır. TD, bilmelidir ki bizim olduğu kadar her politik akımın da bir teorisi vardır. Teorisiz herhangi bir politik hareketten söz edilemez. Teori dedin mi bununla sadece doğru ve bilimsel olan teori anlaşılır. Teorinin hem doğru hem de yanlış olanı vardır. Sınıf mücadelesinin politik diyalektiğinde sadece doğru teori yoktur. Yanlış teori olmasaydı, doğru teori de olmazdı

ları Kimlerdir" yazımızdan hareketle bizi "teorisizlik"le itham etmesi ise kendi anti-bilimsel tezlerini gerekçelendirmek için yapılmış kaba bir saldırıdan başka bir anlam ifade etmemektedir. Dergimizi "teorisizlikle" itham eden TD, oysa, bu kaba ve sektele belirlemeyle kendi teorik sefaletini ortaya koyduğunun farkında değil. TD'nin bizi "dogmatiklikle" suçlamasını ise normal karşılıyoruz. Başka bir tavır da beklenemez. TD'nin bu ideolojik saldırısının beslendiği ideolojik doku daha önce vurgusunu yaptığımız gibi Troçkizm-revizyonizmle harmanlanan ideolojik-teorik görüşlerdir.

Bir kez daha vurgulayalım ki "yenilik" ve "yeniye açık" olma adı altında Marksizm-Leninizm-Maoizm'i revize etmektense, onu dogmatik bir şekilde savunmayı tercih ederiz. Bu, Marksizm-Le-

ninizm-Maoizm'e her cepheden yoğun bir şekilde saldırı yapıldığı tarihi-siyasi dönemeçlerde daha bir önem arz eder. Bundan gocunmuyoruz! Fazla söze gerek yok. Çıkışları itibarıyla ve 30 yıldır bizi "dogmatiklikle" suçlayan Hocacı ve diğer küçük burjuva oportünist akımların ulusal ve uluslararası düzlemde ideolojik-politik bakımdan nerelere kadar savrulduklarına Uluslararası Komünist Hareketin tarihi çok canlı ve yakıcı bir şekilde tanıklık etmektedir. Dolayısıyla TD'nin içinde yer aldığı akımın gerek yöntem, gerekse ideolojik alanda nasıl bir kriz içerisinde olduğu da bilinmektedir. Bizim ideolojik krizimiz yok. Daha önce belirttik. İdeolojik hattımız belli: Marksizm-Leninizm-Maoizm! Hocacı çizginin nasıl bir ideolojik kriz içinde olduğunu görmek için fazla uzağa gitmelerine gerek yok, uluslararası düzlemde aynı çizginin temsilcisi kardeş partilerinin varlıkları yere bir baksalar yeter. Geçmişte, daha doğrusu ilk çıkışlarından bugüne Maoizm'e ne denli saldırdıklarını, dahası varlıklarını Mao'ya saldırmakla korumaya çalıştıkları iyi bilinmektedir! Ne oldu? Nereye savrulduklarını hatırlamalarını isteriz! Kendileri de biliyor ki, bu akımın temsilcisi partilerden bazıları söz konusu ideolojik krizleri sonucu ya tümenden politik varlıklarına son verdi ya da sistemin birer yedek lastiği durumuna dönüştüler. Hocacı çizgi sahiplerinin nasıl bir reformist-tasfiyeci kulvarda kulaç attığına dair fazlaca örnek sunmaya gerek yok sanırız. Bunu görmek için TDKP-EMEP'in durduğu yere bakılması yeterli olur. Oysa "dogmatik" diye suçlanan Maoistler'in devrim cephesinde üzerinde yürüdükleri ideolojik-politik hattın hangi yönde ve nasıl bir gelişme kaydettiğini dünya alem görmektedir. TD'nin de tespit ettiği gibi uluslararası düzlemde gelişmekte olan ideolojik akım Maoist akımdır. "Dogmatik" olsaydık, dünyada bu denli gelişip

kitlelere nüfuz edemezdik. Dolayısıyla dünya çapındaki gelişmemiz her şeye ayna tutuyor. Teorimiz ortada. İdeolojimiz belli: Marksizm-Leninizm-Maoizm! Teorimiz, bu ideoloji ışığında İbrahim Kaypakkaya tarafından ülkemizin somut koşullarına uygun sentez haline getirilmiş bağımsızlık, halk demokrasisi, sosyalizm ve komünizme varmanın devrim teorisi-dur. Savunduğumuz ideoloji Nepal'den Peru-Filipinler ve Hindistan'a kadar her geçen gün daha güçlü politik nüfuz alanları yaratıyor ve mevcut gerici iktidarlar karşısında politik olarak alternatif güç durumuna gelmişlerdir. Bunu, dost da, düşman da görüyor. Dünyadaki politik gelişmelerden haberi olan herkes işitiyor. Ki TD'nin de bildiği üzere bu ideolojik akımın kimi ülkelerdeki (Nepal başta olmak üzere) siyasi temsilcileri iktidarı ele geçirmek üzeredir.

Ya Hocacı akımlar nerede, ne yapıyor? Şüphesiz ki onlar da bildiği yolda yürüyor. Bu akımın politik ibresi çıkışından beri devrim lehinde değil, reformist-tasfiyeci çizginin gelişmesi yönünde işledi. Bu anlamda radikal devrimci güçlere kan taşımak yerine, onun aleyhinde olan çizgilere kan taşıdı. Ve geline aşamada bu çizgi sahibi partiler, politik olarak kitlelere parlamenterist yoldan devrim hayalini yaymanın birer yasalıcı aracı olup çıktılar. Kitlelerin ihtilalcı devrim bilincini bulandırmaktan başka bir pratik çizgi geliştirmiyorlar. Ve de her geçen gün daha fazla ideolojik kırılma yaşayarak, mevcut gerici düzenlere yedekleniyorlar. Kuşkusuz söz konusu çizgi sahipleri sadece ülkemizde değil, dünyada da aynı mecrada yürüyorlar. Aynı çizgi doğrultusunda hareket eden partiler Arnavutluk-Hoca döneminin iktidar sahiplerinin 1990 yılında, açıktan karşı devrim cephesine geçişi ve bunu savunmaları ile birlikte reformist-tasfiyeci çizgilerini daha da derinleştirmiş oldular. Hemen hepsi birer

yasalcı-reformist parti durumuna dönüştü veya dönüşmek üzeredir. Öyle ki geline aşamada, özellikle de son 20 yıllık süreç içerisinde Hocacı akımı temsil eden partilerden neredeyse herhangi bir illegal parti veya örgütten söz etmek (ülkemizdeki bir-iki örgüt hariç) neredeyse imkansız hale geldi. Kısacası, Enver Hoca'nın mimarlığını yaptığı Troçkist-revizyonist çizgi doğrultusunda şekillenen partilerin ezici çoğunluğu, geline aşamada politik olarak yasalıcı-tasfiyeci hatta yürümektedirler.

TD'nin bizi "teorisizlikle" suçlaması ise başlı başına eleştirilmesi gereken bir konudur. Ancak biz bu sorunu ciddiye alıp detaylara girmeyeceğiz. Çünkü bizim mi, yoksa TD'nin mi teorisisiz olduğunu tartışmaya bile gerek görmüyoruz. Sadece bazı kısa vurgular yapmakla yetineceğiz. TD'nin, teorimizi eleştirmesine bir şey demiyoruz. Bunu yapsın. Fakat bizi "teorisiz" olarak suçlaması yanlış, kaba ve bir o kadar da küçümseyici bir tarzıdır. TD, bilmelidir ki bizim olduğu kadar her politik akımın da bir teorisi vardır. Teorisiz herhangi bir politik hareketten söz edilemez. Teori dedin mi bununla sadece doğru ve bilimsel olan teori anlaşılır. Teorinin hem doğru hem de yanlış olanı vardır. Sınıf mücadelesinin politik diyalektğinde sadece doğru teori yoktur. Yanlış teori olmasaydı, doğru teori de olmazdı. Aynı durum tersi için de geçerlidir. Ama HÖ, diyalektiğin biricik anahtarı olarak zıtların birliği yasanını savunmadığı veya bu yasanın bilimsel yorumunu yapamadığı içindir ki, "teori" lafının geçtiği yerde sadece doğru teoriyi algılamaktadır. Bu belirleme, kendi iç tutarlılıkları açısından düşünüldüğünde normal karşılanabilir. Parti içerisinde farklı politik görüşlerin nesnel varlığını reddedenler, pekala buna koşut olarak kendi dışındaki siyasi akımları ya "teorisizlikle" nitelendirirler ya da görmezden gelirler.

Ama politik hayatın nesnel gerçekliği parti içinde iki çizginin varlığı, bir başka deyişle parti içinde farklı politik görüşlerin olacağı gerçekliğini reddeden monolitik (tekçi) parti anlayışlarını mahkum ediyor.

Özcesi, söz konusu yazımızda ortaya koyduğumuz tezler bir teori olduğu gibi, aynı şekilde HÖ'nün karşıt görüşleri de bir teoridir. Vurgulamak istediğimiz şu ki bu teorilerin yanlışlığını-doğruluğunu tartışabiliriz. Bu farklı bir durum, ama karşı teoriyi "teorisizlikle" itham etmek ise farklı bir durumdur. Bunları birbirine karıştırarak ele almak, doğru fikirlerin-teorinin "tanrı tarafından indirildiği" tezini savunanlar kadar felsefi olarak idealizme sapmaktır. Yazar, söz konusu ifade tarzını bizi küçümsemek için kullanmışsa, bu tarz kaba ve kibirli bir tutumdur. Değilse, yani bizi "teorisiz" olarak değerlendiriyorsa, o zaman yazar için tam bir teorik sefalet içindedir demek yerinde bir tespit olacaktır. Bu vurguyu, sadece ön bir hatırlatma olarak düştük. Şüphesiz ki HÖ'nün teorik sefaleti sadece söz konusu yazı(lar) ve ifade tarzıyla sınırlı değil. Bu, temsil ettiği siyasi akımın genel siyasi çizgisi ve bu çizgiye yön veren Hocacı ideolojiyle doğrudan ilgilidir, ondan beslenmektedir. Her siyasi çizgi ve teorinin bir ideolojik arka planı vardır. Bu, vb. konulardaki eleştiri ve görüşlerimizi yeri geldiğinde daha kapsamlı ve derinlikli bir şekilde ortaya koyacağız.

Açıktan "Burjuvaziye Savunuyoruz" Diye Ortaya Çıkan Herhangi Bir Parti Ve İdeologu Var Mı?

Komünistler veya komünist olduğu iddiasını taşıyan sahte komünist parti-örüt ve gruplar dışında, özellikle de burju-

vazinin temsilcisi partiler hangi sınıfı temsil ettiklerini, hangi sınıf adına politika yaptıklarını ve hangi sınıfın dünya görüşünü taşıdıklarını açıkça belirtmezler. Yani demezler ki, "bir burjuva partisiyiz ya da burjuvazinin sınıf partisiyiz ve onun dünya görüşü olan burjuva ideolojisini taşıyoruz." Bırakın bunu söylemeyi bir yana burjuva sınıf partisi olduklarını gizlemek için halk, ulus, millet ve kitle vurgusu yaparlar. Bu bir çok burjuva partisinin isminden bile kolaylıkla anlaşılabilir.

Gerçek komünistler ve kendisine komünist diyen sahte komünist partileri programlarında "komünist olduklarını-komünist toplumu hedeflediklerini" gizlemedikleri gibi, mevcut sınıflar içerisinde işçi sınıfının partisi olduğunu da gizlemiyorlar. TD de bu tarihi gerçekliği biliyor. TD'nin tarih bilincinin bu kadar köreldiğini sanmıyoruz! Tüm bu gerçekler orta yerde duruyorken, ancak her ne hikmetse TD, bu gerçekliği "toprak ağası sınıfını parti düzeyinde kanıtlamaya gelince, bir anda unutuveriyor. Bizi "toprak ağalığı sınıfını" kanıtlamaya davet ederken egemen sömürücü sınıflar ve ideologlarının siyaset yapış tarzlarında kendi gerçek yüzlerini gizlemeyi amaç haline getirdiklerini göremiyor-görmek istemiyor. Amaç üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek olunca orada politik-teorik miyopluğun her türlüünü bulabilir, ona saplanabilirsın.

Bugün gerek proletaryayı, gerek burjuvaziye temsil eden partiler kapitalizmin doğuşu ile birlikte oluşular ve kapitalizmin gelişmesine oranla parti kavramı da gelişti ve günümüzdeki parti anlayışlarına ulaşıldı. Proletarya kendi sınıf bilinçli partilerine kolay ulaşmadı. Ancak 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra bugünkü örneklerine benzer modern sınıf partileri oluşabildi ki, bunun oluşmasına Marksiz-

min katkısı büyük oldu. Önceleri de proletaryayı temsil eden partiler vardı, ama doğaldır ki proletaryanın dünya görüşü bilimsel sosyalizm ve proletaryanın tarihsel rolü ve misyonu, dolayısıyla kendine ait programı olmadığından bu partiler son noktada burjuvazinin etkisi altında idiler. Ne zamanki proletarya Marksizm sayesinde burjuva ideolojisinden köklü kopuşu sağladı, kendi modern sınıf partilerine de kavuştu. Ancak burjuvazi daima bu gerçekliği yok saymaya çalıştı. Ve kendi sınıf amaçlarını gizleyebilmek için açıktan kendisini savunmak yerine, proletaryayı ve halkı da temsil ettiği iddiasında olan partiler kurdu. Sonuç olarak söyleyecek olursak; hiçbir zaman *"ben artı-değer sömürüsünü sağlamaya ve bunun gerçekleştirildiği bir düzeni yaratmaya, devam ettirmeye çalışıyorum"* demezler.

Bırakın günümüzün modern sınıf partilerini, klasik feodalizm döneminde dahi iktidar klikleri feodal düzen ya da toprak ağalığı adına değil, krala bağlılık ya da dinin emri ile düzenlerini açıklamaya çalıştılar. Yani onlar da açıktan sınıf pozisyonlarını ve amaçlarını açıklar halde de-gillerdi.

Feodal dönemi bir kenara bırakalım. TD, bize ülkemizde 1923 sonrası ağaları açıktan savunan bir parti ismi versin, yeter. Veremez! Çünkü hiç bir parti ve ideolog açıktan kalkıp *"ben-biz ağalık sınıfını savunuyoruz"* demeye cesaret edemez. 1923-45 yılları arası bu devlet ve Kemalist faşist diktatörlük parlamentoda tek parti (CHP) tarafından temsil edilmiştir. Kemalist iktidarın işbaşı yapmasından sonra 1945'e kadar olan dönemde bir-iki komprador burjuva parti kurulmaya çalışılmışsa da, bunlar aradan kısa süre geçmeden kapatılmıştır. Tartışmayı derinleştirelim:

TD'ye göre "Kemalist hareket milli burjuva", ulusal kurtuluş savaşına önderliği ise "esasta bu milli burjuvazi yapmıştır." Ki CHP de bu hareketin partisi olduğuna göre dolayısıyla TD, CHP'yi "milli burjuvazinin partisi" olarak değerlendirmelidir. O halde ulusal kurtuluş savaşına milli burjuvazi, Kemalist hareket önderlik etmiştir ve CHP milli burjuvazinin partisidir. Bu parti 1945'e kadar parlamento ve hükümet partisi olarak tek başına iktidardadır. Soralım: Bu süreç boyunca toprak ağaları sınıfı yok muydu? Veya vardysa hangi parti temsil ediyordu? Dahası bu süreç boyunca bizim teorimizle komprador burjuvaziye, sizin söyleminizle "işbirlikçi tekelci burjuvaziye" temsil eden hangi parti vardı? Ya da sözünü ettiğimiz bu sınıfı hangi parti savunuyor ve temsil ediyordu?

Feodalizmin Tasfiyesi İddiası Ve TD'nin Oportünizmi

Ne oldu komprador burjuvazi ve toprak ağası sınıfına? Milli burjuvazinin bu sınıflar üzerinde diktatörlüğü mü söz konusuydu? Milli burjuvazi ne zaman iktidardan alaşağı edildi? Milli burjuvazi iktidardan alaşağı edilinceye kadar bu devlet bağımsız mıydı? Bu sınıflar ne zaman iktidara geldi? Bu, vb. konu ve sorular, TD'nin yanıtlaması gereken sorulardır. Dahası TD, faşizmin iktidara geliş tarihini "12 Mart askeri darbesiyle" başlatıyor. Öncesi için gerici diyor. Çünkü ona göre 12 Mart öncesi feodal ilişkiler hakim, dolayısıyla bu dönemde faşizm olmaz. Ne zaman ki kapitalizm, hem de "işbirlikçi tekelci kapitalizm hakim olmuş" o zaman da ülkeye faşist diktatörlük gelmiştir. Bunun başlangıç tarihini de 12 Mart 1971 askeri darbesi olarak belirliyor. Görüldüğü gibi TD'nin hangi teorisine el atarsan at orada derin, köklü bir oportünizm kar-

şına çıkıyor. Şimdilik okurun dikkatlerini çekmekle yetindik. Yoksa TD'nin bu, vb. oportünist teorilerinin eleştirisini ileriki sayılarımızda kapsamlı ve derinlikli bir şekilde yapacağız.

Bu ülke tarihinde hangi komprador veya "iş birlikçi tekелci burjuva" partisi toprak ağaları sınıfını karşısına alarak siyaset yaptı-yapıyor? Seçim meydanlarında halkı kandırmak için attıkları yalanları saymazsak. Bunun dışında tek bir örnek gösterebilir misiniz?

Komprador burjuvazi ile toprak ağaları sınıfının çıkarları ortaktır. Bu devlet ve iktidar her iki sınıfın da iktidarındır. Devlete hakim olan ideolojik-politik çizgi ise Kemalist çizgidir. Devlet, tüm hakim sınıfların devletidir. Keza mevcut rejim de bütün hakim sınıfların faşist diktatörlüğüdür. Şu veya bu komprador burjuva partinin parlamentoda çoğunluğu sağlaması tek başına o partinin iktidara hakim olduğu anlamına gelmez. Hükümet farklı şey, iktidar farklı şeydir. Parlamentosuz da bu iktidar ve diktatörlük yürüdü-devam etti. Askeri cuntalar dönemi buna çok somut örnektir. Tersine parlamentoyu devletin hakimiyet aracı olarak değerlendirmek gibi oportünist anlayış ve pratikten başka bir anlama gelmez. Bu da Leninist devlet teorisine aykırı oportünist bir teoridir. Parlamento, devletin hakimiyet aracı değil, onun gerçek yüzünü kitlelerden gizlemek için bir maskedir. Devletin hakimiyet araçları ordudur, mahkeme, karakol, hapishaneler vb.dir. Eğer parlamento hakimiyet aracı olsaydı, o zaman hiç bir durumda hakim sınıflar parlamentosu feshetmeye ihtiyaç duymazdı. TD'nin bu konuda da bilinci karışık ve oportünisttir. Bu konudaki oportünist teorilerin kapsamlı eleştirisini TD'nun işbaşında olan faşizmin tarihine ve tahliline ilişkin bölümde yapacağız. Dolayısıyla kısa kesip geçiyoruz.

TD'ye göre, geline aşamada ülkede ne komprador burjuva ne de toprak ağaları sınıfı vardır. Tek bir egemen sınıf varsa, o da "işbirlikçi tekелci burjuvazidir." İlginçtir ki, TD bir yandan söz konusu sınıfların varlığını reddederken, ama diğer yandan devleti yöneten sınıf(lar) ifadesini kullanırken çoğul (hakim sınıflar vb. gibi) kullanmaktan geri durmuyor. Dil sürçmesi olsa gerek!?

Her iki egemen sınıf da sırtını emperyalizme dayayarak devleti yönetmektedir. Bu sınıfların politik partileri ise birer üst yapı kurumu olarak görevlerini yerine getirmektedirler. Hatırlatalım! Üstelik bu partilerden bir kaçının (CHP ve DSP) uzun bir dönem genel başkanlığını yapan B. Ecevit gibi parti liderlerinin ekonomik durumları ne bir toprakağası ne de Koç ve Sabancılar gibidir. Ekonomik bakımdan bir orta burjuvaziye denk düşecek sermayesi ya var, ya yoktur. Durum bu iken, yani ekonomik durumu bir orta burjuva kadar sermayeye sahip olan Ecevit ve partisi için "milli burjuva ve partisi"dir, diyebilir miyiz? Hayır denilemez! Çünkü bir parti ve başkanının politik niteliği sadece ekonomik durumundan hareket edilerek değerlendirilemez. Bir parti, program ve güttüğü siyasete (eylem çizgisine) göre değerlendirilir. Buna göre sormalı: Ecevit ve partisi milli burjuvazinin mi, yoksa kendi değişleriyle "işbirlikçi tekелci burjuvazinin" mi siyasi temsilcisidir? TD'nin "ağalık sınıfı yok" teorisinden hareket edilirse, Ecevit ve partisini orta burjuva olarak değerlendirmek gerekir. Bu da gösteriyor ki TD, teorik oportünizme sadece ağalık sınıfının varlığı-yokluğu sorununda düşmüyor. Aynı oportünizm kendisini PKK ve devamcısı örgütleri değerlendirmede de göstermektedir. "Küçük burjuva devrimci hareket", "ulusal demokratik mücadele", "ulusal devlet kurmak için değil, siyasi iktidarı

ele geçirme gibi gösterme” gibi nitelendirme ve belirlemeler TD'nin oportünist değerlendirmelerinin tipik birer göstergesi. Yeri geldiğinde bu anlayışların detaylı eleştirisini de yapacağız.

TD, ülke gerçekliğini Marksist-Leninist-Maoist teoriden oldukça yoksun bir şekilde değerlendiriyor. TD, bize ağalık sınıfının varlığı yokluğuyla ilgili soruyu sormakla, Marksist-Leninist-Maoist teoriden yoksunluğunu çok açık ve net bir şekilde dışa vuruyor. Yazar, isteklerini gerçeklerin yerine koyarak teori üretiyor. Bu yöntemi tercih edeceğine, önce geriye dönüp kendi sübjektif tezlerini sorgulasın. TD, teorik oportünizmini o kadar ileri götürüyor ki, Türkiye-Kuzey Kürdistan’da feodalizm veya “toprak ağaları sınıfı var” demek için, bir başka ifadeyle bizden bu tespitimizin kanıtı için kapalı köy ekonomisinin hakim olduğu ortaçağ feodalizmini göstermemizi istiyor. TD’ye, bu tür feodalizmin ülkemizdeki örneğini kanıtlamamızı bizden isteyeceğine, biz kendisinden dünyada kanıtlamasını isteyeceğiz.

Yarı-Feodal Kalıntılar Ya Da Kıvranan Eklektizm!

Ayrıca ileride ortaya koyacağımız gibi TD ve adı geçen yazar, oldukça eklektik oportünizm içerisinde kıvranmaktadır. Tam bir paradoksluk sergilemektedir. Onun dilinde “yarı-feodal üretim ilişkilerinin hakim olduğu” veya “yarı-feodal yarı-sömürge” diye bir ara geçiş toplumu olmaz. Ona kalırsa Kuzey Kürdistan’daki büyük toprak sahiplerinden hiç birisi toprak ağası sınıfı kategorisine girmez. Toprak ağası sınıfı hiç yoktur. Olanlar da kapitalist çiftlik beyliğine dönüşerek, birer “işbirlikçi tekелci burjuva olmuştur.” Dahası onun literatüründe Mao yoldaşın dediği gibi bir yandan büyük-geniş topraklar, diğer yandan ise kapitalist işletmeler (fabrika vb.) üzerinde sömürü yapan “feodal burjuva” karakterli ağalık sınıfı olmaz. Marksist-Leninist-Maoist literatürde “yarı-feodal ilişkiler” söyleminin altı “kapitalist ilişkilerle feodal ilişkilerin iç içe geçmesi” olarak doldurulup-ifade edildiğini bilmeyen yoktur. Bu tanım için katı feodal ilişkiler aranmaz.

TD için bir ülkeye kapitalizm girmişse artık orada feodalizmden ve köylülükten söz edilmez. TD, bu sol oportünist Troçkist teorisiyle mevcut devlet ve onun kurulu rejimini, sadece “işbirlikçi tekелci burjuva sınıfın” bir düzeni ve baskı aracı olarak görmektedir. Yazar, mevcut devletin ve onun sisteminin toprak ağalarının da çıkarını koruduğunu ve bu sınıfın komprador bürokrat burjuvaziyle (kendilerinin deyişiyle işbirlikçi tekелci burjuvazinin) üst yapı dediğimiz devleti birlikte yönetip-yönlendirdikleri bilincinde değil

Bunu arayanlar, olsa olsa ancak Troçkistler ve ondan etkilenen küçük burjuva oportünistleri olur. TD için bir ülkeye kapitalizm girmişse artık orada feodalizmden ve köylülükten söz edilmez. TD, bu sol oportünist Troçkist teorisiyle mevcut devlet ve onun kurulu rejimini, sadece “işbirlikçi tekелci burjuva sınıfın” bir düzeni ve baskı aracı olarak görmektedir. Yazar, mevcut devletin ve onun sisteminin toprak ağalarının da çıkarını koruduğunu ve bu sınıfın komprador bürokrat burjuvaziyle (kendilerinin deyişiyile işbirlikçi tekелci burjuvazinin) üst yapı dediğimiz devleti birlikte yönetip-yönlendirdikleri bilincinde değil. Toprak ağaları sınıfı tasfiye olup gitmiş. Onun dilinde-teorisinde toprak ağası sınıfı uçup gitmiş. Ama nasıl gitmiş? Buna ilişkin bir yanıt yok. “Yarı-feodal kalıntılardan” ise iş olsun diye söz ediyor. “Yarı feodal kalıntılar” nelerdir, bunların altını açmıyor-açmak istemiyor. Üstelik de bu vurgu 10 yıl öncesinde yayımlanan “Birlik Kongresi” adlı belgede yapılmaktadır. Hem de söz konusu belgenin 51. sayfasının program bölümünde “**yarı-feodal ilişkilerin ihmal edilemez (abç) varlığı**”ndan söz ediyor. Ama nedir bu “ihmal edilemez” ve varlığı küçümsenmeyecek düzeydeki yarı-feodal ilişkiler? Açılımı yok! Yoksa aradan geçen bu süreç içerisinde yarı-feodal ilişkiler de mi ortadan kalktı?

TD, Oldukça Abartı Yapıyor Ve Alabildiğine Sübjektivizme Düşüyor!

Her tarafta kapitalizm hakim diyor. İstanbul’dan İzmir’e kadar “yol boyu fabrikalar dolu” diyor. Doğrudur, İstanbul-İzmir arası yol boyu fabrika çoktur. Ama bu fabrikalar ağır sanayi mi, yoksa küçük-orta derecede işletmeler mi? Ne ka-

darı çalışıyor? Kaldı ki bu ülke ve insanları sadece İstanbul-İzmit yolu üzerinde yaşamıyor! Kapitalist ilişkilerin geliştiğini reddeden yok. Ama bunu, TD’nin yaptığı gibi abartmak da doğru bir anlayış olmaz. Bu nasıl fabrika doluluğu ki her geçen gün işsizlik katlanarak artıyor, onlarca-yüzlerce küçük ve orta boy işletmecilik iflas ederek kapanıyor? Bu nasıl “orta düzeyde gelişmiş bir ülke” ve fabrikalar doluluğudur ki ülke başkentinin hemen 60 kilometre berisindeki bir köyde (Ankara’nın Gölbaşı ilçesine bağlı bir köy) öğrenciler, ilk okul olmadığı için her gün eşek sırtında 6 kilometre kat ederek komşu köye okula gitmek zorunda kalıyor? Artık Kars-Erzurum gibi illeri, Karadeniz, Orta Anadolu, Akdeniz ve Kuzey Kürdistan’ın köylülük alanında yaşanan yokluk ve yoksulluğu bir kenar bırakıyoruz. TD, anlamalıdır ki her yer İstanbul-İzmit yol boyu değil. Bu ülkenin sosyo-ekonomik yapısı görsel basının reklamlara yansıttığı gibi hiç değil. Zaman zaman görsel veya yazılı basının yansıtmak zorunda kaldığı açlık ve sefaletin çöplükte ekmek toplamaya kadar vardığını anımsatmaya hiç gerek görmüyoruz! Hindistan’da da başkent ve çevresinde çok büyük gökdelenler mevcut ve teknoloji gelişmiş durumda. Hem de bilgisayar teknolojisi. Ama Hindistan, Yeni Delhi ve bir kaç ilden ibaret değil. Hindistan’da feodal ilişkiler oldukça güçlü, hatta yer yer kabile ve komün ekonomisinin hüküm sürdüğü bir ülke durumundadır.

TD’nin “orta düzeyde gelişmiş bir ülke” dediği ülkemiz ve bizimki gibi ülkeler için bakınız IMF’nin (Uluslararası Para Fonu) ‘Dünya Ekonomisine Bakış 2004’ adlı raporunda neler geçiyor? Bu raporu okuyan herkes bizimki gibi ülkelerle emperyalist-kapitalist ülkeler arasındaki uçurumu-farkı çok iyi anlar. Ekonomik-teknolojik bakımdan fark gitgide

kapanıyor mu, yoksa açılıyor mu gerçekliğini çok net bir şekilde görmüş olacak? Dahası TD'nin kendisi de sözünü ettiği program belgesinde bu ülke ekonomisi için "son 15 yılın en kötü durumunu yaşıyor" diye tespit yapıyor. Yoksa aradan geçen 10 yıl içerisinde ülke ekonomisi düzeliyor, hızlı bir gelişme rotasına mı girdi? Sözümüzü fazla uzatmadan IMF raporuna yansıyan durumu aktaralım. Bu rapor 175 ülke ekonomisi baz alınarak hazırlanmış. Bunlardan 29'u gelişmiş kapitalist ülke ekonomisi, 146'sı ise geri kalmış ülke ekonomisi olarak değerlendiriliyor. Ve rapor 29 ülke ekonomisiyle 146 ülke ekonomisinin kıyaslamasını yapmaktadır. Aktaralım:

"...ABD, Kanada, Japonya ve AB'nin de içinde yer aldığı 29 gelişmiş ekonominin 175 ülke Gayri Safi Milli Hasılatları (GSMH) içindeki payı yüzde 55.5'e ulaşıyor. Ancak bu ülkelerin dünya nüfusu içerisindeki payı ise sadece yüzde 15.4. Üstelik bu 29 ülke dünya ihracatının yüzde 73.4'lük bir bölümünü elinde bulunduruyor. Gelişmekte olan diğer 146 ülke ise 175 ülke nüfusu baz alındığında, toplam nüfusun yüzde 84.6'sını oluştururken GSMH'nin 44.5'ine sahip.

Bu rakamlar ışığında 175 ülkenin 50 trilyon 431 milyar dolar olan GSMH'sının yüzde 21.1'lik kısmı ABD hanesine yazılıyor. Toplam ihracatın yüzde 11.1'ini ABD gerçekleştirirken Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya'nın başını çektiği 12 AB ülkesi toplam GSMH'nin yüzde 15.9'una hükmediyor. Ancak bu ülkeler yüzde 5'lik nüfus oranına rağmen toplam ihracatın yüzde 32 gibi bir kısmını gerçekleştiriyor. Bu ülkelerin dışında yine Kanada, Japonya, Singapur, Güney Kore ve diğer bazı Avrupa ülkelerinin de içinde olduğu 15 ülke de, dünya ekonomisinde önemli bir yer tutuyor. Gelişmekte olan ülkeler ise dünya nüfusunun büyük

bir çoğunluğunu oluşturmalarına rağmen, ekonomide pay sahibi olamıyor. Sadece Çin yüzde 12.6 ile ABD ve AB'den sonra üçüncü büyük GSMH'ya sahip. Ancak raporda geçen 175 ülke içindeki nüfus oranı yüzde 20.9 olan Çin, ihracatın sadece 5.3'lük bir kısmını gerçekleştiriyor. ... Hindistan 1 Milyarı aşan nüfusuna rağmen, yüzde 5.7'lik GSMH ile çok gerilerden gelirken, Brezilya, Meksika ve Rusya ise büyük nüfus oranlarına rağmen dünya ekonomisinde halen ciddi bir varlık gösteremiyor. Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 14 Ortadoğu ülkesi sahip oldukları doğal zenginliklere rağmen, 175 ülke GSMH'sının yüzde 2.8'lik, ihracatının da 3.6'lık bir kısmını elinde bulunduruyor. Raporda, Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri de gelişmekte olan ülkeler içerisinde en iyi pozisyonda olanlar olarak değerlendiriliyor." (Enver Çiftçi. MHA. Internet'ten aktarılmıştır)

Bu nasıl "orta düzeyde gelişmiş" kapitalist bir ülke ki, adı bile "Doğu ve Orta Avrupa ülkeleri" arasında geçmiyor? Enver Çiftçi'nin aktarıp yorumladığı gibi Türkiye-Kuzey Kürdistan ve onun gibi yarı sömürge ülkeler "teknolojinin satıldığı bir pazar alanı olmaktan kurtulamıyor." İşte bizim dediğimiz kapitalizmin "balonluğu" da budur. Yerli-bağımsız, kendi iç dinamiğiyle gelişen milli sanayi kapitalizmi, yani fabrika üreten fabrika var mı? Raporda da belirtildiği gibi şu veya bu emperyalist-kapitalist devletlerin teknolojisi buralarda pazarlanıyor. Durum bu merkezde iken, yani bu pazardan söz konusu teknoloji çekildiğinde hangi tür kapitalizm kalıyor? TD'nin dediği "tekelci kapitalistlerin" başka ülkelere ihrac ettiği teknoloji var mı? Turizm, inşaat ve tekstil (TİT) dışında doğru dürüst bir işletme, fabrika var mı? Burada komprador kapitalistlerin emperyalist tekellerin teknolojisinin montajlandığı ve pazarla-

masının yapılmadığı başka bir fabrika var mı? Bunları biz söyleyip yazmıyoruz. IMF raporunu hazırlayan burjuva ideologları söylüyor-yazıyor.

Oportünizme Bakın!

Bir yandan bu ülkede toprak ağaları sınıfının varlığından söz edenleri, sübjektif ve “teorisiz” deyip eleştireceksin, ama öte yandan hiç bir şey olmamış gibi 1994 yılında yayımladığın “Birlik Kongresi” belgesinin 53. sayfasında satır aralarında “ağalar” ifadesini

kullanacaksın. Pek tabii ki bu teoriye koşut olarak ağaları da “anti emperyalist demokratik devrimin” hedef güçleri arasında göstereceksin. Bu ne yaman çelişki? Yazara sormalı; 10 yıl önce sözünü ettiğiniz (hem de programda) bu “ağalar” a ne oldu? Ya da sizin bize yönelttiğiniz soruyla “sahi ne oldu bu ağalık sınıfına?”. Yoksa programda sözünü ettiğiniz “ağalar” ifadesini, bir unutkanlık ve-

ya kavrayışsızlık sonucu mu kullandınız? Ya da programda yer verdiğiniz “ihmal edilemez yarı-feodal ilişkiler”, “ağalar” vb. gibi tespitleri yazar savunmuyor mu? Dahası sözünü ettiğiniz bu “ağalar” da mı 10 yıl sonra “işbirlikçi tekelci burjuva ve kapitalist” sınıfa dahil oldu? Bu denli oportünizme de pes doğrusu! Tutarlılık şudur: Ya programda ifade ettiğiniz “ihmal edilemez yarı-feodal ilişkiler”, “ağalar” vb. gibi söylem ve belirlemelerinizin

yanlış olduğuna dair özeleştiri yapacaksınız ya da “ağalık sınıfı yoktur” vb. teorinizden vazgeçeceksiniz. Bunun ortası yoktur.

TD’nin teorisine kalırsa köylülük sınıfı da yok. Kapitalizmin ülkeye girme- siyle birlikte hepsi ya küçük burjuva, ya yarı-proleter ya da orta burjuva olup çıkmış. Yoksul, orta ve zengin köylülük sınıflaması ortadan kalkmış. İşte oportünizm budur. Diğer konularda olduğu gibi bu noktada da kendisini ele veriyor. Nereye ve nasıl kendisini gizlemeye çalışır-

sa çalışsın, nasıl manevra yaparsa yapsın, yine de oportünistliğini gizlemeyi başaramaz. Oportünist teorilerini politik-teorik bakımdan geri olan kesime karşı gizleyebilirler (hatta bu teorilerinden dolayı belli bir politik-teorik etki de yapabilirler), fakat Marksist-Leninist-Maoistlerden gizlemeyi başaramazlar! Tıpkı “ağalar” noktasında olduğu gibi, bir yandan köylülük diye bir sınıftan söz etmezken, öte yandan ise aynı programın, aynı bölümünün 51. sayfasında “zengin” ve “orta köylülük” kavramlarını kullan-

maktalar. Bu eleştiri yazısında da yer yer “orta köylülük” ifade tarzı kullanılmakta. Normal karşılanmalı. İşine ne gelirse onu teori haline getiriyor. Tutarlı olmak istiyor, “ağalık sınıfı” yok diyorsam” o halde “köylülük sınıfını da dilimden-stratejimden çıkarmalıyım” diyor. Çünkü köylülük sınıfı yoksa, işçi-köylü temel ittifakı ve iktidarı diye bir tez de ileri sürülemez. Bu sınıfları yok sayan TD, demokratik devrimin özünü de toprak devrimi olarak

Bir yandan bu ülkede toprak ağaları sınıfının varlığından söz edenleri, sübjektif ve “teorisiz” deyip eleştireceksin, ama öte yandan hiç bir şey olmamış gibi 1994 yılında yayımladığın “Birlik Kongresi” belgesinin 53. sayfasında satır aralarında “ağalar” ifadesini kullanacaksın. Pek tabii ki bu teoriye koşut olarak ağaları da “anti emperyalist demokratik devrimin” hedef güçleri arasında göstereceksin. Bu ne yaman çelişki?

değil “politik özgürlükleri kazanma” şeklinde kitabına uydurmaya çalışıyor. Ve böylelikle tıpkı diğer Hocacı akımlar gibi ne olduğu belirsiz bir “anti-emperyalist demokratik devrim” stratejisi tezi ortaya atıyor. Bu da, açıktan kabul etmeseler de, ama özde “burjuva demokratik devrim tamamlanmış, bunun yerine sosyalist devrim stratejisi geçerli” tezini savunmak demektir. Sosyalist devrim stratejisi utangaçça savunuluyor. Çünkü “anti-emperyalist demokratik devrim” stratejilerine ilişkin ortaya sürdükleri (devrimin çelişkileri, sınıfların mevzilenmesi, örgüt ve mücadele taktikleri vb.) tezlerin sentezi sosyalist devrim stratejisine uygun tezlerdir. Ama adını açıktan koymuyorlar. Diğer konularda içine düştükleri oportünizmi bu noktada da sergilemekten sakınmıyorlar. Küçük burjuva Hocacı akımlar içerisinde bu noktada kendi içinde tutarlı olan TKİP’tir. O, sağa sola manevra yapmadan “ülkeye kapitalizm hakimdir” deyip “sosyalist devrim stratejisi gündemdedir” tezini savunuyor. Görüşleri yanlıştır. Fakat az önce de parmak bastığımız gibi kendi içinde tutarlıdır. Oysa görüldüğü gibi TD’nin adı geçen konudaki tezlerinin neresine el atsan oportünizm kokuyor. Hem de köylülük sınıfının düşmanlığını yapan belli başlı ideolojik akımlarından olan Troçkizm kokuyor. İşçi-köylü temel ittifakını savunmayan Troçki, bunun doğal sonucu olarak işçi-köylü iktidarını da savunmuyordu. Oysa Lenin yoldaş, bir yandan Rusya’da kapitalist ilişkiler “hakimdir” derken, diğer yandan ise “işçi-köylü temel ittifakını” savunuyordu. Ya TD? Ülkeyi Lenin döneminin Rusya’sından daha ileri düzeyde gelişmiş kapitalist ülke olarak değerlendirmiş olacak ki “işçi-köylü temel ittifakı” şeklindeki Leninist tezi ve söylemi hiç mi hiç ağzına almıyor. “İşçi-emekçi sınıfı” diyor. Üstelik bu tespiti “ihmal edilemez yarı-feodal ilişkilerden”

söz etmesine karşın yapıyor. Köylülüğün devrimdeki rolü ve önemini hiç görmüyor-görmek istemiyor. Tam bir Troçkizm! Köylü düşmanlığı teorisi ve çizgisi buna derler. Bu gibi konuların tartışmasını yeri geldiğinde daha da derinleştireceğiz. Bunları sadece hatırlatma babında yaptık.

“Sahi Kimdir Bu ‘Toprak Ağası Sınıfı’?”

Hep birlikte okuyacağımız gibi TD, oldukça ayakları havada, oportünist tezler ileri sürüyor. “Toprak ağası sınıfını” kanıtlamanın ölçütü olarak toprak ağalığı sınıfını açıktan savunan parti ve ideologlarının isminin verilmesi şartını koşmakla yetinmiyor. Teorik oportünizmini daha da ileri götürerek bizim de kendisi gibi sınıf farklarıyla ulusal farkları veya sınıf ile ulus kavramlarını birbirine karıştırmamızı emrediyor. Oportünist tezlerini güçlendirmek için savunmadığımız fikirleri bile abartılı bir şekilde bize mal ederek iftira atmaktan sakınmıyor. Konumuza daha fazla dağıtmadan TD’nin toprak ağalığı sınıfı ve feodalizm için söylediklerini aktaralım:

“Nerede yaşıyor bu toprak ağaları?”

“Sahi kimdir bu ‘toprak ağası sınıfı’?”

“Örneğin hangi belli başlı tanınmış toprak ağalarından söz edebilirsiniz?”

“Bu sınıfın ideologları, siyasi partileri var mıdır?”

“Feodalizmde ise tersine, köylüler sınıflara ayrışmamış bir bütündür ve hepsi de ağaya bağlıdır.”

“...Dediğinizi doğru kabul etsek dahi, TC devlet sınırları içindeki en geri ekonomik bölgeye sıkışmış bir sınıfın, tüm

sistemi yönetmesi mümkün müdür? Dahası, siz de Kuzey Kürdistan'ın boyun-duruk altında olduğunu biliyorsunuz. Teziniz, Türkiye-Kuzey Kürdistan arasındaki gerçek ilişkiyi baş aşağı etmiş olmuyor mu?"

"Ancak Maocu teoriye göre yarı-sömürge olan bir ülke aynı zamanda ve kural olarak yarı-feodal de olmak zorunda olduğu için, tarımdaki kapitalizm gerçeği ST tarafından açık biçimde formüle edilemiyor. Bu gerçekliğin adının konulması, adeta ' ihanet' e eşdeğer (abç) bir durum olarak görülüyor. Dolayısıyla ST'nin bulunduğu çözüm, kapitalizm gerçekliğini 'feodalizm' kabuğunun içine sıkıştırmaya çalışmaktan ibaret kalıyor." (Teoride Doğrultu dergisi. Sayı 15, Sf; 57-58-59)

TD'yi bu denli öznelci teoriler üretmeye iten arka plan ne? Hiç kuşkusuz bunun ana kaynağını ideolojik bakımdan felsefi idealizm oluşturmaktadır. Bu felsefi idealizm sonucu olarak ülkeyi "orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülke" olarak kanıtlama çabasıdır. Gündemdeki Milli Demokratik Devrim stratejisini atlayarak açıktan olmasa da, sosyalist devrim tezini savunmasıdır. Ülkeyi yarı-sömürge değil, "bağımlı ve gelişmiş kapitalist bir ülke" olarak gösterme çabası ve teoridir. Evet TD açıktan ülkenin "yarı-sömürge" olduğu tezini reddetmiyor. Sosyalist devrimi de açıktan savunmuyor.

Fakat bunu "demokratik devrim" vb. tezleri, doğruluğuna inanarak değil, görüntüde ve zorlama bir şekilde savunuyor. Bu eleştirilerimiz soyut değil, tam tersine somuttur. Bu sol-Troçkist tezleri somutlamak için fazla uzağa gitmeye gerek yok. Bunlar, gerek TD'nin savunusunu yaptığı program (1994'te yayımlanan Birlik Kongresi belgesi) gerek bize yönelik ileri sürdüğü görüşlerde somuttur. Bu tezlerin altı bilimsel bir görüş açısıyla

eşelendiğinde görülür. Milli Demokratik Devrim (MDD) yerine Sosyalist devrim tezinin teorileştirilmeye çalışıldığı açığa çıkar. İleride değineceğiz. Bunu, demokratik ve sosyalist devrim nedir ne değildir, devrimin sınıf bileşimi ve hedefleri noktasında azıcık bilgisi olan her bir Marksist-Leninist-Maoist insan görebilir. TD ise diğer teorik sorunlarda olduğu gibi bu konuda da açık ve dürüst davranmıyor. Marksizm'e yeni bir katkı yapmış gibi Demokratik Devrim'in özünü toprak devrimi olarak değil, "politik özgürlükleri kazanma" sorunu olarak ele alıp ortaya koymaktadır. Bunu, yani "politik özgürlükleri kazanma" mücadelesini Demokratik Devrim ifadesiyle kamufle edeceklerine "faşizme karşı mücadele, siyasi üst yapıyı demokratikleştirme mücadelesi" olarak savunsalar, kendi içinde daha tutarlı olurlardı.

Demokratik Devrim Mi, Sosyalist Devrim Mi?

"Emek-sermaye çelişkisinin hakim olduğu", "orta düzeyde gelişmiş kapitalist bir ülke", "milli burjuvazinin karşı devrimci sınıf" olarak değerlendirildiği, köylülük ve ağalık sınıfının olmadığı, bizim ki gibi ülkelerde faşizmi "işbirlikçi tekelleri kapitalizme" indirgenmesi ve işbaşına gelişini ise askeri cuntalara bağlanması gibi tezlerin savunulduğu yerde bilimsel tutarlılık ve dürüstlük olmaz. Yapılanın özeti sosyalist devrim stratejisini savunmaktır. Ancak görüldüğü gibi TD, bu bilimsel dürüstlüğü göstermiyor. Diğer önemli politik, teorik-ideolojik konularda olduğu gibi bu konuda da her zamanki eklektik, oportünist çizgisine uygun hareket ediyor.

TD, ne olduğu belirsiz "anti emperyalist demokratik devrim" tezini savunuyor.

Bunu doğrulamak için bin bir oportünist teori üretiyor. Demokratik Devrim'in özü olan toprak devrimine ne oldu? Bu devrim, kim veya hangi sınıflar tarafından ve ne zaman yapıldı? Geleceğin demokratik iktidarının özü proleter mi, yoksa burjuva mı? "Politik özgürlükleri kazanma" mücadelesi üst yapıdaki faşist rejim yerine burjuva demokratik bir iktidar biçiminin geçirilmesi mi? Yani yakın devrim mücadelemizin özü burjuva demokrasisini yaşama ve yaşatma sorunu mu? Öyleyse, neden demokratik devrim olarak koyup, bilinç bulanıklığı yaratıyorsunuz? Açıknet ve sade söylemler varken, neden-niçin kitlelerin bilincini bulandıran kavramlar kullanıyorsunuz? Geleceğin iktidarında hangi sınıflar yer alacak? "İşçi-emekçi sovyetleri" hangi sınıf ve tabakaları kapsıyor? "Emekçi sınıf" diye başlı başına bir sınıf var mı? Yoksa, neden-niçin işçi sınıfının yanına bir de "emekçiler" diye bir ekleme yapıyorsunuz? İşçiler de genel olarak bu emekçi sınıflar kategorisi içerisinde değil mi? Neden kavram kargaşalığı yaratma ihtiyacı duyuyorsunuz? Dahası da var:

Bir yandan "anti emperyalist devrimden" söz ediyor, ama öte yandan bu devrimin demokratik yanını görmüyor. Bir yandan anti-emperyalist demokratik devrim diyeceksin, ama öte yandan milli burjuvazi için "karşı-devrimci" tespiti yapacaksın. Bu milli burjuvazi TD'nin söylemiyle emperyalizm ve "işbirlikçi tekелci burjuvazi" tarafından baskı görmüyor mu? Bu milli burjuvazinin ilerici devrimci-kanadı yok mu? Değilse, bu burjuvazinin ismi niye milli konuluyor? Dahası, milli burjuvazi denilen sınıf, büyük toprak ağaları, emperyalizm, komprador kapitalizmin baskısı altında bir sınıf değilse, neden-niçin bir milli burjuva sınıf tespitine gidiliyor? Günümüzde Milli Devrim'le Demokratik Devrim iç içe geçmiş

değil mi? Emperyalizm demokratik (toprak) devrimin karşısında değil mi? Bir yandan Demokratik Devrim diyeceksin ama öte yandan bu devrimin milli yanını görmeyeceksin. "Anti-emperyalist", "anti işbirlikçi tekелci burjuvazi" güçler içerisinde hangi sınıflar giriyor? Bu, vb. soru ve sorunların yanıtı TD'de yok. Kısacası, TD'nin söz konusu tezleri ve yaklaşımlarını neresinden tutarsan tut oportünizm dökülüyor.

"Demokratik Devrimin Özü Politik Özgürlüğü Kazanmadır" Tezi Marksizm'i Revize Etmektir

Bu devrimin adını-"özünü politik özgürlükleri kazanma" sorunu olarak koymanın, özünde toprak devrimi olan Demokratik Devrim formülasyonu ile uzaktan yakından ne ilişkisi olabilir? Bu söylemin "kesintisiz bir şekilde sosyalizme geçilecek" teorisinin arifesi ve özünde toprak devrimi (köylülüğün toprak sorunun çözümü) olan Demokratik Devrim-iktidar stratejisiyle ne alakası var? "Sosyalizme kesintisiz bir şekilde geçiş" teorisi anti-feodal anti-emperyalist devrim, Milli Demokratik Devrim sürecinin tamamlanması ve arkasından demokratik iktidara geçişle doğrudan ilişkilidir. Bir başka ifadeyle sosyalizm, bizimki gibi ülkelerde yeni tipte burjuva demokratik devrimin mantıksal sonucu olarak ortaya çıkar. Yoksa zorlama oportünist teoriler üretmek ne sosyalist devrim stratejisini yerli yerine oturtabilirsiniz, ne de demokratik devrim tezini. Aynı şekilde milli devrimi de öyle. Sahi "Demokratik Devrim" ifadesinin özü olan toprak devrimi teorisini "politik özgürlüğü kazanma" sorununa indirgemeyi nasıl becerdiniz? Bravo doğrusu, oportünist teoriler üretmekte çokça başarılı olduğunuzu biliyo-

ruz. Ama bu kadarını becerdiğinizizi bilmiyorduk. 30 yıldır hep yapıyorsunuz. Marksist-Leninist-Maoistler bu Troçkist dokulu tezler ve çizginize karşı dün olduğu gibi bugün de amansız ideolojik mücadelesini yürütecektir.

Bir soru; “anti emperyalist demokratik devrim” formülasyonunu Mao’dan “etkilenme devam ediyor” demesinler diye mi kullanıyorsunuz? “Anti-emperya-

kelimenin gerçek anlamıyla toprak devrimidir. Bu devrim, kendi özünü üst yapının demokratikleşmesinde değil, feodalizme karşı, yani özünde yoksul köylülüğün toprak sorununun çözümünde alır. Elbette bu devrim beraberinde demokrasi sorununu da çözecektir. Ama bu işin esasını oluşturmuyor. Esas olan feodalizme karşı mücadeledir. Köylülerin, başta da yoksul köylülüğün toprak sorununu “top-

Biz bu ülkede onlarca toprak ağasının varlığından söz ettiğimiz gibi, onlarca “büyük toprak sahibi”nden de söz ediyoruz. Hem de bu büyük toprak sahiplerinin önemli bir kesimini komprador bürokrat burjuvalar oluşturmaktadır diyoruz. Ancak biz TD gibi “büyük toprak sahipleri” diye ayrı bir sınıftan söz etmedik-etmiyoruz. Biz toprak ağaları sınıfından söz ediyoruz. Bu büyük topraklara sahip olanların önemli, hem de esas yanını toprak ağaları oluşturmaktadır diyoruz. Bu toprak ağalarının bir yandan toprağa, diğer yandan fabrikaya sahip olması; yani işçi çalıştırması, tefecilik gibi işleri yapması onun toprak ağası sınıfına ait olmadığını göstermez

list anti-feodal” veya “Milli Demokratik Devrim ifadesini kullanmak istemiyorsunuz-kullanmıyorsunuz. Aynı genel siyasi çizgide yürüdüğünüz bazı oportünist akımlar Maocu ifade tarzını reddetmelerinin gerekçesini, bu tezin Mao’ya ait olması gerçekliğine dayandırıyorlar. Başka ifadeyle “anti-emperyalist anti-feodal devrim” söylemi, Mao tarafından formüle edilip dillendirildiği için kullanmak istemediklerini belirtiyorlar. Olur ya! Maoist ideolojik virüs, teorilerine hükmetsin! Aman ha! Mao’ya ait ne varsa, literatürünüzden çıkarıp atın. Gecikmeyin! TD, bunu, sağa sola oportünist manevra yapacağına açıktan söylemelidir. Bunu, açıktan kabul etseniz dahi yine de Demokratik Devrim’in özünü “politik özgürlüğün kazanılması” şeklinde ifadelendirirseniz, doğru ve bilimsel bir tespit olmaz. Çünkü Demokratik Devrim’in özü

rak işleyenindir” şiarı eşliğinde çözme mücadelesidir. Dolayısıyla, Demokratik Devrim tezi hiç bir yerde TD ve onun gibi yarı-Troçkist akımların savunduğu gibi “politik özgürlüğü kazanma” stratejisi ve sorunlarına indirgenmemiştir. Marksist-Leninist-Maoist literatürde mevcut sınıfsal devrim yöntemleri olarak Demokratik ve Sosyalist Devrim’den söz edilir. Bunlardan birincisi özünde toprak devrimini ifade ederken, diğeri ise proletarya ile burjuvazi arasındaki baş çelişkinin çözümü olarak Sosyalist Devrimi ifade eder. TD’nin “Demokratik Devrim’in özü politik özgürlüğü kazanmadır,” tezi, ancak Marksizm’e yeni (!) bir katkı olarak değerlendirilebilir. İşte kendi küçük burjuva çizgisini meşrulaştırmak için Marksist-Leninist-Maoist teoriyi revize etmek buna derler.

Bu bağlamda HÖ ve TD’yi oportünist

manevralara sürükleyen ana neden de Demokratik Devrim'in özünde toprak devrimi olduğu bilimsel teorisi ve bu te-
 orinin de Mao'ya ait olması gerçekliğidir. "Toprak ağası sınıfı alt yapıda güçlü ol-
 duğu gibi, üst yapıda da güçlüdür" tezi-
 mize yönelik saldırıya geçmeleri de bu
 ideolojik tutumdan kaynaklıdır. Biz top-
 rak ağası sınıfı "alt yapı ve üst yapıda
 güçlüdür" derken bununla, devleti tüm-
 den toprak ağası sınıfı yönetiyor diye bir
 düşünceye ne dün, ne de bugün sahip ol-
 duk. Bu iddia, TD'nin bir demagojisin-
 den ibarettir. Çamur at, izi kalsın mantı-
 ğıyla yapılmıştır. Biz her iki sınıfın
 (komprador bürokrat burjuvazi ve toprak
 ağaları sınıfı) iç içe geçmiş bir şekilde
 devleti yönettiğinden söz ediyoruz. Bunu
 yeni değil, geçmişte de savunuyorduk.
 Ama TD, hakim sınıf olarak sadece "iş-
 birlikçi tekelci burjuvazi"den söz ediyor.
 Toprak ağaları diye bir sınıf yoktur diyor.
 Dolayısıyla bu devletin tek hakim sınıfı
 olarak da sadece "işbirlikçi tekelci burju-
 vazi" yi görüyor.

Biz Demokratik Devrim gündemde-
 dir derken, TD açıktan olmasa da Sosya-
 list Devrim gündemdedir diyor. Dolayı-
 sıyla TD ile ayrılık noktalarımız sadece
 genel ideolojik hatla sınırlı değil, yakın
 devrim programımız ve bu devrim çeliş-
 kilerini çözüm yöntemleri (devrimin
 dostları ve düşmanları, devrimin çelişki-
 ler sorunu, devrimin niteliği ve geleceğin
 iktidarının sınıf bileşimi, mücadele ve ör-
 gütlenme biçimleri vb. gibi) gibi temel
 konularda da ayrı düşünmekteyiz.

TD, Demokratik Devrim diye bir so-
 runun gündemde olmadığını, gündemde
 olanın ise Sosyalist Devrim olduğu tezini
 kanıtlamak için ne denli oportünist teori
 varsa ona sarılmaktan geri durmuyor. Te-
 orilerinin ayakları ülke gerçekliğinden o
 denli uzak ki burjuva medyanın dahi
 manşetten verdiği Adana-Diyarbakır ağa-

larından dahi habersizdirler. Gerçi söz
 konusu manşet haberler, TD'nin bize yö-
 nelik adı geçen eleştiri yazısı yayımlan-
 dıktan bir kaç ay sonra çıktı. Ama olsun
 kendisine Marksist diyen bir akım, bir
 dergi ülke gerçekliğine bu denli gözlerini
 kapayarak teori üretmez, tez ileri sürmez-
 sürmemelidir. Onlarca büyük toprak ağa-
 sının olduğu ve feodal sömürü biçiminin
 güçlü bir şekilde varlığını sürdürdüğü bir
 ülkede "toprak ağası" diye bir sınıftan
 söz etmemizi garipsiyorlar. Her şeyi bir
 kenara bırakırsak, TD ve adı geçen yazar,
 galiba savunduğu siyasi akımın parti
 programında; "işbirlikçi holdinglerin ve
 büyük toprak sahiplerinin (abç) egemen
 olduğu Türkiye." (...Birlik Kongresi Bel-
 geleri. Sf, 50) yer alan tespiti ya unut-
 muştur ya da "büyük toprak sahipleri"
 kategorisinde ağaların da olacağını sa-
 vunmuyor. Soruyoruz: "büyük toprak sa-
 hipleri" hangi sınıfa giriyor? Bu büyük
 toprak sahiplerinin hepsi TD'nin iddia et-
 tiği gibi kapitalist ise, o halde neden ni-
 çin ayrıca "büyük toprak sahipleri" diye
 egemen bir sınıftan söz ediliyor? Daha
 açıkçası eğer büyük toprak ağaları sınıfı
 yoksa, "egemen sınıf(lar)" kavramını ço-
 ğul kullanmanızın ne anlamı ve değeri
 olabilir ki?

Biz bu ülkede onlarca toprak ağasının
 varlığından söz ettiğimiz gibi, onlarca
 "büyük toprak sahibi"nden de söz ediyor-
 uz. Hem de bu büyük toprak sahiplerinin
 önemli bir kesimini komprador bürokrat
 burjuvalar oluşturmaktadır diyoruz. An-
 cak biz TD gibi "büyük toprak sahipleri"
 diye ayrı bir sınıftan söz etmedik-etmiyo-
 ruz. Biz toprak ağaları sınıfından söz edi-
 yoruz. Bu büyük topraklara sahip olanla-
 rın önemli, hem de esas yanını toprak
 ağaları oluşturmaktadır diyoruz. Bu top-
 rak ağalarının bir yandan toprağa, diğer
 yandan fabrikaya sahip olması; yani işçi
 çalıştırması, tefecilik gibi işleri yapması

onun toprak ağası sınıfına ait olmadığını göstermez. Bunlar her iki sömürü biçimini de yapmakta olan feodal burjuvalardır. Tabii ki toprak ağasının dayandığı esas sömürü biçimi toprak rantı ve köylüleri sömürmesidir. Fakat günümüzde ağaların fabrika-işçi emeği üzerinden sömürü yapması da mümkündür. Böyle toprak ağaları ülkemizde oldukça fazladır.

Oysa TD, daha önce de vurgusunu yaptığımız gibi Türkiye-Kuzey Kürdistan'da böyle bir sınıfın varlığından söz etmiyor. Böyle bir sınıftan söz etmemize ise şaşıyorlar. Hepsi kapitalist temelde sömürü yapıyor diyorlar. "Sahi kimdir bu toprak ağası sınıfı" diye bir soru sormaları şaşkınlık ve teorik sefilliklerinden öte, tam bir politik miyopluğu gösteriyor. Yazar, bu yönlü bir soru yöneltmekle ya toprak ağası sınıfının ne olduğunu-ne anlam geldiğini, ya sınıf ve sınıflar teriminin anlamını bilmiyor, ya tıpkı sırça köşkte yaşayan burjuva ideologlar gibi konuşuyor, ya da oportünist teorilerine meşruluk kazandırmak için zorlama bir çaba içerisine giriyor. Feodal sömürünün diğer biçimlerini (tefeci, tüccar, şeyhlik, tarikatçılık vb. üzerine kurulu) bir kenara bırakalım, onlarca büyük toprak ağasının yaşadığı, hem de esas olarak köylüleri sömürerek varlığını sürdürdüğü bir ülkede insanın toprak ağaları sınıfından söz etmemesi politik körlükten öte yorumlanamaz. Bir dönem parlamentoda milletvekili olan ve daha sonra kavgada ölen F. Şehanlioğlu (Urfa-Viranşehir büyük toprak ağalarından ve aynı zamanda şeyhtir.), N. Cevheriler, Zeydanlar, Sedat Bucaklar, A. Gürpınarlar (hem şeyh hem ağa), A. Septioğulları, Erzincan Çarekan aşireti ağası Hüseyin Şahin ve devamcıları, Kamuran İnanlar, Sazaklar, Ensarioğulları, Adana-Kozan Arslanlı köyünün Ağaları, Diyarbakır-Bismil'in Sinanlı köyü ağası, Ege'de, Karadeniz'de üzüm ve

findık üreticilerini sömüren büyük tefeci tüccarlar, molla ve tarikat şeyhleri kadar hepsi de feodalizmin ekonomik ve siyasi temsilcileridirler. Ve hepsi de bu siyasi coğrafyada yaşamaktadırlar. İsmi saymadığımız daha onlarca büyük toprak ağası, tefeci-tüccar, şeyh mevcuttur. 17 Eylül 2004 günü Adana-Kozan Arslanlı köyünün ağalarının "zincirli köle ticareti" uygulaması, haberini komprador medya manşetten verdi. Yine bunu takip eden gün ve aylarda Diyarbakır'ın Bismil İlçesine bağlı Sinanlı Köyü'nde yoksul köylülerin bu köyün ağasına (Sinanlı) isyan ettiklerini ve bunun devamında 9 Kasım günü Diyarbakır il merkezinde yürüyüş yaptıklarına dair basında haberler çıktı.

Sinanlı Köylülerinin İsyanı Kime Ve Neye Karşı?

Daha 4 Aralık günü "kahrolsun toprak ağaları" diye slogan atıp jandarma ile çatışan köylüleri hep birlikte yazılı ve görsel medya da görmedik mi? Bu köylülerin yürüyüş ve isyanının toprak talepli olduğunu yazmaya ihtiyaç duymuyoruz. Günlerce bu haberlere yer verildi. Umarız bu haberleri TD ve yazarları da izlemiştir-okumuştur. Bu haberlere ne diyorlar? Yoksa yazılanlar yalan-yanlış haberler mi? Bu haberleri biz yazmadık! TD'ye kalırsa Sinanlı Köyü'nün yoksul köylüleri "kahrolsun ağalık", "toprak bizimdir-işleyenindir" şiarıyla isyana kalkmadılar. Onlara göre kapitalist çiftlik beyinden ücretlerini artırmak için yürümüşlerdir. Onlar için toprak ağaları diye bir sınıf yoktur ki, yoksul köylülük de toprak sorunu için ayağa kalkmış olsun! Bu durumda TD, Bismil'in yoksul köylülerine; "ağaya karşı toprak talepli direniş değil, kapitalist çiftlik beyinden ücretlerini artırmak için" direniş yapın çağrısı yapma-

lıdır. “Toprak için değil, ücret için mücadele yürütün” tavsiyesinde bulunmalıdır. Nereden çıktı Sinanlı’nın yoksul köylülerinin ağaya karşı isyanı? Toprak ağalığını kanıtlamak için fazlaca örnek sunmaya ihtiyaç yok! Bu isyan ve “kahrolsun ağalık” şiarı eşliğinde jandarmayla çatışmaları haberi dahi ülkemizde ağalık sınıfının varlığını reddeden TD gibi sol sübjektif teorileri alt etmek için somut bir ayna görevi görmektedir. Teorik yanılgılarını alt etmek için çok önemli ve somut bir örnek teşkil etmektedir. Devam edelim.

TD, toprak ağaları sınıfı konusunda ikna edilmek için illa da ağalığı açıktan savunan bir partinin ismini vermemizi şart koşuyor. Programında (açıktan) toprak ağalığı sınıfını savunan bir parti ismi veremeyiz. Ama parlamentoda toprak ağası kökenli veya toprak ağalarının, aşiret reislerinin, şeyh ve mollaların desteklediği onlarca “milletvekili” ve adayının ismini sayabiliriz. Ama onlarca Koç, Sabancı, Şahenk, Eczacıbaşı, Zorlu gibi komprador burjuvaların çocuklarından milletvekili ismini sayamayız. Bu demek midir ki komprador burjuva sınıf veya komprador partiler yok? Hangi partilerin komprador burjuva ve büyük toprak ağalarının partisi ve kimler tarafından desteklendiğini ortaya koyabilir-sayabiliriz. Sınıfları, TD’nin görüşüyle tartışmak oldukça basit ve geri bir tartışma olur. Biz isimleri saymaktan öte TD’nin devlet, sınıf, parlamento, hükümet, iktidar ve parti, alt yapı-üst yapı ilişkisi ve kavramlarını nasıl kavradığını, iktidar ve devletin parlamentoya indirgenip-indirgenmeyeceği soru ve sorunları üzerinde duracağız. Bunlar, kilit derecede önemli sorunlardır. Bu konuların birbiriyle bağlantısı ve ayrılığı konusunda doğru bir teorik bakış açısına sahip olmadığın zaman devlet,

TD’ye kalırsa Sinanlı Köyü’nün yoksul köylüleri “kahrolsun ağalık”, “toprak bizimdir-işleyenindir” şiarıyla isyana kalkmadılar. Onlara göre kapitalist çiftlik beyinden ücretlerini artırmak için yürümüşlerdir. Onlar için toprak ağaları diye bir sınıf yoktur ki, yoksul köylülük de toprak sorunu için ayağa kalkmış olsun! Bu durumda TD, Bismil’in yoksul köylülerine; “ağaya karşı toprak talepli direniş değil, kapitalist çiftlik beyinden ücretlerini artırmak için” direniş yapın çağrısı yapmalıdır. “Toprak için değil, ücret için mücadele yürütün” tavsiyesinde bulunmalıdır

devrim ve parti konusunda MLM teori-den de sapmışın demektir. Bu sorunu, yani devlet, iktidar, hükümet, parlamento, alt yapı-üst yapı ve ilişkisi gibi kavramları birbirine sadece TD ve yazarları karıştırmıyor. Hemen hemen bütün küçük burjuva akımlar karıştırıyor. Kavramları birbirine karıştırmakla kalmıyorlar. TD’de görüldüğü gibi derin bir ideolojik, hem de sağ oportünizme düşüyorlar. Oradan da süreç içerisinde tıpkı geçmişin TDKP, Dev-Yol, Kurtuluş, TKEP vb. hareketler gibi birer yasalıcı, tasfiyeci olup çıkıyorlar.

Şüphesiz bu ideolojik sapmalar, kendisini bazı konularda sağ, bazı konularda ise sol oportünizm şeklinde gösterir. Her ikisi de ikiz kardeşler. Biri diğerine tercih edilemez. Belirtmek gerekirse; ülkemizdeki ideolojik-siyasi savrulmalarda ibrenin yönü daha çok sağ tasfiyeciliğe yönelik olmuştur. Elbette bu, esas olarak ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı, özellikle

de devrimci hareketin içinde bulunduğu zayıflık ve uluslararası ideolojik akımlar içerisinde hakim olan reformist tasfiyecilerle doğrudan beslenmelerinden kaynaklanıyor. Türkiye-Kuzey Kürdistan devrimci hareketi ise, özellikle de devrimci hareketin yenildiği ve devrimci durumun ise gerilediği tarihi-politik süreçlerde işaret ettiğimiz noktalarda daha çok sağ oportünist teorilere sarılmaktadırlar. Bu sağ oportünist teoriler ise kendisini daha çok Kemalizm ve Kemalist hareketin niteliği ve sonrası süreç, ulusal sorun ve devlet biçimine ilişkin alanlarda dış vuruyor. Öyle ki bu teorik oportünizm, ileride ortaya koyacağımız gibi bir çok hareketi ve grubu ülkemizdeki faşizm tahlili ve onun başa geliş tarihi gibi önemli noktalarda Kemalizm'le köklü bir ideolojik-siyasi kopuşu sağlayamıyorlar. Bu ideolojik dokudandır ki, bu tür hareket ve akımların çoğunluğu bir süre sonra, özellikle de tasfiyeciliğin siyasi olarak önü açıldığı dönemlerde sistemin yedeği durumuna dönüşebiliyorlar.

Sınıflar Ve Tarihsel-Toplumsal Roller

Bunun için bir kez daha öncelikle sınıf ve partiler neye göre belirlenir-nitelendirilir sorusuna açıklık getirmeye çalışalım. Bu kavramları doğru ve yerli yerine oturtuktan sonra TD'nin teorik tespit ve eleştirilerinin ne denli subjektif ve oportünist tezler olduğu kendiliğinden ve kolayca anlaşılabilir olacaktır.

Sınıf:

Sınıf tanımı özlü olarak şöyle yapılmaktadır: "tarihsel olarak belirlenmiş bir üretim düzeninde, üretim araçlarıyla ilişkileri bakımından çıkar ortaklığıyla birleşmiş insan kümesi"dir.

Bir Parti Neye Göre Değerlendirilir?

Bir partinin niteliği, o partinin programı (ulusal ve uluslararası düzlemde ekonomik, siyasi ve ideolojik alanda savunduğu temel fikirlerin toplamı) ve güncel siyasi gelişmelere karşı izlediği eylem çizgisiyle doğru orantılıdır. Bu, aynı zamanda Lenin yoldaşın deyişiyle "program ve taktikler bir partinin içeriğidir", demektir.

Bir kez daha belirtmek gerekirse sınıf ve sınıflar, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin doğuşuna koşut olarak ortaya çıkmıştır. Bu, aynı zamanda karşıt sınıfların ortaya çıkışı da demektir. İşte burada başlı başına bir sınıftan söz edecek olursak, bu, üretimde aynı sosyal karakteri oynayan insan topluluğuna denir. Üretimde aynı sosyal karakteri oynamayan insan toplulukları da vardır. Bunlar, ara tabaka, ara sınıf, ara gruplardır. Örneğin, günümüzde-toplumumuzda üretimde aynı rolü oynamayan küçük burjuvazi (şehir ve kırsal) böyle bir sınıf-ara tabakadır. Öğrenci, aydın vb. gibi topluluklar da başlı başına bir sınıf oluşturmamaları grup ve ara tabakalara denk düşmektedir. Yarı-feodal üretim ilişkileri sürecindeki köylülüğün çeşitli tabakaları da böyledir. Zengin, orta ve yoksul köylülük. Her üçü de üretimde aynı karakteri oynamamaktadır. Her birinin ekonomik durumları ayrı ayrıdır. Üretim araçlarıyla ilişkileri ve çıkar ortaklığı bir ve aynı değil. Dolayısıyla devrim karşıtı duruşları da aynı değil. Fakat bu üçünün de ama az ama çok devrimde çıkarları vardır. Çünkü hepsi büyük toprak ağalığı sınıfı, komprador kapitalizm ve emperyalizmin ekonomik ve siyasi baskısı altında sömürülmektedir. Ama bir katı feodalizm döneminde böyle değil. Özellikle de başlangıç sürecinde. Köylülük esasta homojen bir yapı-

daydı. Fakat ilerleyen süreçlerde bu homojen yapı az önce de vurgusunu yaptığı-mız gibi kendi içinde başkalaşıma uğramıştır-uğramaktadır. Tıpkı köleci dönemdeki köle-efendi sınıfları gibi feodalizmin ilk dönemlerinde de köylülerin elinde toprağı yoktur. Hepsi de ağaya çalışır. Fakat bu, bütün köylülerin yarıcı veya serf olduğu anlamına gelmez. İlk dönemlerde de farklılıklar mevcuttu. Özellikle de Asya Tipi Üretim Tarzının (ATÜT) hüküm sürdüğü ülkelerde köylülük bir batı Avrupa'daki gibi serf-senyör ilişkisi içinde değildi. Ağa dışında bazı köylülerin de çok ufak çaplı da olsa toprakları ve mülkleri mevcuttu. Ama bu değişim süreç içerisinde, özellikle de kapitalizmin girmesiyle birlikte daha da hızlandı. Kapitalizmin bir ülkeye girmesi ağalık-köylü ilişkisini hemen rafa kaldırır, anlayışı yanlış-tır. Böyle bir kapitalizmin gelişim seyri dünyanın hiç bir yerinde meydana gelmiş değil. Bu ülkeye kapitalizmin girişi yaklaşık 200 yıllık bir süreci kapsar ama bu ülkede hala da güçlü bir şekilde ağalık sömürsü ve köylülük sınıfı mevcuttur. Dünyanın diğer ülkelerinin ezici çoğunluğu da böyledir. Latin-Amerika'dan tutalım da Afrika ve Asya'ya kadar dünyanın bir çok ülkesinin dünyanın kırlarını oluşturmaları gerçekliği de bu yarı-sömürge ve yarı-feodal ülke olma gerçekliğinden kaynaklıdır.

Kısacası, tüm bu değişimler sonucu, özellikle de bizim ki gibi yarı-sömürge ve yarı-feodal ilişkilerin hakim olduğu ülkelerde köylülüğün bir sınıf olarak ortadan kalktığını söyleyebilir miyiz? Veya TD gibi artık "köylülük" diye bir sınıftan söz etmemek! Söyleyemeyiz. Köylülük sınıfını, bu üçlü durumdan dolayı reddetmek ve görmezlikten gelmek Troçkist devrim anlayışıdır. Troçki, 1917 Ekim Devrimi öncesi Rusya'sında Lenin'e karşı köylülüğün devrimde oynayacağı rolü redde-

derek "saf proleter devrimi" savunuyordu. TD de "işçi-köylü temel ittifakı" diye bilinen Leninist devrim ve ittifaklar anlayışını reddediyor.

Aynı şey kapitalist toplumlar için de geçerlidir. İki başlıca modern sınıf vardır. Bunlar burjuvazi ve proletaryadır. Ama bu, burjuvazinin sadece tekelci veya proletaryanın da sadece sanayi işçilerinden ibaret olduğu anlamına gelir mi? Daha açıkçası, kapitalizm veya proletarya denildiğinde, bununla, sadece tekelci kapitalizm veya sanayi proletaryasını mı anlamalıyız-anlaşılmalıdır? Demek ki proletarya ve burjuvazi de homojen (tek, saf) bir sınıf değil. Kendi içinde farklı ara sınıf ve tabakalara ayrılır. Burjuvazi cephesinde ülkelerin sosyo-ekonomik yapılarına uygun olarak tekelci veya komprador, orta ve küçük burjuvazi, işçi sınıfı ise sanayi proletaryası, tarım proletaryası, yarı-proleter ve lümpen proletarya gibi kendi içinde ayrılmaktadır. Ki bu kategorideki işçilerin devrim karşısındaki duruşları da birbirine oranla değişmektedir. Örneğin Lenin yoldaş işçi sınıfı içerisinde en güvenilir tabaka "sanayi proletaryasıdır" der. Hepsinin ortak yanı emeğini satmasıdır. Fakat hepsi üretimde birebir aynı sosyal karakteri oynamaz.

Burjuvazi cephesinde de benzer durum yaşanmaktadır. Tekelci (emperyalist-kapitalist), komprador, milli ve küçük burjuvazi. Bu sınıf ve tabakaları tek tek tahlil etmek konumuzun kapsamı dışında olduğundan geçiyoruz. Yalnız şunu söylemekle yetineceğiz: Küçük ve milli (orta) burjuvazi bizimki gibi ülkelerde devrimci sınıf iken tekelci ve komprador burjuvazi karşı-devrimci sınıftır. İleride TD'nin milli burjuvaziyi "karşı devrimci" sınıf olarak nitelendirmesi anlayışı üzerinde de duracağımızı belirtelim.

Özcesi, sınıf, üretimde oynadığı role;

üretim araçlarıyla olan ilişkisi ve ortak çıkar birliğini oluşturan insan topluluğudur.

Bir sınıfın devrim karşısındaki tutumu ise başkan Mao'nun dediği gibi "tamamen, toplumdaki ekonomik durumları tarafından belirlenir" (Seçme Eserler Cilt:2-Sf,324)

Devrimin hedef ve görevlerini olduğu gibi, itici güçlerini de ülkenin sosyo-ekonomik (ekonomik-siyasal ve kültürel) yapısının niteliği belirler.

Buradan hareketle ülkemizde toprak ağalığı sınıfı ve yine Mao'nun dediği gibi buna denk düşen tefeci-tüccar sömürüsü diye bir sömürü biçimi veya sınıfın olmadığını söylemek için insanın, ya devrimci teoriden yoksun ya da ülke gerçekliğinden uzak teori üreten bir revizyonist-Troçkist olması gerek. Bu sömürü biçimini reddedenler köylülüğün tümünden çözüldüğünden, dahası köylülük diye bir sınıfın olmadığından söz ediyor etmektedir.

Ağalık sistemine dahil bir çok ağa, tefeci, şeyh ve molladan söz ettik. Örnekler verdik. Dolayısıyla aynı örnekleri tekrarlamayacağız. Ağalık ve tefeci-tüccar sınıfıyla köylülük sınıfının çok yakın bağları mevcuttur. Biri olmadan diğeri olmaz. Dolayısıyladır ki, toprak ağalığı sisteminin yok olduğunu ve köylülüğün tümünden çözüldüğünü iddia edenler köylülük diye bir sınıftan da söz etmemelidir. Oysa gerçek durum böyle midir? TD'nin açıktan teorisin yapmasa da, ama özü itibarıyla teorisini yaptığı, köylülük sınıfı gerçekte ortadan kalkmış mıdır? Bu sınıf, nasıl ortadan kalktı? Esasta yoksul köylülüğün sorunu olan toprak sorunu ve bu anlamda Demokratik Devrim gündeminden kalktı mı? Bu, vb. anlayışların eleştirisini ileriki sayılarımızda yapacağız. Biz TD'nin "köylülük tümünden çözülmüştür" veya "köylülük" diye bir sınıftan söz etmemesinin Troçkist anlayışı üzerinde duracağız.

Kaldı ki feodal sömürü biçimini sadece ağalığın varlığı-yokluğuna indirgemek anlayışı ve teorisi de doğru bir teori değil. Tefeci-ticaret sermayesi de esas olarak feodal sömürü biçimine denk düşer. Ve bu bağlamda köylülüğün çözülmesini önleyen faktörlerdir. Dahası Lenin yoldaşın dediği gibi "*Ticaret sermayesinin bağımsız gelişimi, kapitalist üretimin gelişme derecesiyle ters orantılıdır (...); ticaret ve tefeci sermayesi ne kadar güçlü gelişmişse, sanayi sermayesinin (kapitalist üretimin) gelişimi o kadar zayıftır.*" (Seçme Eserler Cilt 1, s.232)

Tefeci ve ticaret sermayesinin köylülüğün sömürülmesinde önemli rol oynadığını kimler görmezlikten gelebilir? Kars'tan Edirne'ye kadar yaşayan köylülerin tefeci-tüccarlar tarafından sömürülmesine göz yumanlar olabilir ancak.

Hatırlatmak isteriz: Bundan bir-iki ay öncesinde Ege (İzmir) yöresinde üzüm üreticisi köylülerin milyarlarca paralarının büyük tüccarlar tarafından yıllarca (2001 yılından bu yana) dolandırılarak verilmediğine dair haberler burjuva medyaya yansdı. Yine yakın zamanda Urfa'nın köylerinden birinde okul yaptırmak isteyen köylüler paraları olmadığı için "tefeciden borç para", hem de faizle alarak okul yaptırdıklarına dair haberin de basına yansdığını hatırlatmak isteriz.

Karadeniz'in fındık üreticisi köylülerinin büyük tefeci-tüccarlar tarafından ağır bir şekilde sömürüsüne hiç mi hiç değinmeye gerek görmüyoruz. Bunu söylerken köylüler üzerinde köy burjuvazisinin sömürüsünün olmadığını iddia etmiyoruz elbette. Köy burjuvazisinin de sömürüsü var. Fakat etkin olan ağalık, tefeci ve tüccar sömürüsüdür. Feodalizme has sömürü biçimi sadece angarya ve yarıcılık tarzı sömürü sistemiyle sınırlandırılmaz. Borçlanma, tefecilik, çalışarak

ödeme sistemleri de feodalizme has sömürü ve çalışma sistemleridir. Ayrıca götürü usulü, emek hizmeti; kaç kilo pamuk ve kaç kilo fındık toplamış ve kaç dönüm arazi biçmişsen onun toplamına göre para gibi çalışma tarzlarının da kapitalizm öncesi sömürü biçimi olduğunu hatırlatmaya gerek görmüyoruz.

Mao yoldaş, toprak ağalığı sömürüsü için tek sömürü biçimi olarak “toprak rantını” ele almaz. Bu, “ağalık için başlıca sömürü biçimidir, fakat tek sömürü biçimi değil” der. Bir başka ifadeyle toprak ağası sınıfı, sömürüsünü sadece toprak rantı üzerinden yapar tezini savunmak, yanlıştır. Ters hareket edilirse o zaman dünyanın hiç bir ülkesinde feodalizmden ve toprak ağaları sınıfından söz etmemek gerekir. Toprak ağası, kapitalizmin girmesiyle birlikte Mao’nun işaret ettiği gibi sanayi ile de uğraşır. Hem feodal, hem de burjuva karakteri iç içe taşır. Ama hakim olan yanı feodaldır-toprak ağası olmasıdır. Bu gerçeklikten hareketle de toprak ağaları için feodal burjuva tanımlamasını yapıyoruz. Bu tanımlama TD gibi yarı-Troçkist akımlar tarafından gariptenebilir. Şüphesiz biz teorimizi Troçki ve ondan etkilenmiş ara akımlara göre değil, Marks, Lenin ve Mao’ya göre inşa edeceğiz. Mao’nun konuya ilişkin söyledikleri şudur: *“Toprak ağası, toprağa sahip olan, çalışmayan ya da çok az çalışan ve köylüleri sömürerek yaşayan kimsedir. Toprak rantı onun başlıca sömürü biçimidir; ayrıca tefecilik yapabilir, işçi çalıştırabilir, sanayi ya da ticaretle uğraşabilir.”* (abc) (Seçme Eserler. Cilt.1, Sf. 201)

Mao, tefecilik sömürüsünü feodalizme has sömürü biçimi olarak değerlendirmenin yanında tefecileri toprak ağaları sınıfıyla aynı sınıflamaya dahil eder. Şunu der:

“Tefeciler, başlıca gelir kaynakları

tefecilik yoluyla sömürü olan ve sıradan orta köylüden daha iyi durumda bulunan kimselerdir ve toprak ağalarıyla aynı sınıflamaya girerler.” (age. Sf. 202)

Bu ülkede savaş ağalarının olduğundan ise hiç söz etmeye gerek görmüyoruz. Bunu söylemekle TD, yine tıpkı toprak ağası sınıfı gibi “sahi savaş ağaları nerede var” sorusunu soracak ve şaşırmış olacak. Kanıtlamak için fazla örnek vermeye gerek yok. Bunun için Urfa-Sivecek ağalarından ve aynı zamanda Bucak aşiretinin reisi Sedat Bucak ve Hakkarî’de Jırki aşireti reisi T. Adıyamanlar’ın denetiminde binlerce silahlı korucunun olduğunu söylemek yeterli olur.

Şeyhler ve mollaların ismini ise saymaya gerek yok sanırız. Bunlar, neredeyse ülkenin her yanında var. Köylük alanlardaki şeyhlerin çoğunluğu aynı zamanda toprak ağasıdır da. Bu tarikat şeyhlerini temsilen, daha doğrusu bir çok tarikat ve “meşhur” şeyhlerin öğrencileri olarak parlamentoda, hem de hükümette 10’dan fazla bakan olarak görev yapan milletvekili olduğunu bilmeyen yoktur. Bunların isimleri burjuva basına da yansdı.

Umarız tüm bu örnekler TD’yi toprak ağaları sınıfının varlığı konusunda ikna etmiştir?

TD, Çamur Atıyor, Demagoji Yapıyor!

Nerede ve hangi yazımızda yarı-sömürge bir ülkede kapitalizmin gelişmediğini-gelişmeyeceğini söyledik? Veya Mao nerede ve hangi makalesinde yarı-sömürge ülkelerde “kapitalizmin gelişeceği” tezini savunanları, “ihanetle eş değer” olarak nitelendiriyor? Biz de Mao da yarı-sömürge ülkelerde kapitalizmin geliştiğini-gelişeceğini dün de bugün de savunduk-savunuyoruz. Ama bu “gelişme-

yi” TD gibi abartmıyoruz. TD’ye soruyoruz? Bu ülkedeki köylülük sınıfı ne oldu? TD, diyor ki kapitalizm girdi köylülük sınıfı ve ağalık ortadan kalktı. Feodalizmi kim tasfiye etti? Köylülüğün toprak sorunu ve toprak devrimi ne oldu? TD’ye göre tasfiye oldu. Kim tasfiye etti? Nasıl tasfiye oldu? Ya da bu toprak devrimini hangi sınıf ve güçler yaptı da arkasından gündemde olan devrimi “politik özgürlükleri kazanma” olarak ilan ediyorsunuz?

Bu anlayışı derinliğine azıcık irdelediğimizde feodalizmi tasfiye eden gücün emperyalizm olduğu oraya çıkar. Yani emperyalizm feodalizmi tasfiye etmiş ve kapitalizmi geliştirmiştir. Soruyoruz? Bu ülkeye kapitalizm nasıl ve hangi tür geçişle hakim oldu? Köylü hal tarzıyla mı (uzun bir tarihi süreç boyunca altan yu-

rilen Prusya, Almanya, Japonya vb. ülkelerdeki gibi) bir geçişle mi? TD, bu, vb. soruları yanıtlamıyor-yanıtlamaktan uzak kaçıyor. O halde geriye ne kalıyor? Emperyalizm kalıyor. Yani “emperyalizm ülkeye girdikten bu yana feodalizmi tasfiye ederken, kapitalizmi geliştirerek hakim hale getirmiş, teorisi yapılıyor” Üstelik bu “geliştirme teorisi” de TD’ye kalırsa “orta düzeyde” bir kapitalist gelişmedir.

Biz konuyu daha fazla uzatmadan TD’nin Mao’ya attığı iftirayı Mao’nun ağzından aktararak yanıtlayalım. Yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkeler ve “kapitalizmin gelişmesine” ilişkin ortaya koyduğu tezleri, uzun olacak ama özetleyerek aktaralım. Çünkü oportünizm yazılan ve ortada olan belgeleri bu denli inkardan gelip-demagoji yapıyorsa, artık yazılmayanlar noktasında nasıl demagoji yaptığını-yapacağını

varın siz hesaplayın! Troçkizm ve her türden Marksizm dışı oportünist teorileri deşifre etmek MLM’lerin vazgeçilmez ideolojik-politik görevleri arasındadır.

Teorimizi yanlış bulabilirsiniz. Buna saygımız var. Ama söylemediğimiz-savunmadığımız ve yazmadığımız şeyler üzerine demagoji yapmanızın da hoş karşılanmayacağını bilmek zorundasınız! Karşıt bir teori-tez abartı ve demagoji yapılarak alt edilemez. Bilimsellik, belgeler ve söylenenler üzerinde tartışmak yürütmektir. Aksi tartışmalar dürüst ve bilimsel olmaz. Olmayan-söylenmeyen bir şey üzerine abartılı polemik yapmakla, doğru bir teori ve siyaset inşa edemezsiniz.

kariya doğru kendi iç dinamiğiyle kapitalizmin gelişerek, emek hizmetini adım adım çökertmesi ve onun yerine hakim hale gelen milli kapitalizm ve arkasından üst yapıda burjuva demokratik devriminin tamamlanması yolu. Fransa’da olduğu gibi)? Yoksa Junker tarzda (Prusya tipi geçiş, bir başka ifadeyle devlet eliyle yukarıdan aşağıya doğru toprak reformu vb. yollarla feodalizmin tasfiye edilip kapitalizmin geliştirilerek, hakim hale geti-

“3. Bugünkü sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal toplum”

(...)

“Çin’in feodal toplumu meta ekonomisine doğru geliştiği ve böylece içinde kapitalizmin tohumlarını taşıdığı için, Çin, yabancı kapitalizmin zorlaması olmasa bile, giderek kendi kendine kapitalist bir toplum haline gelecekti. Yabancı kapitalizmin nüfuz etmesi bu süreci hız-

landırdı. Çin'in toplumsal ekonomisinin çözülmesinde yabancı kapitalizm önemli bir rol oynadı; bir yandan Çin'in kendine yeterli doğal ekonomisini baltaladı ve hem şehirlerdeki hem de köy evlerindeki el sanatları sanayisini yıktı; öte yandan, il ve ilçelerdeki meta ekonomisinin gelişmesini hızlandırdı. (abç)

“Olayların bu şekilde gelişmesi, Çin'in feodal ekonomisinin temellerine yaptığı bu çözücü etkilerin dışında, Çin'de kapitalist üretimin gelişmesi için belirli nesnel koşulların ve olanakların doğmasına yol açtı. Çünkü doğal ekonominin yıkılması, kapitalizm için bir meta pazarı yarattı, aynı zamanda çok sayıda köylünün ve zanaatkarın iflası, kapitalizme, emeğin bir meta olarak alınıp satılması olanağını sağladı.

“Aslında, 60 yıl kadar önce, 19. yüzyılın ikinci yansında yabancı kapitalizmin etkisi ile ve feodal ekonomik yapıdaki bazı çatlaklardan dolayı bazı tüccarlar, toprak ağaları ve bürokratlar modern sanayiye yatırım yapmaya başladılar. Bundan 40 yıl kadar önce, yüzyılın başlarında, Çin'in milli kapitalizmi ileriye doğru ilk adımlarını attı. Sonra, 20 yıl kadar önce, Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında Çin milli sanayisi özellikle dokuma ve un değirmenciliği alanlarında gelişti; çünkü Avrupa ve Amerika'daki emperyalist ülkeler savaş ile uğraşıyorlardı ve Çin üzerindeki baskının bir süre için azaltılmışlardı.

“Milli kapitalizmin ortaya çıkışının ve gelişmesinin tarihi aynı zamanda Çin burjuvazisinin ve proletaryasının doğuşunun ve gelişmesinin tarihidir. Nasıl ki, tüccarların, toprak ağalarının ve bürokratların bir kesimi Çin burjuvazisinin müjdecisiydiyse, aynı şekilde köylülerin ve zanaat işçilerinin bir kesimi de Çin proletaryasının müjdecisiydi. Çin burju-

vazisi ve proletaryası, aynı birer toplumsal sınıf olarak, yeni doğmuş ve daha önce Çin tarihinde görülmemiş sınıflardır. Bunlar feodal toplumun bağrında gelişerek yeni toplumsal sınıflar olarak ortaya çıktılar. Bunlar Çin'in eski (feodal) toplumunun doğurduğu ikiz kardeşlerdir; hem birbirlerine bağılırlar, hem de birbirleriyle uzlaşmazlar. Bununla beraber, Çin proletaryası sadece Çin milli burjuvazisi ile birlikte değil, fakat Çin'de doğrudan doğruya emperyalistler tarafından yönetilen işletmelerle birlikte ortaya çıktı ve gelişti. Bundan dolayı Çin proletaryasının çok büyük bir kesimi, Çin burjuvazisinden daha yaşlı ve daha tecrübelidir, dolayısıyla daha büyük ve daha geniş tabana sahip olan bir toplumsal güçtür.

“Bununla beraber kapitalizmin ortaya çıkması ve gelişmesi, Çin'deki emperyalist müdahaleden bu yana meydana gelen değişikliğin sadece bir yönüdür. Bu değişikliğin, kapitalizmle birlikte gelişen ve onu engelleyen bir yönü daha vardır: Emperyalizmin, Çin kapitalizminin gelişmesini durdurmak için, Çin'in feodal güçleri ile işbirliği etmesi.

Çin'i istila etmekte olan emperyalist devletin amacı hiç de feodal Çin'i kapitalist bir Çin haline getirmek değildir. Tam tersine amaçları, Çin'i kendi yarı-sömürgeleri ya da sömürgeleri haline getirmektir. (abç)

Bu konuda, Çin'in giderek bir yarı-sömürge ve sömürge haline gelebilmesi için emperyalist devletler, askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel baskı yollarına başvurmuşlardır ve başvurumaktadırlar. Bu baskı yolları şunlardır:”

Bunlar maddeler halinde sıralanmıştır. Ancak biz hepsini değil, konumuzla doğrudan bağıntılı olan noktaları özetleyerek aktaracağız.

“3. Bu eşit olmayan antlaşmalarla, emperyalist devletler, Çin'deki bütün önemli ticaret limanlarını denetimleri altına aldılar ve bu limanların çoğunda, bazı yerleri kendi doğrudan yönetimleri altındaki ayrıcalıklı bölgeler haline getirdiler. Ayrıca Çin'in gümrüğünü, dış ticaretini ve ulaşımını (deniz, kara, ırmak, göl ve hava) denetimleri altına aldılar. Böylece, mallarını Çin'e yığma, onu kendi sanayi ürünleri için bir pazar haline getirme ve aynı zamanda Çin tarımını kendi emperyalist ihtiyaçlarına göre yönlendirme olanağını ellerine geçirdiler.”

“4. Emperyalist devletler, Çin'in hammaddelerinden ve ucuz emeğinden yerinde yararlanmak amacıyla Çin'de pek çok ağır ve hafif sanayi girişimini işletmekte ve böylelikle, Çin'in milli sanayisi üzerinde ekonomik baskı yaparak üretici güçlerin gelişmesini önlemektedirler.”

“5. Emperyalist devletler, Çin hükümetini borçlandırarak ve Çin'de bankalar kurarak, Çin'in bankacılığını ve maliyesini tekelleri altına aldılar. Böylelikle sadece meta rekabeti alanında, Çin'in milli kapitalizmini ezmekle kalmadılar, aynı zamanda bankacılığını ve maliyesini de denetimlerine aldılar.”

“6. Emperyalist devletler, ticaret limanlarından en ücra iç bölgelere varıncaya kadar, Çin'in bir ucundan öbür ucuna, bir komprador ve tefeci-tüccar sömürü ağı kurdular. Çin köylü kitleleri ve halkın öbür kesimleri üzerindeki sömürülerini kolaylaştırmak için kendilerine hizmet eden bir komprador ve tefeci-tüccar sınıfı yarattılar.”

“7. Emperyalist devletler, komprador sınıfı kadar feodal toprak ağası sınıfını da Çin'deki hâkimiyetlerinin temel direği haline getirdiler. Emperyalizm «ilkönce, kendinden önceki toplumsal yapının hâ-

kim tabakasıyla, yani feodal ağalar, ticaret burjuvazisi ve tefeci burjuvazisi ile halkın çoğunluğuna karşı ittifak yapar. Emperyalizmin her yerde, kendi gerici müttefiklerinin varlığının temeli olan bütün kapitalizm öncesi sömürü biçimlerini (özellikle köylerde) korumaya ve devam ettirmeye çalışır». «... bütün malî ve askeri gücü ile emperyalizm, Çin'de feodal kalıntıları ve bunların bütün bürokratik-militarist üstyapısını destekleyen, teşvik eden, geliştiren ve koruyan güçtür.» (abc)

Bu konuda Mao'nun söylediklerine fazla bir şey eklemek doğru olmaz. Emperyalizmin işgal ettiği sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde ne yapmak istediğini öğrenmek isteyenler, ABD ve işgalci güçlerin Irak'ta hangi sınıflara dayandığını, dahası kukla hükümeti aracılığıyla hazırlattığı Irak anayasasının Saddam döneminden daha gerici bir nitelik taşıdığını (şeriat yasaları bakımından) görmek isteyen görür. Kuveyt, S. Arabistan, Katar ve bir dönemin Taliban yönetimine bakın hatırlarsınız: Emperyalizmin ne yapmak istediğini ve hangi gerici feodal sınıflara dayandığını görürsünüz.

“8. Emperyalist devletler, savaş ağalarının kendi aralarında çarpışmaya devam etmelerini sağlamak ve Çin halkını bastırmak için gerici hükümeti geniş çapta silah ve bir sürü askeri danışmanla donatmaktadır.”

“9. Bundan başka emperyalist devletler, Çin halkının zihnini zehirleme çabalarını bir an bile bırakmamışlardır. Bu, onların kültürel saldırı siyasetidir. Ve bu, misyonerlerin çalışmalarıyla hastane ve okullar inşa etmekle, gazeteler yayımlamakla ve Çinli öğrencileri dış ülkelerde okumaya ikna etmekle yapılır. Hedefleri, kendilerine hizmet edecek ve halkı aldatacak aydınlar yetiştirmektir.” (abc)

“Bu gerçekler, emperyalistlerin Çin'e

girmesinden sonra meydana gelen değişikliğin başka yönünü, yarı-feodal, yarı-sömürge ve sömürge haline getirilen feodal Çin'in kanla lekelenmiş görünümünü ortaya koyar.

Şu nokta açıktır ki, emperyalist devletler Çin'e saldırılar ile, bir yandan feodal toplumun çözülmesini ve kapitalist unsurların gelişmesini hızlandırmış, böylelikle feodal bir toplumu yarı-feodal bir toplum haline getirmişlerdir; öbür yandan da, bağımsız bir ülkeyi yarı-sömürge ve sömürge bir ülke haline getirerek Çin'de kendi vahşi hâkimiyetlerini kurmuşlardır.

Bu iki yönü bir arada incelediğimizde, Çin'in sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumun şu özelliklere sahip olduğunu görürüz:

1) Feodal zamanların kendine yeterli doğal ekonomisinin temelleri yıkılmıştır; ancak feodal sömürü sisteminin temeli olan, köylülerin toprak ağası sınıfı tarafından sömürülmesi, hem olduğu gibi ko-runmuş, hem de bu sömürü, komprador ve tefeci sermayesinin sömürüsüne de sıkı sıkıya bağlı olduğundan, Çin'in toplumsal ve ekonomik hayatını açıkça hâkimiyet altında tutmaya devam etmiştir. (abç)

2) Milli kapitalizm belli ölçülerde gelişmiş ve Çin'in siyasi ve kültürel hayatında kayda değer bir rol oynamıştır, ancak Çin'in toplumsal ekonomisinin hâkim biçimi haline gelmemiştir; çok zayıftır ve çoğunlukla, değişen ölçülerde yabancı emperyalizmle ve yerli feodalizmle ilişkileri vardır.

(...)

4) Emperyalizm sadece Çin'in can alıcı önem taşıyan malî ve ekonomik can damarlarını değil, aynı zamanda siyasi ve askeri gücünü de denetimi altında bulun-

durmaktadır,...

5) Çin'de ekonomik, siyasi ve kültürel gelişme çok eşitsizdir, çünkü Çin, birçok emperyalist devletin tamamen ya da kısmen hâkimiyeti altında kalmıştır, ...

6) Emperyalizmin ve feodalizmin geniş çaptaki istilasının bir sonucu olarak, Çin halkı, özellikle de köylüler, açlık ve soğuk içinde ve siyasi haklardan yoksun olarak yaşamış, günden güne daha fazla yoksullaştırılmış ve hatta çok büyük bir kısmı sadakaya muhtaç bir durumda bırakılmıştır. Çin halkı başka hiçbir yerde kolay rastlanmayacak ölçüde sefalet içinde ve özgürlükten yoksun bir durumdadır.

Çin'in sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumunun özellikleri işte bunlardır.

Bu durum esas olarak, Japon emperyalistleri ve öbür emperyalist güçler tarafından belirlenmiştir; yabancı emperyalizm ve yerli feodalizmin işbirliğinin bir sonucudur.” (abç) (Seçme Eserler, Cilt:2, Sf, 312-3-4-5-6-7-8)

Bir ara yorum ve altları biz çizdik. Mao'nun yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerin taşıdığı ekonomik, siyasi ve kültürel özelliklere ilişkin söyledikleri çok net ve açık bir şekilde ortadadır. Kapitalizmin nasıl ve şekilde gelişeceğine ilişkin söylediklerini de net ve açık bir şekilde ortaya koymuştur. O halde TD'ye sormalı; bu sözlerin neresinde, yarı-sömürge ve yarı feodal ülkelerde “kapitalizmin hakim olabileceği” tezini “ihametle eşdeğer tutma”? Aktardığımız sözleri biz yazmadık. Yazılanlar Türkçe'ye çevrilmiştir. Türkçe'ye çevrili kaynak elimizde olmasaydı, o zaman çarpıtmalarınızda haklılık payınız olabilirdi. Böylesine somut bir belge orta yerde duruyorken, neden-niçin böylesine bir demagoji yapmaya ihtiyaç duydunuz?

Teorimizi yanlış bulabilirsiniz. Buna saygımız var. Ama söylemediğimiz-savunmadığımız ve yazmadığımız şeyler üzerine demagoji yapmanızın da hoş karşılanmayacağını bilmek zorundasınız! Karşıt bir teori-tez abartı ve demagoji yapılarak alt edilemez. Bilimsellik, belgeler ve söylenenler üzerinde tartışmak yürütmektir. Aksi tartışmalar dürüst ve bilimsel olmaz. Olmayan-söylenmeyen bir şey üzerine abartılı polemik yapmakla, doğru bir teori ve siyaset inşa edemezsiniz. Evet tartışacağız, ama bunu demagoji yapmadan, çamur atmadan yapmalıyız!

Buraya kadar tartışmayı ülkemizde toprak ağalığı sınıfı ve feodalizm var mı yok mu noktasında yürüttük. Gelecek sayıda; TD'nin Faşizm, Demokratik Devrimin özü, Milli burjuvazi, PKK-Kongra Gel, Uluslararası Komünist Hareket'e ilişkin tahlilleri ve "... Birlik Kongresi Belgeleri"nde yer alan bazı teorik konuların eleştirisini sürdüreceğiz.

BİR KEZ DAHA GENEL ELEŞTİRİ! (1)

Partizan dergisinin Kongre İdeoloji ve Muhasebe dokümanlarına itirazlarında belirttikleri gibi temel mesele olan Maoizm'i kavrayış ve uygulayışta çizgi farklarımız nettir. Lenin'in dediği gibi böyle bir durumda "iki ahbap çavuş gibi anlaşmak" Maoist yoldaşlık değil, diplomatik oportünizmdir. Birin ikiye bölünmediği hiçbirşey yoktur. Bu komünist saflar için de böyledir. Komünist hareket de herşey gibi, karşıtların mücadelesi yoluyla ilerlemiştir ve yine öyle olacaktır

51. Sayılı Partizan dergisinde "**MKP Teorisyenlerinin ideolojik Erozyonunun Sınırsızlığı**" başlıklı yayımlanan yazıya öncelikle teşekkür etmek isteriz. Yazının ideolojik-politik yönelimiyle zıtlığımıza rağmen böyle bir teşekkür diplomatik de-

ğil, tamamıyla bir gerekliliktir. Doğruyu yanlıştan ayırt etmek, Maoist temelde birliği ilerletmek için iki çizgi mücadelesi temeldir. Faal ideolojik mücadele ilkedir. Önemli olan bu mücadelenin kişiselleştirilerek dejenere edilmemesi, spekülasyonlarla yürütülmemesidir. Yazı bazı şahsileştirilmiş saldırılar "dönek" vb. tanımlamalarla kaba suçlama ve damgalama yöntemlerine başvurmanın yanısıra, teşekkürü hak eden ideolojik-politik meseleler üzerinde de durmaktadır.

Birlik-Eleştiri-Birlik perspektifiyle iki çizgi mücadelesini doğru temelde ve eleştirme-dönüştürme kazanma yöntemiyle ele almaya her zaman evet.

Partizan dergisinin Kongre İdeoloji ve Muhasebe dokümanlarına itirazlarında belirttikleri gibi temel mesele olan Maoizm'i kavrayış ve uygulayışta çizgi farklarımız nettir. Lenin'in dediği gibi böyle bir durumda "iki ahbap çavuş gibi anlaşmak" Maoist yoldaşlık değil, diplomatik oportünizmdir. Birin ikiye bölünmediği hiçbirşey yoktur. Bu komünist saflar için de böyledir. Komünist hareket de herşey gibi, karşıtların mücadelesi yoluyla ilerlemiştir ve yine öyle olacaktır.

Komünist Liga, I. ve II. Enternasyonalde, Komünisternide de böyle olmadı mı? Uluslararası Komünist Hareketin (UKH) politik hattı için polemiklerde ÇKP'nin de belirttiği gibi, **“Birlik, mücadale veya hatta bölünme ve yeni temelde yeni bir birlik- Enternasyonal işçi sınıfı hareketine gelişme diyalektiği işte böyledir.”** Maoist Komünist Birlik enternasyonal ve tek tek ülkelerde Maoist ideolojik temel, Maoist genel siyasal ve askeri çizgi, Maoist program-örgüt ve stratejik-taktik plan çerçevesinde gerçekleştirilebilir. Bölücülük, Marksizm-Leninizm-Maoizm'den (MLM) ayrılmaktır. Bir çoğunluk-azınlık ya da dar örgütsel bir tanımlamaya sığdırılmaz. Öncelikle ideolojik alanda MLM'den ayrılma meselesidir. Zira örgütsel çoğunluk durumlarına rağmen Bernstein ve Kautskyler, 1904'lerde Rusya'da Menşevikler bölücü, azınlıktaki Lenin ve karargahı (Bolşevikler) Marksist birlik bayrağıydılar.

Partizan dergisi diyor ki *“bu görüşler kendini ‘Maoist’ kılıfı altında gizleyerek Troçkist akımın temsilcisi ve ABD işçi sınıfıyla hiçbir organik bağı olmayan RCP(ABD Devrimci KP)'nin görüşleri” (agd)*

Lenin 1903'te Marksizm'in temeli üzerinden ortaya çıkan Bolşevizmin sadece 19. yüzyıl deneyimlerini değil, Rusya'daki gelişmeleri de iyi anlayarak ve büyük acılar çekerek Marksizm'e ulaştığına işaret ediyordu. Gericiliğin neden olduğu göçmenlik olgusunun devrimci hareket saflarındaki olumsuz etkisi elbette başlı başına analiz edilebilir. Ancak kendileri sanki bu dalga (göçmenlik) ah-laksızlaşmış gibi başkalarını mültecilikle suçlayanlara yine Lenin'in sözlerini hatırlatmak isteriz.

“Çarlığın zorunlu olarak neden olduğu göçmenlik sayesinde 19.yüzyılın ikinci

yarısında devrimci Rusya hiçbir ülkenin sahip olmadığı kadar uluslar arası ilişki zenginliğine, tüm dünyadaki devrimci hareketin bütün biçimleri ve teorileri üzerine mükemmel bilgiye sahiptir.” (Lenin, Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı)

Kaldı ki Amerikan proletaryası ve devrimci hareketi, objektif koşulları gereği bizim kadar göçe zorlanmamıştır. Göçen bir ilticacılar dalgası problemini bizimki gibi yaşamıyor. ABD DKP'ye gelince, biz onun başka ülkelerde iltica etmiş, mülteci durumda üyelerini bilmiyoruz. Olsaydı dahi çizgi eleştirisi yerine bunu bir suç olarak göstermek yine de yanlıştır. ABD DKP, karşı devrimin merkezinde, Maoizmin bayrağını yükseklerde tutma pratiği ile basit suçlanmayı değil, Maoist takdiri hak eder.

Çizgi değil de, “Ucuz heyecan”lardan pragmatist karlar biriktirmeye çıkmış, coğrafya eksenli tartışmaların hali de bilinmiyor değil. Türkiye-Kuzey Kürdistan'ı bir yana bırakalım, yurtdışında da mücadele etmeyi, böyle yoldaşların çoğunluğu, şimdi hiçbir yerde devrim mücadelesinin sadece öncü değil, militan katılımcıları bile değillerdir. Umutsuzluk içinde seyre dalmışlardır. Gelelim Partizan dergisinin diğer konulardaki eleştirilerine!

PARTİZAN DERGİSİ VE MARKSİZM-LENİNİZM-MAOİZM

Partizan dergisi MKP için diyor ki;

“Bunların sık sık Mao'ya ‘yeni nitel’ yakıştırmasında bulunması sonradan dönmelerin marifetleri olduğunu belirtmiştik.”

“Nedense, Lenin Marksizm'e ‘katkı’ yapıyor ya da ‘ilerletiyor’ ama Mao ‘nitel’ olarak ileri götürüyor. Sonradan dönmelerin marifetleridir bunlar. Mars-

zim'in bilimsel ustalarını karşı karşıya getirme, birini diğerinden daha üstün gösterme cabaları bunların söz konusu 'belgeleri'nde Lenin 'katkı' yapmıştır. Mao ise onu 'nitel olarak ileriye' götürmüştür. Mao, hep 'nitel' katkı yapıyor, diğerleri ise sadece katkı yapıyor. (...) Bu, sonradan görme ve dönme "teorisyenler" böyle yapmakla Mao'yu yüceltiklerini sanıyorlar. Tersine onu küçültmeye çalışıyorlar. Aynı Lin Biao'nun Mao'ya yaptıkları gibi."

"İşçi sınıfı hareketiyle ilgili Lenin'in Marksizm'e katkıları bilinen gerçek. İşçi sınıfı aristokrasisi ile ilgili Mao, Lenin'i tekrarlamıştır. Bu konuda Marksizm'e çok özel ve yeni bir katkısı olmamıştır."

"MKP'nin çok 'bilgili' teorisyenleri 'nitel aşama' sözünü çok sevmiş gözüküyorlar. Lenin ve Stalin'de ise bu konularla ilgili 'nitel' yok, katkı ve daha ileriye taşıma var."

"Mao, 1926'lardan itibaren Marksizm'le ilgili yazılar yazmaya başlamıştır. Ya da bu tarihten sonra yazdıkları Mao'nun eserlerinde yer alacak niteliktedir. Lenin'in ulusal sorun ve sömürge sorununa yaklaşımı açık olduğu gibi, Mao'da ondan esinlenmesi açıktır. Yine bu 'büyük' teorisyenlerden bir inci daha: 'Marks, Engels, görece refahın İngiliz İşçi Hareketi'ndeki etkisini 'proletaryayı satın almak' sözleriyle tahlil etmişlerdi. Lenin, bu fikri derinleştirdi. Mao, nitel olarak daha ileriye gitti." (abç) (agd.Sf.49) dememizi eleştirmektedirler.

Bu eleştirileri ele almadan proletaryanın evrensel ideolojisi, bilimi Marksizm-Leninizm-Maoizmi 1. Kongre dökümanlarında nasıl ele alındığına bakılmasını istiyoruz. (Bkz. İdeoloji: MLM)

Partizan dergisini de spekülasyon ya-

pacağına bunu somut eleştirmeye davet ediyoruz. Somut bakıldığında spekülasyonlar görülecektir.

Marksizme Nasıl Ulaşıldı?

Dönemin ileri, üç başlıca fikir akımları olan, Klasik Alman Felsefesi, Klasik İngiliz Ekonomi Politigi ve Fransız Sosyalizmi'ne dayanmasına rağmen aynı zamanda onların yanlışlarının eleştirilerek, iki çizgi mücadelesi yoluyla yeni-nitel bir aşamaya ulaşılarak, komünizm öğretisi (İdeoloji-teori-program ve taktik) yaratıldı. Proletarya biliminin gelişmesinde bu birinci kilometre taşı, bu birinci yeni nitel aşamaydı. Yani proletaryanın biliminde yeni-nitel gelişme aşamalarını Partizan dergisinin iddia ettiği gibi Maoizm'le sınırlandırıyor değiliz. Yeni-nitel aşamalar sentezlerimizi öfkeyle karşılayıp, hiddetle reddeden sevgili yoldaşlarımızın, diyalektik materyalist bilgi teorisini, diyalektik materyalist felsefenin özü olan zıtların birliğini kavramayan proletarya biliminin gelişmesini bunun dışında telakki ederek gelişmeyi sadece nicel kaba bir azalma ve çoğalma olarak gören idealist yaklaşımlarını ayrıca ele alacağız. Yeni-nitel aşama sözlerimize kızanlar objektif olarak Marksizm'i de daha önceki fikir akımlarının sadece tekrarı-devamı gösterme durumundadırlar. Oysa durum kesinlikle bu değildir. Marks ve Engels sınıf mücadelesinin bizzat pratiği içinde, küçük burjuva sosyalizminin her türü ile amansız bir hesaplaşma içinde, bilimimizin diyalektik materyalist felsefe, Marksist ekonomi politik ve bilimsel sosyalizm gibi üç başlıca bileşenindeki yeni nitel ilerlemelerle proletarya ideolojisini yarattılar. Kongre belgelerinde de ifade ettiği gibi;

"Marksizm, Marks'ın öğretisi ve düşüncelerinin metodunun bütünlüğüdür. Proletarya ideolojisinin gelişim tarihinin

ilk büyük kilometre taşı, birinci nitel aşamasıdır.” (İdeoloji: MLM. Sf, 23)

Demek ki “sonradan dönme”, “sonradan görme” diye suçladığınız Maoist Komünistler hiçte iddia ettiğiniz gibi, “Marksizmin bilimsel ustalarını karşı karşıya getirme, birini diğerinden üstün gösterme” şeklindeki duygulara hitap eden, popülistçe yaklaşımlarınızla anlayamayacağınız, toplumsal pratikle bağları içerisinde proletarya biliminin değişik nitel gelişme aşamalarını bilimsel kavrama, tartışma ve uygulama durumundadırlar. Marksizm’i, “proletarya ideolojisinin gelişim tarihinin ilk büyük kilometre taşı, birinci nitel aşaması” senteziyle ele alan Kongre dökümanı, anlamamayı bir avantaj telaki edip, duygulara sesleniş değil, gerçekleri yerli yerine oturtmaktadır. Kongrenin ilgili dökümanı da özetle demişti ki, Marksizm gökten zembille inmedi. Ne hünerli beyinlerin marifeti, ne de belleklerde vahiy misali kendiliğinden cereyan eden doğa ve toplum dışı bir kutsallık veya tanrısal bir şahlanış değildi. Üretim, sınıf mücadelesi, bilimsel deney gibi üç başlıca sosyal pratikten kaynaklandı.

Proletarya biliminin gelişmesinde, Maoizm’in yeni-nitel-üçüncü aşama olduğu gerçeğine itiraz ederken Partizan dergisi, Dühringvari bir rotaya düşmektedir. Çünkü o da sosyal pratiğe bağlı olarak bilginin nasıl geliştiği, gelişeceğini göremiyordu. Düşünce ile nesnel gerçeklik arasındaki diyalektik ilişkiyi, idealizmi gereği anlayamıyordu. Ya da gösterildiği halde burjuva ideolojisi gereği anlamak istemiyordu. Tıpkı Duhring gibi, akıllı sosyal pratikten kopardığı içindir ki kendi dönemindeki toplumsal koşulların pratiğin ve derslerinin yardımıyla, iki çizgi mücadelesiyle bilimimizde yeni-nitel bir ilerlemeyi temsil eden Mao kavranmamaktadır. Kavrayanlara veryansın

edilmektedir. Duhring, akıllı, kendi başına var biçiminde tanımlıyordu. Kavramlara nesnel gerçeklerden gitmiyordu. Partizan dergisinin de yaptığı “Marksizm Marksizmdir. Yeni-nitel başka bir gelişme aşaması olmaz” anlayışıdır. Marksizm’i toplumsal pratikten kopararak, gelişmez-değişmez. Adeta Duhringvari “evrensel adil” kutsal ilkelere indirgeme yaklaşımı söz konusudur. Yine tıpkı, mekanik materyalistler-ütopik sosyalistler gibi, Büyük Proleter Kültür Devrimi gerçekliğine ve evrensel derslerine rağmen, Marksizmi savunma adına toplumsal pratikle gelişen-yaşayan canlı karakterini katledeyerek, maddi gerçeklikten kopararak tüm idealist akılcılar gibi onu kendi başına soyut kutsanmış ilkeler cenderesine hapsediyorlar.

Sosyalizm hünerli beyinlerin bir tesadüf sonucu buldukları bir şey değildir. Tarihi bir olgudur. Proletarya-burjuvazi arasındaki mücadelenin tarihsel bir sonucudur.

Sonsuzluk anlamında sayısız göreceli gerçeğin toplamı olan gerçeğin ve bilginin tarihsel koşullar dışında hiçbir zaman sonsuza kadar mutlak-kesin ve tam olmadığı anlatılır. İdealist Duhring, kendi değişmez sözde sonsuz dehasını sonsuza kadar tam ve kesin betimliyordu. Marksizmin pratik içinde geliştiği, yeni-nitel aşamalara ulaştığı ve ulaşacağına itirazlarıyla Partizan dergisinin pozisyonu da böyledir. Revizyonist üretici güçler teorisinin Avrupa merkezci görüşüne Maoist komünistlerin gerçekleştirdiği 1. Kongrenin yönelttiği hayati önemdeki eleştirileri anlamayıp, sanki Marksizm’i Avrupa merkezcilikle damgalamış gibi göstermek basit bir suçlamadır. Avrupa merkezcilik ve Partizan dergisinin yaklaşımları üzerinde ayrıca duracağız. Şimdilik kısaca konuya ilişkin Kongre dökümanının ne söylediğine bakalım:

“Marksizm Mao’nun da ifade ettiği gibi, kapitalist toplumda ortaya çıkabilirdi.” (İdeoloji: MLM.Sf,25)

“Marks ve Engels Sosyalist devrimi o günkü koşullarda doğru olarak bir dünya devrimi şeklinde bekliyorlardı. Kapitalizm, bir dünya sistemi olmasıyla da başı çekecekti. Çünkü onlara göre kapitalizmin çelişkileri, çıkmazı buralarda uçlanmıştı.” (age. Sf,29)

“Gerçekten de Marks döneminin Avrupası kapitalizmin çelişkilerinin derinleştiği, Avrupa devrimi için muazzam koşullar olduğu dünya devriminin fırtına merkeziydi. Marksist proletarya devriminin stratejisi ve taktiği bu gerçeklere göre şekillenmişti. Bunları hesaba katmadan, koşullarla ilişkisine bakmadan farklı koşullarda Marks’ın söylediklerini tekrar etmek, devrimci özüne değil, lafzına bağlı kalmaktır. Emperyalizm aşamasının farklı koşullarına rağmen, Marksizm’in lafzını tekrar tekrar edenler revizyonistlerdir. Marksizm’in geliştirilmesini Lenin temsil etti. Kapitalizmin emperyalizm aşamasında gündeme gelen gelişmeler, derinleşen eşitsiz gelişimin yol açtığı sonuçları, proletarya devriminin nasıl ele alınması gerektiğini, Lenin, Marksizm’i geliştirip, yeni nitel ikinci aşamaya yükselterek temsil edip uyguladı.” (age. Sf.29-30)

Söylediklerimiz bunlar ve son derece açık! Yukarıda aktardığımız pasajlardaki net vurgulara rağmen Partizan dergisi söylediklerimizi şöyle sunuyor.

“Marksizm’in çıktığı kaynağa bakarak, Marksizm’i de ‘Avrupa merkezci bir düşünce akımı’ (...) İşçi sınıfının bilimsel dünya görüşüne olan düşmanlığı dışa vurmaktır. Marksizm’i ‘Avrupa Merkezci’ bir düşünce tarzı olarak göstermeye çalışanlar, Troçkistler ve Marksizm’i revize etmeye çalışan MKP gibi küçük bur-

juva oportünist akımlardır.” (Pzn.51.Sf.46-47)

Maoist Komünist Partisi (MKP), Marksizm’in “çıktığı kaynağa bakarak” onu nerede, nasıl “Avrupa merkezci” göstermiş, nerede-nasıl “revize etmeye çalışmış”, ispatlasanıza! İftiraya, yalana, Maoist bilimsel ideoloji kesinkes karşıdır. O, her tür burjuva zayıf ideolojinin özellikle pragmatizmin metodudur. Çünkü, çürük oldukları için ondan medet umarlar.

Sevgili yoldaşlarımıza da MLM ile bütünleşerek, bunlara tenezzül etmemelerini öneririz. Bir kez daha vurgulayalım ki, Marksizm o günkü koşullarda Avrupa’da ortaya çıkabilirdi. Sebeplerini, tarihsel dayanaklarını yukarıda aktardığımız pasajlarımızda net ortaya koymaktadır. Dönemin uykudaki Asya’sı o gün devrimin ne fırtına merkezi, ne de en ileri fikir akımlarına sahne olan bir yer değildi. Avrupa, devrimin fırtına merkeziydi. 1831 Fransa İşçi Ayaklanması, Chartist hareket ve dönemin muazzam yükseliş içindeki İngiliz İşçi Hareketi, Almanya’daki ilerleyiş bunu anlatıyordu. Sınıf mücadelesinin bu muazzam pratiği ve oralardaki ileri fikir akımları dışında “Allahın” herhangi bir dağında(!) kendiliğinden ya da “Allahın” sevgili kulları içinde tercih ettiği bir peygamber değildi Marks.

Marksizm sınıf mücadelesi dışında, kendiliğinden ya da deyim yerindeyse havadan oluşmadı. Bunu, dönemin koşulları ve üç başlıca fikir akımına dayanarak aynı zamanda yanlışlara karşı mücadele içerisinde nasıl oluşturduklarını anlattık. 1848 Komünist Partisi Manifestosu böyle doğdu. Kapitalizm olmasaydı Bilimsel Sosyalizm’in teorisi nasıl yaratılabilecekti? İlkel, köleci ya da feodal toplumda bilimsel sosyalizmin teorisine

koşullar gereği ulaşamazdı. Marks'ın yaptığı ne keyfi bir icat, ne de toplumsal pratikten kopuk tanrısallık misali bir deha işi değildi. Toplumların keyfi yapılamayacak objektif yasaları vardır. Marksizm, bu yasaların açıklanması, nasıl değiştirileceğinin teori ve pratiğiydi. Kapitalizm olmasaydı onun gelişmeleri ve yapısal anarşisi nasıl ortaya konulabilirdi? Bizzat onun kaynaklık ettiği proletaryanın devrimci rolü, sosyalizmin kaçınılmazlığı, siyasi iktidarın devrimci zor ile ele geçirilmesi gerekliliği nasıl izah edilebilirdi? O olmasaydı proletar-

kezci görüşü açısıyla çarpıtan II. Enternasyonal oportünistleri gibilerinin revizyonist cereyanına Lenin gibi karşı durmaya çalışıyoruz. Marksizm'de yeni-nitel gelişmeleri reddetme pozisyonuyla Partizan gibilerine Lenin Şöyle diyordu:

“Biz Marks’ın teorisini tamamlamış ve dokunulmaz bir şey olarak görmüyoruz, tersine biz onun eğer yaşama ayak uydurmak istiyorlarsa, Sosyalistlerin her doğrultuda geliştirmek zorunda oldukları bilimin, sadece bir temel taşı koyduğuna inanıyoruz.” (Marks-Engels Marksizm, Sf.134)

Partizan'ın savruluşunda temel mesele, onun Maoizm'e yabancılaşmasından kaynaklanmaktadır. Büyük Proleter Kültür Devrimi ile bütünleşememesiyle ilgilidir. İçeriği ile donanma uygulama yerine bir elinizin de Maoizm'i savunuyormuş işi içinde olması, ya da tam değil biraz savunma, lazım olduğu ölçüde alma gayreti eklektizmdir. Kaypakkaya'nın TKP(ML)'nin doğuşunu nitel bir çıkış görmeyen savruluşlarındaki temel hata Maoizm'i kavrayışsızlıktır

Marksizm'i, Avrupa merkezci çarpıtmacıların revizyonu buydu. Onu, koşullardan soyutlayarak kaba formüllere döndürdüler. Devrimci içeriğini boşalttılar. Kaba bir laf yığını haline getirdiler. Gelişmelerini katlederek bir ey-

ya diktatörlüğü teorisi ve bunun komünizme yürüme perspektifinin toplumsal-sosyal koşulları dönüştürme silahı olarak ele alınması nasıl izah edilebilir di? Sosyal pratik dışında gökten zembille inmedi derken dikkat çektiğimiz hususlar bunlardı.

Demek ki Marksizm'in Avrupa'da ortaya çıkmasını Partizan'ın bize mal etmeye çalıştığı gibi “Avrupa merkezilik” diye damgalama ve eleştirme durumumuz yok. Biz onun devrimci özüne sahip çıkma yerine lafzını yapıp Avrupa mer-

lem kılavuzu değil, bir dogma haline getirdiler. II. Enternasyonalcilerin Leninizm'e düşmanlığının bir nedeni de buydu. Gerçekten de Partizan dergisinin dediği gibi, Leninizm'i proletarya biliminin gelişmesinde basit bir “katkı” ve “ilerletiyor”dan ibaret, yeni-nitel bir aşama olarak görmüyor muyuz? “sonradan dönmeler marifeti” ile sadece Mao mu “hep nitel katkı” yapıyor gösteriyoruz?

Partizan dergisinin yazımızın başlangıcında yaptığımız alıntılarının söylediği bunlardı. Yorum yeri-

ne ve önce yeniden izah etmeye girmeden Kongre belgelerinin ne dediği ile bunları cevaplayalım.

Daha önceki aktarmamızda da yer aldığı gibi demiştik ki,

“Lenin Marksizmi geliştirip yeni nitel ikinci aşamaya yükselterek temsil edip uyguladı.” (İdeoloji: Sf, 30)

LENİNİZM VE PARTİZAN

Demek ki basit bir devam, öyle ya da şöyle bir nicel katkı, nicel gelişme değil, Partizan’ın söyleminin tersine Leninizmin, proletarya biliminde **yeni nitel ikinci aşama**. Partizan inkar etse de söyleme, savunma, uygulama durumundayız. Bunları Lenin için basit övgüler, soyut boş kuru ve geleneksel ahlaki sözde yüceltmeler için söylemedik. Bilimsel bir kavrayış ve sentezdi söylediklerimiz.

Şöyle ki, kapitalizmin emperyalizm aşaması önemli değişiklikler, Marks’ın yaşamadığı için köklü çözemeyeceği değişiklikler içeriyordu. Bu, yeni gelişmelerde lafzı değil Marksizm’in devrimci özü temsil edilip, uygulanabilirdi. Lenin, bunu yaptı ve Marksizm’e dayanarak, onu topyekun ve nitel olarak, yeni gelişmelere cevap temelinde yeni bir aşamaya ulaştırdı. Emperyalizm öncesi dönemde yaşamış Marks ve Engels’ten tabii ki yaşamadıkları böyle bir dönemin nesnel kanunlarını tümünden çözen, denetim altına alan Leninizm düzeyinde bir gelişme beklenemezdi. Öyle değillerdi diye de inkarcı temelde suçlanamazlardı. Leninizm’in yeni toplumsal gelişmelere Marksizm’e dayanarak, yeni-nitel cevaplar vermesi Partizan’ın deyimiyle birilerini diğerinden “küçük gösterme” değil, doğanın-toplumun temel kanunu olan evrensel sıçrama yönelimiyle, bilimimizdeki nitel gelişmeyi anlama-kavrama-uygu-

lama yaklaşımı ve pratiğidir. Marks ve Engels doğal olarak yaşadıkları rekabetçi kapitalizm, toplumun kanunlarını izah ederek bu temelde proletaryanın strateji ve taktiklerini ortaya koymuşlardı. Bilgi pratiğe bağlı ise bunun anlaşılmayacak bir yönü yoktur. Marks ve Engels tümüyle yaşamadıkları emperyalizm aşamasının özelliklerini ve bu duruma bağlı olarak proletarya devriminin strateji ve taktiklerini neden Lenin gibi izah etmediler diye suçlanamazlar. Emperyalizm döneminde cereyan eden gelişmeler onların döneminde yoktu. Lenin’in, zayıf halkalar teorisini, dünya devriminin bu halkaların koparılması temelindeki gelişme seyrini yaşadıkları koşulların farklı objektif koşulları gereği ifade etmezlerdi. İfadeleri koşullara göre doğrudu! Kendi zamanlarında tek ülkede proletarya devriminin, sosyalizmin mümkün olmadığı görüşü doğrudu.

Bu sanayi kapitalizmi için diyorlardı ki: *“Büyük çaplı sanayii bütün uygar ülkelerdeki toplumsal gelişmeyi o derece eşit bir düzeye getirmiştir ki bütün bu ülkelerde burjuvazi ile proletarya toplumun belirleyici iki sınıfı olmuşlar, bu iki sınıf arasındaki mücadelede çağımızın başlıca mücadelesi haline gelmiştir. İşte bu yüzden komünist devrim basit bir ulusal devrim olmayacak bütün uygar ülkelerde, hiç değilse İngiltere, Amerika, Fransa ve Almanya’da aynı anda gerçekleşecektir.”*

Kongre belgesinde de bu alıntıya işaret edilerek, mahiyeti bilimsel olarak açıklandı. Fakat gelişmelere statik değil, objektif ve dinamik bakıyorlardı. Belgenin de işaret ettiği gibi, *“Almanya devrimi gelişince dikkatlerini buraya yönelttiler. Almanya burjuva devrimini proletarya devriminin başlangıcı olarak değerlendirdiler.”* 1860’lara gelindiğinde durum değişmişti. Reçeteci değil, tahlilci objektif gelişmeler üzerinden yükseliyor-

du. 1860'larda Rusya'yı "Avrupa devrimci eyleminin öncüsü, Batı'da bir proletarya devriminin işareti" olarak gördüler. Yani proletarya devrimini, revizyonist üretici güçler teorisyeni Avrupa merkez-cilerin yaptığı gibi, üretici güçlerin yüksek gelişme seviyesine mutlak endekslemediler. İlgili oldukları değişmez hale getirilmiş Avrupa merkezci kaba formüller, her derde deva keyfileştirilmiş reçeteler değil, Marksizm'in özü olan somut koşulların somut tahliliydi. Paris Komünü tecrübesini yaşamışlardı. Benzer devrimler olmadan bunu korumak sürdürmek imkansız görüşündeydiler. Önceleri Lenin de bu görüşteydi. Rus devrimini Avrupa devriminin bir adımı olarak görüyor, bunu Avrupa devrimi izlemezse zafer olanaksızdır, diyordu. Lenin'in o dönem Avrupa devrimi beklentisi yanlış değildi. Sanki yanlış demişiz gibi boş bir saldırı var. Partizan dergisi diyor ki "*O günün koşullarında Lenin'in ve diğer Bolşeviklerin Avrupa'dan devrim beklemesinin yanlış tarafı nerde? Bilinirki Almanya'da devrim kapının eşiğindeydi.*" (Pzn.51, Sf.47)

Peki söyler misiniz Lenin'in o dönem için Avrupa'da devrim beklentisinin yanlışlığını nerede nasıl ifade etmişiz? Kongre belgesi de diyor ki, "*Lenin de önceleri aynı görüşteydi. Avrupa devrimi bekliyordu. Rus devrimini Avrupa devriminin ilk adımı olarak değerlendiriyordu.*" (İdeoloji: MLM)

Önceki koşullarda hiç de yanlış olmayan bu görüş, toplumsal gelişmelere bağlı olarak ilerletildi. Partizan dergisi, II. Enternasyonal ihanetinin hiç de kişisel suç ve günah değil, tarihsel sürecin bir ürünü olan oportünizminin dayandığı argümanları incelerse, öyle veya böyle değil MLM silahına sarılırsa kendi çıkmazlarını da aşacaktır. Marksizm'in özünü değil lafzını savunan, II. Enternasyonal,

sosyalizmi mutlak bir şekilde üretici güçlerin yüksek gelişme seviyesine kilitlenmiş ve objektif koşulları hiçe sayan keyfice kanunlaştırılmış genel Avrupa devrimi projesiyle Marksizm'i savunma adına, Marksizm'i nitel ilerleten Leninizm'e düşmandı. Proletarya devrimine ihanet çizgisiydi. Ne diyordu Lenin? "Eşit olmayan iktisadi-siyasi gelişme kapitalizmin mutlak bir yasasıdır." Dolayısıyla "sosyalizm birkaç ve hatta tek bir kapitalist ülkede bile zafere ulaşabilir." Bunlar doğru değil miydi, bunlar Marksizmin somut koşullara uygulanması ya da reddi miydi? Avrupa merkezci II. Enternasyonal ihanetini eleştiren Lenin ve Lenin'i savunan Maoist Komünistleri anlamak yerine, "Marksizm'i revize ediyorlar" suçlamasıyla saldırmak hem anti-Marksizm hem de anti-Leninizm'dir! II. Enternasyonal revizyonizminden köklü kopmamadır. Avrupa merkezci tahribattır.

BİLİM VE KABA EVRİMCI ÇİZGİ

Partizan dergisi sadece Maoizm'i değil, Marksizm-Leninizm'i de doğru kavramamaktadır. Yoldaş Stalin'in de belirttiği gibi "*Lenin bir Marksist'tir dünya görüşünün temeli Marksizm'dir. Ama bundan kesinlikle, Leninizm'in açılması Marksizm'in temellerinin açılması ile başlanması gerektiği sonucu çıkmaz. Leninizm'i açıklamak, Lenin'in Marksizm'in genel hazinesine yapmış olduğu ve doğal olarak onun adıyla bağlı olan, yapıtlarındaki özgün ve yeni olan şeyi açıklamaktır*" (1)

Maoizm'i açıklarken Stalin'in deyişiyle "özgün ve yeni" nitel katkıları ortaya koymamızı, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin ürünü olan TKP(ML) ve önderi Kaypakkaya'yı nitel bir çıkış olarak ele almamızı Partizan şöyle karşılıyor:

“MKP teorisiyenleri o denli sübjektif ve abartılı ki nerede duracaklarını ve kullandıkları kavramaların ne anlama geldiğini dahi bilmiyorlar. Bir şeyin ‘nitel’ olarak bir başka şeyden farklı olması o iki şeyin aynı anlamı taşıdığını ve aynı içerikte olduğunu göstermeyeceği gibi, ortada nitel olarak da öz olarak da iki farklı şeyin olduğunu gösterir. (...) Kaypakkaya’nın kurduğu TKP/ML ile M. Suphi TKP’si arasında nitel bir fark yok. Her şeyden önce komünizmi savunma açısından, işçi sınıfı önderliğindeki devrimi, sınıfları ve sınıf mücadelelerini, asgari ve azami programı savunma açısından olsun fark yoktur.” (2)

Öyleyse ne Leninizm ne de Maoizm proletarya biliminin gelişmesinde yeni-nitel bir aşama değillerdir(!) Aralarında “fark” yoktur. Öyle ya(!) “Komünizmi savunma, asgari azami programı savunma açısından fark yoktur.” Stalin’in Leninizm’de “özgün ve yeni” diye vurguladığı katkılarda ne oluyor? (!)

Böylelerine göre, Mao en fazla bir yarı-sömürge yarı-feodal ülkeler devrimleri için önem taşıyan lokal bir isimdir. Maoizm, proletaryanın ortak evrensel bilimi değildir. Böyle demediklerini biliyoruz. Ancak anlayışlarının vardığı nokta budur. Bunların Maoizm’i olsa olsa Marksizm’in Çin somutuna uyarlanmasından, Leninizm’i Marksizm’in Rusya koşullarına uyarlanmasından ibarettir. Bu, son derece eksik, hatalı bir yaklaşımdır. Böyle mekanik ve tek yanlı bakış açıları Leninin Marksizme dayanarak onu Stalin’in deyişiyle “*kapitalizmin ve proletaryanın yeni koşulları altında geliştirdiğini*” Leninizmin lafzını etseler de açıklayamazlar. Komünizm ve komünizm öğretisi nitel aşamalara bölünmez yaklaşımı idealisttir. Komünizm öğretisi, farklı koşullara ve onların kendisine has özel niteliğine bağlı olarak nitel olarak

gelişti, gelişecektir. Marksizm de her şey gibi çelişkiden muaf değildir. Doğa-toplum-düşünce çelişki dışında izah edilemez. Çelişkinin kaynaklık ettiği şeyler sürekli hareket ve değişim içindedirler. Her madde bir çelişkidir. Ve bu gelişme ve değişimin, hareketin temelidir. Hareket maddenin varoluş biçimidir, Marksizm’de bunun dışında değildir.

Konumuza dönersek, Marks ve Engels gelişmiş emperyalizm dönemi değil, öncesinde yaşamışlardı. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında yaşamamışlardı. Lenin ise proleter devrimin zafer kazandığı, emperyalizm ve proletarya devrimler çağını açtığı bir dönemde yaşamıştı. Yaşadığı koşulların bilimsel tahliliyle, kabaca bir tekrar değil, devrimci pratik yoluyla ve sadece kaba bir uygulayıcı değil, somut koşullara bağlı olarak geliştirerek Marksizm’i yeni-nitel bir seviyeye ulaştırdı. Partizan dergisi bize “Troçkist”lik çamuru atıyor. Troçki ve II. Enternasyonal’ciler devrimci özüne değil, Marks’ın lafzına takıldılar. Avrupa merkezciydiler. “Sosyalizm için yeterince gelişmiş düzeyde üretici güçler yok ve tek ülkede sosyalizm olmaz” gerekçeleriyle, Leninizm’e ve onunla zafere ulaşan Ekim Devrimi’ne karşı durdular.

Partizan dergisi elbette ne Troçkist ne de II. Enternasyonalcidir. Onlara karşıdır. Ancak onları yeterince kavrayıp, Leninizm’le meydan okuyuş konusunda zayıftır. Öyle olmasaydı, bizi Troçkizm’le suçlamaz, söylediklerimizi kavramaya çalışırdı.

“Troçkistler ve Marksizm’i revize etmeye çalışan MKP gibi küçük burjuva oportünist akımlar”⁽³⁾ tanımlamasıyla Maoistleri Troçkistlerle aynı cephede gösterenlere tekrar söylemek isteriz. Troçki’nin hangi tezini savunuyoruz, ispatlar mısınız?

Marksizm-Leninizm-Maoizm, proletaryanın ortak evrensel ideolojisi olarak bir bütündür. Birbirlerinden koparılmayacakları ne kadar doğruysa bu bütünün üç başlıca nitel aşamayı oluşturdukları da o kadar doğrudur. Mesela Leninizm, emperyalizm ve proleter devrimler çağıının Marksizm'idir. Marksizm'i nitel olarak ilerletti. Stalin yoldaşın dediği gibi;

"Marks'ın yarattığı herşeyden zorunlu olarak çıkan yeniyi (proletarya diktatörlüğü öğretisi, köylü sorunu, ulusal sorun, parti, reformizmin sosyal kökleri sorunu, Komünizmde belli başlı sapmalar sorunu vb.) kapsar." (4)

Leninizm'in evrensel öğretisini, uluslararası karakterini reddedenlerin yanı sıra, Leninizm'i Marksizm'in geliştirilmesi değil, "yalnızca Marksizm'in yeniden tesis edilmesi" olarak görenler de vardır. Nitel gelişme ya da "nitel fark yok" anlayışıyla Partizan dergisi de, Leninizmi yalnızca Marksizm'in tesisi şeklinde ele almaktadır. Pratik yoluyla Marksizm geliştirilerek savunulmasaydı Marksizm temsil edilemezdi. Lenin, Marksizm'i savundu, uygulayarak geliştirdi. Yeni sorunlara cevap verir seviyeye çıkararak zenginleştirdi. Proletarya bilimi ustaları arasındaki organik bağı reddetmek ne kadar yanlışsa, onları birbirlerinin kaba tekrarı göstermek de o kadar yanlıştır. "Emperyalizm ve proleter devrimler çağıının Marksizm'i" ya da "genel olarak proletarya devriminin teorisi ve pratiği özel olarak proletarya diktatörlüğünün teorisi ve taktiği" Maoistlerce doğru kavranmak durumundadır.

Birincisi, tarihsel köklerinin doğru tanımlanmasıdır. Yani tarihsel olarak emperyalizm çağıyla ilişkisidir. Bazıları emperyalist savaşlarla (Leninizm'in tarihsel köklerini) sınırladılar. Bu, yanlıştır.

İkincisi, yalnızca Rusya koşullarıyla

sınırlı değil, uluslararası karakterli evrensel bir öğretidir.

Üçüncüsü, Marksizm'in yeni katkılarla zenginleştirilmiştir.

Yoldaş Stalin'in de anlattığı bunlardı. Maoizm'i ele alışıımızda, Marksizm-Leninizm'de yeni nitel gelişme tesbitlerimiz "Marksizm'i revize ediyorlar" diyerek saldıran Partizan dergisi bilimimizde Leninizm'deki nitel gelişmeyi de anlamaktan uzaktır. Kapitalizmin emperyalizm aşamasında derinleşen eşitsiz gelişme, sosyalizmin gelişmiş ileri kapitalist ülkelerde değil, emperyalizmin çelişkilerinin derinleştiği Rusya gibi zayıf halkalarda ve bu temelde tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olduğu görüşü başka koşullarda yaşamış Marks'ta doğal olarak olamazdı. Proletarya devletinde Sovyetler biçimi, sosyalizmin inşasının yolları Marks'ın yaşadığı koşullar itibarıyla doğal olarak Lenin gibi çözümlenemezdi. Proletarya iktidarının ele geçirilmesinde müttefik bir güç olarak köylülüğün rolü, Lenin gibi böyle bir ivedi pratik sorunla karşı karşıya olmayan Marks tarafından doğal olarak aynı şekilde ele alınamazdı. Köylü sorunu kendi başına değil, proletarya diktatörlüğünün bir bileşeni olarak ele alınmıştı. Bizi Troçkistlikle suçlayan değerli yoldaşlarımızın Troçki'nin Avrupa Merkezci köylü düşmanı tezlerini de bizim ona köklü karşı olma yönelimimizi de bilme durumunda olmalıdırlar. Troçkizm, hem Maoizm hem de Leninizm'e düşman bir çizgiydi. Leninizm'i, Maoizm'i savunan bizleri Troçkizm'le bağdaştırma girişimleri boş ve beyhude bir çabadır. Leninizm, Zinovyev gibilerinin çarpıtmalarının aksine, sadece köylü sorunu olan ülkeler için değil tüm yerlerde geçerli evrensel bir öğretiydi. Leninizm'in ocağıının Rusya olması kadar sadece lokal bir Rusya işi ya da çizgisi olmadığı da anlaşılırdır. Tıpkı Marksizm'in özel bir

Alman işi olmadığı gibi. Leninizm kapitalizmin çelişkilerinin uçlaştığı, proletarya devriminin acil pratik bir görev olarak gündemleştirdiği, eskisi gibi Stalin'in deyişiyle "Proletaryanın hazırlanma dönemi-ne" bıraktığı "emperyalizm koşulları altında gelişti ve biçimlendi." Can çekişen kapitalizm olan emperyalizmin başlıca çalışmalarını, emperyalizmi bilimsel tahlil ederek izah etti. Kautsky'nin "ultra emperyalizm" safsataları değil, Lenin'in emperyalizm tahlili yaşanmış emperyalist savaşlar ve zafere ulaşmış proletarya devrimleriyle de kanıtlandı. Rusya'nın Leninizm'in ocağı olmasını anlamakta zor değildir. Rusya, emperyalizminin çelişkilerinin keskinleştiği, proletarya devriminin çözüm bekleyen acil bir görev olarak pratikte gündemleştirdiği, emperyalizmin en zayıf halkasıydı. Toplumsal pratikle ilişkisi içinde kavrayacak, Rusya'nın Leninizm'e neden yurt olduğunu kavramak anlaşılabilir. Marks, kendi zamanında esas dikkati neden Almanya'ya yönelttiyse, Lenin de aynı sebeplerle Rusya'ya yöneltti.

Troçkizm, Marksizm'in özünü anlama ve savunma değil, koşullardan koparak "Avrupa devrimi" lafına dayanıp, Avrupa Merkezci revizyonizmle emperyalizmin zayıf halkalarda koparılması stratejisinin reddidir. Tarih Avrupa Merkezci Troçki'yi değil, Lenin ve Stalin'i ispatladı. Troçkizm'in, mutlak yüksek üretici güçlerin gelişmesi seviyesine bağladığı ve olmazsa-olmaz Avrupa çapında düşlediği Avrupa Merkezci sözde sosyalizm teorisi değil, Leninizm ispatlandı. Troçki'nin "Sosyalizmin zaferi Avrupa'da birden veya eş zamanlı olanaklıdır" teorisi değil, zafer kazanan şanlı Ekim Devrimi ispatladı.

Troçkizm'in, Avrupa devrimi gelmedi gerekçesiyle geri bir ülke olduğu için, devrimi devam ettirmeye, sosyalizmi in-

şaaya karşı çıktığı Sovyetler Birliği gerçeği onun teslimiyetçi görüşlerini ıskartaya çıkardı. Troçki II. Enternasyonalciler gibi Avrupa Merkezciydi. Bu revizyonist çizgiye Maoizmle meydan okuyarak kopuklukları için Maoizm'in rehberliğinde yürüyen komünistler mi, yoksa Avrupa Merkezci görüşlerden kopmayıp Maoistleri suçlayan Partizan dergisi mi Troçkizmden sakatlanmaktadır?

Eklektik Partizan dergisi çizgisi Maoizm'e ulaşamayan yönelimiyle Troçkizm'e objektif arka çıkarken diğer yünden de Stalin yoldaşın Troçki'ye karşı mücadelesinin esasta doğru olan özü yerine, Mao'nun da eleştirdiği Stalin yoldaşın tali hatalarını teorileştirerek savunmaktadır.

TKP(ML)'nin MKP olarak isimlendirilmesi bilimsel gerçekleri mi, TKP(ML)'nin haklı prestijinin yarattığı duygulara sığınarak kabaca istismar etme demagogisi de bir kez daha cevaplandırılacaktır.

Avrupa Merkezci Troçkizm'e açık meydan okuyuşumuzun "Troçkist revizyon" şeklinde gösterilmesini ve Marksizm-Leninizm'i "Avrupa Merkezci" gösteriyormuşuz gibi suçlanmış olmamızı belgelerimizi okuyan devrimci kitleler takdir etmesini bileceklerdir.

Bu konu da ayrıca ele alınacaktır.

Marks, Komünist Manifesto'da ne diyordu?

"Komünistler esas dikkatlerini Almanya'ya çeviriyorlar, çünkü Almanya bir burjuva devriminin arifesinde bulunuyor. Ve çünkü o, bu devrimi genel olarak Avrupa uygarlığının daha ileri koşullarında (...) çok daha gelişmiş bir proletarya ile yaptığından Alman burjuva devrimi bir proleter devrimin başlangıcından başka bir şey olamaz."

Lenin zamanında da,

Rusya, proletarya devriminin arifesindeydi. Devrimin fırtına merkeziydi. Lenin'in dikkatleri, Kautsky-Bernstein-Troçkilere rağmen Rusya'ya çekmesi bu nedenlerden ötürüydü. Dar ulusal bir Rus devrimciliği değildi. Nitekim dikkatlerini Rusya'da merkezileştirirlerken onu dünya devriminin hizmet temelinde ele aldılar. Kautsky vb.lerinin enternasyonal revizyonizmini deşifre ederek, dünya proleter devriminin yolunu gösterdiler. Bilimsel sosyalizmin doğmasında o dönem devrimin fırtına merkezi olması itibarıyla Almanya koşulları nasıl anlaşılabilirse, Lenin dönemi merkezin Rusya'ya kayması, Rusya'da proleter devrimin pratik olarak gündemleşmesi açısından Rusya'nın Leninizm'in ocağı olması da anlaşılmalıdır. Lenin dünya devriminin önderi, Leninizm dünya devriminin rehber ideolojisiydi. Rusya'da dikkatlerini merkezileştirirken daha 1902'lerde "Ne Yapmalı?" eserinde şöyle diyordu:

"Tarih bizi şimdi, herhangi bir başka ülkenin proletaryasının önündeki bütün ivedi görevlerin en devrimcisi olan görevle karşı karşıya getirmiştir.

Bu görevin gerçekleştirilmesi, yalnızca Avrupa gericiliğinin değil, bilakis (şimdi diyebiliriz ki) Asya gericiliğinin de en güçlü kalesinin yıkılması, Rus proletaryasını uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü yapacaktır."

Revizyonist Avrupa Merkeziler, Leninist dünya devrimi perspektifini, Rusya proletaryasının o koşullardaki enternasyonal öncü rolünü hiçbir zaman anlamadılar. "Geri bir köylü ülkesinde sosyalizm olmaz. Ve devrim ancak Avrupa çapında eş zamanlı yapılabilir" konusuyla hareket ettiler.

Marksizm'in lafzını alıp devrimci özünü yadsıyarak, Marks'ı sözüm ona Lenin'e karşı gösterdiler. Avrupa Mer-

kezciliğine yönelik eleştirilerimizi "Marksizm'in revizyonu" gösteren Partizan dergisi bu ideolojik duruşuyla mı revizyonizme meydan okuyabilir? Bu duruşuyla mı Leninizm ve Maoizm'i savunup uygulayacaktır?

Emperyalizm derinleşen kapitalizmin eşitsiz gelişimi, enternasyonal proletarya hareketinin tek düze bir gelişme göstermemesinde önemli bir faktördür. Kapitalizmin yeni bir aşaması olan emperyalizm tekelci kapitalizmin egemenliğini içerir.

Marks'ın Kapital üzerine tezlerini temel alan Lenin, emperyalizm aşamasının özgün mahiyetini tahlil etti. Stalin:

"(...) Lenin'in büyüklüğü tam da onun açıkça ve dürüstçe, hiç yalpalanmadan, bütün ülkelerdeki oportünistlerin eski formüle sarılarak, oportünist eylemlerini Marks ve Engels'in adını kullanarak gizleyebileceklerinden hiç korkmadan, proleter devriminin zaferinin tek tek ülkelerde mümkün olduğu biçimindeki yeni formülün zorunluluğunu ortaya koymasıdır"(5) diyordu. Stalin yoldaşın Mao'nun eleştirdiği hatalarına sarılanlar, onun esasta doğru olan öğretisinden ise öğrenmiyorlar. Demek ki, kendi koşullarında Marks ve Engels'in yanlış olmayan, genel Avrupa devrimi stratejisi ve bunu ifade eden formülleri yeni koşullarda aynen ele alınamazdı. Revizyonistler yeni koşullarda eskimiş bu formülleri aynen tekrarlıyorlardı. Bir eylem kılavuzu değil Marksizm'i bir dogma olarak ele alıyorlardı. Kongre belgelerinin eleştirdikleri bunlardı. Bu eleştirilerden Partizan dergisinin de rahatsız olması nedendir? Tabii ki Leniniz'mi tam olarak anlamamasındandır. Kıta Avrupası'nda sosyalizm sorununu ele alışlarında burjuva devlet aygıtının zorla parçalanmasına Marks ve Engels işaret etmişlerdi. Ancak, İngiltere

ve Amerika açısından “militarizmin çok gelişmemesi” gerekçesiyle bir istisna öngörülüyordu. Bu istisna “barışçıl geçiş”ti.. Önceleri bu fikirde olan Lenin sonra yeni koşullarda (emperyalizmle) bu istisna geçersizdir dedi. İstisnayı teorileştiren revizyonizmle hesaplaştı. Marksizm’in lafzına kölece bağlı kalsaydı II. Enternasyonal’e köklü meydan okuyamaz, Leninizme çıkamaz, Ekim devrimini zafere ulaştıramazdı. Bunları etraflıca ele almak, Leninizm’i savunmak, Maoizm’e ulaşmak değil, bunu yapmamak ideolojik kırılmadır. Partizan’ın deyiimiyle bir “ideolojik erezyon” den bahsedilecekse tam da bu kırılmada aranmalıdır. Partizan dergisi bir formülasyon olarak kullansa da Maoizm’le bütünleşmemektedir. Marks’ı, Lenin’i ele alıştıraki sakatlanmada, bu seviyeye çıkamamanın önemli bir faktör olduğunu belirtelim. Peki Mao, tartıştığımız konular bağintısında Marksizmi nasıl ele alıyordu?

PARTİZAN ve MAO!

“Marksizm ancak kapitalist toplumun ürünü olabilirdi. (...) Marks emperyalizm çağına özgü belirli yasaları önceden somut olarak bilemezdi. Çünkü kapitalizmin son aşaması olan emperyalizm henüz doğmamıştı ve bununla ilgili pratik henüz yoktu. Bu görevi ancak Lenin ve Stalin yerine getirebilirdi. Dehaları bir yana, Mark, Engels, Lenin, Stalin’in teorilerini yapabilmelerinin temel nedeni, kendi zamanlarının sınıf mücadelesi ve bilimsel deney pratiğine bizzat katılmış olmalarıydı. Bu pratiğe katılmayan hiçbir dahi başarıya ulaşamaz. ‘bilim adamı, kapısından dışarı adımını atmadan bütün dünyada olup biteni bilir’ sözü (...) eski çağlarda söylenmiş boş laflardan biriydi.”(6)

Yalın, son derece kolay anlaşılır bir özetir. Marks yaşamadığı emperyalizmin yasalarını, devrimin bu koşullarda nasıl ele alınması gerektiğini, bu objektif koşulların özgün niteliğine göre şekillenmiş strateji ve taktiği gıyaptan mı bilecekti? Leninizm yeni-nitel aşamasını atlayan ustaları “hepsi aynıdır, nitel fark yoktur” diye tanımlayan Partizan dergisine göre; Marksizm, evet pratiği içinde olmasa da koşulları gıyaptan bilmiş ve çözmüştür. Böyle olmaz, böyle gidilmez yoldaşlar! Bilgisiz diye bizi bilgiççe aşağılıyorsunuz. Buna laf yetiştirme yarışı içinde değiliz. Küfür ve aşağılamalarla uğraşacak zamanımız da yoktur. Sadece bunlar yanlışır diyoruz. Bizim önemseydiğimiz çizgidir. İlkeseldir. Bu konuda Maoist çizgiyi savunmaya gayret ediyoruz. Hiçbir zaman akademik havalara atma içinde olmamaya çalışacağız. Bilimimizi bir silah olarak kuşanmak gereğini yapmak için öğrenmeye, öğretenleri takdir etmeye açığız. Maoizm diyen Partizan dergisindeki yoldaşlarımız en az bizim kadar Mao’nun Teori-Pratik makalesini inanıyoruz ki okumuşlardır. Temel mesele kavramak ve uygulamaktır. Bilmek yapmaktır. Üzülerek söyleyelim ki Partizan yapmamaktadır.

Marksizm’le ilgili yukarıda Mao’nun bir alıntısını aktardık. Bu kavransa, Leninizm ve Maoizm’in yeni nitel aşamalar olduğu anlaşılırdı. Partizan dergisi, bilgi ile pratik, bilme ile yapmak arasındaki diyalektik ilişkiyi ne yazık ki kavrayamamaktadır.

Leninizm’i, o günün toplumsal ve tarihsel koşulları içerisinde ele alamamaktadır. Dolayısıyla o günün toplumsal pratiğine bağlı olarak nitel olarak gelişmiş ve Marks döneminin toplumsal koşullarının sınırlılığı itibarıyla ortaya konulması imkansız olan gelişmesini de, Maoizm’i de Partizan dergisi anlayamamaktadır.

“Nitelikleri aynıdır”, “fark yoktur” şeklindeki Partizan dergisinin tanımlarının nedeni budur. Partizan dergisinin diyalektik materyalist bilgi teorisini kavrayışı problemlidir. Bilgiyi pratikten koparmaktadır. Öyle olmasaydı, Marksizm’i dönemin koşulları ve pratiği içinde ele alır, Leninizm’i başka toplumsal ve pratik koşullar itibarıyla yeni-nitel bir seviye olarak kavrayabilir, Maoizm’e de aynı anlayışla ulaşabilirdi. Teori ve teorik gelişme pratiğe bağlıdır. Pratiğe bağlı olarak gelişir, ona hizmet eder ve yönlendirir. Maddeyi, doğayı, vb. daha tam ve daha eksiksiz soyutlama olan teori pratiğe rağmen kendiliğinden bir dahi usulü ile yaratılamaz. “Kapitalizm olmasaydı, Marksizm ortaya çıkamazdı” gerçeğinin de anlattığı buydu. Bilginin kaynağı pratiktir. Bilginin hem algısal, hem pratikten çıkararak dünyayı doğru yorumlayıp özellikle de değiştirmeye rehberlik edecek teori seviyesinin, temelinde yine pratik vardır. Teoriye ulaşan bilginin hareketi bu seviye ile bitmez. Yeniden pratiğe dönerek ilerler. Partizan dergisinin yaptığı Marksizm’in teorisini dondurmaktır. Pratiğe dönerek yeniden dünyayı değiştirme içinde nasıl ilerlediğini görememektir. Partizan dergisi, dünyayı değiştirme pratiğine yönelerek, yine pratik tarafından sınanıp gelişen bilgi sürecinin (Marksizmi savunma adına) sınırlayıcı bir gardıyanı durumundadır.

PARTİZAN DERGİSİ ve DİYALEKTİK MATERİYALİST BİLGİ TEORİSİ

Diyalektik materyalist bilgi, hareket Mao’nun deyiimiyle “akılsal bilgide” teoride donarak kalmaz. Dünyayı değiştirmek üzere pratiğe yönlendirir, pratiğe gider. Teori pratikte sınanır, gelişir. Toplumsal pratik içinde sınanmış ve bilimsel doğruluğu ispatlanmış olan MLM, diya-

lektik materyalist bilgi hareketinin dışında değildir. Doğruluğun kıstası pratiktir. Dünyayı değiştirme pratiğinde Mao’nun da vurguladığı insanların “genellikle birçok sınırlamayla karşılaştıkları”dır. “yalnızca mevcut bilimsel ve teknolojik şartlar tarafından değil, aynı zamanda bizzat objektif sürecin gelişmesi ve bu sürecin belirginlik derecesi (objektif sürecin yönleri ve özü henüz tam olarak açığa çıkmamıştır) tarafından da kısıtlanırlar(...) pratiğin seyri içinde önceden düşünülmemiş şartlar çıkar” (7) Şüphesiz belli bir objektif sürecin belli bir aşamasında o belli süreç açısından insan bilgisinin hareketi tamamlanmış olabilir. Fakat süreçler bitmez. Yeni süreçler ortaya çıkar. Bu açıdan yani genelde sürecin gelişmesi açısından ele alındığında bilginin hareketi yinede tamamlanmış olmaz.

Mao: “*Doğada olsun, toplumda olsun, her süreç kendi iç çelişmesi ve mücadelesi sayesinde ilerler ve insan bilgisinin hareketi de onunla birlikte ilerleyip gelişmelidir.*

(...) *Çoğu zaman düşünce gerçeğin gerisinde kalır, çünkü insan bilgisi çeşitli toplumsal şartlar tarafından kısıtlanır*” (8)

Subjektif olanın objektif olanla ilişkisini yadsıyan, bilgiyi pratikten kopuk ele alan ya da donduran yaklaşım, idealizmdir. Mekanik materyalizmde bu bağı doğru ele almaz. Kaba maddecilik, bilinç ile madde arasındaki diyalektik ilişkiyi, özellikle maddeden gelse de bilincin madde üzerindeki etkisinde bazı durumlarda tayin edici rolünü anlamaz. Mao diyordu ki “*Evrenin mutlak ve genel gelişme sürecinde her özel sürecin gelişmesi izafidir.*”

“Mutlak gerçeğin sonsuz akışında” şu veya bu belirgin özel bir sürece ilişkin insan bilgisi “göreceli olarak doğru” olabilir. Ancak mutlak doğru sayısız göreceli

doğrunun toplamıdır. Nitel gelişmeleri, nitel ilerlemeleri Partizan dergisi reddetse de, diyalektik materyalizmin hükmü tersine çevrilemez. İdealizm ne derse desin Mao'nun dediği bilimsel doğrudur.

“Gerek toplumsal pratikteki, gerekse insan bilgisindeki oluşma, gelişme ve yok olma süreci sonsuzdur.” diyen Mao'ya Partizan dergisi ne diyor acaba? MLM, bunun dışında tutulabilir mi? Dünyayı değiştirme pratiğine rehberlik eden MLM teorisi yine bu pratik içinde nitel ilerlemeler göstermez mi?

Bilmenin sonu yoktur. Lafzı ve sadece adı değil, Maoizm savunulmalıdır. Mao: *“Objektif gerçeklik dünyasındaki değişme hareketinin nasıl sonu yoksa, aynı şekilde insanın pratik aracılığıyla gerçeği öğrenmesinin de sonu yoktur. Marksizm-Leninizm gerçeği bilmenin sonuna ulaşmış değildir, tam tersine, pratiğin akışı içinde durmadan gerçeğin öğrenilmesine giden yeni yollar açar”* (9)

Pratik, bilgi, yine pratik ve yine bilgi, bir defalık değil bu sonsuz devrevi olarak tekrarlanır. Dolayısıyla insan bilgisinin muhtevası da “bir üst düzeye yükselir.” Diyalektik Materyalist bilgi teorisi ve bilme ile yapma arasındaki diyalektik birlik bunu anlatır. Bilginin hareketi demek ki ne Marks-Lenin-Mao ne de İbrahim'de donup kalmaz. İlerleme durumundadır. Proletarya biliminin her bir seviyesi, her bir sürecin toplumsal-tarihsel koşullarıyla doğrudan ilişkilidir. Tam da bu anlayıştan ötürüdür ki, Marks vardıkları teorik sonuçların “yalnızca gözlerimizin önünde cereyan eden tarihsel bir hareketin, mevcut sınıf savaşımı içindeki gerçek ilişkilerin genel terimlerle anlatımıdır.” diyordu. Cereyan eden gelişmeler, kendiliğinden teoriye götürmez. Diyalektik materyalist felsefe, tarihsel materyalist yaklaşımla gerçekler tahlil edilerek, bilimsel

sentezlere ulaşıldı. (Tabii pratik içinde bizzat yer almak) MLM'i donduran, değişmez kutsal ayetlere indirgeyen, niteliği değişmeksizin hep aynı kalır anlayışıyla Partizan dergisi bilimsel sosyalizm teorisini bir hareket değil doktrin, kanıtlara dayanan değil Duhringvari ilkeler, çıkış noktaları, tüm tarih ve özellikle onun çağsal ürünleri değil diyalektik materyalizm öncesi şu veya bu felsefe olarak ele alıyor. Muhafazakar dogmatik bir rota izliyor. Dinciliğe karşı olduğunu, sosyalist niteliklerini biliyoruz ama ideolojik-felsefi alandaki bu sapmasıyla üretilen yine “tanrı bilimidir”. Öyle değilse, doğa ve toplum sürekli değişme halindeyse, bilim niye buna bağlı olarak ilerleyip değişmesin? Toplumu dinamik ele alamama hastalığı, teoriye statik yaklaşıma götürüyor, zihin dünyasında ise diyalektiği tamıyla kapıdışı ediyor.

Tarihsel toplumsal gelişme bir harekettir. Evet biz bilginin her tarihsel toplumsal andaki varlığını ama aynı zamanda mutlak sonsuz gelişme süreci açısından da geçici mahiyeti bilmek durumundayız. Hareketin sonsuzluğu açısından diyalektik materyalizm göreceliliği kapsar. Göreceliliğe indirgenemez ama bahsettiğimiz noktada onu kapsar. Ampriokritizm'de Lenin şöyle der.

“Diyalektik materyalizm, bütün bilgilerimizin göreceliliğini nesnel gerçeğin yadsınması anlamında değil, bilgilerimizin bu gerçeğe yaklaşmasının sınırlarının tarihsel göreceliği anlamında kabul eder.”

Şu veya bu sürecin, şu veya bu nesnel gerçeğin ifadesi olarak bilgi nasıl yadsınmazsa, ama genel içerisinde o anki tarihsel sınırlılığa açıktır. Partizan dergisi bu tarihsel sınırlılığı görmüyor. “Nitel ilerleme olmaz” anlayışının nedeni budur. Ve bu yaklaşım dogmatizmdir. Bu,

her şeyin özü olan çelişkiyi anlamama ya da zıtların birliğini her şeyde ele alamamadır.

Yazımızın konusu Partizan dergisinin eleştirisi olduğu için genelde esas görev olarak düşündüğümüz-uygulamaya çalıştığımız revizyonizmin eleştirisinde özelde bu yazımızda konumuz gereği yoğunlaşmadık. Zira Partizan dergisinde revizyonist sapmalara rağmen (bunların eleştirisi de bu yazının başka bölümlerinde ele alınacaktır.) “nitelik-nicelik” vb. konuların ele alınışında, bilgi teorisine yaklaşımda dogmatizm esas durumdadır.

Partizan dergisine göre, Mustafa Suphi Türkiye-Kuzey Kürdistan’da, Marks ise dünyada kesin-son ve tamamlanmıştır. Öyle demedik diyebilir. Peki öyleyse Mao 3. yeni-nitel aşamadır, Kaypakkaya onun ürünü olarak Türkiye- Kuzey Kürdistan devrim tarihinde yeni-nitel bir çığırdır sentezimize neden karşı çıkıyor? Neden Marks’la Mao arasında Suphi ile Kaypakkaya arasında nitel “fark yoktur” diyor?

Klasik Alman Felsefesinin Sonu’nda Engels özetle diyordu ki Hegel’in muazzam devrimci diyalektik yanına rağmen, dogmatik içeriği mutlak gerçek ilan ediliyor. O, sözde mutlak gerçeğe ulaştığını söylüyordu. Daha öteye gidilemez diyordu. Bilgiyi donduruyordu. Engels “*bilgi kadar tarihte, insanlığın ülküsel olarak eksiksiz bir durumu içinde son ve kesin tamamlanışa varamaz*” diyordu. İnsan toplumunun sonsuz gelişimi içinde tarihsel zorunlu her bir aşamanın geçici mahiyetini vurguluyordu. Değişmez, sonsuz mutlak, kesin, kutsal hiçbir şey diyalektik felsefe karşısında tutunamaz diyordu. Yine doğrudur ki biz bilinemezciler de değiliz. Toplumun gelişmesinin koşullarına ve belli aşamalarına bağlı olarak bilginin o gerçekteki meşruluğunu kabul ederiz. Bu anlamda “tutucu” olmak doğrudur.

Ama sadece bu anlamda! Mutlak olan çelişkidir ve bu temelde sürekli hareket ve değişimdir.

Duhring’in “kesin ve ölümsüz doğrular” savını cevaplarken Engels, iki kere ikinin dört etmesi, Paris’in Fransa’da bulunması gibi örnekleri kesin doğrular gösterirken bile Duhring’i yine de yerden yere vurur. “Cansız doğa” gibi alanlarda avlamaya çıkanlar bazı kesin doğrular avıyla dönebilirler. Canlı organizmalarla ilgilenen bilimler ve diğer üçüncü (insanların yaşam koşulları, toplumsal ilişkiler vb.) toplum bilimi alanlarında “Napolyon’un 5 Mayıs 1821’de öldüğü gibi (...) yavanlık ve beylik düşünceler dışında” ölümsüz-kesin doğruluklar avcılarının “çok az avla dönecek”lerini söylemektedir.⁽¹⁰⁾

DOGMA TORBASİ DEĞİL EYLEM KILAVUZU

Marksizm-Leninizm-Maoizm, kuru sıkı bir dogma torbası değildir. Canlı-dinamik gelişen bir eylem kılavuzudur. Bilimimizdeki nitel ilerlemeleri kavrayıştan uzaklığıyla Partizan dergisi bilimde gelişmeyi ele alışıta kaba evrimci ve tedrici birikimciliği, köklü aşamıyor. Konumuz bağıntısında da Lenin’in şu sözleri öğreticidir:

“İki temel gelişim anlayışı vardır. Ek-silme ve artma olarak, tekrar olarak gelişim ve karşıtların birliği olarak gelişim. İlk anlayış, özdevinimi ve bu devinimin devingen gücünü kaynağını, sebebini karanlıkta bırakmaktadır. İkinci görüş ise dikkati özellikle özdevinimin kaynağının bilgisine yöneltmektedir. Ölüdür birinci görüş, karanlıktır-çoraktır. İkincisi ise hayat doludur.” ⁽¹¹⁾

Partizan dergisinde bu konudaki felsefi idealizm, siyasetle ekonomizme gö-

türmektedir. Maoist Komünist Partisi'nin doğuşunu yorumlayışta, Kültür Devriminin tayin edici rolünü görmeyen, esasta 15-16 Haziran kendiliğinden İşçi Hareketi ile izah eden yaklaşım tam da budur.

Kaypakkaya'yı nitel bir çılgır değil, artma yoluyla fazlalıkları olan bir devam, M. Suphi yoldaşın güçlenmiş artılar biçimi şeklinde sunuluşu da budur. Bunu da ayrı bir bölümde ele alacağız. Bilimimizin gelişme diyalektiğini bu artma ve tekrarlarla izah etme yönelimi, kaba evrimciliğin ve onunla beslenen ekonomizmin tezahürüdür. Düz bir trend değil, "bütün hareketler dalgalardan oluşur" diyordu Mao. Bilim de bunun dışında değildir. Her daim yükselen bir çizgi şeklinde gidilmese de ani sıçramalar temel kanundur. Partizan dergisinde bu temel kanunun bilimimize yaklaşımda yeri yoktur. Partizan dergisinde bilim durağan ve tek yanlı ele alınmaktadır. Değişiklik sadece nicel artma-azalma şeklinde sunulmaktadır. Şeyler hep aynı kalır düşüncesidir bu. Bahsedilen değişiklikler ise onlara göre sadece niceldir. Bu metafizik düşünce, şeyler hep kendini tekrarlar başka bir şeye dönüşemez çizgisini savunur. Mao'nun işaret ettiği gibi bu çizgi, "kendiliğinden çelimsizdir." Çelimsiz kendiliğindencilik, zıtların hareketini açıklayamamaktadır. Çelişme evrenseldir. Herşeyde vardır. Ve bu herşeyde zıtların hareketine yol açar. Bundan ötürüdür ki Engels; "bir varlık aynı anda hem kendisi hem de başka birşeydir." diyordu. Deborin okulu şeylerdeki çelişkiyi baştan itibaren deşilde ancak şeylerin belli bir aşamasında mümkün görüyordu. Hareket, değişim böyle izah edilemez. Şeylerin baştan itibaren çelişme gerçeğinin reddinin nitel gelişmeyi görmemesi hastalığı Partizan dergisinde de nüksetmektedir.

Sömürücü toplumlar "sömürücüdür" yaklaşımıyla bu toplumların her birinin

özel çelişkisi ve özel niteliği görmezden gelinemez. Her bir çelişme ve bu temelde hareketin her biçimi diğerinden nitel açıdan özel çelişmesi itibarıyla ayrılır. Partizan, çelişkinin evrenselliğiyle özgüllüğü arasındaki ilişkiyi de diyalektik ele alamamaktadır. Bilimimizin her bir aşamasının koşullarla ilişkili özgül temelini ayırt edememesinin nedeni budur. Her bir somutun özel niteliği kavranmamaktadır. Bilginin özelden genele, genelden özele iki süreci vardır. Mao, "bilgi her zaman helezonlar halinde ilerler" diyordu. Partizan, dogmatizmi, çelişkinin evrenselliği ile özgüllüğü arasındaki ilişkiyi doğru ele almıyor. Şeylerin her birinin özel niteliğini görmüyor. Doğru fikirler gökten zembille iner zannediyorlar. Mao "her hareket biçiminde gerçek olan (hayali olmayan) her gelişme süreci farklıdır," derken bilimimizin her gelişme sürecindeki durumunu bundan muaf tutmadı. Süreçler ve onunla ilgili bilgi değişir, yerini yenilere bırakır. Eskinin yerini yeninin almasının ve bunun sürekliliğinin temeli olan çelişmenin her özgüldeki niteliği farklıdır. MLM'de "durum aynı", "fark yok" anlayışı, her bir sürecin özgül niteliğini hiç hesaba katmamaktadır. Evrensel olan çelişkinin her özgüldeki niteliğini kafa yorulmamakta dolayısıyla bilgide bu niteliklerin dışında, bir "artma-azalma" seyri şeklinde tarif edilmektedir. Komünizmin niteliği aynıdır. Hiç mi hiç bölünmez diyemeyiz. MLM bölünemez diyemeyiz. Hiçbir şey zıtların birliğinin üstünde olmaz, ona tabidir. Nicelik ve nitelik zıtların birliğidir, birbirlerine dönüşürler. Şeyleri hareketsiz-statik ele alanlara Mao'nun söyledikleri tam da Partizan'la tartıştığımız bu konuda eğer anlaşılacak, gerçeğe hürmet edilip aşılacaksa, hastalığa vurulmuş bir neşterdir. Bu bilimsel neşter, Partizan dergisini eğer kabul edecekse tedavi etmeye muktedirdir. Partizan'a hastalığın acılarını çekmemelerini,

Mao'dan öğrenmelerini öneririz.

“Sosyalizm’de tasfiye olacaktır; tasfiye olmazsa, olmaz. Çünkü o zaman Komünizm olmaz. (...) Komünizm altında nitelik değişiklikleri olmayacağına (...) farklı aşamalara bölünmeyeceğine inanmıyorum! Asla inanmıyorum. Nicelik niteliğe, nitelik niceliğe dönüşür.” (12)

MLM, Komünizm diyalektik ele alındığında Mao’nun söyledikleri kolay anlaşılacaktır. Partizan dergisinin kavramasını engelleyen kopamadığı idealizmdir.

MLM’deki değişik nitel gelişme aşamalarını “öz aynıdır, bölünmez” şeklindeki gerekçelerle reddedenler Mao’nun şu sözlerine ne diyecekler?

“Komünizmin aşamalara bölünmeyeceğine ve hiç nitelik değişiklikler olmayacağına inanmıyorum. Lenin herşeyin bölünebileceğini söyledi. Atomu örnek olarak verdi. Ve yalnız atomun değil elektronların da bölüneceğini söyledi.”

(...) Son 20-30 yıl içinde bilim adamları atom çekirdeğini protonlar-anti protonlar, nötronlar-anti nötronlar, mesonlar ve anti mesonlar gibi unsurlarına ayırdılar.

(...) Eğer sıfıra indirgenseydi bilim diye bir şey olmazdı. Onbinlerce şey sürekli ve sınırsız gelişmektedir ve sonsuzdurlar. Zaman ve mekan sonsuzdur. (...) sonsuz olarak bölünebilir.” (13)

MLM biliminde bölüneceği, zıtların birliğinin herşey gibi onun da gerçeği olduğunu objektif olarak reddeden yaklaşımlarında Partizan dergisi, ikiye bir etme durumundadır. Herşeyde birin ikiye bölündüğü diyalektik felsefesinden sapmaktadır. Savurulmuş idealist felsefe sonucu, partiyi ele alışı da yansıtmaktadır. Parti’nin de ikiye bölündüğü anlaşılrsa, onun gerçeği olan sürekli iki çizgi mücadelesi olgusu reddedilmezdi. Bu konuya da ay-

rıca değineceğiz. Sorun şudur; Partizan dergisi şeylerdeki çelişme yasasının doğanın-toplumun-düşüncenin tek temel yasası, diyalektiğin özü olduğunu anlamıyor. Anlasaydı, MLM’de zıtların birliğini geçersiz ilan etmez, dolayısıyla MLM’de de karşıtların birliği gereği mücadeleye ve dönüşümü anlamaya çalışırdı. Nicel ve nitel birbirine dönüşümler, karşıtların birliğinin temeli üzerinde anlaşılır ve reddedilmezdi. Proletaryanın beş büyük öğretmeni, Maoist komünistlerin rehber aldıkları bayraklardır. Anlatmaya çalıştığımız Partizan dergisinin söylediği bazılarını “önemsiz” göstermek, kuru-sıkı “Mao yüceltiliği” değil, bilimimizin Mao ile katettiği 3. yeni nitel aşamadır. Partizan dergisinin anlayışına göre ise esasta böyle nitel yeni aşamalar yok. Sadece tekrar ve düz bir devam var. Öyleyse niye Maoizm diyorsunuz? Böyle anlayışlarla Maoizm demenin bilimsel bir değeri olmaz. Prestijinden yararlanmak ya da parti saflarında Maoizm’e haklı olarak duyulan güveni karşıya alamama ile savunularak sözde Maoculuğa devrimci proletaryanın ihtiyacı yoktur. Devrimci proletarya Büyük Proleter Kültür Devrimi ile (esasta) ideolojisinin ulaştığı teorisi Marksizm-Leninizm-Maoizm’le kuşanmaktadır. Başka değil! Hiçbir zaman eski seviyede çul serilip yatılamaz.

“Lenin’in iki taktik ve diğer yapıtları okunmadan, sadece Marks ve Engels okunarak 1905 ve sonrasında doğan yeni sorunlar çözülemezdi. Sadece 1907’nin Materyalizm ve Ampirio Kritizmine sahip olmak, Ekim devrimi öncesi ve sonrası ortaya çıkan yeni meseleleri çözmeye yetmezdi.”

(...) Sosyalizm dönemine girdiğimiz şu anda yeni bir sorunlar dizisi ortaya çıkmıştır. Yeni ihtiyaçları karşılayamaz (...) Yeni teoriye biçim vermezsek” (14) olmayacak diyordu Mao!

Bilimdeki gelişme fasit daireler şeklinde tekrar değildir. Mao Zedung, Marksizm-Leninizm'i Çin Devrimi'nin somut koşullarına uygularken aynı zamanda bu somut pratikte onu geliştiriyordu. Yeni Demokratik Devrim, Yeni Demokratik Halk İktidarı, Halk Savaşı ve çelişki meselesini ele alıştıraki felsefi nitel ilerlemeler Büyük Proleter Kültür Devrimi öncesi katedilmiş nitel katkılardı. Ancak bilimimiz, yeni bir aşama olana Marksizm-Leninizm-Maoizme, Büyük Proleter Kültür Devrimi ile ulaştı. Yoldaş Mao, Sovyetler Birliği ve Çin'deki sosyalist inşaa tecrübesini bizzat yaşıyordu. Sosyalizmin çelişmelerini bunlara yol açan toprağı tahlil ederek, komünizme kadar proletarya devriminin bir defalık değil, neden sürekli devam ettirilmesinin gerekliliğini gösteriyordu. Büyük Proleter Kültür Devrimi ile proletaryanın ortak evrensel ideolojisi, nitel-yeni bir seviyeye üçüncü aşamaya ulaştı. Kaypakkaya bunun ürünüydü. Böyle bir dönemde yaşayan Mustafa Suphi yoldaş değildi. Dolayısıyla Maoizm seviyesini niye yakalamadı diye bir eleştiri de söz konusu değildir. Tali hatalarına rağmen Mustafa Suphi, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Marksizm-Leninizmin bayrağıydı.

Bu bayrak hatalar aşılacak ve Kültür devrimiyle yeni-nitel merhale ile yükseldi. Bu koşullarda Maoizm'i savunmayan, komünist olamazdı. Komünizm yürüyüşünü temsil edemez, proletarya devrimini sürdüremezdi. Büyük Proleter Kültür Devrimi'miz dünya çapındaki evrensel derslerini Mustafa Suphi tabii ki kendi döneminde yakalayamazdı. Leninizm'de bu seviyeye ulaşmış değildi. Pratik koşulları hesaba katmayarak kimse de bu konuda onları suçlama durumu içinde olamaz, olmamalıdır. Kaypakkaya'yı MLM yarattı. Payeler dağıtma, şöhretleri derecelendirme meselesi değildi yaptığımız.

Yanlış çizgisiyle Partizan dergisi, meseleyi sanki böyle ele alıyormuşuz çerçevesine çekmektedir. Bilimimizin bu yeni-nitel üçüncü aşamasının ürünü olması itibarıyla doğal olarak Kaypakkaya, Mustafa Suphi seviyesinden ibaret olamazdı. Zira o seviye ile komünist bile olamazdı. Sorarız, Maoizm'i savunmayan komünist olabilir miydi? Kriter artık Maoizmi savunma meselesiydi. Onu savunmayan, Marksizm-Leninizm'i de temsil edemez, savunamaz ve uygulayamazdı.

Dolayısıyla Marksizm-Leninizm-Maoizm'in somut koşullara uyarlanması, devrimimizin önder çizgisi olan Kaypakkaya güzergahı nitel bir ilerlemeydi. M. Suphi seviyesinin kaba bir tekrarı değildi. Zaten tekrar ile Maoizm temsil edilemez, savunulamazdı. Tekrarla (Maoizm'e rağmen) komünist de olunamazdı. Kaypakkaya, Mustafa Suphi mirasının savunucusuydu. Onun yeni nitel bir aşamaya ulaştırılarak yeniden yaratılmasıydı sözlerimize Partizan dergisi, "MKP teorisyenleri o denli subjektif ve abartılı ki (...) nerede duracaklarını bilmiyorlar." (Pzn.51.sf,46) demektedirler.

Ve muhteşem tahlillerinin sentezini de şöyle açıklamaktadırlar:

"Kaypakkaya'nın kurduğu TKP/ML ile M. Suphi TKP'si arasında nitel fark yok. Bu her iki parti arasına 'nitel fark koymak', bir öncekinin komünist olmadığı anlamına gelir." (15)

Maoizm, yeni nitel bir aşama görülmediği için Kaypakkaya çıkışı da anlaşıl-mamaktadır. Söylenenler net. Maoizm, bilimimizde yeni nitel bir aşama değil. Kültür Devrimi proletarya devrimi tecrübesinin günümüzdeki en yüksek seviyesi değil. Öyleyse, Maoizm lafzı dahi sizin için bir fazlalık, gereksiz bir lüks değil mi? Nitel bir fark yoksa TKP'den Kaypakkaya demeniz boş bir övgüden öteye

ne anlam taşımaktadır? Bağırıtı ve gümbürtü ya da kaba şakşakçılık değil, Kaypakkaya'yı bilerek savunma uygulama-geliştirme uğraşı içinde olmalıyız. Lin Biao'nun "MZD" demesinin Maoizm'le hiçbir alakası yoktu. Önceleri devrimci demokratizme, sonra revizyonizmine geçirmek istediği bir vitrindi bu lafız.

Vitrinlik bir süs değil, Maoizm proletaryanın dünyayı değiştirme mücadelesinde (Komünizm için) eyleminde enternasyonal evrensel ortak ideolojisi. Perinçek'te "MZD" diyordu, diyor. Böyle olmaz. MLM, herkesin malı değil, enternasyonal proletaryanın öğretilisidir.

Partizan'ın savruluşunda temel mesele, onun Maoizm'e yabancılaşmasından kaynaklanmaktadır. Büyük Proleter Kültür Devrimi ile bütünleşememesiyle ilgilidir. İçeriği ile donanma uygulama yerine bir elinizin de Maoizm'i savunuyormuş işi içinde olması, ya da tam değil biraz savunma, lazım olduğu ölçüde alma gayreti eklektizmdir. Kaypakkaya'nın TKP(ML)'nin doğuşunu nitel bir çıkış görmeyen savruluşlarındaki temel hata Maoizm'i kavrayışsızlıktır. Eklektik-merkezci enternasyonal oportünist çizgilerinin nedeni de budur. Avrupa Merkeziliği'ne yönelttiğimiz eleştiriler karşısına hiddetlenmenizden nedeni de budur. Düştüğünüz ekonomist siyasetin, pragmatist felsefe savunuculuğunun, grupçu rekabetizmin, iki çizgi mücadelesini kavrama-uygulama değil yekpareci parti anlayışınızın temeli de Maoizm'i kavramamaktır. Maoist saflardaki halk içerisindeki ideolojik mücadeleyi ucuz heyecanlara seslenerek Lenin'in deyimiyle skandal simsarlığıyla dejenere etme" çizgisinin nedeni de Maoizm'den uzaklaşmadır. Maoist Komünist Partisi'nin doğrularını değil, hatalarını temsil edip, uçlaştırma durumundasınız. Tüm bunları ve TKP(ML)'nin doğuşuna tövbe coşkusuyla tarihi kimin yozlaştırma girişimi içinde ol-

duğunu, Maoist Komünist rotaya öfkeyle saldırma eyleminin içeriğini tartışmaya devam edeceğiz.

Tartışmaya vesile olduğunuz için sonsuz teşekkürler! r

Kaynakça

1. Leninizm Nedir? Sf, 15
2. PZN dergisi.sf 46
3. Pzn dergisi sf,47
4. Leninizm nedir? Sf, 18
5. Age.sf.50
6. Mao. Seçme Eserler. Cilt. I. sf,354
7. Age.sf. 361
8. Age.sf,362
9. Age. Sf, 363
10. Anti Duhring Engels. Sf,69-70
11. Lenin. Proleter devrim ve Dönem Kautsky.Sf, 198
12. Mao. Seçme eserler. Cilt:6. Sf, 329
13. Age. Sf,331
14. Age.sf, 236
15. PZN dergisi 51.sayı. sf, 46

KOMSOMOL VE GENÇLİK FAALİYETİ ÜZERİNE (2)

KOMSOMOL NASIL ÖRGÜTLENİR?

İllegal ve Yukarıdan Aşağıya Doğru Hiyerarşik Örgütlenme

Komsomol'un örgütlenme tarzı komünist partisinin örgütlenme tarzından çok farklı değildir.

Komsomol'da da örgütlenmedeki **esas** kriter parti örgütlenmesinde olduğu gibi **niteliktir**. Ancak bu **niteliğin** bir parti üyesinden beklenen düzeyde olmayacağı açık. Bununla beraber, bir Komsomol üyesi, parti üye adaylığına aday bir parti ileri sempatizanı; bir genç komünist olarak gerekli profesyonel devrimcilik niteliklerine sahip olmak durumundadır.

Üyelerinin yanı sıra Komsomol sempatizanlarından oluşan Komsomol örgüt-lülüğü, yukarıdan aşağıya üzüm salkımı şeklinde hücre hücre örgütlenir. İlegalite-yi esas alan bir örgütlenme yapar. En tepe-de Merkez Komitesi, altında örgütün nite-lik ve nicelik durumuna göre; bölge komi-terleri, il komiteleri, semt komiteleri, işçi gençlik, üniversiteler, liseler, köylü komi-

telerinden oluşur. Bu komitelerin belirlen-mesi ve kurulması tamamen o anki ihtiyaç ve dönemsel hedeflerle ilintilidir.

Her örgütlenme bir ihtiyaçtan kay-naklanmaktadır. Komsomol'un devrim için stratejik (olmazsa olmaz) bir örgüt-lenme olmadığını belirtmiştik. Bununla birlikte, Komsomol örgütü kurulduktan sonra, hangi alanlarda örgütleneceğine, daha önce de vurgu yaptığımız gibi parti karar verecektir ve bunu ihtiyaçlar doğ-rultusunda belirleyecektir.

Komsomol'un her il komitesi kendi içinde mutlaka çalışma alanlarına göre iş-bölümü yapmalıdır. Bir il komitesi, kendi altında işçi, semt, üniversiteler ve lise ko-mitelerini (o ilde köylülük içinde çalışma varsa köylü komitesi de bunlara dahildir) örgütlemeli; bu alanlara göre kendi içinde görev bölümü yapmalıdır.

İşçi komitesi yada üniversite komite-si de alt komitelerini oluşturmalı ve faali-yet yürütülen her semtte, üniversitede ya da işyerlerinde birer yönetici komite oluşturulması hedeflenmelidir.

Komsomol'un il komiteleri, birim yö-netici komiteleridir. Bölge komiteleri ta-

rafından örgütlenirler. Bölge düzeyinde yönetici örgütün olmadığı bölgelerde herhangi bir ilde, il komitesi oluşturma koşulları ve gereği varsa, bu il komiteleri ya doğrudan Merkez Komitesi tarafından ya da Merkez Komitesi'nin görevlendirdiği (yakın ve uygun) bir bölge komitesi üzerinden örgütlenmelidir. Kuşkusuz hedef, güçler ve olanaklar elverdiği ölçüde tüm bölgelerde bölge örgütlülüklerini oluşturmaktır. Bölge yönetici örgütü niteliğinde bir gelişme henüz yoksa dahi, o bölgedeki il örgütlenmelerinde sağlanacak gelişmenin durumuna göre, ileride bu düzeyde bir örgütlenmeye gidilmelidir ve bu, şimdiden hedeflenmelidir.

Güce ve İhtiyaca Göre Örgütlenme

Bu noktada gerek il örgütlenmelerinin yapısı, gerek bölge düzeyinde örgütlerin kurulmasında şematik, kuru bir örgütlenme politikası yürütmek yerine, ihtiyaçları doğru tespit etmiş, kendi içinde uygun işbölümü yapmış bir örgütlenme politikası benimsenmelidir. Örgütün, hem **nitelik** ve hem de **nicelik** olarak daha iyi gelişebileceği bölgeler ve illere öncelik vermek önemli olmalıdır. Ve bu konuda tutucu davranmak yerine daha cesaretli adımlar atmak ve politikalar belirlemek yerinde olacaktır. Bu örneği şunun için veriyoruz: Belli illerde yıllar içinde ne artan, ne azalan ne de kendi içinde bir gelişim sağlamayan kitle ilişkileri mevcut. Bu durumda bu ilişkileri derleme- toparlama yerine, bunları da göz ardı etmeden, ama fazla da yoğunlaşmadan mevcutta ilişkimiz olmayan, ama potansiyel olarak kısa sürede gelişebilecek illere yada alanlara gitmek örgütlenme açısından daha yerinde bir politika olacaktır. Yoğunlaşarak yaygınlaşma prensibinden

hareket edilmelidir. Bu prensibin özünü sınıf çelişkilerinin yoğun olması oluşturur. Nerede daha güçlü ve de kalıcı sınıf mevzileri yaratacağısak, önce bu noktalar üzerinde yoğunlaşmalı, sonra buralardan diğer alanlara doğru açılmalıyız. Dört tarafa yumruk sallayarak nitelikli; kalıcı ve stratejik örgütlülükler yaratamayız-yaratalamaz.

Uzmanlaşma ve Profesyonelleşme

Bölge, il ve semt örgütlenmelerinin altında işçi, öğrenci, üniversite ayrımı yapılarak gerçekleştirilecek bir örgütlenme; kendi içinde uzmanlaşmayı ve profesyonelleşmeyi de beraberinde getirir. Hangi alanda çalışılıyorsa, o alanın özellikleri o alana bakan komite ve yönetici kadroları tarafından bilinecek ve alana ilişkin politika üretmede zorlanılmayacaktır. İl ve bölge düzeyinde ise, bu uzmanlaşma genel bir örgüt yöneticiliği şekline dönüş-

cek; il ve bölge yöneticileri genel örgütlenme ve politikadan sorumlu olacaklar ve genel olarak alana hakim kadro ve komiteler olarak deneyim kazanacaklardır. Yani alta doğru kendi alanında uzmanlaşma ve örgütlenme gerçekleştirilirken, üstte doğru daha genel bir deneyim sahibi kadrolar ve komiteler oluşmuş olacaktır.

Politik-İdeolojik Canlılık ve Üniversiteler

İl komiteleri içerisinde gündem yaratma ve politik kampanyalar düzenleme açısından en belirleyici komite, üniversiteler komitesi olacaktır. İşçi komitelerinin genel politik çalışmaların yanı sıra, özgün gündemi çoklukla sendikalar ve günlük ekonomik mücadele üzerinde politik çalışma ve örgütlenmeye koşulludur. Buna karşılık öğrencilerin sürekli bir arada oluşu ve politika üretme ve uygulamaya daha yatkın oluşları hem örgütlenme, hem de politik gündem yaratma açısından diğerlerine göre daha avantajlı olmaları objektif olarak böyle olmasını sağlamakta. Yani merkezi politikaların üretiminde ve bunların tartışılması-tartıştırılması ve uygulanmasında daha çok illerdeki üniversite komitelerine daha çok iş düşecektir. Bu nedenle üniversite komitelerinin politik dinamizmi ve kendi içerisindeki koordinasyon sorununu çözmek önemlidir. Ani ortaya çıkan politik gelişmelere tavır takınmak, üniversiteleri sadece politik gelişmelerin değil, aynı zamanda ideolojik tartışmaların da yapıldığı merkezler haline getirmek bu anlamda önemlidir. İdeolojik çalışma gruplarının oluşturulması, müzik, edebiyat, tiyatro ve sinema gibi sanatsal-kültürel etkinliklerin düzenlenmesi ve bu alanlar içinden kadroların çıkarılması için üniversiteler özel ve önemli bir yer tutmaktadır. Yine sağlıkçıların, doktorların ve teknik kadrola-

rın yetiştirilmesi için de üniversiteler uygun birer kadro kaynağı olacaktır.

Kavranılması gereken en önemli nokta; buralarda yaratılacak örgütlenmelerde yer alan kadroların ideolojik olarak sağlamlıklarının sürekli denetlenmesi ve geliştirilmesidir. Çünkü dayandıkları sınıfsal zemin kaypak olduğundan, dolayısıyla her türlü ideolojik etkilenmelere açık olduğundan, ideolojik sapmaların ve gerilemelerin de en çok olduğu alan yine bu alandır. Ancak doğru-proleter bir denetim ve seçimle birlikte bu alandan çıkacak olan kadrolar Komsomol'un ve partinin kadro ihtiyacını önemli oranda karşılayacaktır ki, bugüne kadar da esasta böyle olmuştur.

İllegalite

Komsomol illegal bir örgütlenmedir. Bütün ilişkileri ve komite faaliyetleri illegal temelde düzenlenmelidir. Legal alanda çalışan Komsomol kadroları da örgütsel ilişkilerini illegalite esaslarına göre düzenlemek ve kurmak zorundadır. Bu noktada her Komsomol hücresi illegalite kurallarına uymak ve bu konuda eğitilmek zorundadır. Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki faşist diktatörlük koşullarında illegaliteye azami önem vermek daha önem ve zorunluluk arz etmektedir. Legal alanda faaliyet yürütülse dahi, örgütsel ilişkiler uygun araçlarla ve düzenlemelerle gizli tutulmak zorundadır. Bunun illegaliteyle diyalektik bağı doğru kurmalıyız. Hücrelerde kimin örgütlü olduğu sorumlu komite dışında kimse tarafından bilinmemelidir. Bir alanda birden fazla hücre dahi olsa bunlar birbirleri hakkında, özellikle de örgütlülük durumları hakkında, birbirleri ile ilişki içinde olmamalıdır. Her türlü yatay ilişki bu anlamda

engellenmelidir. Birbirlerini tahmin eden hücre elemanları dahi bu tahminlerini söyleme dökmemeli veya şaka yollu vs. “bir şey olmaz” mantığı ile dile getirmemelidir.

İllegal olunacak demekle illegal olunmamakta. İlegalitenin esası; hareket tarzında düşmanın bir adım ötesinde davranmaktır. Yani atılacak adımların düşman tarafından bilinmemesi veya yanlış bilgilendirilmesidir. Örgütlenmede kimler olduğunu, özellikle de legal alanlar için, düşman tahmin edebilir. Bu durumda da bu bilgiyi somut olarak ispatlayabilecekleri davranış tarzına girmemek ya da geride her hangi bir iz veya belge bırakmamak önemlidir. İlegalite ve düşman karşısındaki tavır konusunda her hücre eğitilmeye çalışılmalıdır. **Düşman karşısında alınacak tavır ne olmalıdır:** Her örgütlü hücre öncelikle bunu bilmelidir. Bu eğitim kafalardaki düşman korkusunu da yıkacaktır. Düşmanın uygulamaları ve amacını ve buna koşut olarak da kendisinin nasıl davranacağını bilen her militan, düşman karşısında bir adım önde demektir. Bu noktada inisiyatifini yitirmedikçe düşmanın elinde ölümüne dahi olsa yenilen o olmayacaktır. Ancak sınıf düşmanlarımız konusunda bilgisi olmayan, sınıf kını ve bilinci gelişmeyenler doğal olarak devletin gücü karşısında baştan geriden başlayacaklar ve direnişleri sadece ve sadece kendi iradelerine kalacaktır. Elbette irade önemlidir, ama burada konuştuğumuz devrimci, dahası komünist irade ise; bu iradenin bilgi ile donanması şarttır. Bunun için illegalite ve işkence konusunda somut eğitimlerin verilmesi şarttır.

İllegalite konusunda somut eğitim bir reçetenin sunulması ve ezberlenmesi değildir. Dahası, başlayıp bitebilecek bir eğitim de değildir. Geçmiş tecrübelerin özetlenmesi, düşmanın hangi yollarla is-

tihtar alabildiğinin bilince çıkarılması; ve bu bilgilerin sürekli güncelleşmesi gerekir. Hangi tavır ve davranışlardan kaçınılması gerektiği net olmalıdır. Ancak bunlar içerisinde en önemli husus, düşman karşısındaki politik bilinçle yoğrulmuş ideolojik duruştaki berraklıktır. Düşman hiçbir şekilde küçümsenmemeli; gizlilik ilkeleri esnetilmemelidir. Neyin ne için gizli tutulması gerektiği net bir şekilde kavranıldığı oranda, illegalite konusundaki acemilikler de aşılabacaktır. Bu, bir yaşam tarzı haline getirilecek, hareket tarzı ve örgütsel ilişkiler yaratıcı bir şekilde gizlenebilecektir. Daha net ifade edecek olursak: bir macera filmi havasına girilmemeli; “illegal yaşamın bilmem kaç biçimi” gibi düşman tarafından çoktan aşılmış ilkel güvenlik tedbirleri vb. kalıpcı davranış formatlarıyla avunulmamalı; sade ve keskin bir bilinç berraklığıyla (güvenlik ve gizlilik) akıllıca (bilgiyle donanarak) davranılmalıdır. Nasıl olsa bu kadarını biliyorlar, açıktayım şeklinde maceracı tutumlar da, bireyi pasifize eden şüpheli pımpirikli duruşlar da ancak böyle aşılabılır.

Komsomol'un Örgütsel İşleyişi

Komsomol'un örgütsel düzenlenişinde yukarıda açmaya çalıştığımız örgütlenme modeli belirleyici iken örgütsel ilişkilerde dikkate alınması gereken Komsomol'un tüzüğü olacaktır. Parti tüzüğünde olduğu gibi Komsomol tüzüğünde de belirleyici olan demokratik merkezîyetçilik ilkesidir. Azınlık çoğunluğa, alt organlar üst organlara, birey örgüte ve tüm Komsomol örgütü ise Komsomol Merkez Komitesi'ne bağlıdır. Bu ilkeler komünist bir örgütlenme için değişmez temel işleyiş ilkeleridir. Komsomol kendi kongrelerini yapacaktır, ama bir önceki bölümde bahsettiğimiz gibi

Komsomol kongreleri, partinin onayından ve denetiminden geçecektir. Bu özgül durumuna rağmen Komsomol kongre ve/veya konferansları da Komsomol'un en üst organları olarak işlev görecektir.

Tüzük ve Disiplin

Komsomol'un tüzüğü oluşturulurken ve örgütsel faaliyet yürütülürken bu tüzük ilkelerine uyma her Komsomol üyesinin azami önem vermesi gereken olmazsa olmazdır. Çünkü her örgütlenme insanla-

farklı düşüncelerin savunulacağı yer ve zamanlar da demokratik merkezîyetçilik esaslarına göre belirlenmiştir. Komsomol üyeleri tartışma ve farklı fikirlere sahip olmada özgürdürler. Ancak her farklı fikir sahibi bunu her yerde ve her zaman uygulama imkanına da sahip olursa orada bırakalım komünist-devrimci bir örgütü her hangi bir örgütten daha bahsedemeyiz. Herkes için aynı şey geçerlidir.

Demokratik merkezîyetçilik ilkesi bir çok liberal reformistin saldırmaktan hoşlandığı gibi bir liderler sultanı yaratmak ya da bireylerin gelişimini engellemek, köreltmek için değildir. Aksine demokratik merkezîyetçilik özümsemişi ve pratiğe ge-

rın emeklerinin ortaklaşa üretildiği ve tüketildiği bir yapıdır. Kişilerin emeklerinin çarçur edilmemesi için veya emek kayıplarını en aza indirmek için uygun olan en iyi örgütlenme ve işleyiş ilkesi demokratik merkezîyetçilik ilkeleridir. Faşist diktatörlük şartlarında ve illegal zeminde örgütü başka türlü çalıştırmak ve verim almak mümkün değildir. Disiplin olmadan, yani tartışma ve uygulama kriterleri belirlenmeden bir örgütlenmeden kolektif üretim sağlamak ve bunu toplu bir şekilde uygulamak mümkün olmayacaktır. Her demokrasi bir sınıf içindir ve sınırları vardır. Saf demokrasi olmadığı için Komsomol içerisindeki

çirildiği oranda bireyleri ve örgütün kolektif bilincini geliştirip ilerleten bir özelliğe sahiptir. Ancak her olguda olduğu gibi, kendi karşıtını da içinde barındırmaktadır. Yani demokratik-merkezîyetçilik ilkesi doğru uygulanmadığında ve iğdiş edildiğinde kendi içinde liderler sultanı yaratabilir. Bu tehlike vardır. Bu tehlike nasıl önlenecektir? Bunun yolu da Parti-Komsomol içi iki çizgi mücadelesini doğru bir şekilde yürütmekten geçer.

İki Çizgi Mücadelesi

İki çizgi mücadelesinin benimsenmesi demek; fikir mücadelesinin

garanti altına alınması demektir. Bir anlamda azınlık haklarının garanti altına alınıp korunması demektir.

Esas olarak soruna doğru bakıldığında bir liderler sultanının yaratılmasının önüne geçen en uygun örgütsel işleyiş demokratik merkezîyetçiliktir. Demokratik merkezîyetçiliğin uygulanmadığı parti ya da örgütlerde liderlik olgusunun abartıldığını ve örgütü bir ya da birkaç liderin, önderin kaderine bırakıldığını görmekteyiz. Bu nedenle demokratik-merkezîyetçilik, adı üstünde, demokrasiyi dışlayan bir işleyiş değil, demokrasiyi mevcut koşullara uygun olarak sınırlayan ve bunun çerçevesini çizen bir işleyiştir. Örgüt içerisinde aynı zamanda eşitliğin temelidir. Bu bağlamda eşit hakların olması eşitsizler arasında eşitsizlik ve haksızlık da demektir. Ancak bizler Lenin yoldaşın deyişiyle “komünist toplumda yetişmiş komünistler olmadığımızdan” ve sınıflı toplum gerçekliğiyle kuşatılmış olduğumuzdan, demokratik-merkezîyetçilik ilkesinin yaratmış olduğu eşitsizliği yaşamak ve bunu ideolojik mücadele ve eğitim yolu ile en aza indirmeye mecburuz. Sınıflı toplum gerçekliği içinde bunun başka bir yolu mümkün değildir.

Komünist partisi Eylül 2002 tarihinde gerçekleştirdiği birinci kongresinde önemli bir tüzük değişikliği yaptı. Önceki tüzükte yer alan “parti üyeleri fikirlerini bağlı bulundukları en üst organda açabilir” hükmünü, “bağlı bulunduğu tüm organlarda açabilir” şeklinde değiştirdi. Böylelikle parti içi demokrasi ve iki çizgi mücadelesinin sınırlarını daha da genişletmiş oldu. Böylelikle iki çizgi mücadelesi anlayışı, tüzüksel olarak da daha doğru bir hükme kavuşmuş oldu. Bu anlayış Komsomol işleyişinde de geçerlidir. Yani birden fazla organda **bir fiil** görevli olan Komsomol üyeleri de, tartışma dönemlerinde ve üyesi oldukları tüm organlarda

fikirlerini ve eleştirilerini açabilirler.

Yanlış bir politikanın eleştirisi ya da farklı bir fikir sahibi yoldaşın görüşleri böylelikle aşağıya doğru da iletilmiş olacaktır ki bu da örgüt içi demokrasinin genişlemesine ve daha verimli tartışmaların gerçekleşmesine yol açacaktır. Bu yönüyle gerçekleştirilen basit bir tüzük değişikliği değildir. Parti-örgüt içi demokrasi anlayışının geliştirilmesi ve tüzük maddesi olarak ifadelendirilmesidir. Bu değişikliğin özü ve niteliği iyi kavrandığında Maoist komünistlerin parti içi demokrasiye ne kadar önem verdikleri anlaşılır olacaktır. Komsomol üyeleri de eylem ve irade birliğini bozmayan ve örgütü tartışma kulübüne dönüştürmeyen her fikri, belirtilen disiplin hükümleri çerçevesinde tartışmalı ve bu tartışmaları ya da kararların eleştirisini teşvik etmelidir. Eleştiri ya da farklı fikirlerin önü kapanmamalıdır. Tüzük hükümlerine ve demokratik merkezîyetçilik anlayışına uygun olarak dile getirilen her fikir, uygun bir şekilde örgüt içerisine açılmalı ve tartışılması, değerlendirilmesi sağlanmalıdır. Bu disiplini zayıflatmaz aksine geliştirir.

Komsomol Marksist-Leninist-Maoist ideolojik-politik hatta sahiptir. Marksizm-Leninizm-Maoizm’in bilimsel sosyalizm üzerine yaptığı yukarıdaki örnekteki gibi, tartışmalara aktif bir şekilde katılmalı ve örgütün kitle çizgisinin gelişmesine ve örgüt içindeki yozlaşmaya karşı aktif bir şekilde mücadele etmelidir.

Bugüne kadar yaşanan sosyalizm deneyimleri göstermiştir ki, sosyalizmden geriye dönüşlerdeki en önemli sorun parti yönetiminin bürokratlaşarak, kitlelerden kopması ve devlet aygıtını kendi çıkarları için kullanarak, kapitalist yolun önünü açmasıdır. Bu tehlike salt sosyalizm deneyimlerinde değil, devrim öncesi partilerde de gündeme gelebilmekte.

Tabii ki farklı düzlemlerde. Maoizm'in Büyük Proleter Kültür Devrimi anlayışı ve parti içi iki çizgi mücadelesi anlayışının kavranması bu yönüyle önemlidir. Tüzük hükümleri ne kadar demokratik olursa olsun, iki çizgi anlayışı ile birlikte kavranmadığı ve uygulanmadığı durumda içi boş, kuru birer ibareye döneceklerdir ve en katı merkezîyetçiliğin dayanakları olacaktır. Bu nedenle kendi tarihimizden de öğrenerek, parti-örgüt içi tartışma anlayışının ne şekilde olması gerektiği bir komsomol kadrosunun kafasında net olmalıdır.

Yani iki çizgi mücadelesi ve Büyük Proleter Kültür Devrimi anlayışını iyi kavramalı ve Maoizm'in proletaryanın bilimine yaptığı katkılardan olan bu konuları bilince çıkarmalıdır. Çünkü nasıl bir örgüt oluşturulduğu ve örgüt yaşamı doğrudan ideolojik yönelimle belirli olacaktır. Maoist yönelimin hakim olmadığı bir örgüt ise; komünist vasfını yitirecek ve son noktada burjuva ideolojisinin hakimiyeti altına girecektir. Genç komünistler, parti ve uluslararası komünist hareketin tarihini ve tecrübelerini iyi öğrenmelidir. Unutulmamalıdır ki, genç komünistler yani komsomol kadro ve üyeleri parti kadro ve üye adaylarıdır. Kendilerini bu şekilde yetiştirmeli ve tecrübe edinmeye çalışmalıdırlar.

Komsomol Hangi Alanlarda Çalışmaya Öncelik Vermeli?

Komsomol'un öncelikle nerelerde ve hangi politika tarzıyla örgütleneceğini güç ve ihtiyaçlar doğrultusunda parti belirler demistik. Genel durum ve Komsomol'un somut durumu değerlendirildiğinde bugün açısından öncelik verilmesi gereken yerler üniversiteler olmalıdır. Komsomol'un kadro yapısı ve örgütün

bileşimi göz önüne alındığında üniversite kökenlilerin ağırlıkta olduğu görülmekte. Öncelikle buralarda sağlam, dinamik ve kalıcı bir örgütlenme ve kitleselleşme sağlayıp diğer çalışma alanlarına açılmak doğru olacaktır.

Mevcut Güç Toparlanmalı, Nitelik Yükseltilmeli

Üniversite gençliği içinde yoğunlaşmak diğer alanlarda örgütlenme faaliyetinde bulunulmayacak anlamına gelmez. İşçi gençlik, semt gençliği içinde de çalışılmalıdır. Buralardaki ilişkiler de örgütlenmeli ve toparlanmalıdır. Ancak örgütlenmenin bugün için objektif olarak ağırlığını oluşturan üniversite gençliği alanında sağlam ve dinamik bir örgütlenme oluşturulmadığında, diğer alanlara da bu alanın zaafiyetleri taşınacak ve dolayısıyla istenen örgütlülük oluşturulamayacağı gibi, kısır bir döngü içerisine girilecektir. Çünkü bugün için gençlik kadroları, az önce de belirttiğimiz gibi, esas olarak üniversite gençliği içinde yoğunlaşmış durumdadır.

Bununla beraber Komsomol'un tek başına bir işçi ve köylü gençlik çalışması yapmasından ziyade, özellikle de günümüz açısından, öğrenci gençlik içerisindeki işçi ve köylü kökenli öğrencilere yönelmesi doğru bir örgütlenme politikası olacaktır. Bunun çeşitli nedenleri var: Birincisi; mevcut durumda kadro yapısının az önce de belirttiğimiz gibi öğrenci gençlik içerisinde yoğunlaşmış olması. İkincisi; henüz başlı başına bir işçi-köylü gençlik çalışması yapacak örgütsel güç ve deneyimin mevcut olmayışı. Üçüncüsü; öğrenci gençlik içerisindeki çalışmalarda niteliği yükseltmek ve devrimin temel sınıf dinamiklerine yönelimin önünü açabilmek.

Aynı perspektifle, öğrenci gençlik içerisinde İstanbul gibi merkezi kentlerde yoğunlaşmak yerine, çalışmalarımızı özellikle gerilla bölgelerine yakın taşra illerine ve üniversitelerine yaydığımızda ve buralarda yoğunlaştığımızda, işçi ve köylü gençliğe de ulaşmak kolay olacak ve kadro bileşiminin niteliği değişecektir. Çünkü taşra üniversitelerinde okuyan öğrenci gençlik, aile ekonomisinden bütünüyle kopmadığından ailelerinin sınıfsal özelliklerini daha yoğun koruyor olacaktırlar. Ayrıca çalışan gençlik ile bağları büyük kentlerdeki kadar kopuk olmadığından buralarda kurulacak ya da kurulmuş olan ilişkiler bizleri çalışan gençliğin örgütlenmesine daha kolay ulaştıracaktır. Ve üstelik, gerilla bölgeleri ya da yakın bölgelerdeki çalışmalar çeşitli biçimlerde Halk Savaşı'na hizmet noktasında daha geniş olanaklar ve perspektifler anlamına gelir.

Çalışma Tarzı Değişmeli

Üniversite gençliği içindeki çalışma ise bugüne kadar kendisini tekrar eden çalışma tarzından kurtulmak zorundadır her şeyden önce. Bu örgütlenme ilişkilerinden nerelerde örgütlenildiğine kadar her yönüyle bir değişim içermelidir. Birincisi politika yapış tarzı değişmelidir. Belli gündemlere sıkışıp kalmış bir politika tarzı yerine, üniversite gençliğinin içinde bulunduğu ideolojik-politik duruma uygun bir politika tarzı üretmek ve uygulamak zorunludur. Bu, mevcut çalışma tarzının temel yönlerinin değiştirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu da sabırlı ve uzun vadeli bir çalışma tarzını zorunlu kılmaktadır. Bu noktada kavranılması gereken **öncelikli önemli** halka; Komsomol faaliyet tarzı ile Halk Savaşı'nın diyalektik ilişkisinin doğru kurulmasıdır.

Halk Savaşına Hizmet Etmek

Halk Savaşı kentlerde belli dönemlerde kitle hareketlerinin yükselmesi ile gelişmez. Eğer bu kitle hareketleri ile Halk Savaşı'nın bugünkü aşaması olan Köylü Gerilla Savaşı arasındaki doğru ilişki kurulamazsa, o durumda bu kitle hareketlerinin akacağı ve örgütleneceği alan olmayacaktır. Yani bu kitle hareketleri bulundukları alanlarda örgütlenmiş olsalar da, hi, son noktada kentlerde düşmanın denetiminden ve ağır baskısından kurtulamayacaktır.

Halk Savaşı'nın kent-kır diyalektiğinin doğru kavranmasıyla İbrahim yoldaşın da ifade ettiği “zaman zaman ayaklanmalar düzenlemek ve kıra çekilmek” doğru olandır. Yani gerek inisiyatifimiz altındaki bu kent ayaklanmaları, gerekse inisiyatifimiz dışında kendiliğindenci bir şekilde gelişen kitle hareketleri içinde örgütlenip, bu örgütlemenin önemli bir bölümünü kırlara çekemezsek, bu alanlardaki faaliyet sürekli bir şekilde yenilgi ile karşı karşıya kalmak durumunda olacaktır. Bugüne kadar **esasta** olan da budur. Devrevi olarak kentlerde mücadele yükselmiş, ancak buralarda elde edilen örgütsel birikim kırdaki gerilla mücadelesine aktarılamadığından; buralarda yine düşmanın devrevi baskı politikaları ile mücadele bastırılmış-yenilgiler alınmıştır.

Bu kısır döngüden yüksek öğrenim gençliği de nasibini almıştır. Hatta yüksek öğrenim gençliği bu kısır döngüyü öğrenci gençliğin genel özelliklerinden dolayı daha kısa dönemler olarak yaşamakta ve birkaç yılda bir yükselme, ondan sonra gerileme yaşamaktadır. Bu nedenle bu alanlarda kalıcı örgütlenmeler kurmak ve bu alanlardan sürekli kırsal alana güç aktarmak önemli olacaktır. Bunun için komsomol her dönem kendi için-

de kadro planlaması yapmalı ve gelişmiş olduğu alanlardaki ilişkilerin bir bölümünü kıra aktarmalıdır. Bu basit bir savaşçı aktarımı olarak düşünülmemelidir. Meselelerin siyasi boyutu İbrahim yoldaşın koyduğu gibi kavranmadığında, sorun sadece savaşçı aktarımı olarak algılanacak ve bu şekilde darlaştırılacağından gençliğin Halk Savaşı içerisindeki sorumluluğu yeterince anlaşılmayacaktır. Bugün yaşanan da budur. Bu yanlış bir yaklaşımdır ve açıktır ki, sorunlu bir yaklaşımdır. Bu yanlış çizgiden kurtulmak için meselelerin enine boyuna tartışılması ve özümsemesi gerekir.

Kısacası, öğrenci gençlik bugün önceki yıllara (bazı) göre bir durgunluk yaşamaktadır. Ancak bu durgunluk yukarıda da bahsettiğimiz gibi dönemsel hareketliliklerle aşılmakta, ama yeniden bir durgunluğa girilmektedir.

Teori- Pratik İlişkisi

Durgunluk dönemlerinde öğrenci gençlik içerisinde teorinin önemli olduğuna ve genel kitlelerin ancak doyurucu teorik tartışmalarla ya da yayınlarla mücadele içerisinde çekilebileceği gibi teorinin önemini abartan bir yanlış anlayış hakim olmaktadır. Mücadele yükseldiğinde ise bu anlayış hemen bir kenara bırakılmakta ve neredeyse tüm teorik çalışmalar bir yana bırakılarak, eylem üstüne eylem yapan bildiri üstüne bildiri çıkaran bir çalışma tarzı izlenmekte. Oysa ki her iki dönem için de yapılan yanlıştır. Hareketin durgun olduğu dönemlerde elbette belli teorik çalışmalara yoğunlaşmak doğrudur, yayınların teorik yazılara bölünmesi ve kitlelerin buna yöneleceği beklentisi yanlıştır. Çünkü kitlelerin aradığı veya istediği, bir kadronun boğuştuğu teorik sorunlarla uğraşmak değildir.

Aksine onların beklentisi, zor dönemlerde bile kendisine yol gösterebilecek, içinde bulunulan dönemi açıklayabilecek ve bu dönemden kendisini çıkarabilecek pratik-politik bir önderliktir.

Hareketin yükseldiği dönemde ise, kitleler yükselen mücadelenin sorunları çözümleyebilen ve yine geleceği gösterebilen ve tüm bunlar için doyurucu tartışmalar yapabilen bir önderlik istemektedirler.

Teori-pratik ilişkisinde kitlelerin ihtiyaçları ile kadroların ihtiyaçları birbirine karıştırıldığı durumda ise, istesek de, istemesek de oportünist bir çalışma tarzı ortaya çıkar. Kimileri bu yaklaşımı kitleleri küçümseme olarak niteleyebilir. Küçük burjuvazinin her sorun için “halkın eğitimi şart” yaklaşımından başka bir şey değildir bu. Halkı eğitmek ya da kitleleri eğitmek; onlara her konuda bilgi vermek değildir. Mesele doğru düşünce ve eylem tarzını kavratmaktır. Bu da diyalektik ve tarihsel materyalizmdir.

Devrimciler için teorik tartışmalar devrimin sorunları üzerine olur. Gen teknolojisindeki gelişmeler ya da petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar sınıf mücadelesini ya da devrimci felsefenin ufkunu artırıyorsa elbette bunlar üzerine de tartışma yapılmalıdır ve yapılmaktadır. Ancak bu, pratik-politik görevlerin bir kenara bırakarak, her dönem yapılsa, devrimci felsefe ve politika değil, akademik ve dar deneyci bir düşünce ve çalışma tarzı ortaya çıkar. **MLM felsefe politik mücadelenin hizmetine sunulduğu zaman bir değer kazanır. Yoksa “kürsü sosyalisti” laf ebelerinin işine yarar.**

Üniversite gençliğinin akademik eğitim alıyor olması ve aydın özelliklerinin olması onların “teorik” beklentileri içerisinde olduğunu ortaya koymaz. Bu noktada Komsomol’un görevi yeni

ders konuları yaratmak değil, kitlelerin devrimci eylemini açığa çıkarmak ve ona yön vermektir. Aksi tutum belirttiğimiz gibi en basitinden bir oportünizm olacaktır ki, bugün diğer politik gençlik örgütlerinin izlediği çizgi de budur.

Tüm bu yanlış çizgi ve akımlara karşı izlenmesi gereken politika belirttiğimiz gibi Komsomol'un Halk Savaşı'nı kendi alanında örgütleyen ve gerilla savaşı ile doğru ilişki kuran politik çizgisidir.

Üniversite gençliği içinde gerçekleştirilen çalışmalarda kendisini gösteren temel hastalıklardan birisi de tutuculuktur. Varolanı korumaktır. Bu hastalık yıllardır faaliyet yürüttüğümüz alanların ya da illerin dışına çıkamama, çıkmama hastalığıdır. Mevcut ilişkileri derleme toparlama adına -ki bu doğrudur- mevcut ilişkilerde çakılıp, takılıyoruz. Evet mevcut ilişkileri öncelikle derlemek ve toparlamak doğrudur. Ancak buralarda toparlanmak, beraberinde bir açılmayı getirmiyorsa, bu sonuçta darlaşmaya yol açmaktadır.

Yıllardır alışılmış illerde, semtlerde, üniversitelerde yoğunlaşmak yerine gerçekten bir tarama ve değerlendirme yaparak, canlı dinamiklerin olduğu ve kısa ve orta vadede daha fazla potansiyel taşıyan alanlara yönelmek ve buralarda propaganda ve örgütlenme çalışması yapmak devrimci çalışma açısından tercih edilmelidir. Bu tutucu örgütlenme hastalığı salt gençlik örgütlenmelerinin sorunu değildir. Devrimci hareketin genelinde de mevcuttur. Klasik kalıcılılaşmış tabanı boş bırakmamak adına, enerjiyi buralarda yoğunlaştırıp yeni alanlara açılma konusunda tereddütlü ya da tutucu davranılmakta.

Buna bir örnek verecek olursak, İstanbul'da Boğaziçi üniversitesinde her daim ilişkiler ve belli bir potansiyel olacaktır. Ancak Boğaziçi Üniversitesi'nin öğrencilerinin sınıfsal kökenleri itibarıyla sınırlı bir potansiyele sahip olduğu da açıktır. Bu yönüyle oradaki ilişkileri reddetmeden ama belirttiğimiz gibi de fazla da yoğunlaşmadan potansiyel olarak daha iyi olan mesela bir Marmara Üniversitesi'ne ya da İstanbul Üniversitesi'ne yoğunlaşmak daha doğru örgütsel politika olacaktır. Ya da çeşitli taşra üniversitelerinde yoğunlaşmak: Van'da, Malatya'da ya da bir Diyarbakır'da çalışma yürütmek, buralarda yoğunlaşmak Komsomol'un gelişmesi açısından daha üretken ve kalıcılık yaratacaktır. Bu illerde salt üniversitelerle de sınırlı kalmaz, kısa sürede genç işçilere hatta kırsal köylü ilişkilerine ulaşabilmek mümkündür. Bu nedenle mevcut ilişkilerin bulunduğu alanları terk etmeden, ama belirttiğimiz yeni çalışma alanları yaratma konusunda cesur-atak olunmalı ve örgütlenme politikası belirlenmelidir.

Buraya kadar bahsettiklerimiz güncel olarak değerlendirilebileceği gibi, esas olarak genel perspektif olarak ele alınmalıdır. **Sonuçta mesele hedef kitlenin**

Örgütlenmede Tutuculuk ve Statükoculuk Aşılmalı

doğru tespit edilmesi ve Komsomol'un esas olarak hangi sınıf ve katmanlara dayandığı ile doğrudan alakalı konulardır. Dayanacağımız sınıf ve katmanların kimler olduğu parti programında açık olarak belirtildiği gibi yazımızın birinci bölümünde de detaylarıyla üzerinde durulmuştu. Bu belirlemeler salt iyi bir teori olsun diye yapılmış belirlemeler de değildir. Bizzat politikalarımıza yansımaya caksa, bu belirlemelerin hiçbir pratik değeri yoktur. **Bu nedenle Komsomol da-ima örgütlemesi gereken sınıf ve tabakalara yoğunlaşmalı, örgütlenme plan ve politikalarını bu bilinç berraklığı ile gerçekleştirmelidir ..**

Legal çalışmalar

Komsomol'un parti faaliyeti yürüttüğünü belirtmiştik. Faaliyetinin merkezinde komünist partisinin programı ve halk savaşının propagandası ve örgütlenmesi vardır. Komünist partisinin programı ve Halk Savaşı'nın örgütlenmesi çizgisi hedefinden şaşılmalıdır; bu, tüm örgütlü ilişkilerde ve örgütlenmede esas olmalıdır. Komsomol'un legal olarak sürdürdüğü faaliyetlerde de legal olanaklardan faydalanarak ve legalitenin kurallarına uyarak bu faaliyet kendi özgülünde sürdürülmelidir. Legal alanda Komsomol'un veya partinin örgütsel propagandası ancak sınırlı bir şekilde yapılabilir. Buna karşılık programın esas ve Halk Savaşı'nın propagandası açık olarak gerçekleştirilir. Örgütlenme yukarıda da belirttiğimiz gibi illegal ilişkiler temelinde sürdürülür ve propagandanın bütünlüğü illegal ilişkiler zemininde tamamlanır.

Legal-İllegal Çalışma ve Örgütlenmeler Arasındaki İlişki

Doğru Kurulmalı

Legal alan ile illegal alan arasındaki ilişkiler bıçak gibi kesilemez. Her illegal faaliyetin mutlaka legal bir çalışma alanı vardır. Kendi içine kapalı bir illegal faaliyet ve örgütlenme mümkün değildir. Bu yönlü bir örgütlenme tarzı ancak kitleselleşme kaygısı olmayan dar kadro örgütlerinde olur. Bu örgütlenme ve mücadele tarzı ise Halk Savaşı stratejisinin temel özelliklerine terstir.

Bu bağlamda Komsomol faaliyeti düzenlenirken, faaliyetin illegal ilişkiler üzerinde, ama legal alanda kitleselleşmesi hedeflenmelidir. Unutulmamalıdır ki, en iyi illegalite kitleler içerisinde kök salma ve yayılma ile olur. Eğer illegalitenin kuralları sıkı sıkıya yerine getirilirse, kitleselleşme illegal ilişkilere zarar vermez, aksine onu gizler ve korur.

Komsomol'un legal alandaki faaliyeti elbette örgütsel kimliği ve ilişkileri açık eden bir tarzda olmayacaktır. Çünkü Komsomol illegal bir örgütlenmedir ve Komsomol'un propagandası da illegal yollarla olur. Bundan kasıt şudur, Komsomol imzalı bir bildiri, pankart ya da korsan gösteri, eylemi gerçekleştirenlerin kimliğini gizleyecek şekilde olmalıdır. Ancak bir yandan korsan gösteri düzenleyip, diğer yandan kitle faaliyeti sürdürmek mümkündür. Bu iki faaliyet kendi bütünlüğü içerisinde birbirinden ayrılırsa gizlilik mümkün olur. Ancak korsan gösteriye katılanlar, kitle faaliyetinden soyutlanırsa bu şekilde açığa çıkma riski daha fazladır. Çünkü takip edilme alanı dardır. Bu darlık içinde polisin ulaşma imkanı daha fazladır.

Üniversite öğrenci dernekleri ya da oluşumları, kültürel topluluklar içerisindeki çalışmalar bu anlamda önem kazanmaktadır. Semtlerde çeşitli semt ya da

yöre derneklerinde faaliyet yürütülmelidir. Derneğin olmadığı alanlarda dernek kurulması için çalışılmalıdır. Bununla birlikte bir dernek içinde ya da dernek kurma girişimi içinde çalışırken dikkat edilmesi gereken önemli şey; bu derneklerin gerçekten kitle derneği olduklarıdır. Kitle derneklerinin Komsomol'un ya da diğer politik devrimci grupların önderliğinde olsa da bunlarla sınırlı bir kitle bileşimine sahip olmamasıdır. Bu nedenle dernek içindeki çalışmalarla ya da derneğin etkinliklerine yön verilirken dayatmacı bir siyaset izlemekten ziyade, gerçekten iknaya dayalı siyaset yapılmalıdır. Politik gücümüzü kitleye dayattığımızda, kısa vadede belki sonuç alırız, ancak uzun vadede emin olunsun ki bu tarz kaybettirici olacaktır.

Profesyonel askeri komiteler

Komsomol örgütlenmeleri içinde tamamiyle profesyonel komiteler de oluşturulmalıdır. Kitle ilişkileri ve kitle çalışmaları noktasında, Komsomol'un tüm legal ve açık çalışmalarının dışında tutulması gereken tek kolu bu profesyonel komitelerdir. Bu komiteler birinci bölümde bahsettiğimiz Askeri Komiteler olmalıdır.

Askeri Komiteler, kamulaştırma, cezalandırma ve çeşitli sansasyonel eylemlerden sabotajlar, vs. gerçekleştirebilecek nitelik ve donanımda olmalıdır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi Askeri Komiteler **tamamiyle illegal** olmalıdırlar.

Sadece kitleyle ilişkilerinde değil; örgütle olan ilişkileri bile sınırlı ve mümkünse kuryeler üzerinden olmalıdır. Kuryelerle ilişkileri de sınırlı olmalı, direk temas olmamalıdır. Kuryeler aracılığıyla örgütten gelen istihbarat ve talimatları almak veya kendi topladıkları istihbaratları değerlendirmeli ve örgüte sunmalıdırlar.

Gerçekleştirilmesi düşünülen eylemleri gerçekleştirmeli ve sonuçlarını örgüte iletmelidirler. Bu komitelerin denetlenmesi de tamamiyle gizlilik şartlarında olmalı ve komiteyi tehlikeden uzak tutmalıdır.

Bu tür komitelerde yer alanlar açısından en büyük tehlike kitle ilişkisinden kopuk olması, genelde birey olarak ya da sınırlı bir grup olarak yaşamlarını sürdürmeleri itibariyle çeşitli küçük burjuva ideolojik zaafıların baş göstermesidir. Bu nedenle sınırlı da olsa bu komitelerde yer alan faaliyetçilerin denetlenmesi özel bir önem kazanmaktadır. Çetecilik eğilimleri ya da kendi başına hareket etme gibi hastalıklar, en tehlikeli hastalıklardır. Bunların önüne geçmek için belirttiğimiz gibi sınırlı da olsa etkili-doğru bir denetim şarttır. Bu komitelerde yer alan militanların kitle çalışması yapmamakla birlikte, kitlelerden tamamiyle kopuk bir yaşam içerisine girmelerini engellemek için mümkünse bir nebze rahat hareket edebilecekleri, emekçilerle iç içe olacakları işlerde çalışmaları uygun olur. Ancak bu tür işlerin bulunması tabii ki zordur. Ancak yine de hedeflenmelidir.

Sonuç olarak:

Sağlam, amaçlarına uygun bir illegal Komsomol örgütlenmesi, örgütlenme ve kitle çalışmalarında açık, yasal platformlarda gizliliğini ve illegalitesini koruyarak alabildiğine esnek ve yaratıcı bir çalışma yürütebilir; gençlik kitleleriyle birbir araç vasıtasıyla sıkı bağlar kurabilir ve bu ilişkileri örgütleyerek ileri taşıyabilir.

İlkeler, stratejik ve dönemselsel perspektifler doğru kavrandığı oranda her dönem kitleselleşme ve örgütlenme araçlarını yaratıcılıkla tespit etmek, gerçekle-

tirmek ve Halk Savaşı'na doğrudan ve dolaylı hizmet etmek mümkündür.

Partinin bir kadro okulu, kadro kaynağı da olan Komsomol'un ideolojik ve politik donanımını sürekli yükseltmek, giderek uzmanlaşma ve profesyonelleşme perspektifiyle hareket etmek; sadece halk gençliği içerisinde parti faaliyeti ve bu alandaki devrimci ve komünist çalışmalar açısından değil; partinin niceliğini ve niteliğini yükselterek partiye taze kan taşımak açısından da son derece önemlidir.

Bu açıdan Komsomol, devrimin üç temel silahı olan parti, ordu ve cephe gibi **stratejik** bir araç, yani **olmazsa olmaz** bir örgütlenme aracı olmasa da, bu üç stratejik silahtan biri olan Parti örgütlenmesinin, halk gençliğine özgün örgütüyle öncülük etme, halk gençliği içerisindeki parti faaliyetlerini özgün örgütüyle yürütme ihtiyacının bir ürünüdür ve tüm Komsomol üye ve sempatizanları, bunun bilincinde olmalıdırlar. Geleceğin parti kadro ve üyeleri olmak üzere kendilerini Komsomol faaliyeti pratiği içerisinde donatmalı, parti programı, politika ve perspektifleri doğrultusunda halk gençliği içerisinde partinin gözü, kulağı, sesi ve eylemi olabilmelidirler. r

–Bitti–